

Skilda världar?

Det demografiskt delade Sverige

Skilda världar? Det demografiskt delade Sverige

Producent	SCB, Prognosinstitutet Box 24300 104 51 Stockholm 010 479 50 00
Förfrågningar	Vitor Miranda 010 479 43 44 vitor.miranda@scb.se Jeroen de Munter 010 479 45 43 jeroen.demunter@scb.se Örjan Hemström 010 479 49 97 orjan.hemstrom@scb.se Lena Lundkvist 010 479 46 78 lena.lundkvist@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Skilda världar? Det demografiskt delade Sverige. Demografiska rapporter 2018:2

Worlds apart? Demographic inequalities in Sweden

Producer	Statistics Sweden, Forecast Institute Box 24300 SE-104 51 Stockholm, Sweden +46 10 479 50 00
Enquiries	Vitor Miranda +46 10 479 43 44 vitor.miranda@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Worlds apart? Demographic inequalities in Sweden.
Demographic reports 2018:2.

ISSN: 1654-1510 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2018-BE51BR1802_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Syftet med denna rapport är att beskriva de demografiska skillnader som både finns, och inte finns, mellan olika grupper i Sverige idag. Det är skillnader mellan högutbildade och lågutbildade, inrikes och utrikes födda, boende i storstäder, större städer eller mindre städer och mellan boende i olika landsdelar. De skillnader som beskrivs är olikheter i boende, familjeförhållanden, livslängd och hälsa. Rapporten fokuserar på vuxna personer.

I samhällsdebatten diskuteras ofta det delade Sverige och klyftor i samhället. Denna rapport kan tjäna som ett faktabaserat underlag för att beskriva några av de skillnader och likheter som finns mellan olika grupper i samhället.

Rapporten har utarbetats av Vitor Miranda, Jeroen de Munter, Örjan Hemström och Lena Lundkvist. Karin Lundström har bidragit med värdefulla synpunkter.

SCB i november 2018

Petra Otterblad Olausson
Avdelningschef

Maj Eriksson Gothe
Enhetschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Högst andel trångbodda bland födda utanför Europa	7
Flest barnlösa i gruppen med förgymnasial utbildning	7
Stora skillnader i familjeförhållanden efter utbildningsnivå	7
Mindre möjlighet för utrikes födda föräldrar att få hjälp av egna föräldrar	7
Bra hälsa och hög livslängd med högre utbildning	8
Små skillnader mellan landsdelarna	8
1. Inledning	9
2. Bakgrund	11
Åldersstruktur och könsfördelning.....	11
Utbildningsnivå	12
Födelseland	14
Inrikes omflyttning	15
Barnafödande	16
Familjeförhållanden	18
Boende.....	25
Livslängd och hälsa	28
Sammanfattning.....	31
3. Olika typer av kommuner	33
Indelning efter typ av kommun	33
Åldersstruktur och könsfördelning.....	33
Utbildningsnivå	35
Födelseland	37
Inrikes omflyttning	39

Barnafödande	40
Familjeförhållanden	43
Boende.....	49
Livslängd och hälsa	52
Sammanfattning olika typer av kommuner	54
4. Landsdelar	56
Indelning efter landsdelar	56
Åldersstruktur och könsfördelning.....	56
Utbildningsnivå	58
Födelseland	59
Inrikes omflyttning	61
Barnafödande	63
Familjeförhållanden	65
Boende.....	70
Livslängd och hälsa	74
Sammanfattning landsdelar	76
5. Födelseland.....	78
Åldersstruktur och könsfördelning.....	78
Typ av kommun och landsdel	80
Utbildningsnivå	81
Barnafödande	82
Familjeförhållanden	85
Boende.....	91
Livslängd och hälsa	94
Sammanfattning födelseland	96
6. Utbildningsnivå	98
Åldersstruktur och könsfördelning.....	98
Typ av kommun och landsdel	99

Födelseland	101
Inrikes omflyttning	102
Barnafödande	104
Familjeförhållanden	106
Boende.....	112
Livslängd och hälsa	116
Sammanfattning utbildningsnivå	119
7. Fördjupad analys med avslutande kommentarer	121
Att studera flera faktorer samtidigt.....	121
Inrikes omflyttning	121
Barnafödandet.....	123
Familjeförhållanden	124
Boende.....	129
Avslutande kommentarer	131
Kort om statistiken	133
Statistikens ändamål och innehåll.....	133
Definitioner och förklaringar	133
Information om statistikens framställning.....	138
Information om statistikens kvalitet	142
Referenser	144
Tabellbilaga	146
Worlds apart? Demographic inequalities in Sweden	164
Summary	164
List of tables	166
List of graphs.....	166
List of maps	171
List of terms	172

Sammanfattning

Levnadsförhållandena skiljer sig åt mellan olika personer i Sverige. En del skillnader beror på att man är ung eller gammal och andra skillnader beror på att man bor i olika delar av Sverige, i en större eller mindre kommun eller om man är född i Sverige eller född utomlands. Det finns också skillnader som beror på vilken utbildningsnivå man har uppnått. I den här rapporten beskrivs skillnader mellan de nämnde grupperna när det gäller inrikes flyttning, barnafödande, familjeförhållanden, boende och livslängd.

Högst andel trångbodda bland födda utanför Europa

Skillnader i boendet beror på i vilken typ av kommun man bor. I mindre städer och landsbygdskommuner bor fler i småhus och man har större bostadsyta per person. I storstäder och storstadsnära kommuner bor fler i bostadsrätter i flerbostadshus. Ser man till vilka som äger sin bostad så är det framförallt inrikes födda och personer med eftergymnasial utbildning. Det är framförallt personer som är födda utanför Europa som är trångbodda, skillnaderna mellan olika kommungrupper eller utbildningsnivåer är betydligt mindre.

Flest barnlösa i gruppen med förgymnasial utbildning

Det är kvinnor och män i storstäder och kvinnor och män med en längre eftergymnasial utbildning som i högst utsträckning är barnlösa vid 30 års ålder, men vid 50 års ålder är det betydligt mindre skillnader i barnlöshet mellan olika grupper. Vid 50 års ålder är det kvinnor och män med förgymnasial utbildning som har en högre andel barnlösa än grupper som har en högre utbildningsnivå. Bland kvinnor är andelen barnlösa vid 50 års ålder också något högre bland utrikes födda än bland födda i Sverige.

Stora skillnader i familjeförhållanden efter utbildningsnivå

Att bo tillsammans med alla sina barn är vanligast för de med lång eftergymnasial utbildning, det gör 95 procent av kvinnorna och 90 procent av männen med lång eftergymnasial utbildning. Minst vanligt är det för de med förgymnasial utbildning, där färre än 7 av 10 pappor bor med alla sina barn. Sex procent av papporna med förgymnasial utbildning har sina barn längre bort än 50 kilometer och åtta procent har sina barn längre bort än 10 kilometer. Längre avstånd minskar möjligheterna till tät kontakt och växelvis boende.

Mindre möjlighet för utrikes födda föräldrar att få hjälp av egna föräldrar

En förutsättning för att kunna få hjälp och stöd i vardagen av sina egna föräldrar för småbarnsföräldrar är att de bor i närheten. En högre andel av de som är födda i Sverige än de utrikes födda har någon förälder inom 10 km. De med gymnasieutbildning har också i högre grad sina egna föräldrar nära än de med lägre eller högre utbildning.

I äldre åldrar, 65 år och äldre, kan det vara ett stöd att ha sina vuxna barn inom närområdet. Det är kvinnor och män i storstäder, med förgymnasial utbildning och födda i Sverige som till större del har minst ett vuxet barn inom 10 km. Andelen är relativt låg för de med en lång eftergymnasial utbildning, födda utanför Europa och de som bor i mindre städer och landsbygdskommuner.

Bra hälsa och hög livslängd med högre utbildning

Det finns vissa skillnader i återstående medellivslängd efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel. Skillnaderna är minst efter typ av kommun och landsdel, något större efter födelselands grupp, där livslängden är högre för födda utanför Europa jämfört med övriga grupper. Men de största skillnaderna i livslängd finns efter utbildningsnivå, vilket gäller för både kvinnor och män. Det är inte bara en skillnad i antalet beräknade levnadsår utan det finns också en skillnad i antalet år med långvarig ohälsa som medför aktivitetsnedsättning. Antalet återstående år med sådan aktivitetsnedsättning är högst för de med förgymnasial utbildning och minskar sedan med varje ökad utbildningsnivå och är lägst för de med en lång eftergymnasial utbildning.

Små skillnader mellan landsdelarna

Skillnaderna mellan landsdelarna är små. De största skillnaderna mellan landsdelar är andelen som är födda i ett annat län än de bor. I Svealand är det en högre andel som är födda i Sverige men inte i det län de bor i jämfört med Götaland och Norrland.

I rapporten görs fördjupade analyser för att se om vissa skillnader beror på att det finns ett samband mellan grupperna, till exempel att det inte finns någon storstad i Norrland eller att hälften av de med lång eftergymnasial utbildning bor i storstäderna. De visar sig att resultaten inte påverkas i någon större omfattning. Skillnader mellan till exempel kommungrupper kan inte förklaras av att andelen högutbildade eller andelen utrikesfödda är olika i kommungrupperna.

1. Inledning

Levnadsförhållandena skiljer sig åt mellan olika personer i Sverige. En del skillnader beror på att man är ung eller gammal eller att man bor i en storstad eller en mindre kommun. I den här rapporten beskrivs demografiska skillnader och likheter mellan olika grupper i samhället.

Om man får barn, och i vilken ålder man i så fall får dem, skiljer sig åt mellan olika grupper. Barnlösa är i större utsträckning ensamboende än de som har barn. Att ha barn betyder inte att man nödvändigtvis bor i en kärnfamilj. Här redovisas både andelen ensamstående föräldrar och avstånd till barn som föräldern inte bor med.

Bostadsbeståndet är olika i olika delar av Sverige och det gör att boendetyper och bostadsytan per person är olika för bosatta i olika geografiska regioner. De ekonomiska förutsättningarna ger personer på samma bostadsmarknad olika möjligheter att finansiera en bostad av tillräcklig storlek. I denna rapport redovisas bland annat bostadsytan per person och andelen som bor på mindre än 20 kvm per person.

Under de år man har små barn hemma kan det vara en fördel att ha sina egna föräldrar nära för att få hjälp med livspusslet. När man sedan åldras och har svårare att klara delar av vardagen utan hjälp kan det vara en fördel att ha ett vuxet barn nära. Ett av de mått vi redovisar här är hur långt avstånd det är mellan vuxna barn och deras föräldrar.

Ett vanligt mått på hälsa i befolkningen är återstående medellivslängd. Den är internationellt sett hög i Sverige och har ökat stadigt sedan ett par hundra år. Men det finns skillnader i livslängd och hälsa, exempelvis mellan kvinnor och män i olika delar av landet och för personer med olika utbildningsnivå.

På senare år har intresset kring den ökade medellivslängden även inneburit behov av nya mått på om de ökade åren innebär fler år med ohälsa, eller kanske att ohälsan kommer allt senare i livet och åldersmässigt mer sammanpressat. En svensk studie baserad på Undersökning av levnadsförhållanden 1980–2010 fann att nedsatt aktivitetsförmåga kommer något senare i livet och något mer komprimerat åldersmässigt (Lagergren et al, 2016). I den här rapporten används en hälsoindikator för att beräkna i vilken utsträckning de återstående åren utgörs av år med långvarig ohälsa som medför aktivitetsnedsättning eller år utan sådan ohälsa. Det innebär att de återstående åren delas upp med en hälsodimension, något som i rapporten benämns som hälsovägda levnadsår.

Åldersstrukturen är olika, både i olika geografiska indelningar av Sverige, bland utrikes och inrikes födda och bland personer med olika utbildningsnivå. I hela rapporten är ålder en bakomliggande faktor som kan förklara en del av de skillnader som finns mellan olika grupper.

Fokus är på vuxna, i de flesta fall avses de som är 20 år och äldre.

Rapporten inleds med en beskrivning av vissa demografiska förhållanden i Sverige år 2017 och en förklaring av de indelningar och mått som används.

Därefter följer fyra kapitel som var och ett beskriver de olika grupperna och skillnader och likheter mellan dem.

De grupper som används i rapporten är:

- Typ av kommun: boende i storstäder, större städer och mindre städer/tätorter
- Landsdel: Svealand, Götaland och Norrland
- Födelselandsgrupp: födda i Sverige, födda i Europa utom Sverige och födda utanför Europa
- Utbildningsnivå: förgymnasial, gymnasial, eftergymnasial mindre än tre år, eftergymnasial tre år eller mer.

Det finns mer eller mindre starka samband mellan de olika grupperna. Ett exempel är att det finns fler högutbildade i storstäderna, högutbildade får barn senare i livet och i storstäderna får man barn i högre åldrar. Rapporten avslutas därför med ett avsnitt som analyserar vilken eller vilka faktorer som har störst betydelse för vissa av de skillnader som finns mellan grupperna.

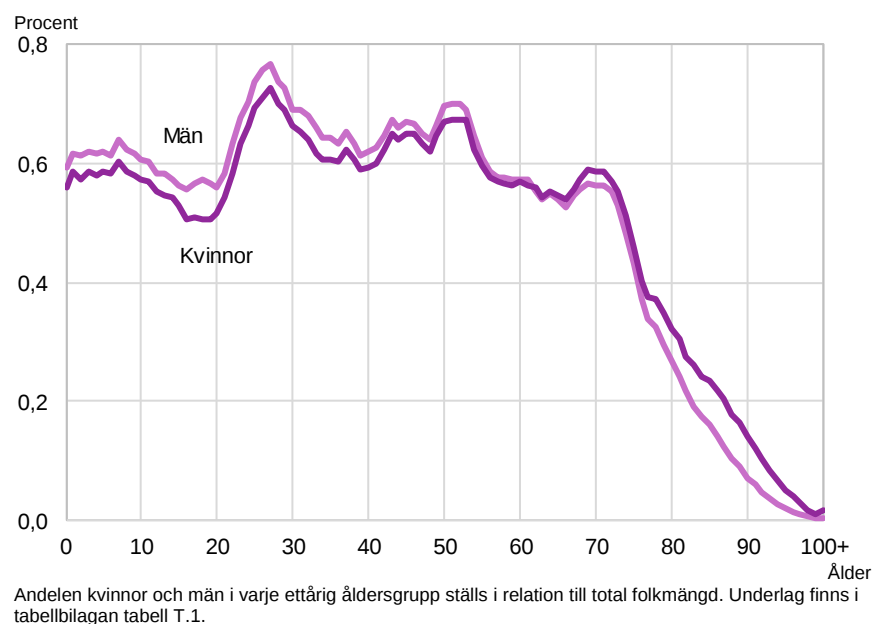
2. Bakgrund

I detta kapitel beskrivs befolkningen i Sverige 2017 med flera olika mått inom områdena familjesituation, boende, flyttning och hälsa. Fokus ligger på kvinnor och män 20 år och äldre. Syftet är att ge en övergripande bild för hela landet av den statistik som i kapitel tre till sex redovisas efter kommungrupp, landsdel, födelseregion och utbildningsnivå.

Åldersstruktur och könsfördelning

Den 31 december 2017 omfattar Sveriges befolkning 10,1 miljoner människor. Knappt 8 miljoner är 20 år och äldre, varav 49,8 procent män och 50,2 procent kvinnor. Fördelningen av befolkningen efter kön och ålder visar att det är fler män än kvinnor i åldrarna under 60 år och fler kvinnor än män i åldrarna över 60 år, se diagram 2.1. Att det är ett mansöverskott i unga åldrar förklaras av att det föds fler pojkar än flickor och att det är ett kvinnoöverskott i äldre åldrar förklaras av att kvinnor lever längre än män. Dessutom påverkar migrationen könsfördelningen. De flesta år är det fler män än kvinnor som invandrar men det är också fler män än kvinnor som utvandrar (SCB, 2016a). Det är vanligt att både invandra och utvandra i åldrarna 20–40 år. Det senaste årtiondet har fler män än kvinnor invandrat än utvandrat till Sverige. Det bidrar till mansöverskottet i åldrarna under 60 år. Samtidigt har det varit en större invandring än utvandring till Sverige sedan andra världskriget och kvinnor stannar oftare kvar i Sverige än män, det bidrar till kvinnoöverskottet i äldre åldrar. År 2017 var det för första gången fler utrikes födda män än kvinnor i Sverige.

Diagram 2.1
Befolkning fördelad efter ålder och kön, 2017
Distribution of the population by sex and age, 2017

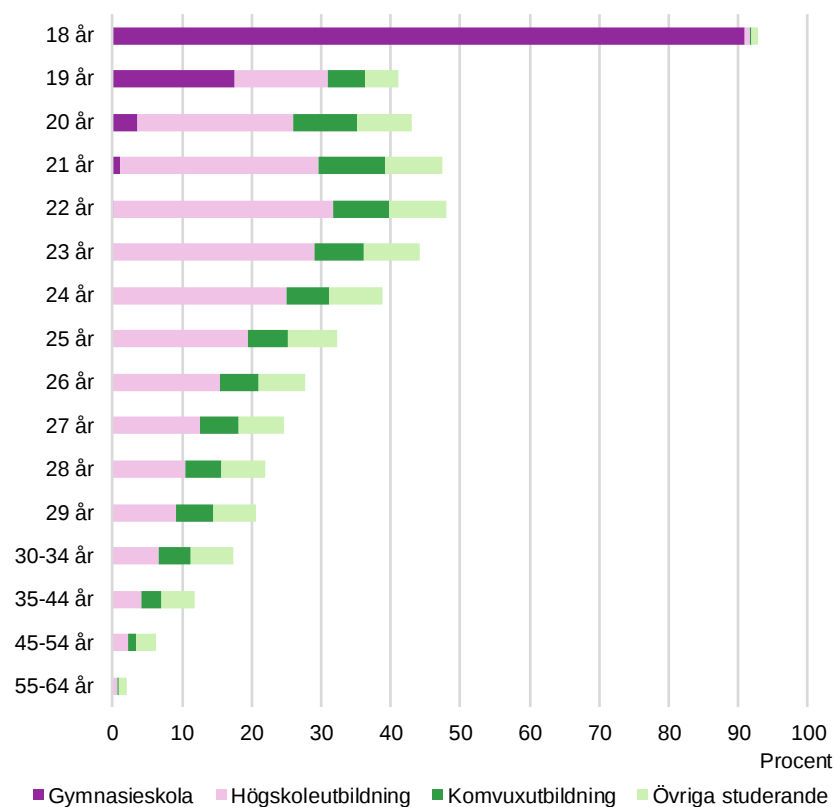
I den här rapporten fokuseras på vuxna, 20 år och äldre. I dessa åldrar är medelåldern för män 48 år och för kvinnor 50 år.

Utbildningsnivå

Här är befolkningen indelad i fyra grupper efter den högsta utbildningsnivån. Förgymnasial utbildning är grundskola. Här ingår också folkskola, realskola och motsvarande utbildningar. Gymnasial utbildning får de som gått en utbildning på gymnasienivå. En kort eftergymnasial utbildningsnivå får de som gått på någon utbildning efter gymnasiet, det kan vara yrkeshögskola, folkhögskola eller 1–5 terminer på universitet/högskola. En lång eftergymnasial utbildning får de som slutfört minst tre år på universitet/högskola.

Utbildningsnivå är något som förändras, särskilt i åldrarna under 30 år. I diagram 2.2 visas andelen av befolkningen 18–64 år som studerade höstterminen 2016 efter ålder. Flera deltar i någon form av utbildning efter gymnasieåldern. I den tidiga 20-årsåldern var det över 30 procent som studerade och andelen minskar från och med 23 års ålder. Efter 30 års ålder var det färre som studerade.

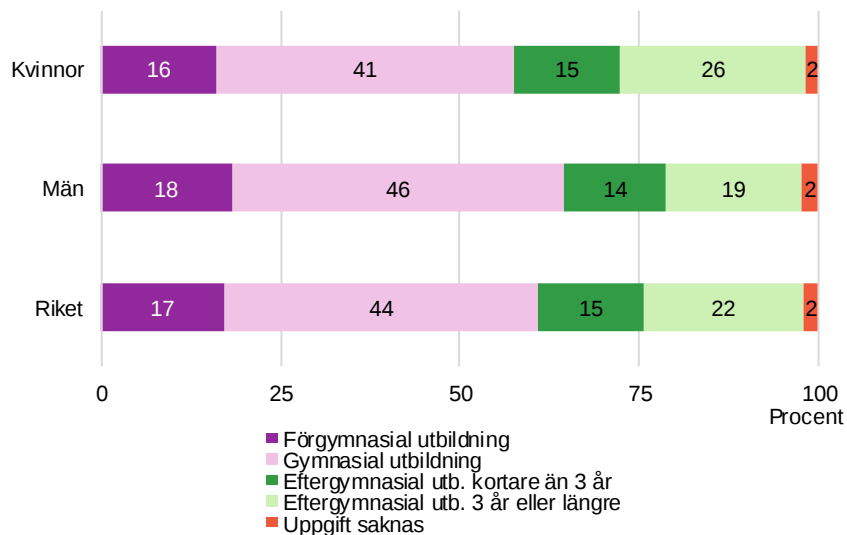
Diagram 2.2
Andel studerande i befolkningen 18–64 år höstterminen 2016
School enrolment rate of the population aged 18–64, autumn semester 2016

År 2017 hade 22 procent av de i åldrarna 20 år och äldre minst en treårig eftergymnasial utbildning, medan 17 procent endast hade förgymnasial utbildning, dit grundskola och folkskola räknas, diagram 2.3. Kvinnor har högre utbildningsnivå än män. 26 procent av kvinnorna har minst tre år eftergymnasial utbildning jämfört med 19 procent av männen.

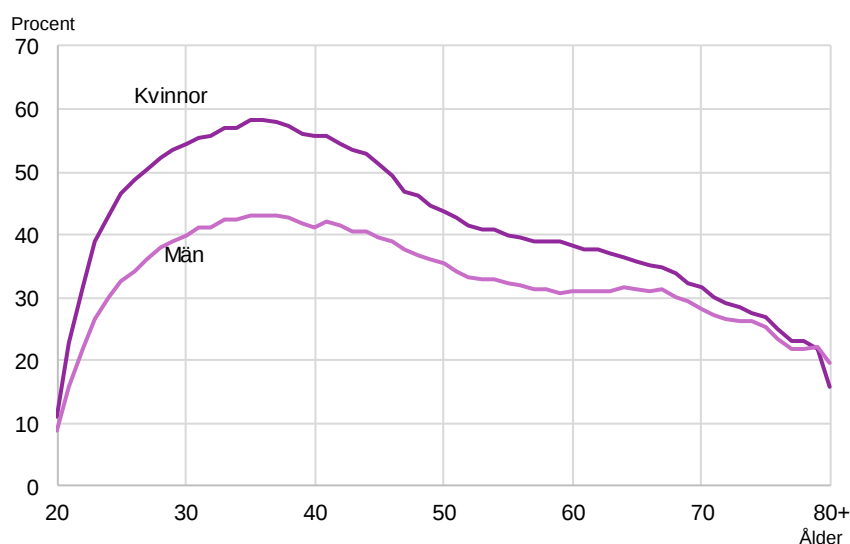
Diagram 2.3
Fördelning av befolkningen efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor, män och totalt 20 år och äldre

Distribution of the population by educational attainment, 2017. Women, men and total 20 years and older

I diagram 2.4 visas andelen vuxna kvinnor och män med eftergymnasial utbildning uppdelade efter ålder. Andelen med en eftergymnasial utbildning är högre för kvinnor än för män i alla åldrar förutom de allra äldsta. I åldrarna under 30 år är många fortfarande i utbildning. I alla åldrar mellan 27 och 46 år har över hälften av kvinnorna en eftergymnasial utbildning. Inte i någon ålder har mer än hälften av männen en eftergymnasial utbildning.

Diagram 2.4
Andel av befolkningen med eftergymnasial utbildning efter kön och ålder, 2017
Proportion of the population with post-secondary education, by sex and age, 2017

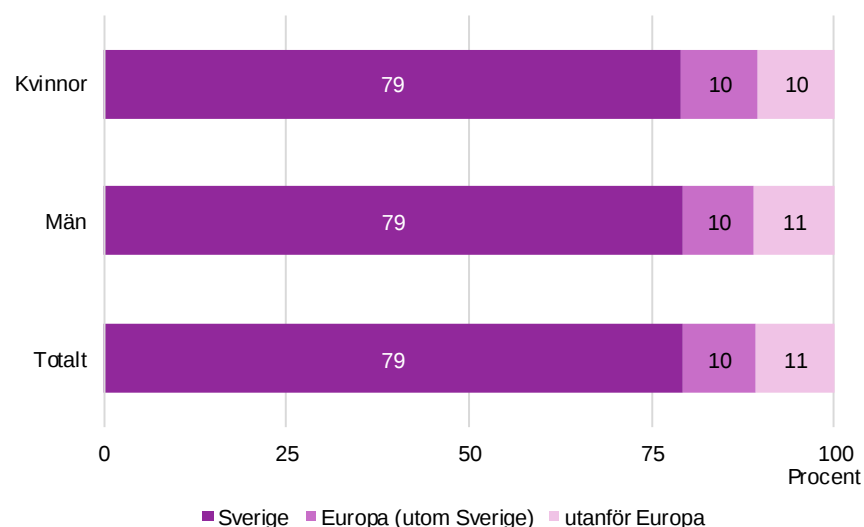
Det är stora skillnader i andelen med eftergymnasial utbildning i 50 års ålder jämfört med 40 års ålder. Det är en effekt av 1990-talskrisen då ungdomsarbetslösheten var hög och allt fler ungdomar studerade vidare på högskolan. Det var en period med kraftig expansion av den högre utbildningen.

Födelseland

Allt fler utrikes födda personer har flyttat till Sverige sedan andra världskriget. Antalet har varierat under åren, mellan knappt 35 000 i genomsnitt årligen på 1980-talet till nästan 150 000 år 2016. Fram till början av 1970-talet och i samband med konflikten på Balkan i mitten av 1990-talet var de flesta invandrare födda i Europa. Det senaste årtiondet har personer födda utanför Europa dominerat migrationen till Sverige. Mellan 2008 och 2017 har drygt en miljon utrikes födda personer invandrat till Sverige och knappt 300 000 har utvandrat (SCB, 2018a). De som invandrar till Sverige som flyktingar eller som anhörig till någon i Sverige stannar i större utsträckning kvar i Sverige medan de som invandrar för att arbeta eller studera i större utsträckning lämnar Sverige. Antalet utrikes födda utvandrare har inte varierat lika mycket som antalet invandrare. I slutet av 1980-talet var det få som utvandrade, drygt 10 000 per år och år 2015 utvandrade nästan 40 000.

År 2017 var 79 procent av vuxna, 20 år och äldre, födda i Sverige. Födda i andra europeiska länder och födda utanför Europa innefattade cirka en tiondel av befolkningen vardera. Fördelningen är nästan densamma för kvinnor och män, se diagram 2.5.

Diagram 2.5
Fördelning av befolkningen efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor, män och totalt 20 år och äldre
Distribution of the population by region of birth, 2017. Women, men and total 20 years and older

Siffrorna summerar inte alltid till 100 procent på grund av avrundning.

Andelen kvinnor och män födda utomlands varierar i olika åldrar, se diagram 2.6. Andelen födda utanför Europa är högre i åldrarna 30–40 år och lägre i de äldre åldrarna. År 2017 var en av fem 35-åringar födda utanför Europa jämfört med en av femtio i gruppen 80+. Andelen födda i Europa varierar mindre mellan åldrarna förutom att andelen är lägre i åldrarna under 30 år. I åldern 30 år och äldre varierar andelen födda i andra europeiska länder mellan 8 och 12 procent.

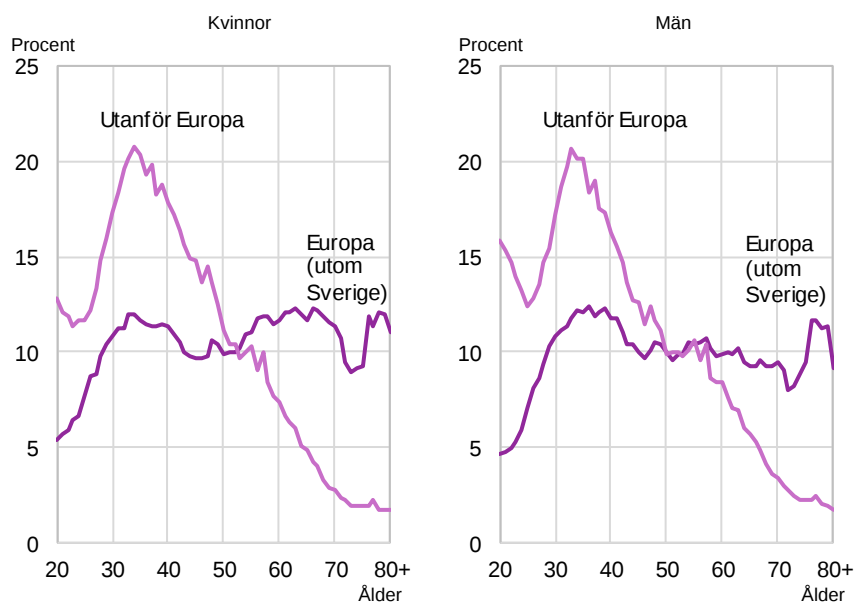
Något att notera i diagram 2.6 är att andelen yngre män födda utanför Europa är högre än andelen yngre kvinnor födda utanför Europa. Det är en effekt av den mansdominerade invandringen till Sverige de senaste åren. I de äldre åldrarna, över 50 år, är det en högre andel kvinnor födda i Europa än andelen män födda i

Europa. Det är dels en effekt av den tidigare kvinnodominerade anhäng-
invandringen från bland annat Polen och av arbetskraftsinvandringen på 1960-
talet där kvinnorna i högre utsträckning än männen stannade kvar i Sverige.
Men det är också en effekt av att kvinnor lever längre än män (SCB, 2016a). Den
lägre andelen i åldrarna runt 75 år och en högre andel i de allra äldsta åldrarna
beror på befolkningsstrukturen på de födda i Sverige. Det är de stora kullarna
födda på 1940-talet och de små kullarna födda på 1930-talet som ger upphov till
denna effekt.

Diagram 2.6

**Andel av befolkningen födda i Europa (utom Sverige) och utanför Europa efter kön och
ålder, 2017**

*Proportion of the population born in Europe (excluding Sweden) and outside of Europe by sex
and age, 2017*

Inrikes omflyttning

I det här avsnittet begränsas analysen till de födda i Sverige.

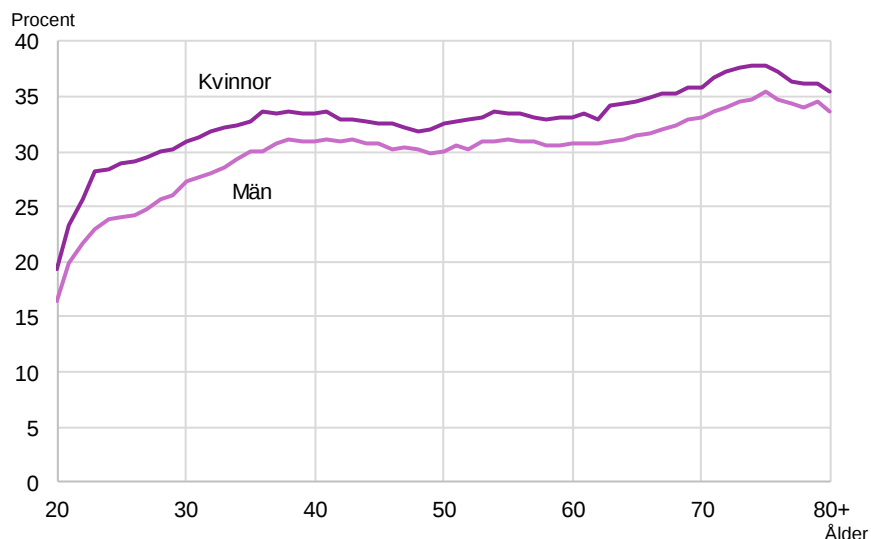
Att vara född i ett annat län än där man bor betyder att man minst en gång
flyttat över en länsgräns, se diagram 2.7. Flytten kan ha skett när som helst
tidigare i livet. Många som flyttar gör det när de är små barn, före skolåldern,
eller så flyttar man efter skolåldern i samband med att man lämnar
föräldrahemmet för högre studier, arbete eller för att bilda familj. Det är också
en liten förhöjd flyttbenägenhet när man går i pension. Att man bor i det län
man är född i betyder inte att man bott i samma län hela livet, det är mycket
möjligt att man en tid bott i ett annat län och sedan återvänt.

I Sverige har de inrikes flyttströmmarna gått åt olika håll under olika perioder.
Både bostadsmarknaden och arbetsmarknaden har till viss del styrt om, när och
vart man flyttar. Hur många som studerar på universitet eller högskola, något
som ofta kräver en flytt, har varierat. Men generellt har andelen högutbildade
ökat för varje generation (SCB, 2014a). Utbildningssystemets expansion i
Sverige har fått fler att flytta på grund av studier. Är man född i ett län med
universitet och väl fungerande bostads- och arbetsmarknad är behovet av att
flytta mindre.

Det finns tydliga geografiska mönster för hur inrikes flyttningar omfördelar befolkningen. Under perioden 1997–2017 är det endast två län som under samtliga år haft en större inflyttning än utflyttning för både kvinnor och män¹, Skåne och Hallands län. Det finns fler län som under samtliga år mellan 1997 och 2017 haft en större utflyttning än inflyttning för båda könen, de flesta av dessa län ligger i norra Sverige.

Diagram 2.7

Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter kön och ålder. Inrikes födda
Proportion not born in the county where they live in 2017 by sex and age. Native-born

Barnafödande

År 2017 föddes 115 400 barn i Sverige. Här är avsikten att mäta benägenheten att föda barn. Barnafödandet redovisas därför med det så kallade åldersspecifika fruktsamhetstalet, det antal barn som exempelvis 25-åringar föder ett visst år sätts i relation till det totala antalet 25-åriga kvinnor respektive män. Det summerade fruktsamhetstalet beräknas genom att lägga ihop samtliga åldersspecifika fruktsamhetstal. Måttet anger det antal barn en fiktiv kvinna eller man skulle få under hela sin reproduktiva period om benägenheten att få barn i olika åldrar förblev densamma som under det år för vilket beräkningen görs.

År 2017 var det summerade fruktsamhetstalet 1,78 barn per kvinna och 1,68 barn per man. Att mäns summerade fruktsamhetstal är något lägre än det för kvinnor beror till största delen på att det finns fler män än kvinnor i de barnafödande åldrarna. År 2017 fanns 2,7 miljoner män och 2,5 miljoner kvinnor i åldrarna 15–54 år i riket. Dessutom saknas uppgift om pappan för cirka 2 100, knappt två procent, av barnen födda år 2017². Det bidrar också till att något underskatta det summerade fruktsamhetstalet för män. Skillnader i åldersstruktur mellan kvinnor och män är en annan förklaring till könsskillnader i det summerade fruktsamhetstalet (Schoumaker, 2017).

År 2017 var medelåldern för de kvinnor som blev mammor för första gången cirka 29 år. Motsvarande medelålder bland män är ungefär 32 år. Åldern vid

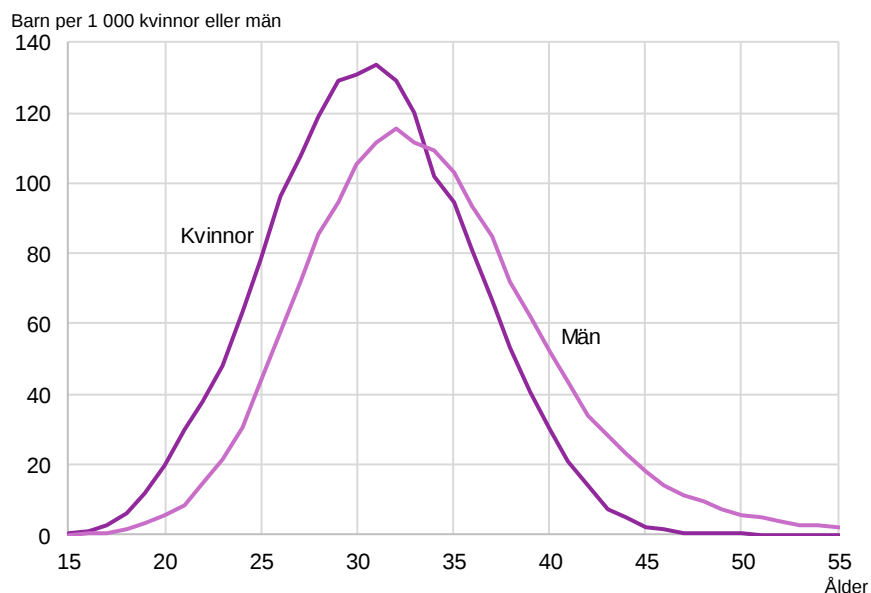
¹ Statistiken inkluderar även inrikes flyttningar bland utrikes födda personer.

² När befolkningsstatistiken publiceras i februari saknas ibland uppgifter om pappan för barn födda sent i december.

första barnets födelse har ökat sedan 1970-talet och en orsak till det är att etableringsåldern på arbetsmarknaden har ökat, som i sin tur är ett resultat av att allt fler studerar vidare efter gymnasiet. Det är vanligt att vänta tills man är etablerad på arbetsmarknaden innan man får barn eftersom man då har en tryggare ställning på arbetsmarknaden och för att föräldrapenningens storlek beror på tidigare inkomst av förvärvsarbete.

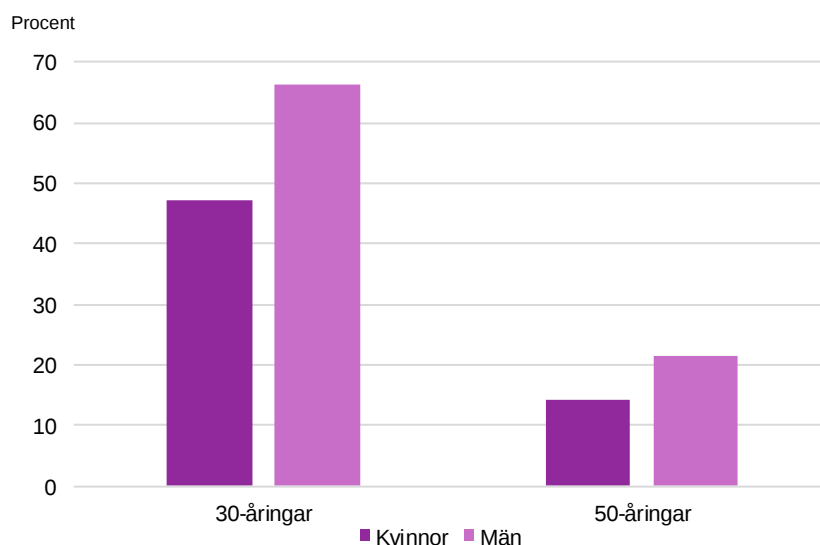
För att bättre se skillnader i barnafödande mellan kvinnor och män visas den åldersspecifika fruktsamheten i diagram 2.8. Det är framförallt i yngre åldrar som kvinnors barnafödande är högre än männens, upp till cirka 33 års ålder. Det högsta barnafödandet för kvinnor är vid 31 års ålder. År 2017 föddes 134 barn per 1 000 kvinnor vid 31-årsåldern. Bland män är barnafödandet tydligt förskjutet mot högre åldrar och åldern med högst födelsetal är 32 år. 115 barn föddes per 1 000 män i 32-årsåldern.

Diagram 2.8
Åldersspecifik fruktsamhet efter kön, 2017
Age-specific fertility rates by sex, 2017

En högre andel män än kvinnor är barnlösa. Bland 30-åringar har 47 procent av kvinnorna och 66 procent av männen inte fått barn år 2017. Könsskillnaden i andelen som är barnlösa minskar med åldern. I hela landet är 14 procent av 50-åriga kvinnor och 21 procent av 50-åriga män barnlösa, vilket motsvarar var sjunde kvinna och var femte man, se diagram 2.9.

Diagram 2.9
Andel barnlösa i åldern 30 och 50 år efter kön, 2017
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex, 2017

Familjeförhållanden

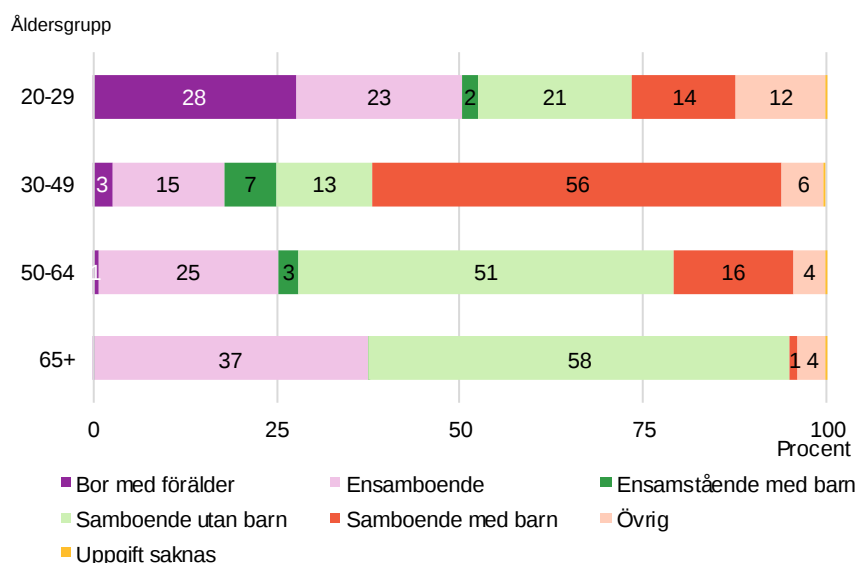
Sedan några år tillbaka har Sverige registerbaserad hushållsstatistik tack vare det lägenhetsregister som byggts upp³. Denna statistik kan bland annat användas för att beskriva vilka som bor i samma bostad. I detta avsnitt visas fördelningen av befolkningen efter hushållsställning, det vill säga en persons relation till övriga i hushållet⁴. Indelningen visar om personen är sammanboende, ensamstående, bor med någon förälder eller är i gruppen övriga personer. Personer som är sammanboende eller ensamstående delas upp i två grupper vardera: med eller utan barn under 18 år i hushållet. De som är ensamstående utan barn är oftast också ensamboende. Här finns personer som bor tillsammans med barn som är över 18 år, för att underlätta läsandet benämns gruppen ensamboende i texten. Att vara i gruppen övriga personer betyder att man inte är partner, förälder eller barn till någon annan i hushållet, man är exempelvis inneboende eller bor med kompisar.

I diagram 2.10 visas fördelningen av befolkningen efter hushållsställning för fyra olika åldersklasser: 20–29 år, 30–49 år, 50–64 år, och 65 år och äldre. Nästan alla barn i 0–17 års ålder bor hemma hos föräldrarna men efter gymnasiet flyttar de flesta förr eller senare hemifrån. Det är vanligt att studera och etablera sig på arbetsmarknaden i åldrarna 20–29 år. Över hälften av personerna i åldrarna 20–29 år är ensamstående eller samboende, de flesta utan något barn i hushållet. Drygt en tredjedel bor med någon förälder och en tiondel i gruppen är övriga personer. Att bo som inneboende eller i ett kompisboende efter att man flyttat hemifrån kan vara en förklaring till att en relativt hög andel 20–29-åringar i gruppen räknas som övriga personer jämfört med de andra åldersgrupperna i diagram 2.10.

³ Tidigare fanns endast ett fastighetsregister och där kunde enskilda lägenheter i flerbostadshus inte särskiljas. Nu är folkbokföringen för personer folkbokförda i ett flerbostadshus kompletterad med ett lägenhetsnummer.

⁴ Ett hushåll består av samtliga personer som är folkbokförda i samma bostad. Läs mer i avsnittet *Kort om statistiken*.

Diagram 2.10
Fördelning av befolkningen efter hushållsställning i olika åldersgrupper, 2017
Distribution of the population by household position in different age groups, 2017

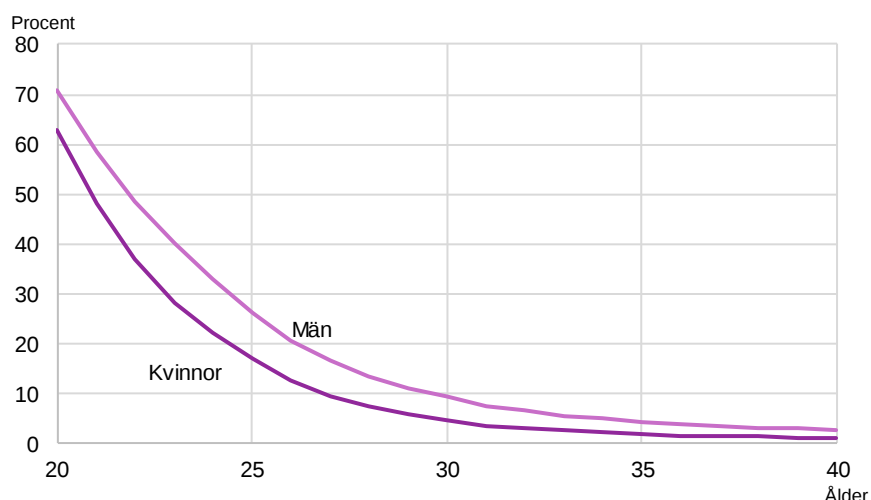
Varefter allt fler blir färdiga med sin utbildning och etablerar sig på arbetsmarknaden blir det vanligare att flytta ihop med en partner och bilda familj. I åldrarna 30–49 år är samboende med barn den vanligaste hushållsställningen. I åldrarna 50–64 år har barnen blivit äldre och att vara samboende utan barn under 18 år i hushållet är den vanligaste hushållsställningen. Den äldsta åldersgruppen, 65 och äldre, är den åldersgrupp som har högst andel ensamboende. Den högre andelen jämfört med åldrarna 50–64 år förklaras till stor del av att partnern har avlidit.

Generellt är fördelningen av hushållsställning efter ålder, som diskuteras ovan, ungefär samma för kvinnor och män. Både kvinnor och män flyttar hemifrån efter gymnasiet. Både kvinnor och män flyttar ihop med en partner och får barn när de är färdiga med sin utbildning och etablerade på arbetsmarknaden. Efter cirka 50 års ålder blir det allt vanligare för både kvinnor och män att bo utan hemmaboende barn under 18 år. Några skillnader visar sig dock när statistiken delas upp efter kön. Några aspekter som redovisas här är könsskillnader när det gäller att flytta hemifrån, personer i samboförhållande med barn, ensamstående föräldrar och ensamboende bland de äldre.

Bland unga vuxna är det vanligare för män än för kvinnor att bo med någon förälder⁵. Till exempel i 25 års ålder bor 26 procent av männen och 17 procent av kvinnorna med någon förälder, se diagram 2.11. Det förklaras av att kvinnor i snitt flyttar hemifrån i yngre åldrar än män. Detta beror bland annat på att kvinnor ofta är yngre än sin partner och då flyttar ihop med en partner i yngre åldrar än vad män gör och att kvinnor i större utsträckning än män börjar studera vid högskolor och universitet, något som ofta kräver en flytt hemifrån (SCB, 2015).

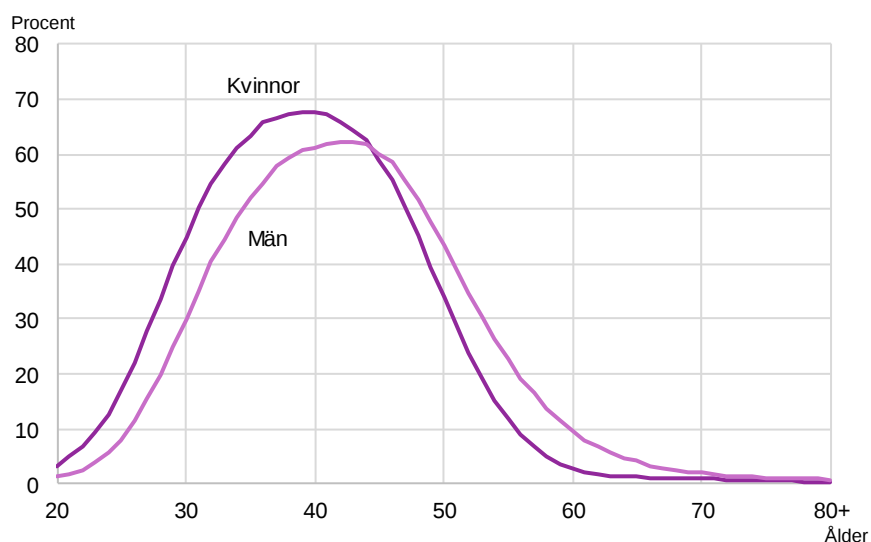
⁵ Här räknas bara de som bor med någon förälder och inte bor med partner eller barn.

Diagram 2.11
Andel som bor med någon förälder efter kön och ålder, 2017
Proportion living with at least one parent by sex and age, 2017

Över hälften av kvinnorna i åldern 31–47 år och över hälften av männen i åldern 35–48 år är samboende och har minst ett barn under 18 år i hushållet. I de flesta fall är det den klassiska kärnfamiljen, men det kan också vara en fränskild person med barn och en ny partner, diagram 2.12. I åldrarna 20–44 år är andelarna högre bland kvinnor och i äldre åldrar är andelen högre bland män, ett utslag av att männen oftast är äldre än kvinnan i ett heterosexuellt parförhållande.

Diagram 2.12
Andel sammanboende med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön och ålder, 2017
Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household, by sex and age, 2017

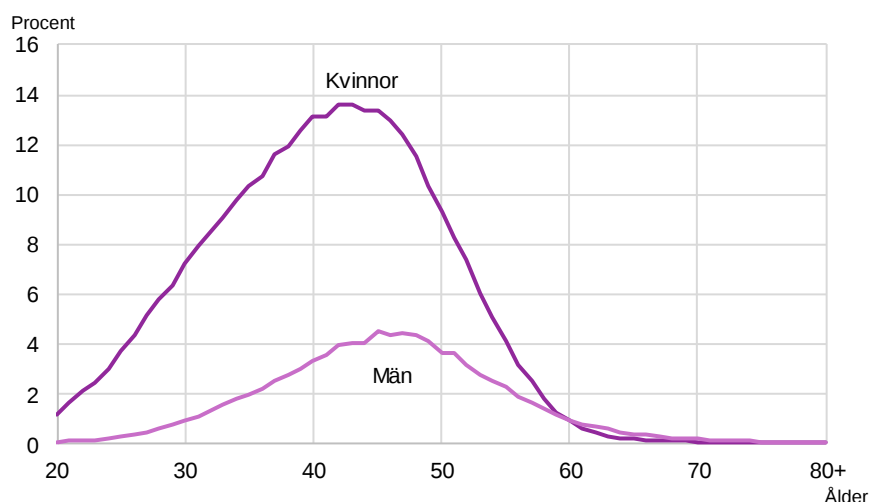

Kvinnor är ensamstående föräldrar i högre utsträckning än män. I åldrarna 34 till 49 år är över en tiondel av alla kvinnor ensamstående föräldrar år 2017. Bland männen är en betydligt lägre andel ensamstående föräldrar, som mest knappt fem procent runt 45 års ålder. Det bör noteras att ett barn bara kan vara folkbokfört i ett hushåll. För föräldrar som separerat innebär det att bara den förälder som barnet är folkbokfört hos anses bo med barnet även om barnet bor

växelsvis hos båda föräldrarna⁶. I andra undersökningar framkommer att 35 procent av barnen med separerade föräldrar bor växelsvis hos båda föräldrarna (SCB, 2014b).

Diagram 2.13

Andel ensamstående med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön och ålder, 2017
Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex and age, 2017

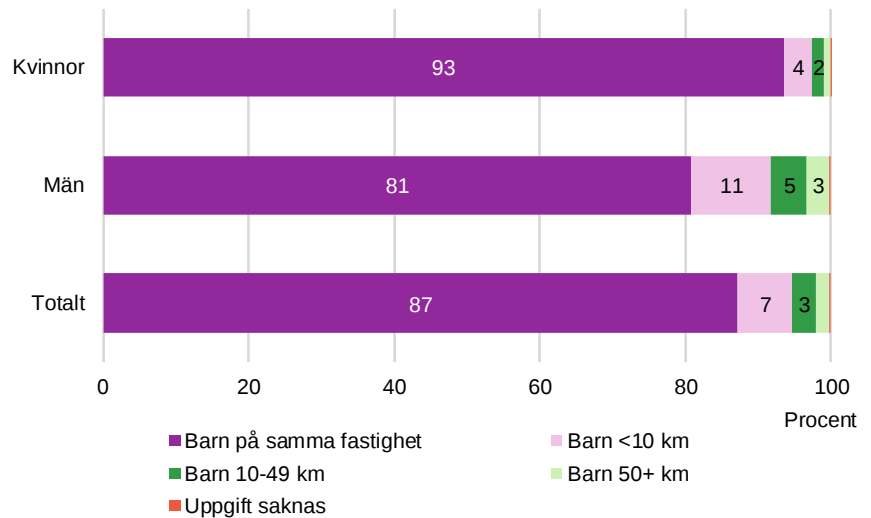

De flesta föräldrar bor tillsammans med alla sina barn som är under 18 år. Det gör 93 procent av mammorna och 81 procent av papporna, se diagram 2.14. Nästan var femte pappa har minst ett barn som han inte bor tillsammans med. I de flesta fall har pappan mindre än 10 kilometer till sitt barn, men det är åtta procent av papporna som har mer än 10 kilometer till sitt frånlevande barn. Det är få mammor som inte bor med sina barn. De som inte gör det har oftast sitt barn närmare än 10 kilometer bort.

⁶ Om barn till separerade föräldrar skulle kunna vara folkbokfört i två olika hushåll skulle andelen ensamstående föräldrar förmodligen vara högre än vad som visas i diagram 2.13. Då skulle några personer som räknas som ensamstående utan hemmaboende barn istället räknas som ensamstående med hemmaboende barn.

Diagram 2.14

Andel föräldrar som bor med alla sina biologiska barn samt grupperat minsta avstånd till frånlevande barn, 2017. Kvinnor, män och totalt 20 år och äldre
Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (classified by distance to the nearest child registered elsewhere), 2017. Women, men and total 20 years and older

Om en förälder har flera frånlevande biologiska barn under 18 år redovisas avstånd till närmaste barnet. Avståndet beräknas genom fastighetskoordinater.

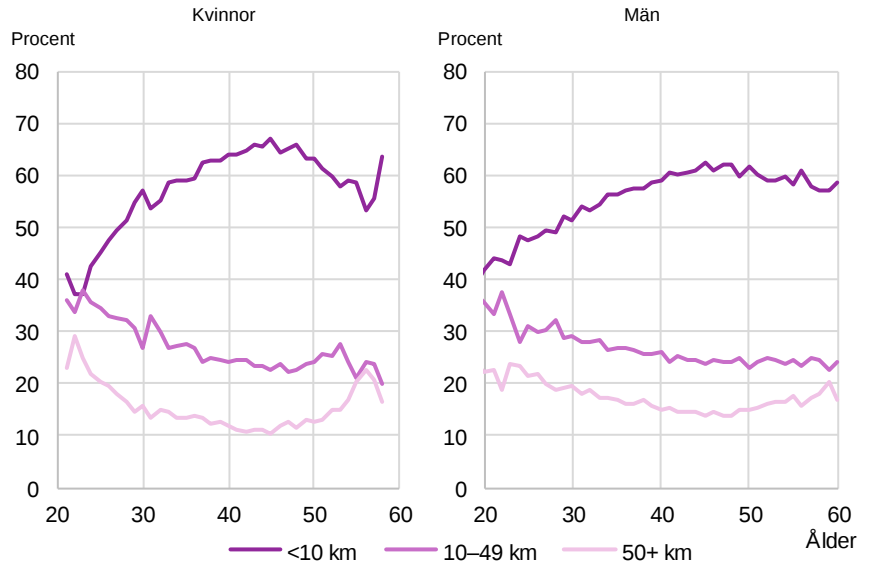
Ålder har betydelse för hur nära man bor till sitt frånlevande barn. Det är framförallt yngre män som inte bor med sina barn, och även bor långt ifrån dem. Många unga föräldrar har varken ett långt samboskap eller är etablerade på bostadsmarknaden när de får barn. Under barnets första tid kan därför föräldrarna vara folkbokförda på olika adresser för att bo tillsammans senare. Av de barn som inte är folkbokförda med båda sina föräldrar vid födelsen bor en femtedel av dem med båda föräldrarna vid 1 års ålder.

Ju äldre papporna och mammorna är, desto större andel har sina frånlevande barn inom 10 kilometer, se diagram 2.15. Det kan finnas flera förklaringar till det. En kan vara att när separationer sker senare i livet, väljer man oftare att bo nära än längre bort, vilket är enklare när man är etablerad på arbetsmarknaden jämfört med de yngre åldrarna. På det sättet finns förutsättningen för barn att bo växelvis med sina föräldrar.

Diagram 2.15

Andel föräldrar med frånlevande biologiska barn under 18 år efter avståndsgrupp, kön och ålder, 2017

Proportion of parents with at least one non-resident biological child under 18 years by sex, age and distance to the nearest child, 2017

Statistiken räknas för de som har minst ett frånlevande barn. Den redovisas inte om det finns färre än 100 personer med frånlevande barn i en åldersgrupp. Det gäller bland annat kvinnor i 20 års ålder samt kvinnor i åldrarna 59–60 år.

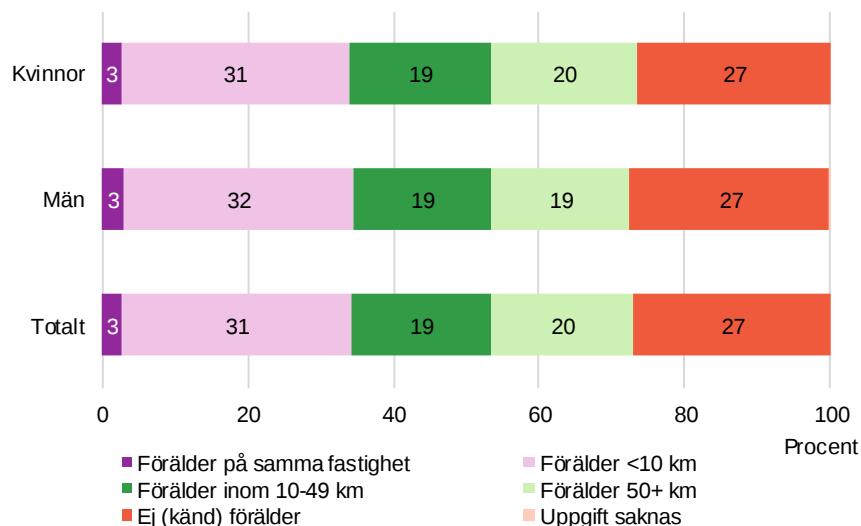
Under tiden med barn, och framförallt små barn, kan det vara bra för föräldrarna att kunna få hjälp med det så kallade vardagspusslet av sina egna föräldrar. En förutsättning för det är att någon förälder bor relativt nära. Det är inte säkert att man kan få stöd av sina föräldrar bara för att de bor nära, de måste också både vilja och ha möjlighet att hjälpa till. De som inte har några föräldrar i livet, eller i Sverige, eller på ett längre avstånd har inga eller små möjligheter att få stöd av dem i vardagen.

Diagram 2.16 visar hur långt föräldrarna har till den av sina egna föräldrar som bor närmast. Tre procent har minst en förälder på samma fastighet som de själva bor och ungefär en tredjedel av alla mammor och pappor har minst en förälder inom 10 kilometer. Det ökar möjligheten att få stöd av sina egna föräldrar i vardagen.

Diagram 2.16

Fördelning av befolkningen efter avstånd till närmaste egen förälder, 2017. Kvinnor, män och totalt 20 år och äldre med biologiska barn under 18 år

Distribution of the population by distance to own parents, 2017. Women, men and total 20 years and older with biological children under 18 years

Siffrorna summerar inte alltid till 100% på grund av avrundning.

De som är ensamboende⁷ är antingen frånskilda, änkor/änklingar eller så har de aldrig gift sig. Det finns tydliga könsskillnader när det gäller äldre personer som är ensamboende. Vid åldern 50 år är omkring en femtedel ensamboende både bland kvinnor och bland män, se diagram 2.17. I den åldern hade knappt 70 procent av de ensamboende männen och 60 procent av de ensamboende kvinnorna aldrig gift sig. Drygt en tredjedel av kvinnorna och en fjärdedel av männen var skilda. I 70 års ålder är den högsta andelen av de ensamboende skilda, det gällde nästan hälften bland kvinnor och drygt 40 procent bland män. I de äldre åldrarna bor kvinnor ensamma i större utsträckning än vad män gör och skillnaden ökar med ålder. Det beror till stor del på att kvinnor i snitt lever längre än män och det är vanligare att vara änka än att vara änkling.

För äldre personer kan närhet till sina vuxna barn vara en trygghet och en möjlighet att få stöd i vardagen, se diagram 2.18. Det är drygt hälften av befolkningen över 65 år som har ett barn antingen på samma fastighet eller inom 10 kilometer, något högre andel av kvinnorna och en något lägre andel av männen. Strax över hälften av männen och 44 procent av kvinnorna är antingen barnlösa eller har sitt närmsta barn längre än 10 kilometer bort.

^{7 7} Här finns personer som bor tillsammans med barn som är över 18 år, för att underlätta läsandet benämns gruppen ensamboende i texten. I åldrar över 70 år är det i stort samma sak. I åldrar under 70 år och särskilt i åldrarna nära 50 år är det något vanligare med barn över 18 år i hushållet

Diagram 2.17

Andel ensamstående utan barn under 18 år i hushållet efter kön och ålder, 2017.

Proportion living without a partner and no child under 18 years in the household, by sex and age, 2017

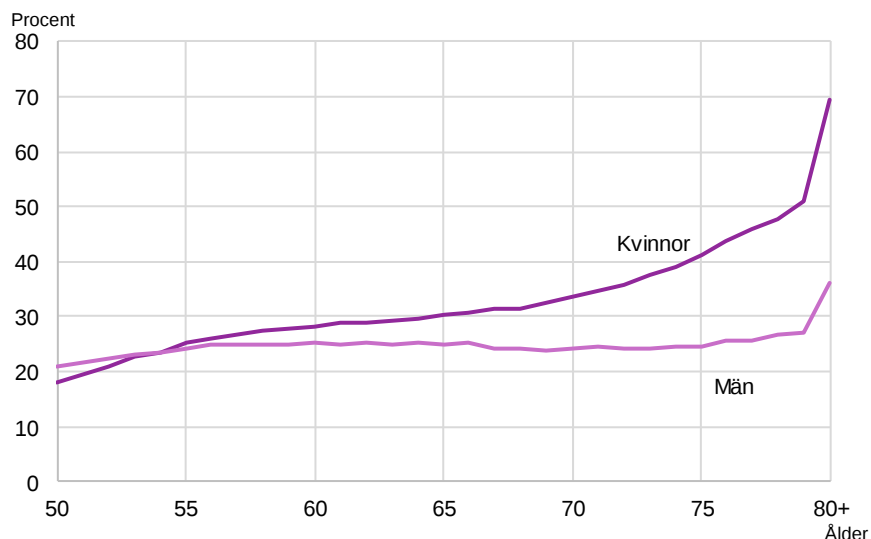
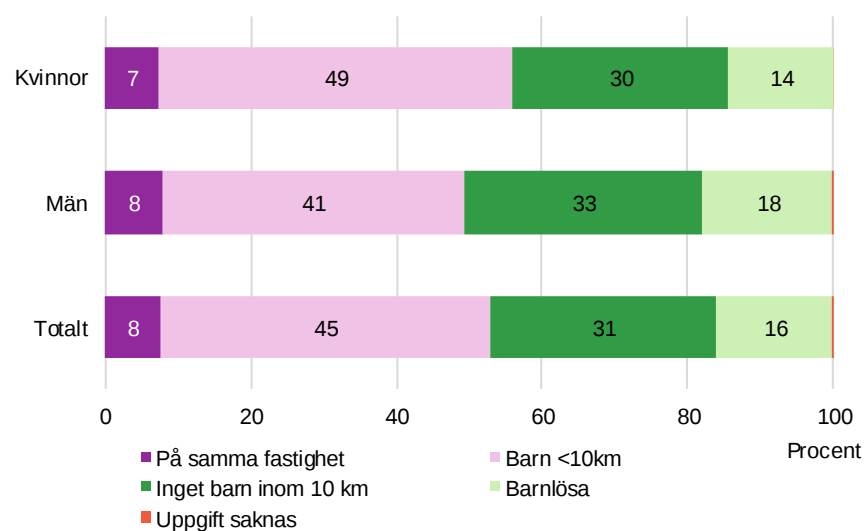

Diagram 2.18

Fördelning av befolkningen efter avstånd till närmaste vuxet barn, 2017. Kvinnor, män och totalt 65 år och äldre

Distribution of the population by distance to the nearest adult child, 2017. Women, men and total 65 years and older

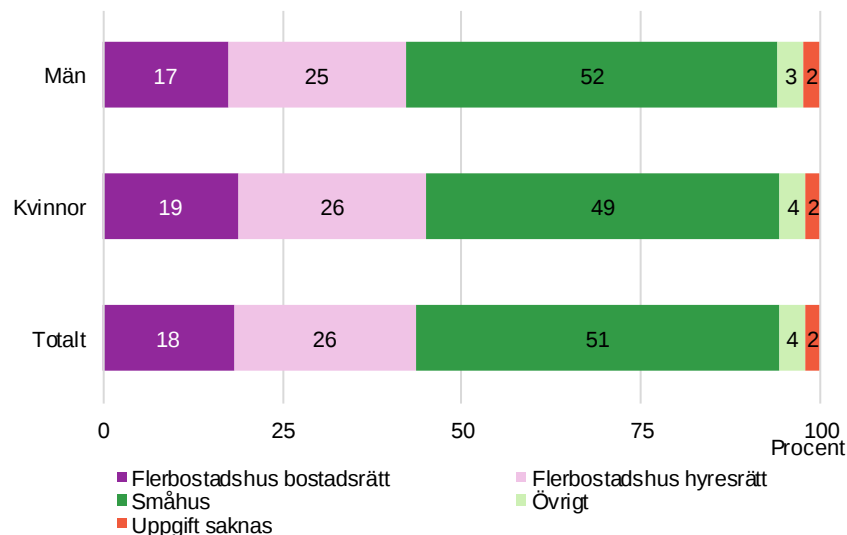
Boende

Drygt hälften av vuxna, 20 år och äldre, bor i småhus. Andelen är något större bland män än bland kvinnor. Hyresrätt i flerbostadshus är den näst vanligaste bostadstypen, 26 procent bor i hyresrätt. Jämfört med dessa två bostadstyper är bostadsrätt i flerbostadshus mindre vanligt, 18 procent. Andelen som bor i bostadsrätt är något högre bland kvinnor än män. I kategorin övrigt boende ingår till exempel specialbostäder för äldre och funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

Diagram 2.19

Fördelning av befolkningen efter bostadstyp, 2017. Kvinnor, män och totalt 20 år och äldre

Distribution of the population by type of dwelling, 2017. Women, men and total 20 years and older

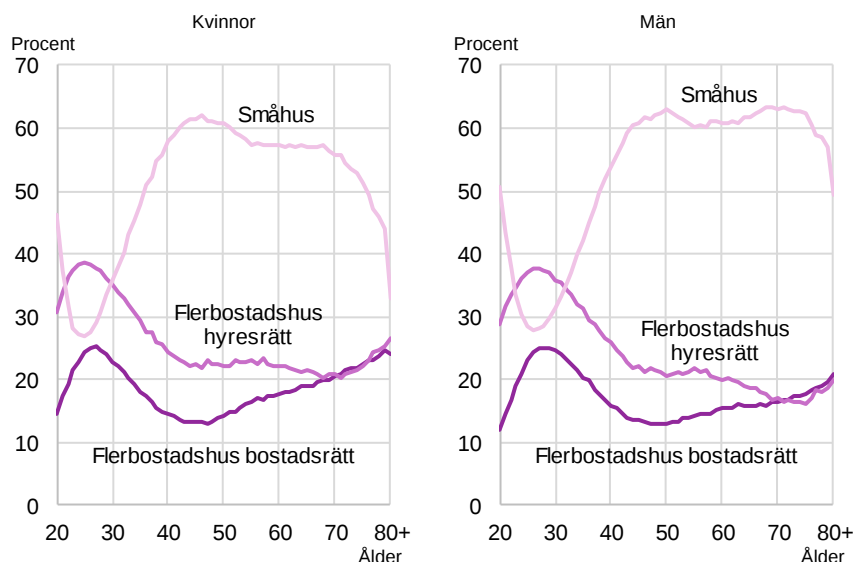

I vilken typ av bostad man bor varierar efter ålder, se diagram 2.20. I åldrarna över 35 år är småhus tydligt det vanligaste boendet. Över hälften av kvinnor och män i åldrarna 40–75 år bor i småhus. Att bo i hyresrätt eller bostadsrätt i flerbostadshus är vanligast i åldrarna 20–35 år men det är också vanligare i de äldre åldrarna.

Diagram 2.20

Andel som bor i bostadsrätt, hyresrätt och småhus efter kön och ålder, 2017

Proportion that lives in owned apartments, rented apartments and detached houses, by sex and age, 2017

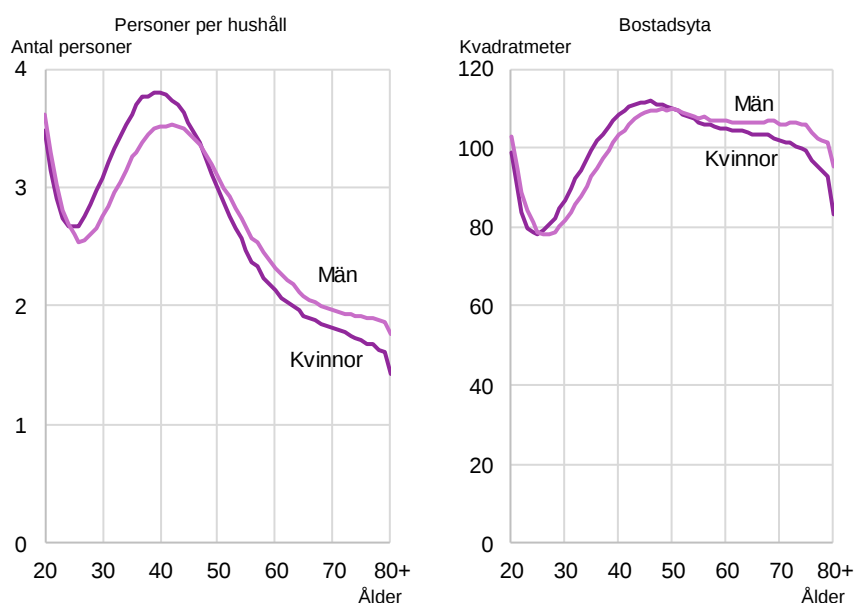
Andel som bor i övriga bostadstyper eller som saknar uppgift om boende visas inte i diagrammet.

Bland vuxna är det vanligare att bo i små hushåll än i stora. År 2017 bodde över hälften av befolkningen 20 år och äldre i ett hushåll med 1–2 personer, en tredjedel bodde i ett hushåll med 3–4 personer och en av tio bodde i ett större hushåll med fem eller fler personer. År 2017 var den genomsnittliga hushållsstorleken 2,7 personer per hushåll för befolkningen 20 år och äldre. Det var dock

stora skillnader efter ålder, se diagram 2.21. Det genomsnittliga antalet personer per hushåll var högst både i 20-årsåldern och i 40-årsåldern, över 3,5 personer per hushåll. En förklaring är att det är vanligt att bo hemma hos föräldrarna vid 20 års ålder och att bo med sambo och barn i 40-årsåldern. Antalet personer per hushåll är lägst i de äldre åldrarna.

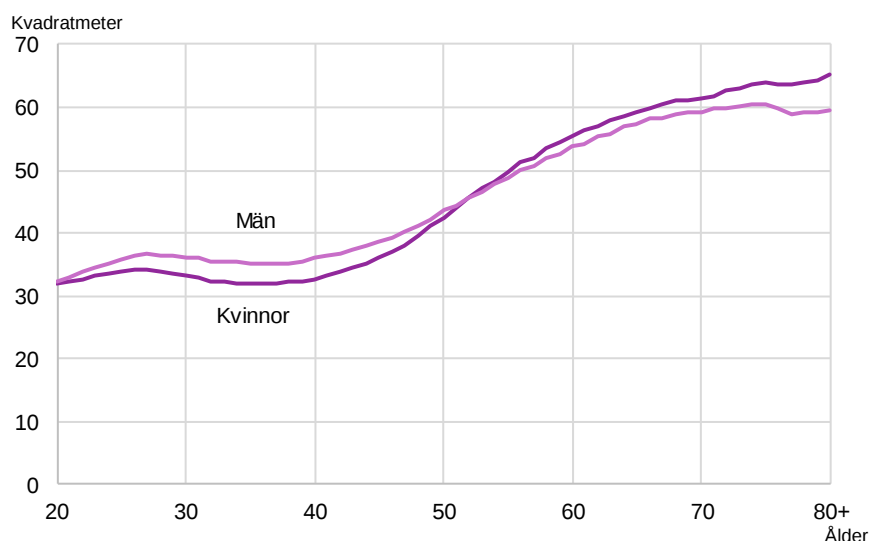
Generellt sett är åldersmönstret liknande för den genomsnittliga bostadsytan. Den genomsnittliga 20-åringen bor i en bostad på 100 kvadratmeter, diagram 2.21. Bostadsytan är större vid 20 års ålder än i 30 års ålder. Det förklaras till stor del av att unga vuxna flyttar från föräldrahemmet till en mindre bostad. Runt 25 års ålder är bostadsytan som minst, då är bostaden i genomsnitt 78 kvadratmeter. Bostadsytan ökar sedan med ökande ålder i åldrarna 30–45 år. En anledning till det är att många småbarnsfamiljer flyttar från mindre lägenheter till större småhus. Bostadsytan minskar i åldrarna efter 50 år men framförallt i åldern 70 år och äldre. Det kan kopplas med flyttning från större till mindre bostad bland de äldre, till exempel då man flyttar från huset till en lägenhet. Som visas i diagram 2.20 minskar andelen som bor i småhus och andelen som bor i flerbostadshus ökar efter 70 års ålder.

Diagram 2.21
Genomsnittligt antal personer per hushåll och genomsnittlig bostadsyta efter kön och ålder, 2017
Average number of persons per household and average living space by sex and age, 2017

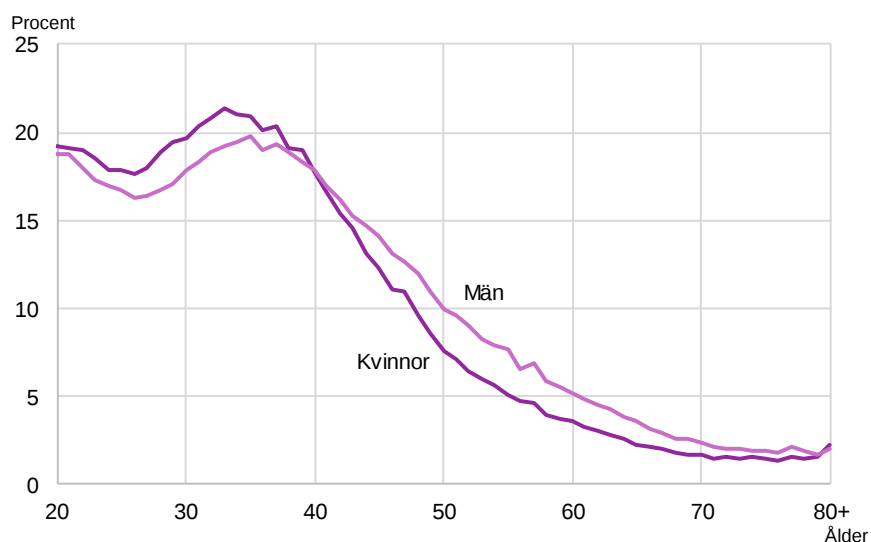
Bostadsytan per person är ett mått på hur trångt man bor. Mellan 32 och 37 kvadratmeter var medelbostadsytan per person i åldrarna 20–40 år, diagram 2.22. I åldrar över 40 år är den genomsnittliga bostadsytan större och ju äldre man är desto större bostadsyta per person. Kvinnor och män i åldern 80 år och äldre har i snitt 65 respektive 60 kvadratmeter bostadsarea. Det är en spegling av tidigare redovisningar i rapporten och ett resultat av att man bor kvar i villan när man blivit änka eller änklings.

Diagram 2.22
Genomsnittlig bostadsyta per person efter kön och ålder, 2017
Average living space per person by sex and age, 2017

Ett annat mått på trångboddhet är andelen personer som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person i hushållet. Andelen är högst i åldrarna 20–40 år och den är mindre i äldre åldrar. En av fem 35-åriga kvinnor och män bor på mindre än 20 kvadratmeter per person. Motsvarande andel bland 70-åringar är en av femtio. Det finns en skillnad mellan kvinnor och män. En högre andel kvinnor än män är trångbodda i åldern 20 till cirka 37 år. Från 43 års ålder är det istället en högre andel män som är trångbodda.

Diagram 2.23
Andel av befolkningen som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person efter kön och ålder, 2017
Proportion of the population living in homes with less than 20 square meters of living space per person, by sex and age, 2017

Livslängd och hälsa

År 2017 var den återstående medellivslängden vid 30 års ålder 3,2 år högre för kvinnor än för män, 54,6 år jämfört med 51,4 år. Kvinnor har lägre dödstal än män i nästan alla åldrar, och så har det varit i Sverige under lång tid. Det gör att kvinnor också har fler återstående år även vid 65 och 80 års ålder.

Diagram 2.25 visar spridningen i ålder vid döden för kvinnor och män. Kvinnor har en mer komprimerad åldersspridning än män, och den vanligaste åldern vid döden, toppen av fördelningen, var ungefär 90 år för kvinnor 2017. För män var den drygt 87 år. Ungefär 1,4 procent av kvinnorna och 0,5 procent av männen uppnår 100 års ålder med de dödstal i alla åldrar som observerades 2017.

Diagram 2.24
Återstående medellivslängd efter kön vid 30 år, 65 år och 80 år
Life expectancy by sex at age 30, 65, and 80

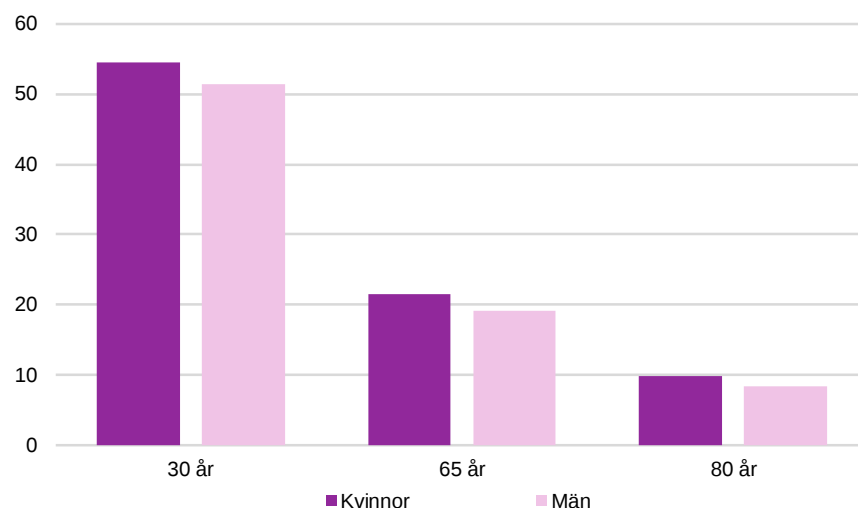
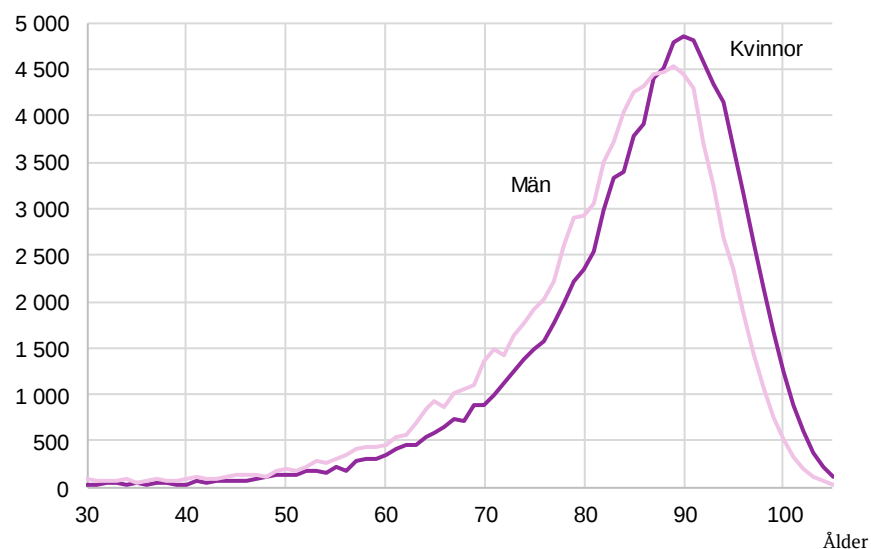

Diagram 2.25
Antal döda enligt livslängdstabellen (av 100 000 "födda") efter kön och ålder, 2017
Number of life table deaths (of 100 000 births) by sex and age, 2017

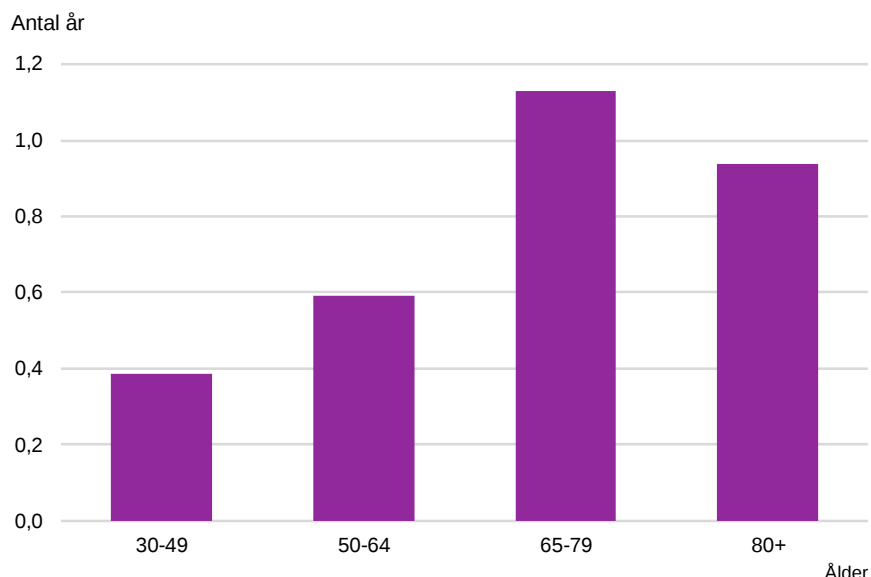

Män har högre dödstal än kvinnor i samtliga åldrar över 29 års ålder. Därmed finns också ett bidrag från alla åldersgrupper till kvinnors högre medellivslängd. Störst är bidraget från åldersgruppen 65–79 år, drygt 1,1 år. Bidraget från åldern 30–64 år och 80 år och äldre är knappt 1 år vardera, se diagram 2.26.

Diagram 2.26

Åldersgruppers bidrag till skillnaden i antalet återstående år mellan kvinnor och män vid 30 års ålder, 2017

Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between women and men at age 30, 2017

Skillnaden i antalet återstående år vid 30 års ålder mellan kvinnor och män är 3,0 år.

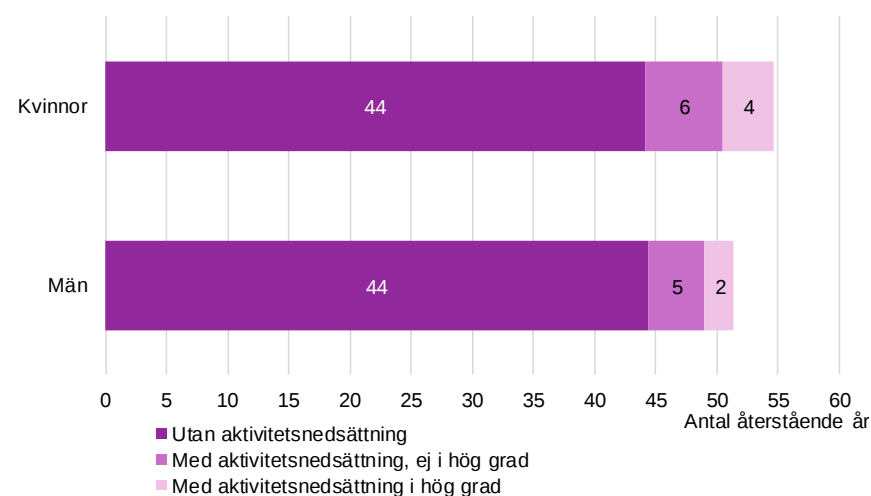
Skillnader i antalet återstående år mellan kvinnor och män kan också beräknas med hur många återstående år som utgörs av långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning. Andelen med olika grad av sådan aktivitetsnedsättning i olika åldersgrupper hämtas från Undersökningarna av levnadsförhållanden och används i livslängdstabellen.

Kvinnor har fler år med aktivitetsnedsättning än män vilket gör att kvinnor och män har samma antal år utan aktivitetsnedsättning, 44 år, se diagram 2.27. Kvinnor har 10 år med olika grad av aktivitetsnedsättning medan män har 7.

Diagram 2.27

Antal återstående hälsovägda levnadsår från 30 års ålder efter grad av aktivitetsnedsättning och kön, 2016-2017

Number of remaining health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation and sex, 2016-2017

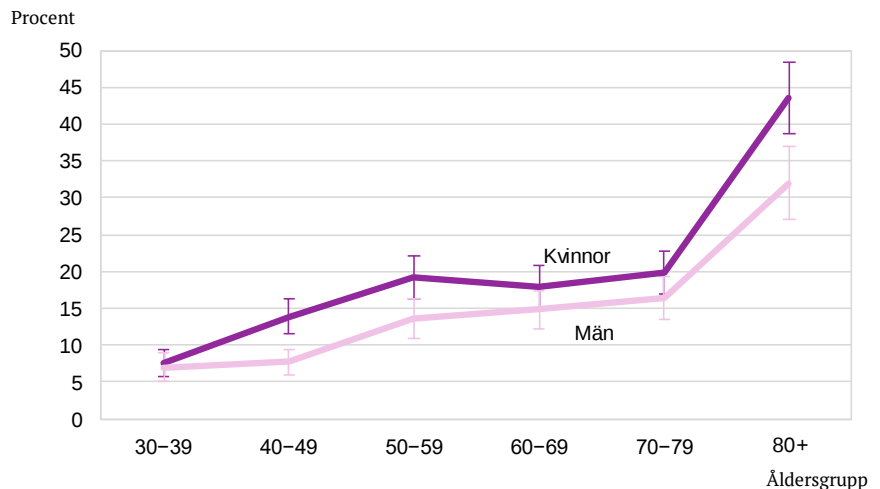
Resultat med konfidensintervall finns i tabellbilagan, tabell T.5.

Även om en högre andel kvinnor än män har nedsatt aktivitetsförmåga gäller det inte i alla åldersgrupper, se diagram 2.28. Kvinnor och män har samma andelar med aktivitetsnedsättning i åldersgruppen 30–39 år men i övrigt är andelen högre för kvinnor än för män.

Diagram 2.28

Andel med nedsatt aktivitetsförmåga för kvinnor och män i olika åldersgrupper, 2016–2017 med 95-procentiga konfidensintervall

Proportion with activity limitations for women and men in different age groups 2016–2017, with 95 percent confidence intervals

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF).

Sammanfattning

Kvinnorna är i genomsnitt äldre än männen. Det är fler kvinnor än män i åldrarna över 60 år och fler män än kvinnor i åldrarna under 60 år.

Kvinnor har högre utbildningsnivå än männen. 41 procent av kvinnorna och 33 procent av männen har en eftergymnasial utbildning.

Män bor kvar med sina föräldrar längre än kvinnorna. Vid 25 års ålder bor 26 procent av männen och 17 procent av kvinnorna med föräldrarna.

Kvinnor bor i något större utsträckning än männen i ett län där de inte är födda. Av 30-åringarna är 31 procent av kvinnorna och 27 procent av männen födda i ett annat län än där de bor 2017.

Kvinnor bor oftare tillsammans med sina barn än männen. 93 procent av kvinnorna och 81 procent av männen som har barn under 18 år bor tillsammans med sina barn.

Män är barnlösa i högre utsträckning än kvinnor. Vid 50 års ålder är 21 procent av männen och 14 procent av kvinnorna barnlösa.

I yngre åldrar är kvinnor mer trångbodda än män och tvärtom i äldre åldrar. Vid 30 års ålder är 20 procent av kvinnorna och 18 procent av männen trångbodda. Vid 50 års ålder är 10 procent av männen och 8 procent av kvinnorna trångbodda. Med trångbodd menas här att bostadsytan per person är mindre än 20 kvm.

I åldrar under 55 år har män en något större genomsnittlig bostadsyta per person än kvinnor, men i åldrar över 55 år gäller det omvända.

I äldre åldrar är kvinnor ensamboende i högre utsträckning än männen. Vid 75 års ålder är 41 procent av kvinnorna och 25 procent av männen ensamboende.

Kvinnor lever drygt tre år längre än män. Vid 30 års ålder är antalet återstående år ungefär 54,5 år för kvinnor och 51,5 år för män, men de beräknas ha lika många återstående år utan långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning, 44 år.

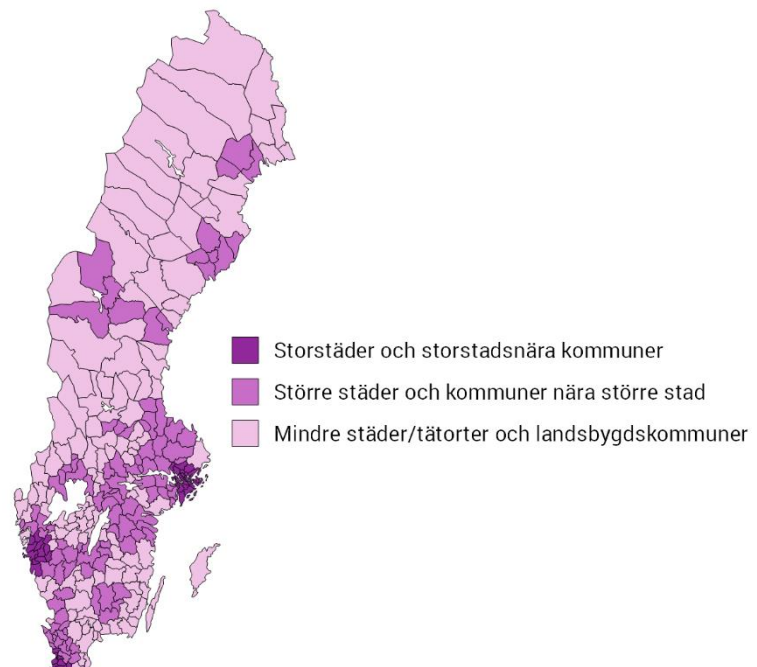
3. Olika typer av kommuner

I detta kapitel beskrivs olika typer av kommuner med vissa demografiska och sociala mått för kvinnor och män. Fokus är främst på befolkningen 20 år och äldre.

Indelning efter typ av kommun

För att underlätta analyser ur ett regionalt perspektiv har Sveriges kommuner och landsting (SKL) utarbetat en gruppering av landets 290 kommuner efter kriterier som tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Kommunerna delas in i tre huvudgrupper: storstäder och storstadsnära kommuner; större städer och kommuner nära större stad; och mindre städer och landsbygdskommuner, se figur 3.1. För att underlätta läsandet benämns dessa oftast som storstäder, större städer och mindre städer i texten. Befolkningen 20 år och äldre i de tre kommungrupperna beskrivs med både demografiska och andra mått: folkmängd, ålders- och könsfördelning, utbildningsnivå, födelse-landsgrupp, inrikes flyttning mellan län, barnafödande, familj, boende samt livslängd och hälsa.

Figur 3.1
Regional indelning av Sverige i tre kommungrupper enligt SKL, 2017
Regional clasification of Sweden in three main groups of municipalities according to the Swedish Association of Local Authorities and Regions, 2017

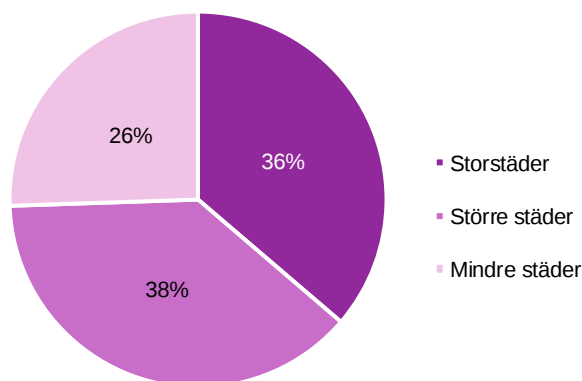

Åldersstruktur och könsfördelning

Sveriges befolkning omfattar drygt tio miljoner år 2017. Knappt åtta miljoner är 20 år och äldre varav 36 procent, drygt 2,8 miljoner, bor i en av Sveriges tre storstäder, Stockholm, Göteborg och Malmö, eller på pendlingsavstånd till dem. Något fler, 38 procent, bor i en större stad eller i en kommun nära en större

stad. Cirka en fjärdedel, två miljoner, bor i en mindre stad eller landsbygdskommun.

Diagram 3.1
Fördelning av befolkningen 20 år och äldre efter typ av kommun, 2017
Distribution of the population 20 years and older by type of municipality, 2017

Underlag finns i tabellbilagan tabell T.1.

I Sverige är det 99 män per 100 kvinnor i befolkningen 20 år och äldre. I mindre städer finns det ett knappt överskott av män med 101 män per 100 kvinnor. I större städer och storstäder finns det istället fler vuxna kvinnor än vuxna män och det är 99 respektive 98 män per 100 kvinnor.

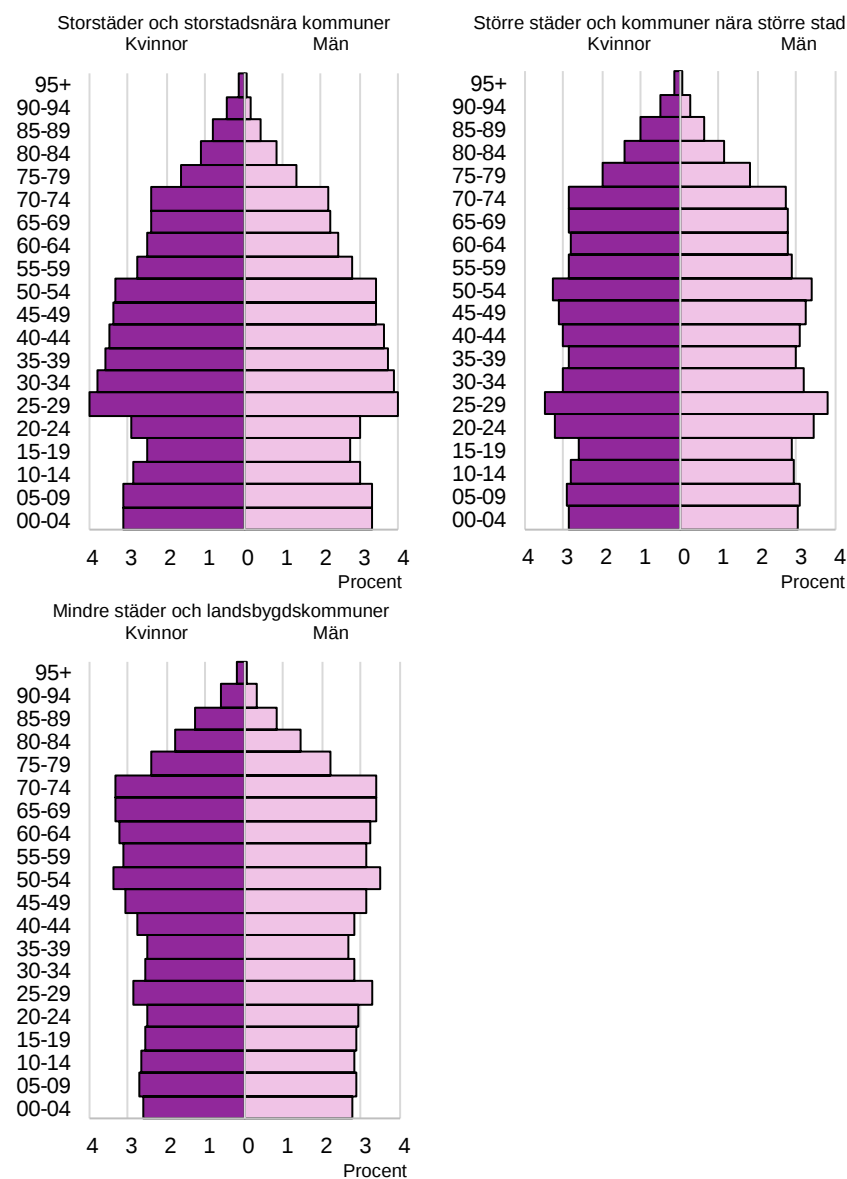
Generellt gäller att ju större stad desto yngre är befolkningen. Befolkningen i storstäder och storstadsnära kommuner är i genomsnitt yngre än de som bor i större städer eller i en kommun nära större stad som i sin tur är yngre än de som bor i mindre städer och landsbygdskommuner. År 2017 var medelåldern för män 20 år och äldre 47 år i storstäder, 49 år i större städer och 52 år i mindre städer. Motsvarande medelålder för kvinnor var 49, 51 respektive 54 år.

Befolkningspyramider för hela befolkningen i de tre kommungrupperna visar tydliga skillnader i åldersstruktur, se diagram 3.2. I storstäderna är 25–29 år den största åldersklassen och de utgör 8 procent av folkmängden. Det är den stora kullen född åren runt 1990. Motsvarande andel i större städer och mindre städer är 7 respektive 6 procent. I mindre städer är de i 50–54 års ålder nästan lika många, det är de stora kullarna födda på 1960-talet. I de mindre städerna är denna åldersklass den största. Men nästan lika stor är åldersgruppen 70–74 år, 1940-talisterna.

Andelen 65 år och äldre är högre i mindre städer och landsbygdskommuner, 25 procent, jämfört med större städer och storstäder, 20 respektive 16 procent.

Diagram 3.2

Befolkningspyramid för kvinnor och män i olika typer av kommuner, 2017
Population pyramid for women and men in different types of municipality, 2017

Andelar i relation till hela folkmängden i respektive kommungrupp.

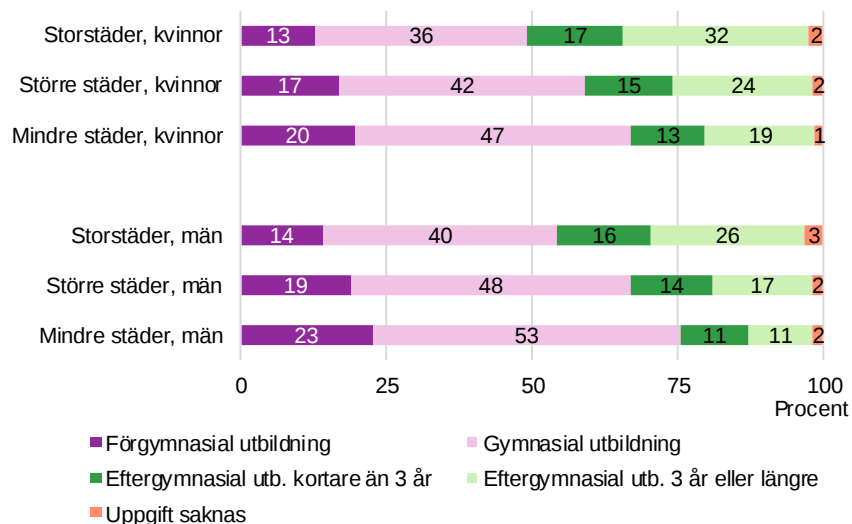
Utbildningsnivå

De största skillnaderna mellan kommungrupperna återfinns i andelen som har gymnasieutbildning och andelen som har lång eftergymnasial utbildning. Det är mindre skillnader i andelen som har en förgymnasial eller en kort eftergymnasial utbildning. Nästan en tredjedel av kvinnorna i storstäderna har en minst tre år lång eftergymnasial utbildning. Det kan jämföras med att en fjärdedel av kvinnorna i större städer och en femtedel av kvinnorna i mindre städer har det.

För män är mönstret liknande med högre andel lång eftergymnasial utbildning i storstäder jämfört med mindre städer och landsbygdskommuner, se diagram 3.3. I mindre städer är det fler män som har en förgymnasial utbildning än någon eftergymnasial utbildning. En förklaring är att befolkningen är äldre i mindre städer och äldre har generellt en lägre utbildningsnivå.

Diagram 3.3
Fördelning av utbildningsnivå efter typ av kommun, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Population by type of municipality and educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

I diagram 3.4 visas andelen kvinnor och män med eftergymnasial utbildning efter ålder. Skillnaderna mellan kommungrupperna är större för männen än för kvinnorna. I åldrarna under 30 år är det många som studerar. Många universitetsorter, såsom Uppsala, Linköping, Lund och Umeå, återfinns i gruppen större städer, vilket är en förklaring till de höga andelarna i den kommungruppen. Efter 1–5 terminer med eftergymnasiala studier har man en eftergymnasial utbildning kortare än 3 år.

I storstäder har över hälften av kvinnorna i åldern 25–49 år och männen i åldern 30–39 år någon eftergymnasial utbildning. Det gäller också kvinnor i åldern 28–45 år i större städer.

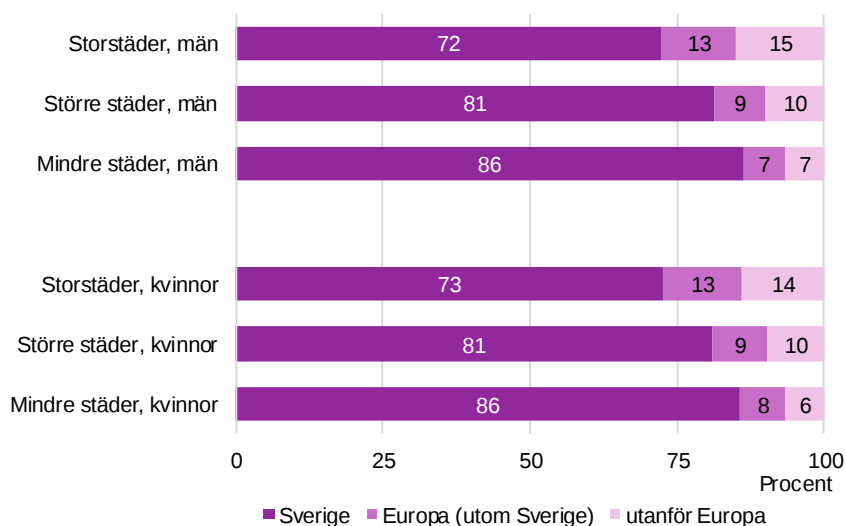
Diagram 3.4
Andel med eftergymnasial utbildning efter kön, ålder och typ av kommun, 2017
Proportion with post-secondary education by sex, age and type of municipality, 2017

Födelseland

I diagram 3.5 delas kvinnor och män 20 år och äldre upp efter födelseregion i tre olika grupper: födda i Sverige, födda i Europa och födda i länder utanför Europa. Andelen utrikes födda är lägst i mindre städer, 15 respektive 14 procent för kvinnor respektive män och högst i storstäder, 28 respektive 27 procent. I mindre städer är det förhållandevis färre födda utanför Europa än födda i Europa jämfört med de andra kommungrupperna.

Diagram 3.5
Fördelning av födelselandsgrupper efter typ av kommun, 2017. Kvinnor och män i åldern 20 och äldre
Distribution of the population by place of birth and type of municipality, 2017. Women and men in ages 20 and above

Andelen av befolkningen som är född i Europa eller född utanför Europa efter ålder visas i diagram 3.6 respektive 3.7 för varje kommungrupp. Andelen födda i europeiska länder är i alla åldrar högst i storstäderna, något lägre i större städer och lägst i mindre städer. För både kvinnor och män är åldersstrukturen

densamma i större och mindre städer, den är bara på olika nivåer. I storstäder däremot är åldersstrukturen något annorlunda. Där finns det förhållandevis fler män i åldern 30–50 år och fler kvinnor i åldrarna 55–70 år.

Andelen födda utanför Europa efter kön och ålder följer samma mönster oavsett kommungrupp med högst andel i storstäderna, lägst andel i mindre städer och med de större städerna däremellan. Men det finns några undantag. I de yngsta åldrarna är skillnaderna små mellan kommungrupperna, särskilt bland män, och i åldrarna under 22 år andelen utomeuropeiskt födda män högst i mindre städer och lägst i storstäder. I åldrarna över 50 år är det relativt sett fler män födda utanför Europa i storstäderna.

Diagram 3.6

Andel födda i Europa (utom Sverige) efter kön, ålder och typ av kommun, 2017

Proportion born in Europe (excluding Sweden) by sex, age and type of municipality, 2017

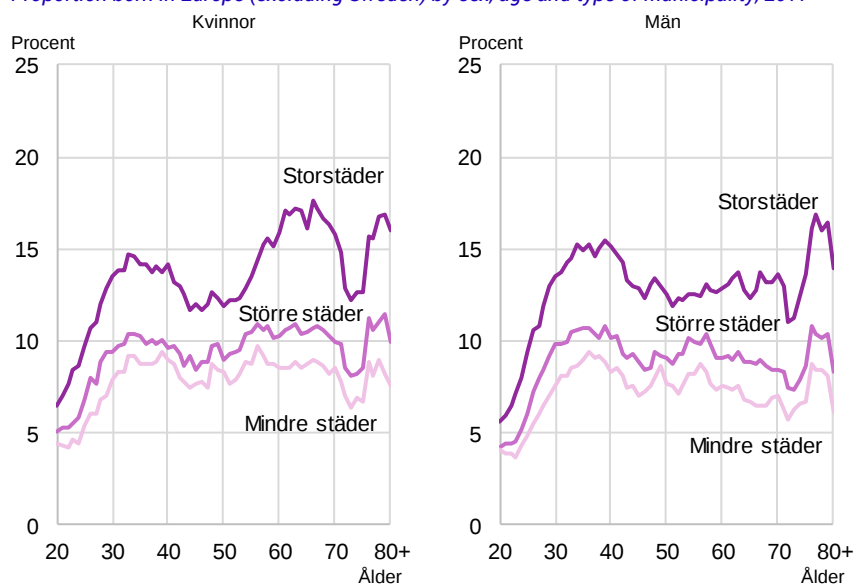
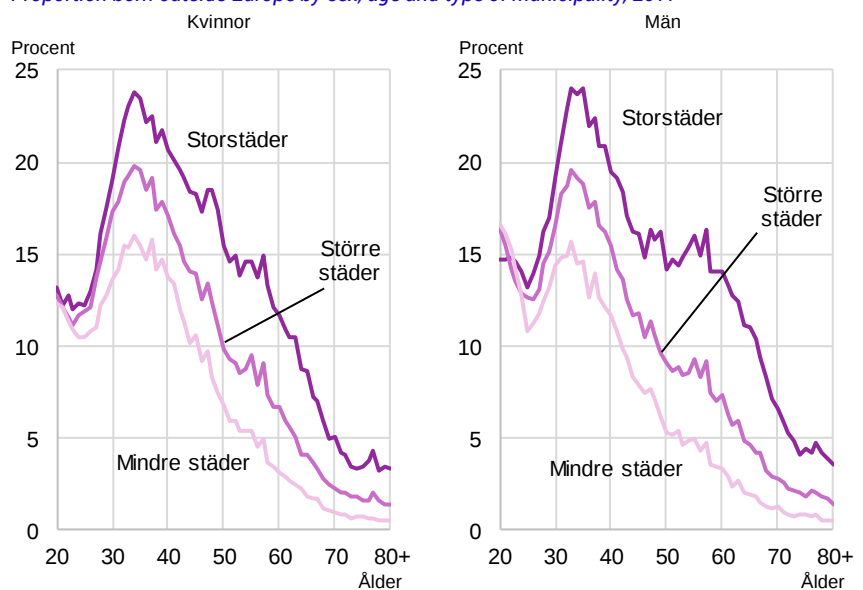

Diagram 3.7

Andel födda utanför Europa efter kön, ålder och typ av kommun, 2017

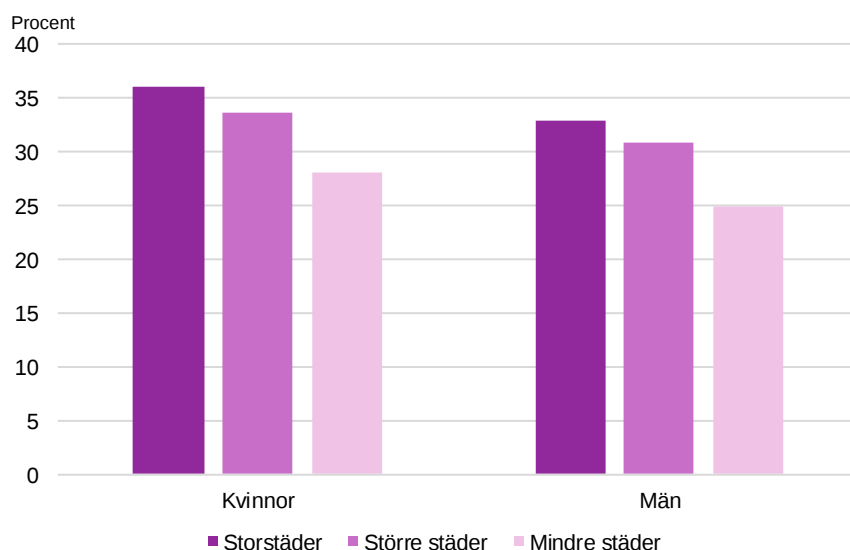
Proportion born outside Europe by sex, age and type of municipality, 2017

Inrikes omflyttning

Andelen av befolkningen född i Sverige som är födda i ett annat län än där de bor 2017 är högst i storstäder och lägst i mindre städer. Ungefär en tredjedel av vuxna i storstäderna är inte födda i det län där de bor. Motsvarande andel i mindre städer är cirka en fjärdedel, se diagram 3.8. Det beror på att storstads-kommunerna och storstadsnära kommuner har karakteriserats av ett visst inrikes inflyttningsnetto, och bland annat landsbygdskommuner med ett inrikes utflyttningsnetto (SCB, 2012a, s. 82). Kvinnor är i något större utsträckning än män födda i ett annat län än där de bor, det gäller samtliga kommungrupper.

Diagram 3.8
Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter typ av kommun. Inrikes födda kvinnor och män 20 år och äldre
Proportion not born in the county where they reside in 2017 by type of municipality. Native-born women and men 20 years and older

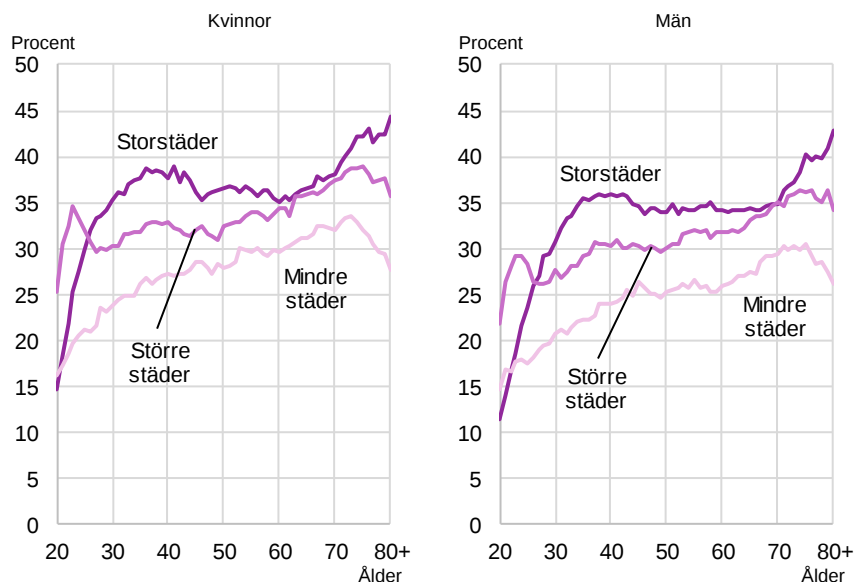
Andelen av befolkningen som bor i ett annat län än de föddes i redovisas efter kön i ettåriga åldersgrupper i diagram 3.9. Mönstret är likande för alla kommungrupper, yngre i lägre grad är födda i ett annat län än där de bor och äldre i högre grad är födda i ett annat län än där de bor. Det gäller särskilt för kvinnor, men även för män är det en högre andel i större städer som inte bor i sitt födelselän i åldrarna under 25 år. En förklaring är att flera stora universitetsorter, till exempel Uppsala, Linköping, Lund och Umeå, ingår i gruppen större städer dit många flyttar i dessa åldrar för att studera och sedan flyttar vidare.

I rapporten *Generationer genom livet* framkommer att de som är födda på 1930-talet och tidigare i stor utsträckning flyttade till Stockholms län (SCB, 2014a). Det kan vara en möjlig förklaring till att andelen som bor i en storstad och inte är född i samma län är hög i de allra äldsta åldrarna. I samma rapport framgår att de som är födda på 1950-talet i lägre utsträckning än tidigare födelsekullar flyttade till Stockholms län. Möjligen kan det vara en bidragande förklaring till att andelen födda i ett annat län är relativt sett lägre i storstäderna i åldrarna 50–60 år jämfört med övriga åldrar.

Diagram 3.9

Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter kön, ålder och typ av kommun. Inrikes födda

Proportion born in a different county than their present residence, by sex, age and type of municipality, 2017. Native-born

Barnafödande

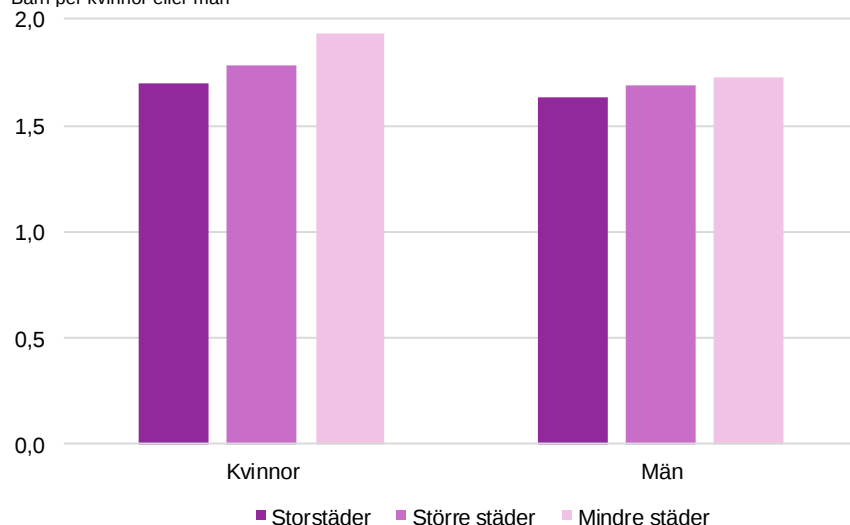
År 2017 föddes 46 300 barn i storstäder, 43 100 barn i större städer och 26 100 barn i mindre städer. Kvinnor i storstäder har det lägsta fruktsamhetstalet, med 1,70 barn per kvinna, medan kvinnor i mindre städer och landsbygdskommuner har det högsta med 1,93 barn per kvinna, diagram 3.10. För män är det samma mönster men med mindre skillnader mellan de olika kommungrupperna. Män har något lägre fruktsamhet än kvinnor i samtliga kommungrupper. Skillnaden mellan könen är störst i mindre städer och landsbygdskommuner och minst i storstäder.

Diagram 3.10

Summerade fruktsamhetstal efter kön och typ av kommun, 2017

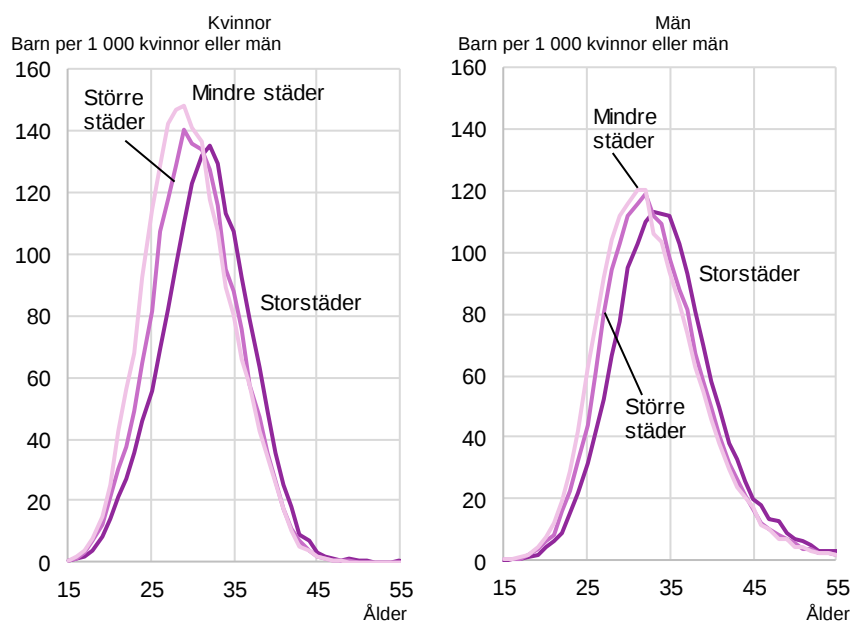
Total fertility rate by sex and type of municipality, 2017

Barn per kvinnor eller män

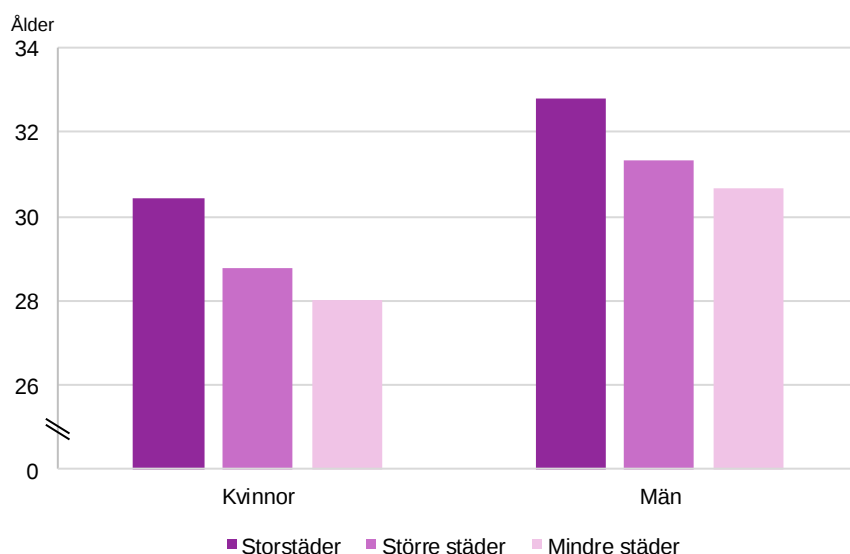
Barnafödandet är högre i åldrarna under 30 år i mindre städer jämfört med de övriga kommungrupperna. Det är särskilt tydligt bland kvinnorna, se diagram 3.11. I åldrarna 35 år och äldre är barnafödandet något högre i storstadskommuner än i mindre och större städer. Bland männen är det en mindre skillnad mellan större och mindre städer än bland kvinnorna. Barnafödandet för kvinnor är som högst vid 29 års ålder i större och mindre städer och vid 32 års ålder i storstäder. För män är motsvarande åldrar med det högsta barnafödandet 33 år i storstäder, 32 år i större städer, och 31 år i mindre städer.

Diagram 3.11
Åldersspecifik fruktsamhet efter kön och typ av kommun, 2017
Age-specific fertility rates by sex and type of municipality, 2017

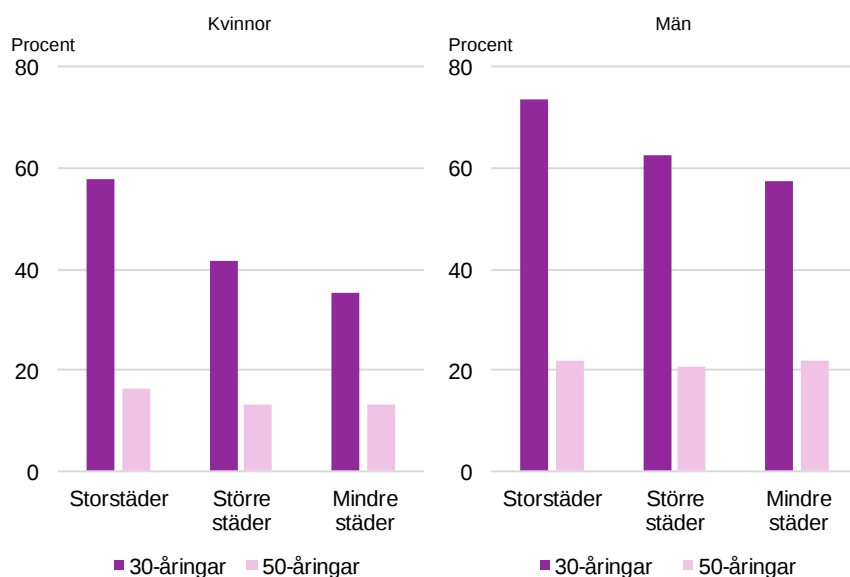
Medelåldern för kvinnor som blev mammor för första gången är 30,4 år i storstäder, 28,8 år i större städer och 28,0 år i mindre städer. Mönstret är liknande för män förutom att förstagångspappor i genomsnitt är äldre än förstagångsmammor, motsvarande medelåldern 32,8, 31,3 respektive 30,7 år.

Diagram 3.12
Medelålder vid första barnets födelse efter kön och typ av kommun, 2017
Mean age at first birth by sex and type of municipality, 2017

Vid 30-års ålder är barnlösheten högst i storstäderna, något lägre i större städer och lägst i mindre städer, diagram 3.13. Det är en direkt effekt av att fruktsamheten är högre i yngre åldrar i mindre städer. Vid 50 års ålder är skillnaderna mellan kommungrupperna mindre än vid 30 års ålder. Vid 50-års ålder är 16 procent av kvinnorna i storstäder barnlösa och en något lägre andel, 13 procent, barnlösa i de andra kommungrupperna. Bland männen är skillnaderna mindre. Lägst andel barnlösa återfinns i de större städerna, 21 procent, i de övriga kommungrupperna är en procentenhet fler barnlösa.

Diagram 3.13
Andel barnlösa bland 30- och 50-åringar efter kön och typ av kommun, 2017
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex and type of municipality, 2017

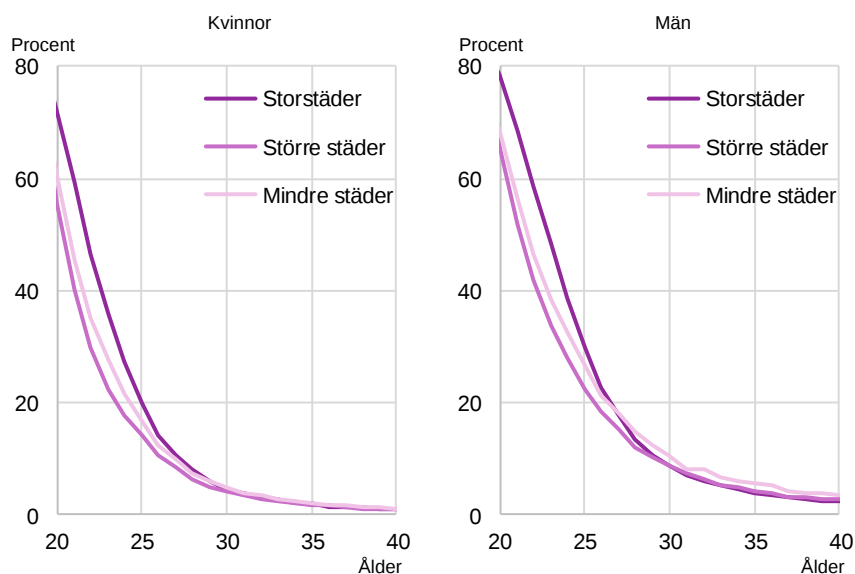
Familjeförhållanden

I detta avsnitt visas fördelningen av befolkningen efter hushållsställning, det vill säga en persons relation till övriga i hushållet⁸.

Andelen vuxna som bor med någon förälder visas i diagram 3.14. I de yngsta åldersgrupperna är andelen högre i storstäder än i övriga kommungrupper. Begränsad tillgång till lägenheter lämpade för unga vuxna kan vara en förklaring till att unga vuxna i storstäder bor med föräldrarna högre upp i åldrarna än i övriga kommungrupper. En annan förklaring är att de kan ha ett universitet eller högskola i närområdet och därför kan bo kvar hemma (SCB, 2015) när de studerar. I de äldre åldrarna, över 30 år, är andelen något högre för män i kommungruppen mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. En förklaring kan vara att det på landsbygden finns större fastigheter där det är möjligt att ha flera bostadshus alternativt att sonen i huset tar över gården.

Diagram 3.14

Andel som bor med någon förälder efter kön, ålder och typ av kommun, 2017
Proportion living with at least one parent by sex, age and type of municipality, 2017

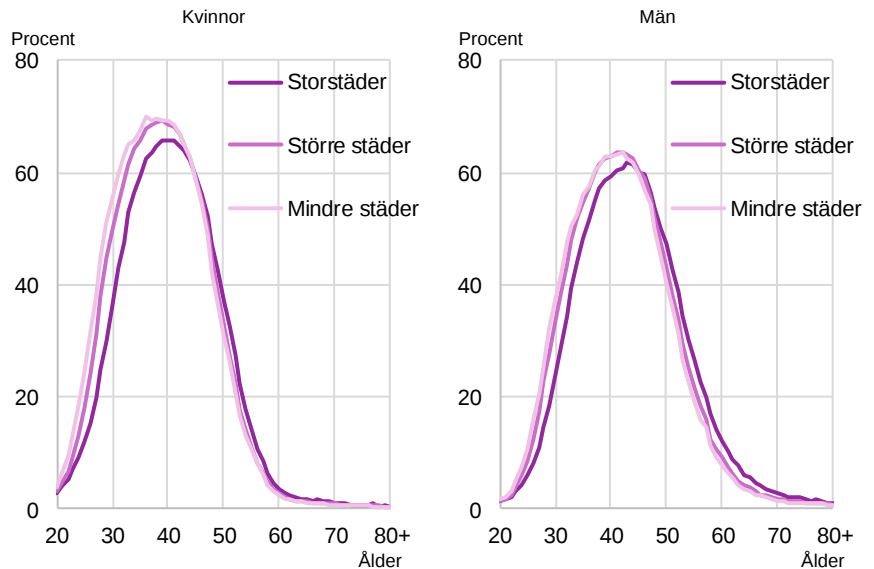
Det vanligaste i 30 till 50 års ålder är att bo tillsammans med en partner och minst ett barn. Barnafödandet sker i yngre åldrar i mindre städer så att samboende med en partner och minst ett barn är vanligare i yngre åldrar i mindre städer, och är förskjutet till högre åldrar i storstäder, se diagram 3.15. I äldre åldrar är det liten skillnad i andelen som bor med partner och barn bland kvinnorna, men bland männen i storstäderna är det något vanligare att ha barn i hushållet högre upp i åldrarna.

⁸ Ett hushåll består av samtliga personer som är folkbokförda i samma bostad. I detta fall skapas en förälder-barn-relation om en person är biologisk förälder, adoptivförälder eller vårdnadshavare till någon under 18 år i hushållet, det vill säga oavsett om det är egna biologiska barn eller inte.

Diagram 3.15

Andel sammanboende med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och typ av kommun, 2017

Proportion living with a partner and at least one child under age 18 in the household, by sex, age and type of municipality, 2017

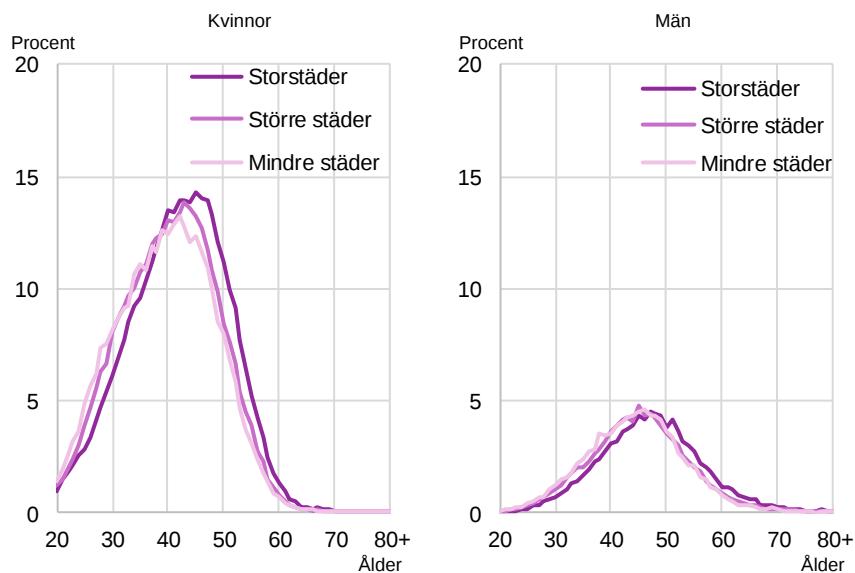
Andel ensamstående med hemmaboende barn under 18 år uppdelade efter ålder visas i diagram 3.16. Bland kvinnor i de yngsta åldersgrupperna, runt 20–40 år, är andelen högst i större städer och mindre städer, en följd av att barnafödandet där sker i yngre åldrar. I de äldre åldersgrupperna, runt 40–60 år, är andelen högst i storstäder. Sett över alla åldersgrupper är det vanligast att vara ensamstående mor i storstäder och minst vanligt i mindre städer. Bland män är andelen ensamstående med hemmaboende barn betydligt lägre än bland kvinnor och skillnaderna är inte lika tydliga mellan kommungrupperna⁹. Sett över alla åldrar är det omvänt för männen än för kvinnorna. Det är vanligare att vara ensamstående pappa i mindre städer och minst vanligt i storstäder, men skillnaderna är mycket små.

⁹ Det bör noteras att i folkbokföringen kan ett barn bara vara folkbokfört i ett hushåll. För föräldrar som separerat innebär det att bara den förälder som barnet är folkbokfört hos anses bo med barnet även om barnet bor växelvis hos båda föräldrarna.

Diagram 3.16

Andel ensamstående med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och typ av kommun, 2017

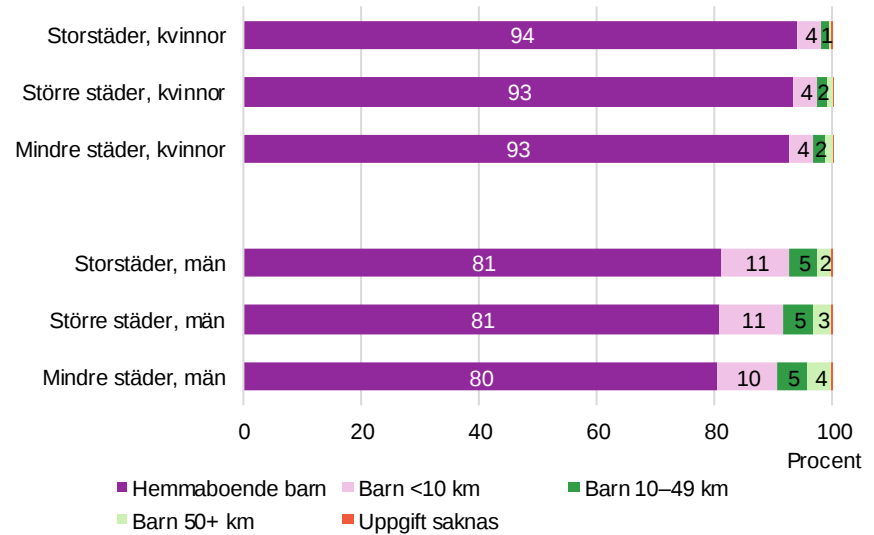
Proportion living without a partner and with at least one child under 18 years in the household, by sex, age and type of municipality, 2017

De flesta föräldrar bor tillsammans med alla sina barn som är under 18 år. Det gör 93 procent av mammorna och 81 procent av papporna och det är små skillnader mellan kommungrupperna, se diagram 3.17. Nästan var femte pappa bor inte med minst ett av sina barn. I de flesta fall har pappan mindre än 10 kilometer till sitt barn, och här är det också små skillnader mellan kommungrupperna. De största skillnaderna återfinns bland de pappor som har långt till sina barn. Det är två procent av papporna i storstäder som bor mer än 50 km från minst ett barn. Motsvarande siffra för pappor i mindre städer är fyra procent.

Diagram 3.17

Andel föräldrar som bor med alla sina biologiska barn samt grupperat minsta avstånd till frånlevande barn, efter typ av kommun, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child), by type of municipality, 2017. Women and men 20 years and older

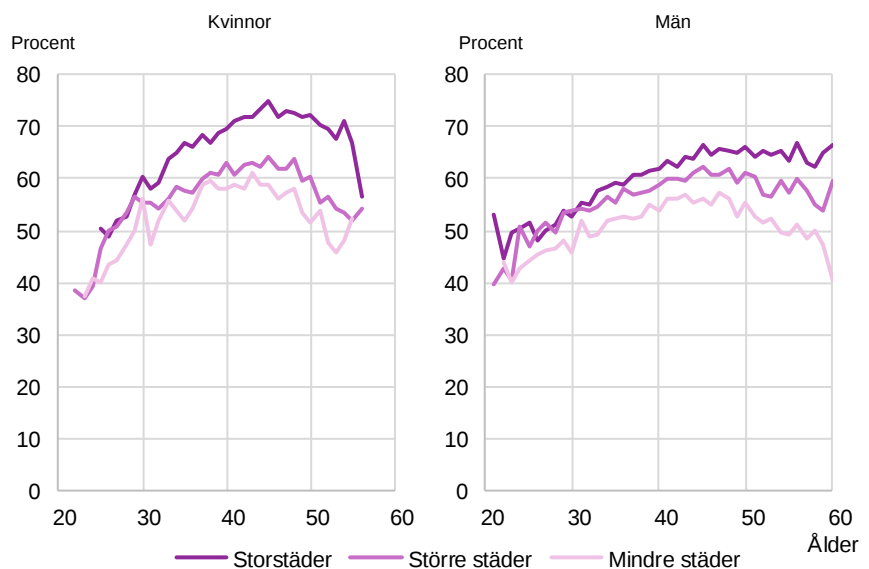

Om en förälder har flera frånlevande biologiska barn under 18 år redovisas avstånd till närmaste barnet.

I diagram 3.18 visas hur stor andel av de som har ett frånlevande barn som har det närmare än 10 km. Både mammor och pappor iorstäder har närmare till sina barn än föräldrar i de övriga kommungrupperna. Det gäller särskilt bland de äldre föräldrarna. Män i mindre städer har längre till sina barn. I åldrarna under 30 år och över 50 år har hälften av papporna inget barn inom 10 km.

Diagram 3.18

Andel föräldrar med minst ett frånlevande barn inom 10 km avstånd efter kön, ålder och typ av kommun, 2017. Föräldrar med frånlevande biologiska barn under 18 år
Proportion of parents with a child living within 10 km, by sex, age and type of municipality, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere

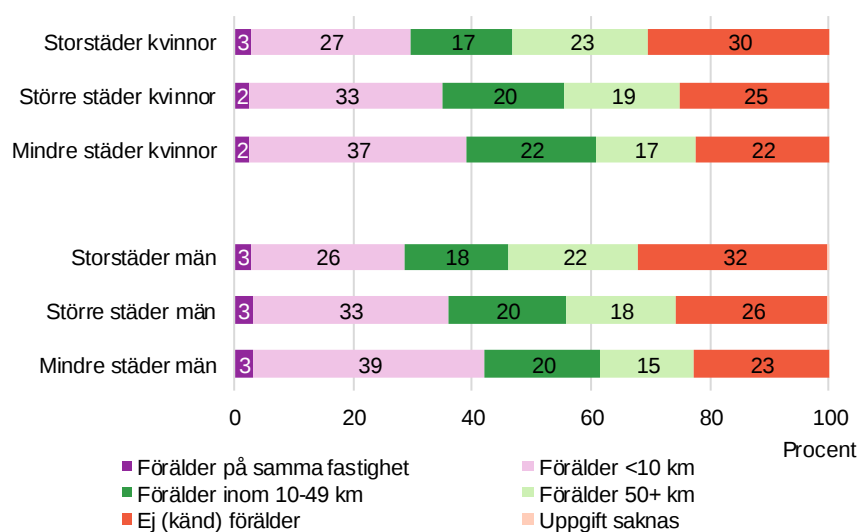

Statistiken redovisas inte om det finns färre än 100 personer med frånlevande barn i en åldersgrupp.

Att ha sina egna föräldrar nära och då ha en möjlighet att få stöd och hjälp i vardagen är vanligast för mammor och pappor i mindre städer, se diagram 3.19. Där har ungefär 40 procent av både mammorna och papporna sina egna föräldrar inom 10 kilometer. Mammor och pappor i storstäderna har inte lika ofta någon förälder i närområdet, närmare 30 procent har föräldrar inom 10 kilometer. Det här mönstret kan vara en följd av att kvinnor och män i storstäder i större utsträckning är födda i ett annat län än där de bor. Att ha sina egna föräldrar nära kan, men behöver inte, vara en möjlighet att få hjälp med vardagspusslet.

Det är också de i storstäder som i störst utsträckningen inte har några föräldrar i livet eller i Sverige. Det gäller 30 respektive 32 procent av mammorna och papporna i storstäderna. Motsvarande andelar för de i mindre städer är 22 och 23 procent. En förklaring till detta kan vara att kvinnor och män i storstäderna är äldre när de får barn och då har deras barn äldre far- och mor-föräldrar som i mindre utsträckning är i livet. Det är också en högre andel utrikes födda i storstäderna vilka oftare har sina föräldrar i ett annat land.

Diagram 3.19
Fördelning av avstånd till närmaste egen förälder efter kön och typ av kommun, 2017.
Kvinnor och män i åldern 20 och äldre med minst ett biologiskt barn under 18 år
Distribution of distance to nearest parent by type of municipality, 2017. Women and men 20 years and older with at least one biological child under 18 years

Andelen över 50 år som är ensamboende¹⁰ visas i diagram 3.20. Vid 50-års ålder är det lite vanligare för kvinnor i storstäder, därefter mindre städer och minst vanligt i mindre städer. För män gäller det omvända, men bland dem är skillnaderna små.

Bland kvinnor ökar andelen med stigande ålder och skillnaden mellan kommungrupperna ökar. Det beror på att i storstäderna är det en högre andel skilda i åldern 65 år och äldre jämfört med större och mindre städer. Det är mindre skillnader mellan kommungrupperna när det gäller kvinnor som aldrig gift sig och som är änkor. Bland män är andelen ensamboende lägre än bland kvinnor och ökar inte på samma sätt med ökande ålder, bortsett från de allra äldsta.

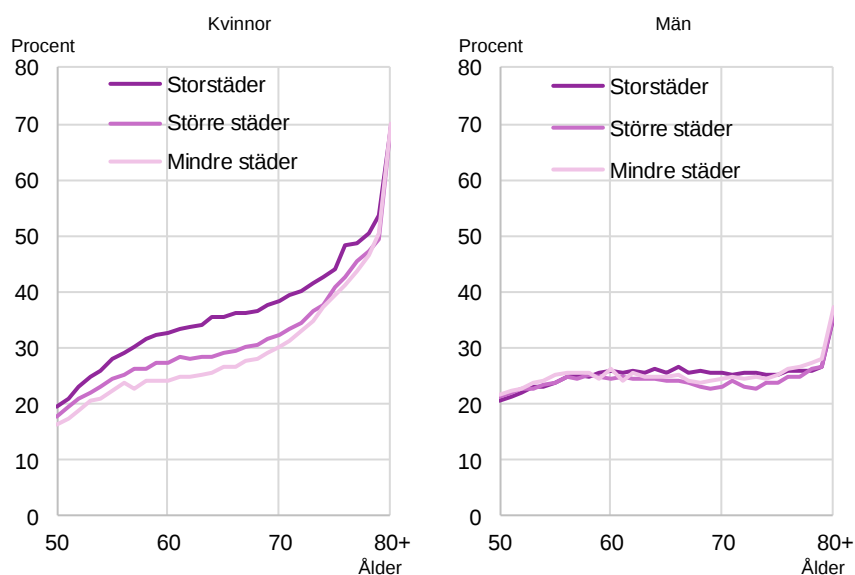
¹⁰ Här finns personer som bor tillsammans med barn som är över 18 år, för att underlätta läsandet benämns gruppen ensamboende i texten. I åldrar över 70 år är det i stort samma sak. I åldrar under 70 år och särskilt i åldrarna nära 50 år är det något vanligare med barn över 18 år i hushållet

Andelen män som är ensamboende varierar mellan 20–25 procent i de flesta åldrar, oavsett kommungrupp. De ensamboende domineras av de som aldrig gift sig, cirka 50–59 år för kvinnor och 50–69 år för män, och av skilda bland lite äldre. Från cirka 75 års ålder bland kvinnor och från 80 års ålder bland män är det änkor och änklingar som är den största civilståndsggruppen bland ensamboende.

Diagram 3.20

Andel ensamstående utan barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och typ av kommun, 2017

Proportion without a partner and no child under 18 years in the household by sex, age and type of municipality, 2017

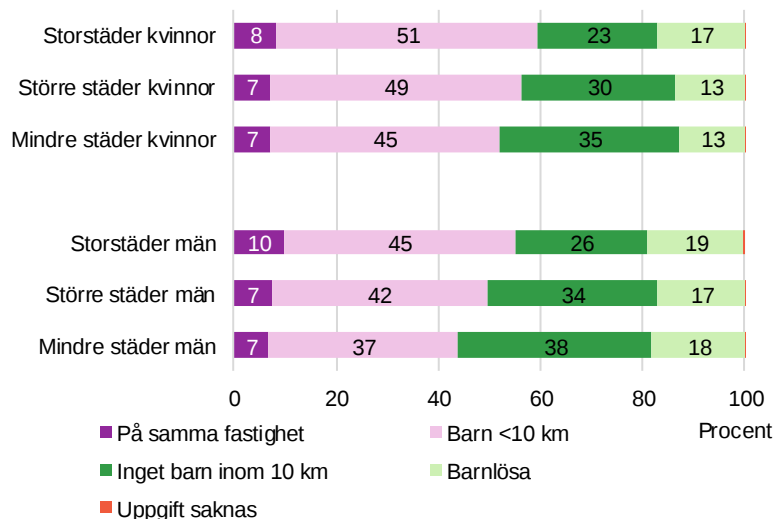

För äldre personer kan närhet till sina vuxna barn vara en trygghet och en möjlighet att få stöd i vardagen. Den här möjligheten är större för kvinnor och män i storstäderna där nära 60 procent av kvinnorna och 55 procent av männen över 65 år har ett barn inom 10 kilometer. Möjligheten är betydligt mindre i mindre städer. För män över 65 år i mindre städer är det vanligare att ha ett barn mer än 10 kilometer bort än att ha ett barn inom 10 kilometer.

Diagram 3.21

Avstånd till närmaste vuxet barn efter typ av kommun, 2017. Kvinnor och män 65 år och äldre

Distance to the nearest adult child by type of municipality, 2017. Women and men 65 years and older

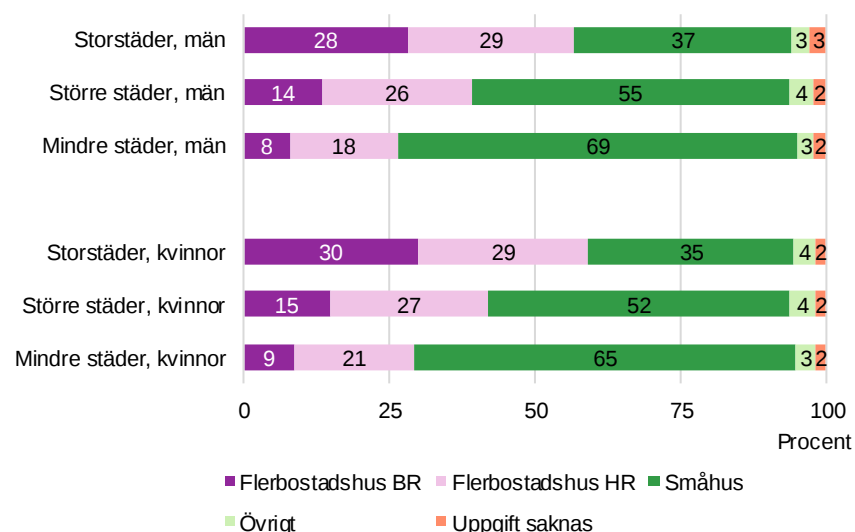
Boende

Det är olika bostadsbestånd i de olika kommungrupperna. I storstäder är boendet nästan jämt fördelat mellan bostadsrätt, hyresrätt och småhus, diagram 3.22. I större städer är andelen som bor i bostadsrätt lägre och andelen som bor i småhus högre. Mer än hälften bor i småhus i större städer och omgivande kommuner. I mindre städer och landsbygdskommuner bor två tredjedelar i småhus och mindre än var tionde bor i bostadsrätt.

Diagram 3.22

Fördelning av bostadstyp efter typ av kommun, 2017. Kvinnor och män i 20 år och äldre

Distribution of the population in different types of municipalities by type of dwelling, 2017. Women and men 20 years and older

Vuxna i storstäder bor i genomsnitt i ett något större hushåll än vuxna i större städer som i sin tur bor i större hushåll än vuxna i mindre städer. Mönstret är omvänt när det gäller bostadsstorlek. I mindre städer är bostadsytan större. Män i mindre städer bor i genomsnitt i en bostad som är 106 kvadratmeter. Det är 13

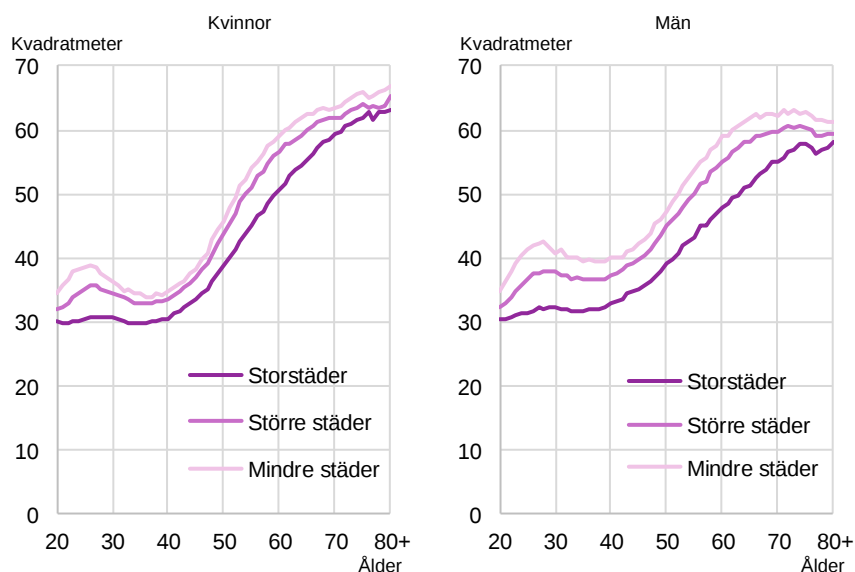
kvadratmeter mer än den genomsnittliga bostad som en kvinna i storstäder bor i. Skillnaderna mellan kommungrupperna beror delvis på de olika bostadsbestånden. Småhus har i regel större bostadsyta än lägenheter i flerbostadshus och småhus är vanligast i mindre städer.

Diagram 3.23
Genomsnittlig antal personer per hushåll och genomsnittlig bostadsyta efter kön och typ av kommun, 2017. Befolkningen 20 år och äldre
Average number of persons per household and average living space by type of municipality, 2017. Population 20 years and older

Boarean per person, det vill säga hur stor yta man har att bo på i relation till antalet personer i hushållet, är störst i mindre städer, drygt 50 kvm, och minst i storstäder, runt 40 kvm, diagram 3.24. Det gäller i alla åldrar. Det är större bostadsyta i mindre och större städer och tydligt mindre bostadsyta i storstäder. Det är framförallt i åldrarna kring 25 års ålder och cirka 60 års ålder som skillnaderna mellan kommungrupperna är störst.

Diagram 3.24
Genomsnittlig bostadsyta per person efter kön, ålder och typ av kommun, 2017
Average living space per person by sex, age and type of municipality, 2017

Andelen vuxna som bor trångt, mindre än 20 kvadratmeter per person, är högst i storstäder och storstadsnära kommuner oavsett ålder, se diagram 3.25. Det är en större skillnad mellan storstäder och de andra kommungrupperna än mellan större och mindre städer. I mindre städer bor 25 procent av 35-åriga kvinnor och män i storstäder och storstadsnära kommuner. Vid 25 års ålder bor 10 procent av männen i mindre städer på mindre än 20 kvm per person, i storstäder bor 22 procent av männen på mindre än 20 kvm per person. Det är också stora skillnader i 35-års åldern. I den åldern bor mer än var fjärde kvinna i storstäderna på mindre än 20 kvm, jämfört med var sjätte kvinna i mindre städer.

Diagram 3.25

Andel som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person efter kön, ålder och typ av kommun, 2017

Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and type of municipality, 2017

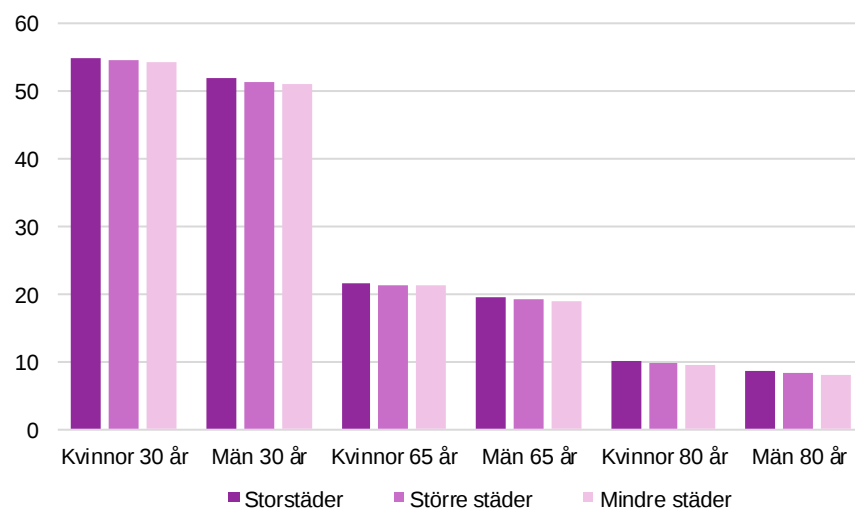
Livslängd och hälsa

Det finns inga större skillnader i den återstående medellivslängden mellan kommungrupperna, varken bland kvinnor eller bland män. Den är vid 30 års ålder högst för båda könen i storstäder, knappt 55 år för kvinnor och knappt 52 år för män, se diagram 3.26. Den är cirka 0,3 år lägre i större städer och ytterligare 0,3–0,4 år lägre i mindre städer och landsbygdskommuner.

Diagram 3.26

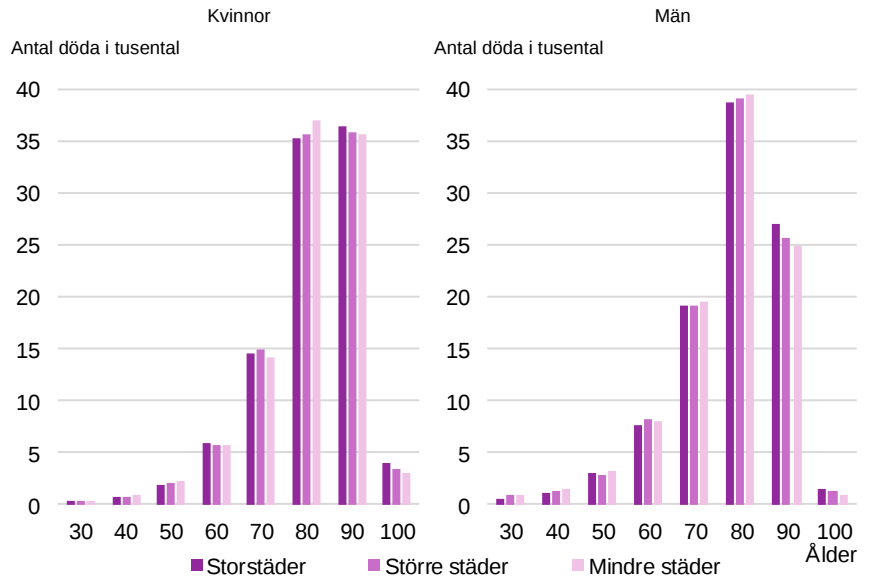
Återstående medellivslängd vid 30 år, 65 år, och 80 år efter kön och typ av kommun, 2017

Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and type of municipality, 2017

Då det inte är så tydliga skillnader i medellivslängd mellan kommungrupperna är också fördelningen av dödsfallen i olika åldersgrupper ganska lika. Det är en något högre andel kvinnor och män i storstäder än i de övriga två kommungrupperna som avlider i de äldsta åldrarna, 90–99 år samt 100 år och äldre.

Diagram 3.27
Tusental döda i olika åldersgrupper enligt livslängdstabellen (av 100 000 "födda") efter kön och typ av kommun, 2017
Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and type of municipality, 2017

Ålder i diagrammet avser summerat antal döda i 10 åriga åldersgrupper, till exempel 60–69, 70–79.

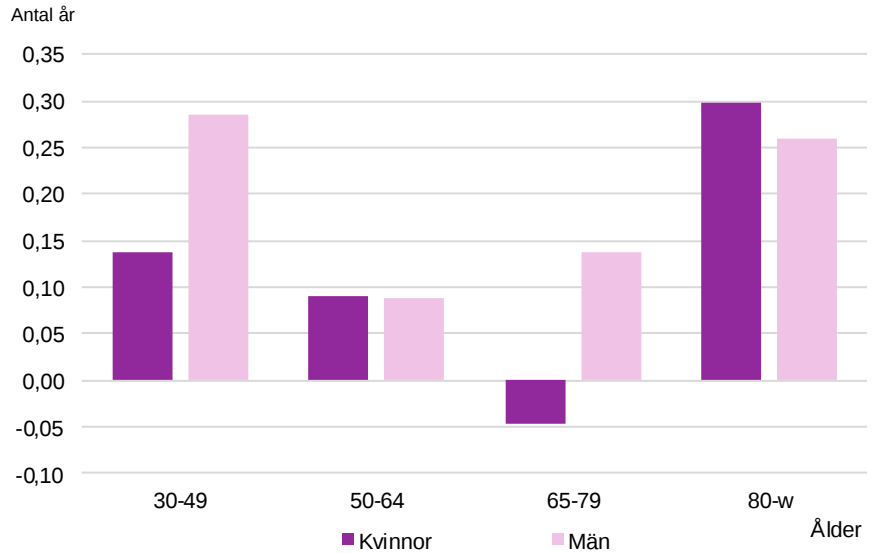
Även om skillnaden i medellivslängd mellan kommungrupperna storstäder och mindre städer är mindre än ett år finns det för män ett bidrag från skillnader i dödstal i samtliga åldersgrupper, se diagram 3.28. Det betyder att i mindre städer är dödstalen något högre än i storstäder i alla åldersgrupper. Bland kvinnor fanns det en åldersgrupp, 65–79 år, som hade något högre dödstal i storstäder än i mindre städer.

Om kommungrupperna jämförs med antalet återstående år utan långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning är skillnaderna för kvinnor något större än de som redovisades utan detta mått. Kvinnor i storstäder har 45 år utan aktivitetsnedsättning medan kvinnor i mindre städer har 43 sådana år, se diagram 3.29. Män har nästan samma antal år utan aktivitetsnedsättning som kvinnor i alla grupperna, 44–45 år. Kvinnor i mindre städer har flest återstående år med olika grad av aktivitetsnedsättning, 11 år, och män i storstäder har minst, 6 år.

Diagram 3.28

Olika åldersgruppers bidrag till skillnaden i medellivslängd mellan storstäder och mindre städer efter kön, 2017

Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between large cities and small towns, by sex, 2017

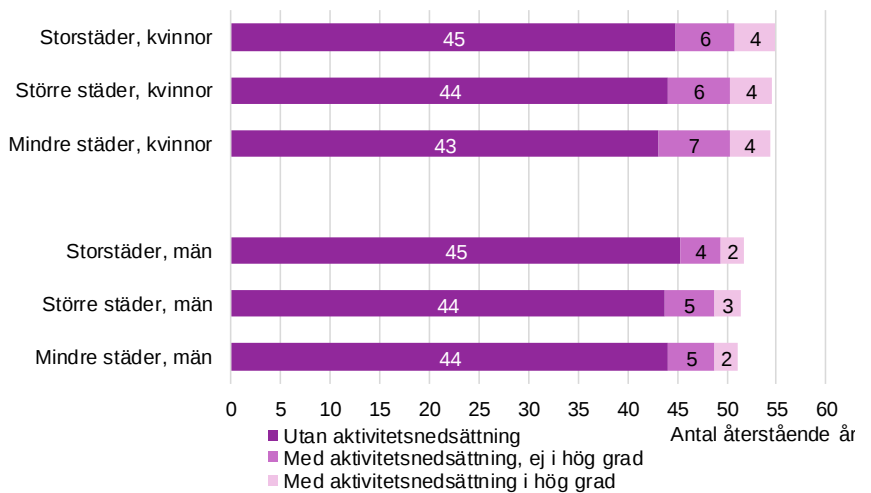

Skillnaden i antalet återstående år vid 30 års ålder mellan kommungrupperna är 0,5 år för kvinnor och 0,8 år för män.

Diagram 3.29

Antal återstående hälsovägda levnadsår från 30 års ålder efter grad av aktivitetsnedsättning, kön och typ av kommun, 2016-2017

Number of remaining health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation, sex and type of municipality, 2016-2017

Resultat med konfidensintervall finns i tabellbilagan, tabell T.6.

Sammanfattning olika typer av kommuner

I storstäderna och i storstadsnära kommuner är befolkningen yngst och i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner är de äldst. I storstäderna är både andelen som är född utomlands och utbildningsnivån högre än i de övriga kommungrupperna.

I mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner bor det något fler män än kvinnor. I de andra kommungrupperna bor det istället fler kvinnor än män.

Det är inga stora skillnader i barnafödande mellan olika typer av kommuner, men medelåldern vid första barnets födelse, och fruktsamheten totalt, är något högre i storstäder jämfört med mindre städer och landsbygdskommuner.

Män och kvinnor i storstäderna bor kvar längre med sina föräldrar än i de andra kommungrupperna. Vid 25 års ålder bor 30 procent av männen i storstäder och 22 procent av männen i större städer kvar hos föräldrarna.

Föräldrar till barn under 18 år i mindre städer har sina egna föräldrar närmare och har större förutsättningar att få hjälp med vardagspusslet.

I mindre städer bor man i större bostäder än i de andra kommuntyperna.

I äldre åldrar är kvinnor i storstäder ensamboende i högre utsträckning än i de övriga kommungrupperna. Vid 60 års ålder är 33 procent av kvinnorna i storstäder och 24 procent av kvinnorna i mindre städer ensamboende.

I mindre städer är det en högre andel äldre män som inte har något vuxet barn inom 10 kilometer än i de andra kommungrupperna.

Det är små skillnader i livslängd mellan kommungrupperna, men kvinnor och män i storstäderna har något fler år utan långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning jämfört med de andra kommungrupperna.

Storstäder och mindre städer är oftast motpoler, som är högst eller lägst i de mått som vi redovisar här. Större städer och kommuner nära större städer ligger lite "svenskt lagom" mitt emellan dessa motpoler. Det är bara i två av de mått vi undersöker här där större städer inte ligger mellan storstäder och mindre kommuner. Andelen ungdomar i större städer bor i lägst utsträckning med någon förälder, och andelen barnlösa män vid 50 års ålder, där män i stora städer i minst utsträckning är barnlösa.

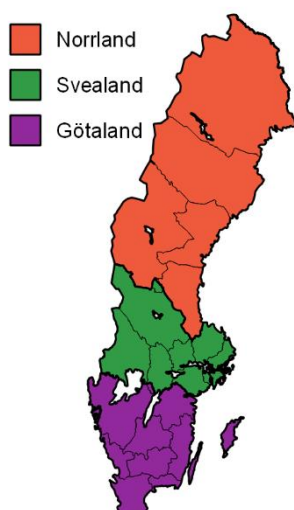
4. Landsdelar

I detta kapitel redovisas de tre landsdelarna, Götaland, Svealand och Norrland, med avseende på folkmängd, ålders- och könsfördelning, utbildningsnivå, födelselandsgrupp, inrikes flyttning mellan län, barnafödande, familj, boende samt livslängd och hälsa. Fokus är på vuxna kvinnor och män.

Indelning efter landsdelar

Sveriges tre landsdelar är en indelning som kommer från de 25 landskapen, som skiljer lite jämfört med en länsindelning. I figur 4.1 visas Sveriges tre landsdelar som används i detta kapitel. Indelningen har blivit användbar för statistikrapportering eftersom den nya distriktsindelning som gäller från och med år 2016 inkluderar en landsdelsgruppering.

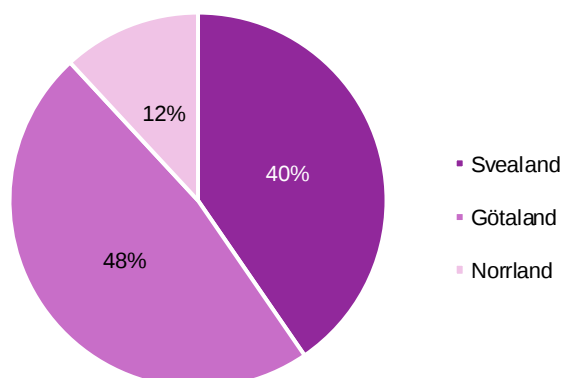
Figur 4.1
Sveriges landsdelar Götaland, Svealand, och Norrland
Swedish regional parts Götaland, Svealand, and Norrland

Åldersstruktur och könsfördelning

Sveriges befolkning omfattar 7,8 miljoner invånare som är 20 år och äldre. Av dem bor nästan hälften, drygt 3,7 miljoner i Götaland. Drygt 3 miljoner, eller 40 procent, bor i Svealand. Minst antal bor i Norrland, mindre än 1 miljon vuxna eller 12 procent av befolkningen.

Diagram 4.1
Fördelning av befolkningen 20 år och äldre i de olika landsdelarna, 2017
Distribution of the population 20 years and older in different parts of Sweden, 2017

Underlag finns i tabellbilagan, tabell T.2.

Det finns ett samband mellan landsdelar och de kommungrupper som redovisades i föregående kapitel. Stockholm ligger i Svealand och Göteborg och Malmö ligger båda i Götaland. I Götaland är befolkningen jämnt fördelad över de tre kommungrupperna. I Svealand bor ungefär hälften i Stockholmsområdet, en tredjedel i större städer och en sjättedel i mindre städer. I Norrland är befolkningen jämnt fördelad mellan större städer och mindre städer.

Tabell 4.1
Befolkningen 20 år och äldre efter landsdel och typ av kommun, 2017
Population 20 years and older by part of Sweden and type of municipality, 2017

Landsdel	Typ av kommun			Summa
	Storstäder	Större städer	Mindre städer	
Svealand	1 641 100	1 046 100	458 600	3 145 800
Götaland	1 184 600	1 429 800	1 096 800	3 711 200
Norrland	0	492 300	431 500	923 700
Summa	2 825 700	2 968 100	1 986 900	7 780 700

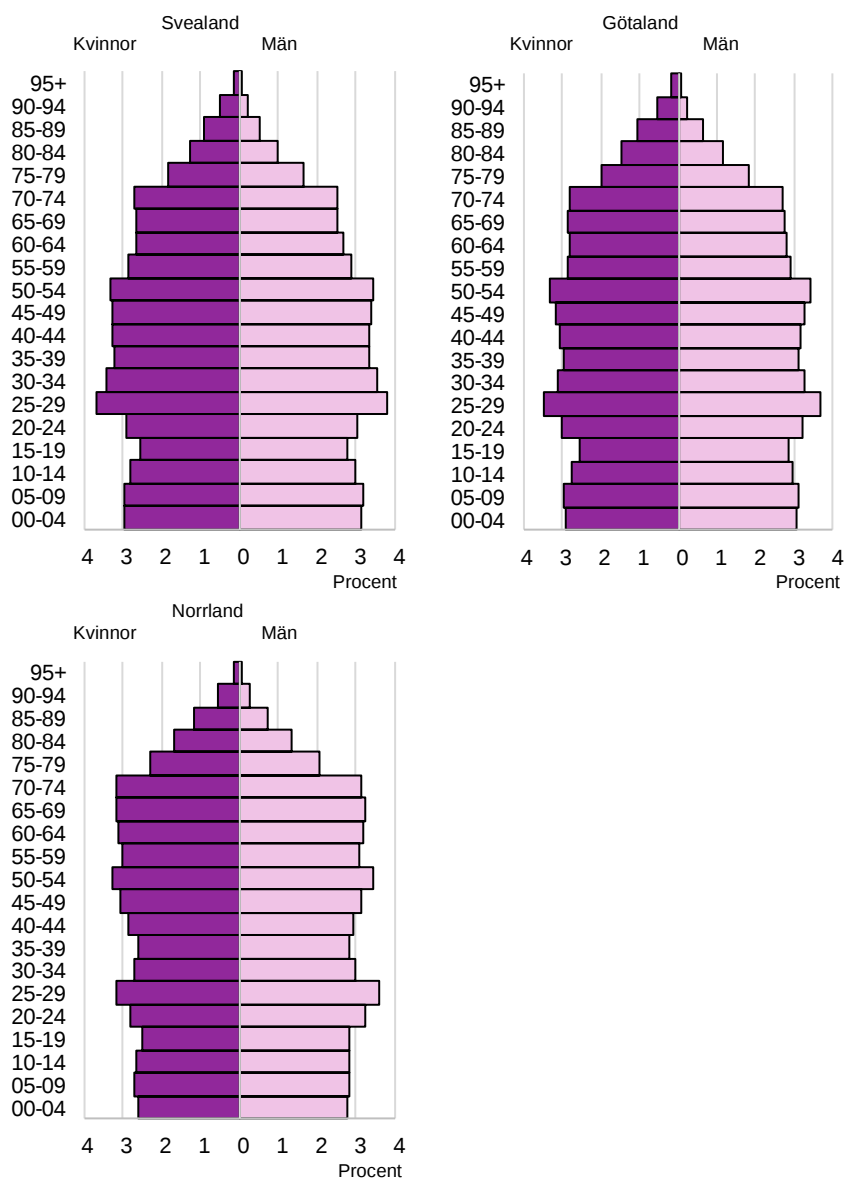
Avrundat till närmaste hundratal.

I Svealand och Götaland finns det fler kvinnor än män i befolkningen 20 år och äldre och könskvoten är 98 respektive 99 män per 100 kvinnor. I Norrland däremot är det ett överskott av män med 101 män per 100 kvinnor.

Bland vuxna 20 år och äldre i de tre landsdelarna är medelåldern i Svealand och Götaland lägst och i Norrland högst. År 2017 var medelåldern för vuxna kvinnor 50 år i Svealand, ett år äldre, 51 år, i Götaland och ytterligare två år äldre, 53 år, i Norrland. Medelåldern för vuxna män var 49 år i Svealand och Götaland och 51 år i Norrland.

Befolkningspyramider för befolkningen i de tre landsdelarna visar skillnader i åldersstruktur mer i detalj, se diagram 4.2. Unga vuxna i åldersklassen 25–29 år är den största åldersklassen i samtliga landsdelar, men i Norrland är åldersgruppen 50–54 år den största åldersklassen för kvinnor. Ett annat tecken på att befolkningen är yngre i Svealand är att där är åldern 30–34 år den näst största åldersklassen, i de övriga landsdelarna är 50–54 år den näst största åldersklassen. Andelen 65 år och äldre är högre i Norrland, 23 procent, jämfört med Götaland och Svealand, 20 respektive 18 procent.

Diagram 4.2
Befolkningspyramid för kvinnor och män i olika landsdelar, 2017
Population pyramid for women and men in different parts of Sweden, 2017

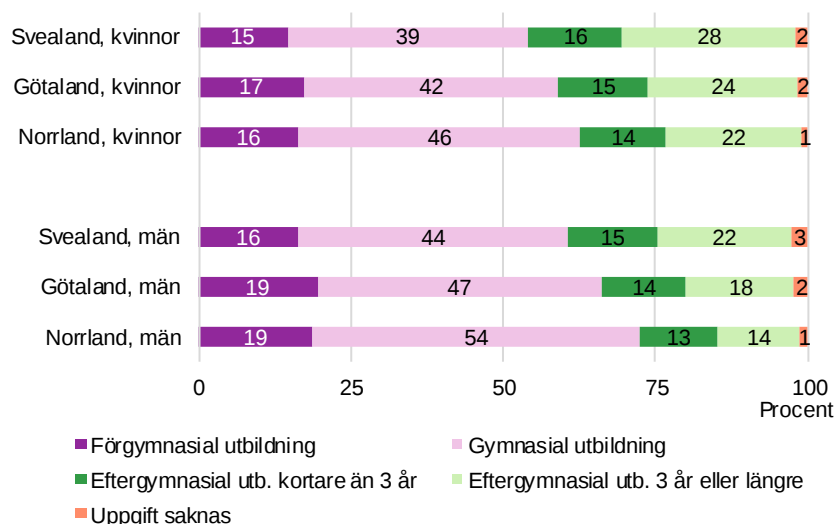
Andelar ställas i relation till hela folkmängden i respektive landsdel.

Utbildningsnivå

Det är små skillnader mellan landsdelarna i andelen som har förgymnasial och kort eftergymnasial utbildning. De större skillnaderna återfinns i andelen som har gymnasieutbildning eller längre eftergymnasial utbildning. Andelen vuxna i åldrar 20 år och äldre med minst en treårig eftergymnasial utbildning är högst i Svealand, 28 procent bland kvinnor och 22 procent bland män. Det kan jämföras med att 18 procent av männen och 24 procent av kvinnorna i Götaland har minst en treårig eftergymnasial utbildning. Lägst andel med lång eftergymnasial utbildning finns i Norrland, 22 procent av kvinnorna och 14 procent av männen, se diagram 4.3. Bland män i Norrland har drygt hälften en gymnasieutbildning.

Diagram 4.3

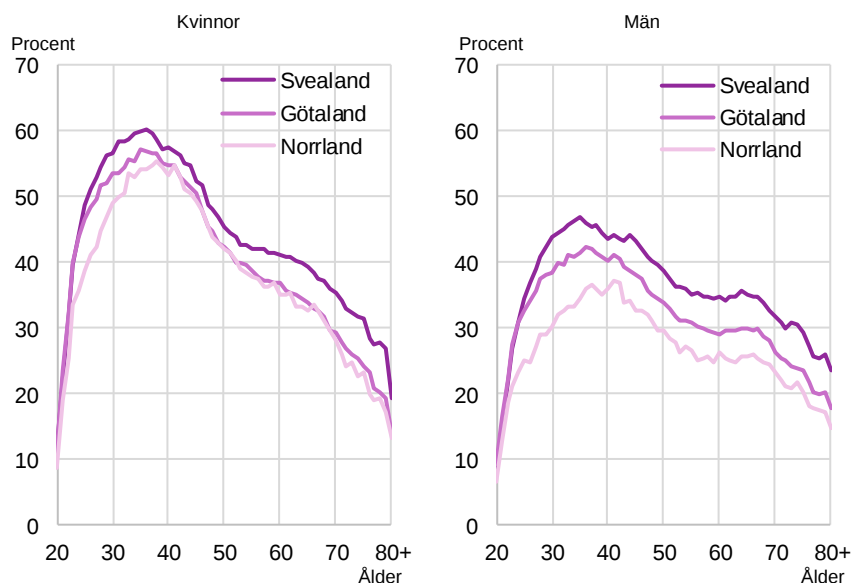
Fördelning av utbildningsnivå efter landsdelar, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Population in different parts of Sweden by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

I diagram 4.4 visas andelen kvinnor och män med eftergymnasial utbildning efter ålder. Generellt är andelen med eftergymnasial utbildning högst i Svealand och lägst i Norrland. För männen är det ett tydligt mönster över alla åldrar. För kvinnor är mönstret inte lika tydligt och i åldrar över 40 år är det ingen skillnad mellan Götaland och Norrland.

Diagram 4.4

Andel med eftergymnasial utbildning efter kön, ålder och landsdel, 2017
Proportion with post-secondary education by sex, age and part of Sweden, 2017

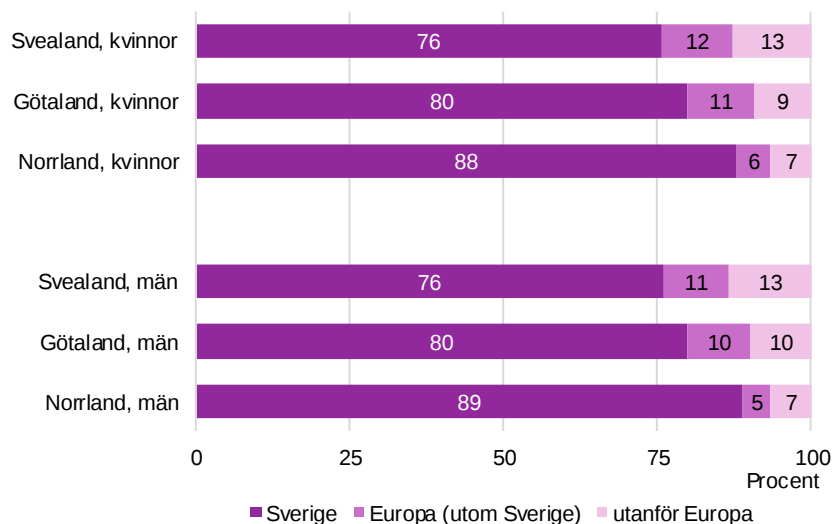
Födelseland

I diagram 4.5 uppdelas kvinnor och män 20 år och äldre i olika landsdelar efter födelseregion, födda i Sverige, födda i Europa (exklusive Sverige) och födda i länder utanför Europa. Andelen utrikes födda är lägst i Norrland, 11 procent av männen respektive 13 procent av kvinnorna, och högst i Svealand, 25 procent av

männen och 24 procent av kvinnorna. Det är både andelen födda i Europa och utanför Europa som är lägre i Norrland jämfört med de övriga landsdelarna.

Diagram 4.5

Fördelning av födelselandsgrupp efter landsdel, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Distribution of country of birth group by part of Sweden, 2017. Women and men 20 years and older

Andelen av befolkningen födda i Europa utom Sverige samt födda utanför Europa visas efter ålder i diagram 4.6 respektive 4.7. Andelen av befolkningen född i Europa är lägst i Norrland i alla åldrar för både kvinnor och män. I åldrar under 50 år är det ingen skillnad i andelen födda i Europa mellan Svealand och Götaland. I åldrar över 50 år är det en högre andel födda i Europa i Svealand än i Götaland. Det finns en del skillnader i var födda i olika länder bor. Till exempel finns det fler födda i något land från före detta Jugoslavien i Götaland än i Svealand och Norrland, och det finns fler födda i Finland i Svealand än i Götaland.

Andelen födda utanför Europa efter ålder har samma mönster, med en allt mindre andel med ökande ålder, i alla landsdelar och för både kvinnor och män. Det finns en tydlig skillnad mellan landsdelarna i alla åldrar med de högsta andelarna i Svealand och de lägsta andelarna i Norrland.

Diagram 4.6

Andel födda i Europa (utom Sverige) efter kön, ålder och landsdel, 2017

Proportion born in Europe (excluding Sweden) by sex, age and part of Sweden, 2017

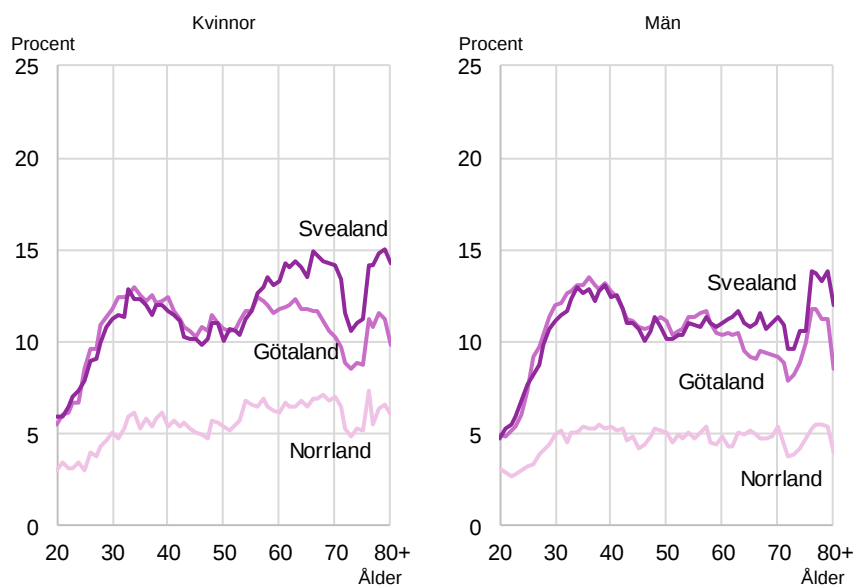
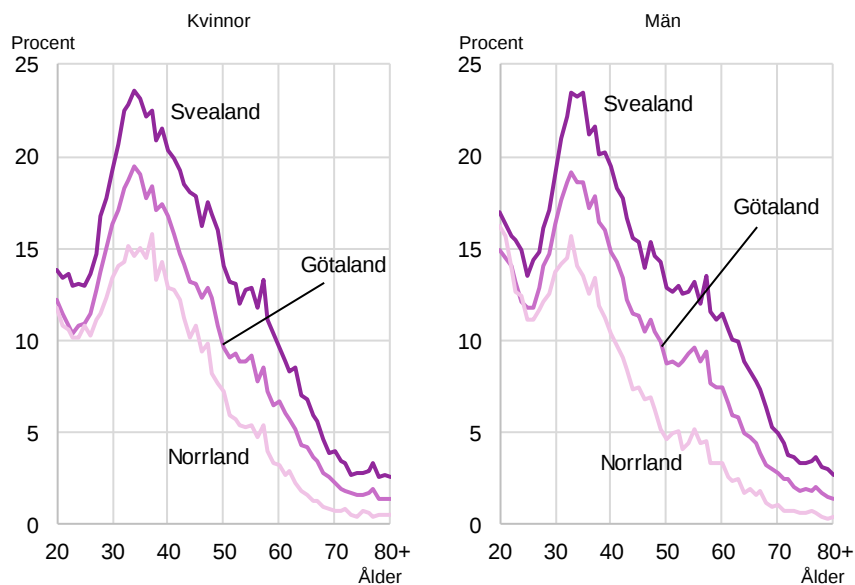

Diagram 4.7

Andel födda utanför Europa efter kön, ålder och landsdel, 2017

Proportion born outside Europe by sex, age and part of Sweden, 2017

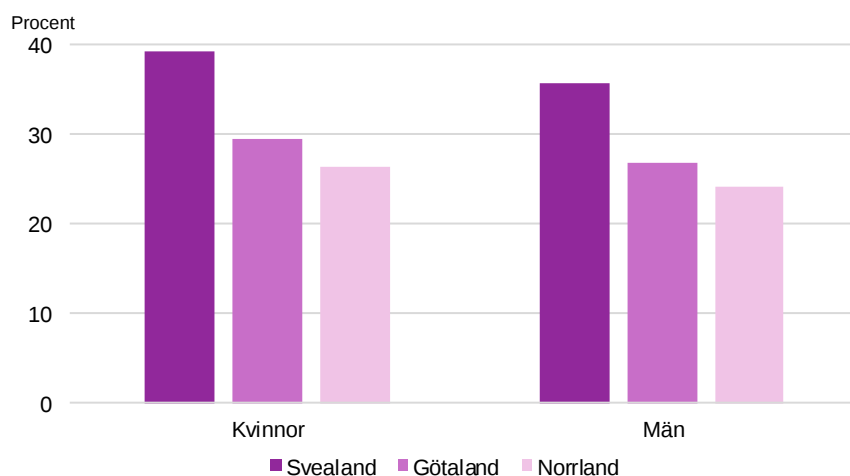
Inrikes omflyttning

Andelen av befolkningen som är född i ett annat län än där de bor är högst i Svealand och lägst i Norrland. Bland vuxna är 39 procent av männen och 36 procent av kvinnorna i Svealand inte födda i det län där de bor 2017. Motsvarande andel i Norrland är cirka en fjärdedel, se diagram 4.8.

Det finns vissa geografiska mönster hur inrikes flyttningar har omfördelat befolkningen. Under perioden 1997–2017 är det endast två län i Götaland som under samtliga år haft en större inflyttning än utflyttning för både kvinnor och

män¹¹. Det finns fler län som under samtliga dessa år haft en större utflyttning än inflyttning för båda könen, Kronobergs län i Götaland, Värmlands län i Svealand och Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands och Norrbottens län i Norrland. Generellt har fler flyttat från län i Norrland till Svealand och Götaland än vad är som flyttat från län i Götaland och Svealand till Norrland. Fler från län i Norrland har flyttat till län i Svealand än till län i Götaland vilket till viss del bidragit till att högst andel födda i annat län än där de bor finns i Svealand, se tabellbilaga, tabell T.5 för kvinnor och tabell T.6 för män.

Diagram 4.8
Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter landsdel. Inrikes födda kvinnor och män 20 år och äldre
Proportion not born in the county where they live in 2017 by part of Sweden. Native-born women and men 20 years and older

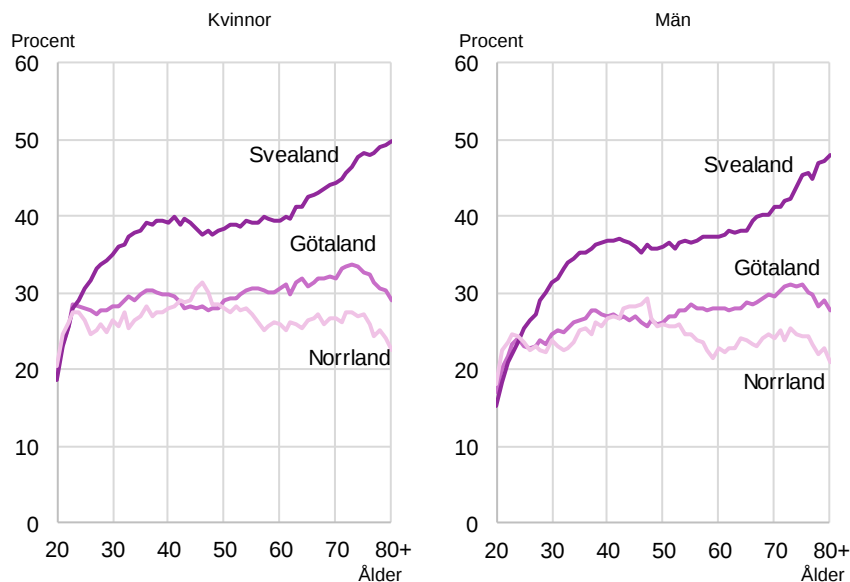

Andelen av befolkningen som är född i ett annat län än där de bor visas efter ålder i diagram 4.9. I åldrarna under 25 år är det små skillnader mellan de olika landsdelarna. I övriga åldrar är andelen tydligt högst i Svealand och i åldrarna över 40 år är mer än 40 procent av kvinnorna födda i ett annat län där de bor. I åldrarna under 50 år är det både i Götaland och i Norrland strax under 30 procent av kvinnorna som är födda i ett annat län än där de bor 2017. Efter 50 års ålder är mönstret olika för Götaland och Norrland, med högre andelar i Götaland och lägre i Norrland. För män är mönstret detsamma som för kvinnor men på en något lägre nivå. Efter födelsen har kvinnor flyttat till ett annat län i något högre utsträckning än män.

¹¹ Statistiken inkluderar inrikes flyttningar bland både utrikes födda och personer födda i Sverige.

Diagram 4.9

Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter kön, ålder och landsdel. Inrikes födda
Proportion not born in the county where they live in 2017 by sex, age and part of Sweden.
Native-born

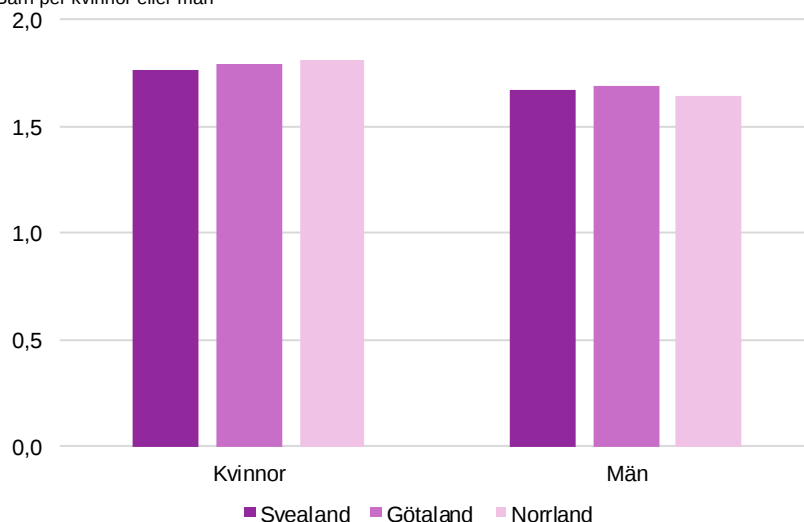
Barnafödande

År 2017 föddes 54 500 barn i Götaland, 48 700 barn i Svealand och 12 200 barn i Norrland. Det är små skillnader avseende antalet födda barn per kvinna, eller per man, mellan de olika landsdelarna. För kvinnor är det högst i Norrland med 1,81 barn per kvinna och för män högst i Götaland, 1,69 barn per man.

Diagram 4.10

Summerade fruktsamhetstal efter kön och landsdel, 2017
Total fertility rate by sex and part of Sweden, 2017

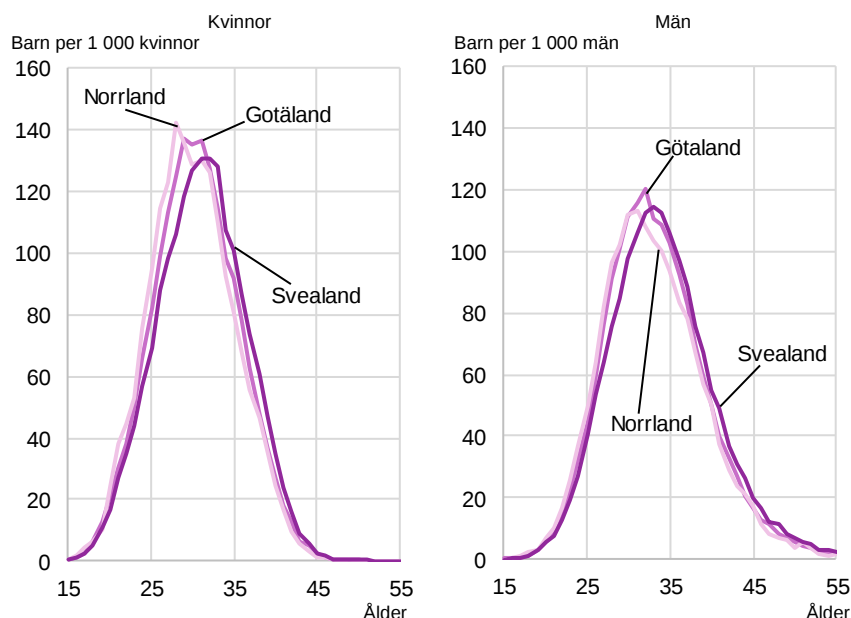
Barn per kvinnor eller män

Trots att det summerade fruktsamhetstalet är ungefär samma i de tre landsdelarna finns det regionala skillnader i vilka åldrar som är vanligast för kvinnor och män att få barn. I den sena 20-årsåldern är antalet barn per kvinna eller man högre i Norrland och Götaland jämfört med Svealand, se diagram 4.11. I åldrarna 35 och äldre är barnafödandet något högre i Svealand än i de andra landsdelarna. Barnafödandet för kvinnor är som högst vid 32 års ålder i

Svealand och vid 29 och 28 års ålder i Götaland respektive Norrland. För män är motsvarande åldrar 33 år i Svealand, 32 år i Götaland, och 31 år i Norrland.

Diagram 4.11
Åldersspecifik fruktsamhet efter kön och landsdel, 2017
Age-specific fertility rates by sex and part of Sweden, 2017

Medelåldern för kvinnor som blev mammor för första gången är 28,5 år i Norrland, 29,0 år i Götaland och 29,8 år i Svealand. Mönstret är liknande för män förutom att förstagångspappor är äldre än förstagångsmammor, se diagram 4.12. Skillnaden i medelålder mellan nyblivna mammor och nyblivna pappor är störst i Norrland, 2,8 år.

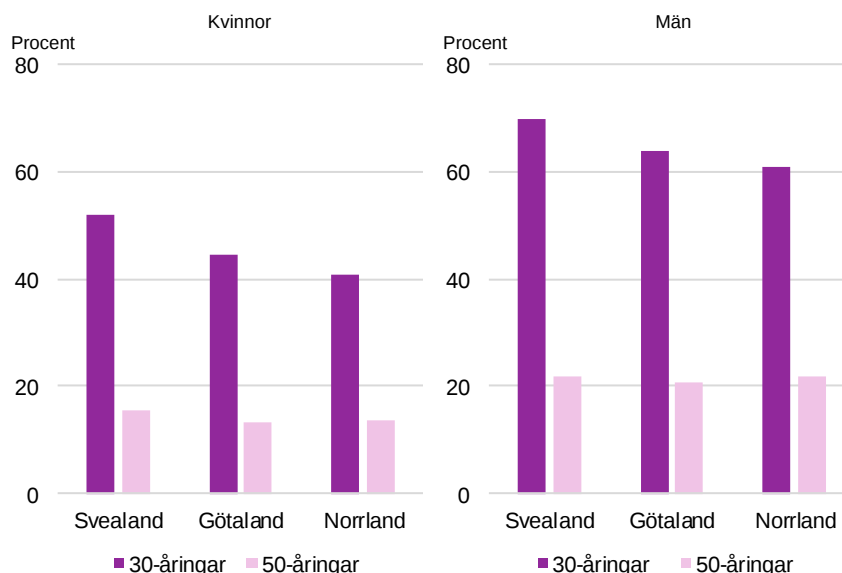
Diagram 4.12
Medelålder vid första barnets födelse efter kön och landsdel, 2017
Mean age at first birth by sex and part of Sweden, 2017

Vid 30 års ålder är andelen barnlösa högst i Svealand och lägst i Norrland, för både män och kvinnor. Vid 50 års ålder är det mindre skillnader mellan landsdelarna. Högst andel barnlösa kvinnor återfinns i Svealand, 16 procent och lägst

andel i Götaland, 13 procent. Bland männen är en ungefär lika stor andel barnlösa vid 50 års ålder i Svealand och Norrland, 22 procent, och något lägre andel i Götaland, 21 procent.

Diagram 4.13
Andel barnlösa bland 30- och 50-åringar efter kön och landsdel, 2017
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex and part of Sweden, 2017

Familjeförhållanden

I detta avsnitt redovisas befolkningen efter hushållsställning, det vill säga en persons relation till övriga i hushållet¹². Ett hushåll består av samtliga personer som är folkbokförda i samma bostad.

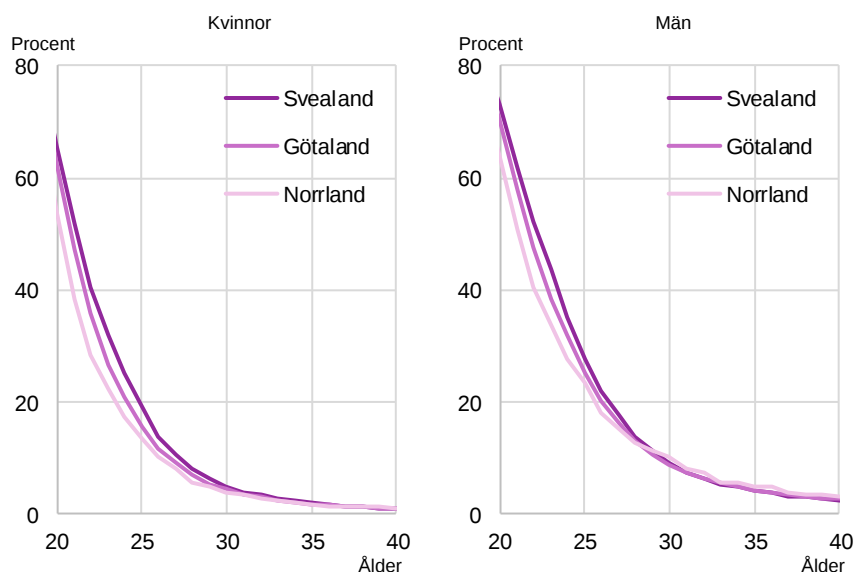
Andelen vuxna som bor med någon förälder visas efter ålder i diagram 4.14. I åldrarna 20–28 år är andelen högst i Svealand och lägst i Norrland. Andelen som bor med någon förälder är mindre i äldre åldrar och där det inte är någon skillnad mellan landsdelarna.

¹² I detta fall skapas en förälder-barn-relation om en person är biologisk förälder, adoptivförälder eller vårdnadshavare till någon under 18 år i hushållet, det vill säga oavsett om det är egna biologiska barn.

Diagram 4.14

Andel som bor med någon förälder efter kön, ålder och landsdel, 2017

Proportion living with at least one parent by sex, age and part of Sweden, 2017

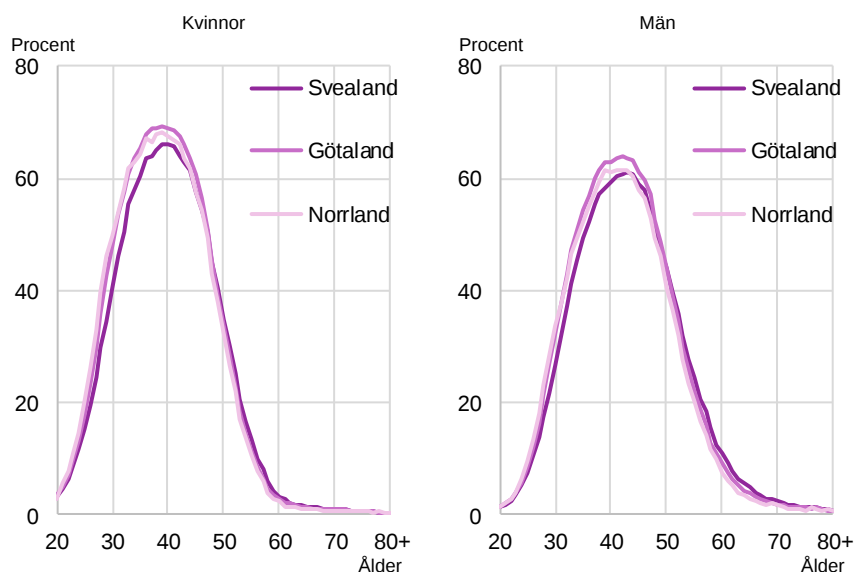

Vuxna som bor tillsammans med en partner och minst ett barn under 18 år är den vanligaste boendeformen i åldrarna 30 till 50 år. Kvinnor i Norrland är något yngre i denna boendeform än kvinnor i Götaland som i sin tur är något yngre än kvinnorna i Svealand. Summerat över alla åldrar är denna boendeform något mindre vanlig i Svealand än i Götaland och Norrland. Mönstret är något annorlunda för männen, där männen i Götaland är något yngre än i de andra landsdelarna. I Götaland är också denna boendeform något vanligare än i de andra landsdelarna.

Diagram 4.15

Andel sammanboende med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och landsdel, 2017

Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and part of Sweden, 2017

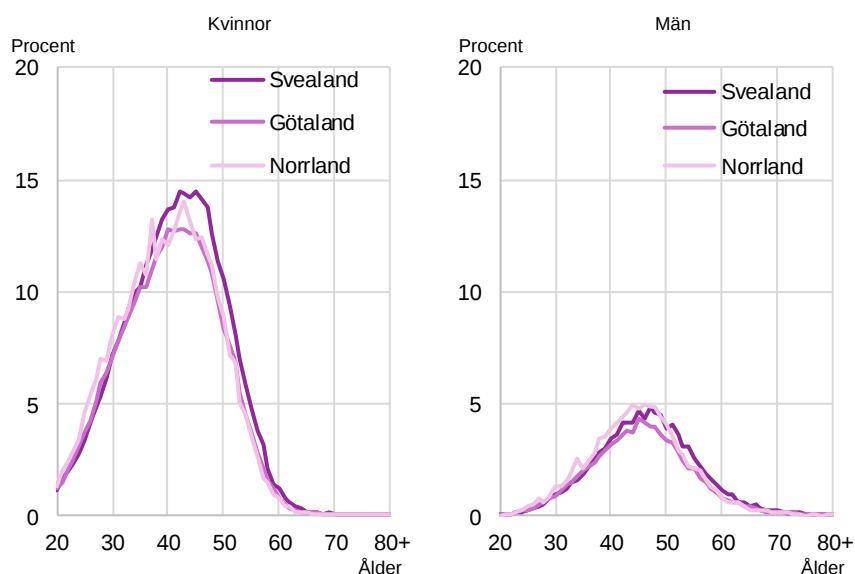
Andelen ensamstående med barn under 18 år i hushållet uppdelade efter ålder visas i diagram 4.16. För kvinnor i åldrarna 40–50 år är andelen något högre i

Svealand än i de andra landsdelarna. I de äldre åldersgrupperna är det mindre skillnader mellan landsdelarna men det är något vanligare i Svealand även i dessa åldrar. Sett över alla åldrar är det vanligare att vara ensamstående mamma i Svealand och minst vanligt i Götaland. Bland män är andelen ensamstående med barn betydligt lägre än bland kvinnor och det är lite vanligare för yngre män i Norrland och äldre män i Svealand¹³. Sett över alla åldrar är det ingen skillnad mellan Svealand och Norrland men något lägre andel i Götaland.

Diagram 4.16

Andel ensamstående med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och landsdel, 2017

Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and part of Sweden, 2017

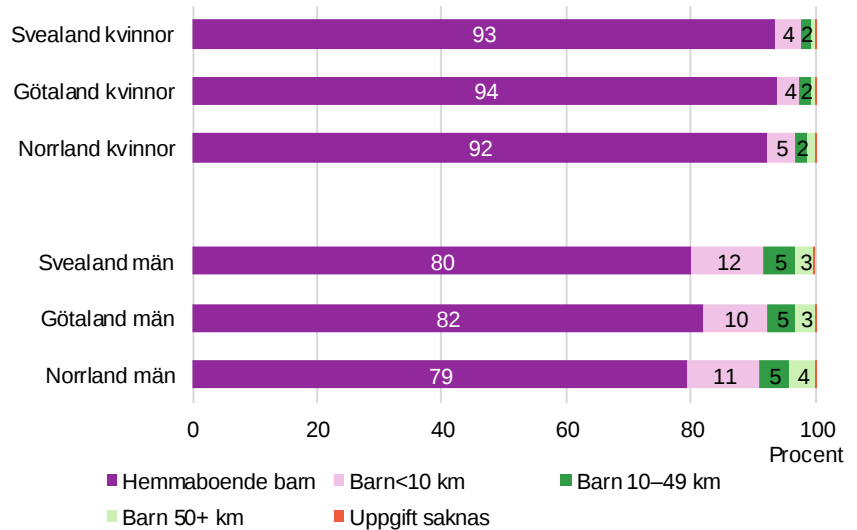

Det är något fler mammor och pappor i Götaland som bor med alla sina biologiska barn än i de övriga landsdelarna, det gör 94 procent av mammorna och 82 procent av papporna, se diagram 4.17. I Norrland bor man i lägst utsträckning med alla sina barn, och i Norrland har männen i störst utsträckning barn mer än 50 km bort.

¹³ Det bör noteras att i folkbokföringen kan ett barn bara vara folkbokfört i ett hushåll. För föräldrar som separerat innebär det att bara den förälder som barnet är folkbokfört hos anses bo med barnet även om barnet bor växelvis hos båda föräldrarna.

Diagram 4.17

Andel föräldrar som bor med alla sina biologiska barn samt grupperat minsta avstånd till frånlevande barn, efter landsdel, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child) by parts of Sweden, 2017. Women and men 20 years and older

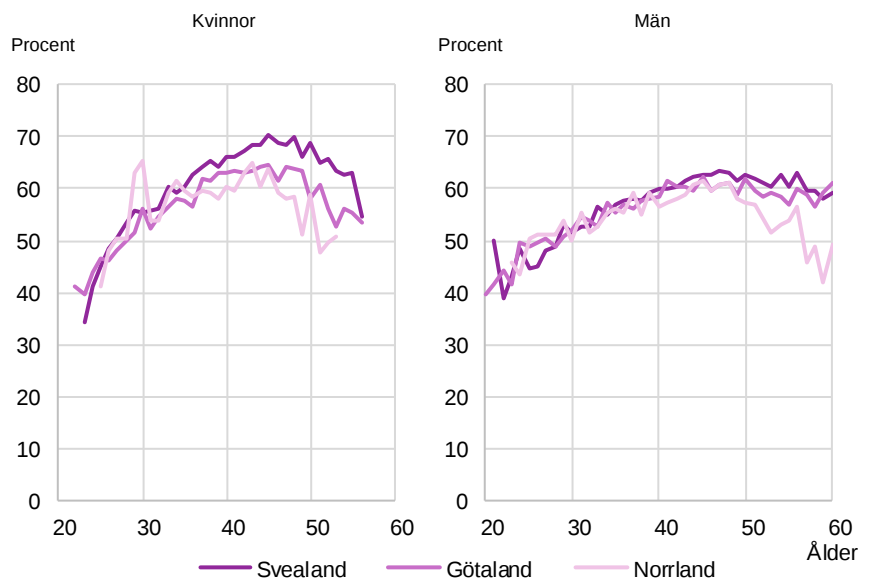

Om en förälder har flera frånlevande biologiska barn under 18 år redovisas avstånd till närmaste barnet.

De föräldrar som inte bor med alla sina barn har dem oftast inom 10 kilometer avstånd. Det är något vanligare för kvinnor i Svealand än för kvinnor i de övriga landsdelarna. Bland männen är det ingen skillnad mellan landsdelarna, förutom att en lägre andel äldre pappor i Norrand har mindre än 10 kilometer till sina frånlevande barn.

Diagram 4.18

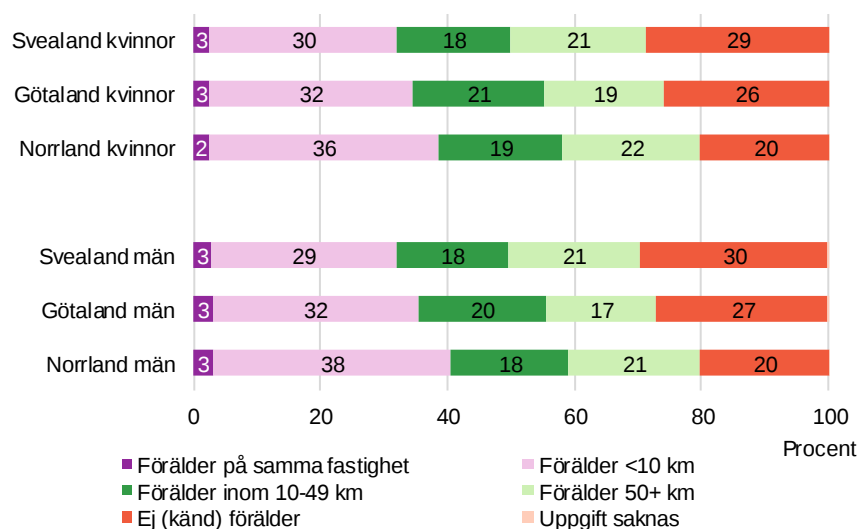
Andel föräldrar med ett frånlevande barn inom 10 km avstånd efter kön, ålder och landsdel, 2017. Föräldrar med frånlevande biologiska barn under 18 år
Proportion of parents with a child living within 10 km, by sex, age and part of Sweden, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere

Statistiken redovisas inte om det finns färre än 100 personer med frånlevande barn i en åldersgrupp.

För föräldrar, och särskilt småbarnsföräldrar, kan ens egna föräldrar vara en hjälp med att få vardagspusslet att gå ihop. En förutsättning för att kunna få hjälp i vardagen av föräldrarna är att de bor rimligt nära. Det gör de i lite större utsträckning i Norrland. Nästan fyra av tio föräldrar i Norrland har sina egna föräldrar inom 10 kilometer. Möjligheten är lite mindre för de som bor i Svealand, där har ungefär tre av tio sina egna föräldrar inom 10 kilometer. I Svealand är det också högst andel som inte har några föräldrar alls i Sverige. Det kan bero på att de är lite äldre när de får barn så att föräldrarna i större utsträckning avlidit eller att en högre andel i Svealand är födda utomlands och att föräldrarna inte finns i Sverige.

Diagram 4.19
Fördelning av avstånd till närmaste egen förälder efter landsdel, 2017. Kvinnor och män i åldern 20 och äldre med minst ett biologiskt barn under 18 år
Distribution of distance to nearest parent by different parts of Sweden, 2017. Women and men 20 years and older with at least one biological child under 18 years

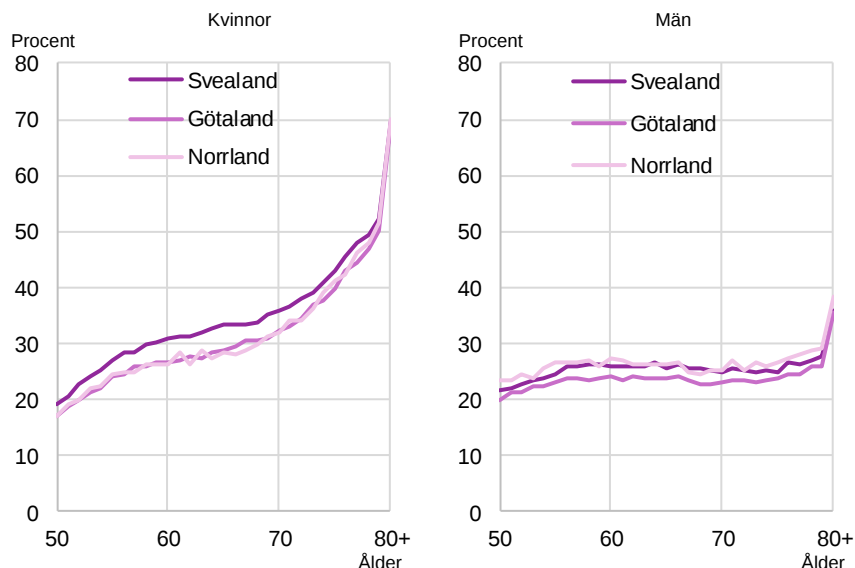
Andelen i åldrarna 50 år och äldre som är ensamboende¹⁴ visas i diagram 4.20. Bland kvinnor är det vanligare i Svealand än i de andra två landsdelarna i alla åldrar, utom bland de allra äldsta. Det är ingen skillnad mellan Götaland och Norrland. Det finns inga tydliga skillnader i de ensamboende kvinnornas fördelning i olika civilstånd mellan landsdelarna. En något högre andel av de ensamboende i Svealand och Norrland jämfört med Götaland har aldrig gift sig i åldern cirka 50–75 år. Men det är precis som för kommungrupperna ungefär samma fördelning av olika civilstånd bland ensamboende. De som aldrig gift sig utgör högst andel i de yngre åldrarna, skilda utgör den högsta andelen i åldern cirka 60–75 år, och änkor i de äldre åldrarna.

Bland männen är det en lägre andel som är ensamboende i Götaland och det är ingen skillnad mellan Svealand och Norrland.

¹⁴ Här finns personer som bor tillsammans med barn som är över 18 år, för att underlätta läsandet benämns gruppen ensamboende i texten. I åldrar över 70 år är det i stort sätt samma sak. I åldrar under 70 år och särskilt i åldrarna nära 50 år är det något vanligare med barn över 18 år i hushållet.

Diagram 4.20

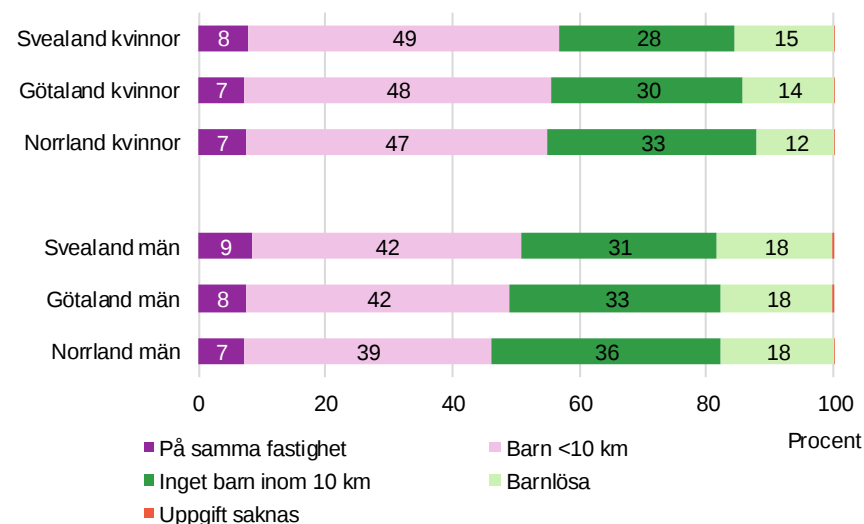
Andel ensamstående utan barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och landsdel, 2017
Proportion without a partner and no child under the age of 18 in the household, by sex, age and part of Sweden, 2017

För äldre personer kan närhet till sina vuxna barn vara en trygghet och en möjlighet att få stöd i vardagen. Det är inte stora skillnader mellan landsdelarna, men några noteringar kan göras. Äldre kvinnor i Svealand är i högre grad barnlösa, men de som har barn har dem i större utsträckning nära än i de andra landsdelarna. Bland männen är det de i Norrland som utmärker sig med att i något lägre grad ha barn inom 10 km.

Diagram 4.21

Avstånd till närmaste vuxet barn efter landsdel, 2017. Kvinnor och män 65 år och äldre
Distance to the nearest adult child, by part of Sweden, 2017. Women and men 65 years and older

Boende

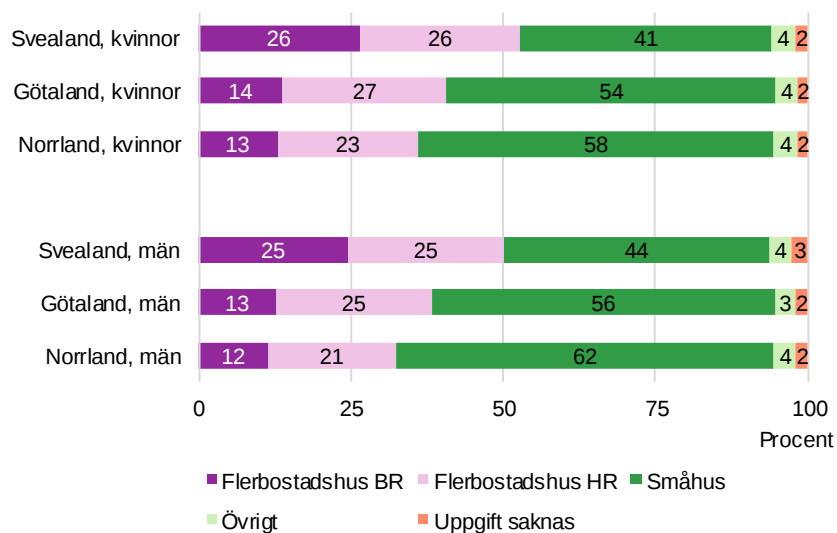
Bostadsbeståndet varierar mellan landsdelar och då naturligtvis även i vilken bostadstyp man bor i, diagram 4.22. I Svealand bor något fler i flerbostadshus än i småhus, medan fördelningen mellan hyresrätt och bostadsrätt är helt jämn. I Götaland och Norrland är andelen som bor i bostadsrätt lägre och andelen som

bor i småhus är högre jämfört med i Svealand medan i stort sett samma andel bor i hyresrätt. Det är mer än hälften som bor i småhus och drygt en tiondel som bor i bostadsrätt i Götaland och Norrland.

Diagram 4.22

Fördelning av bostadstyp efter landsdel, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Distribution of the population in different parts of Sweden by type of dwelling, 2017. Women and men 20 years and older

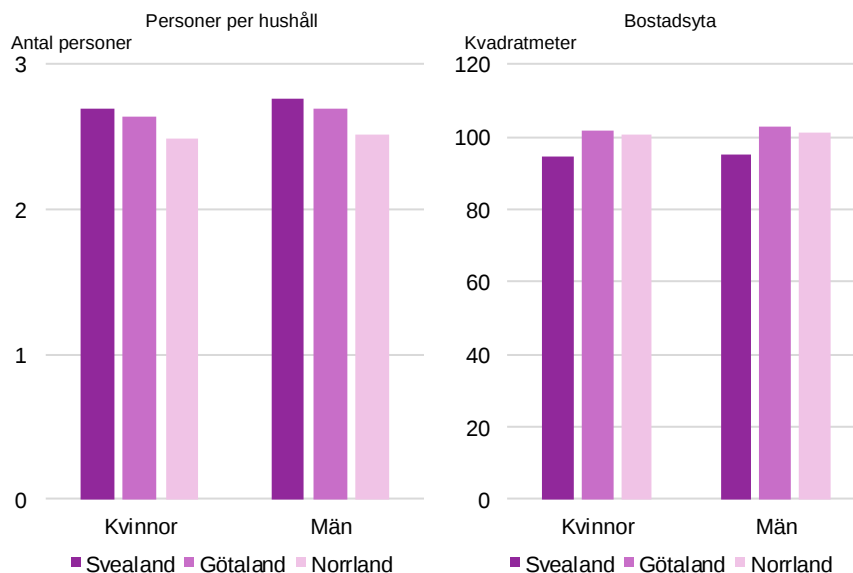

Vuxna 20 år och äldre bor i genomsnitt i lika stora hushåll i alla landsdelar. Det är något högre i Svealand och något lägre i Norrland, mellan 2,5 och 2,8 personer per hushåll, diagram 4.23. Den genomsnittliga bostadsytan är drygt 100 kvadratmeter i Norrland och Götaland och fyra kvadratmeter mindre i Svealand. Den större bostadsytan i Norrland och Götaland beror delvis på att fler bor i småhus i dessa regioner och småhus har generellt större bostadsyta än lägenheter i flerbostadshus.

Diagram 4.23

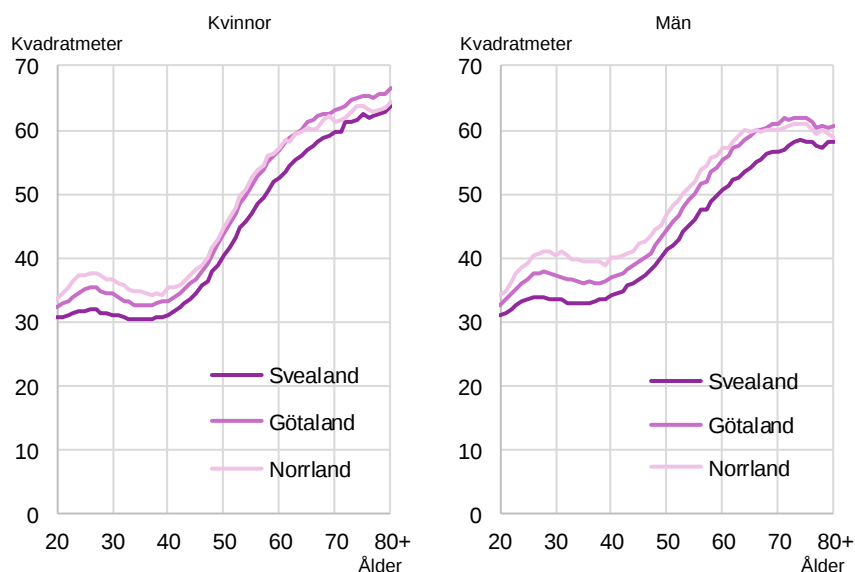
Genomsnittligt antal personer per hushåll och genomsnittlig bostadsyta efter landsdel, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Average number of persons per household and average living space by part of Sweden, 2017. Women and men 20 years and above

Att vuxna i Svealand i snitt bor med något fler personer och i något mindre bostäder än vuxna i övriga landsdelar medför att boarean per person är lägre i Svealand än i övriga landsdelar. I diagram 4.24 visas att detta gäller i alla åldrar för både kvinnor och män. I åldrar under 45 år har kvinnor i Norrland större bostadsyta än kvinnor i Götaland, men i äldre åldrar finns inga skillnader mellan kvinnor i Norrland och Götaland. För män är det större skillnader i genomsnittlig bostadsyta, den är störst i Norrland, näst störst i Götaland och minst i Svealand. Det är bara i de allra äldsta åldrarna som det inte är någon skillnad mellan Norrland och Götaland och till och med större bostadsyta i Götaland än i Norrland.

Diagram 4.24
Genomsnittlig bostadsyta per person efter kön, ålder och landsdel, 2017
Average useful floor space per person by sex, age and part of Sweden, 2017

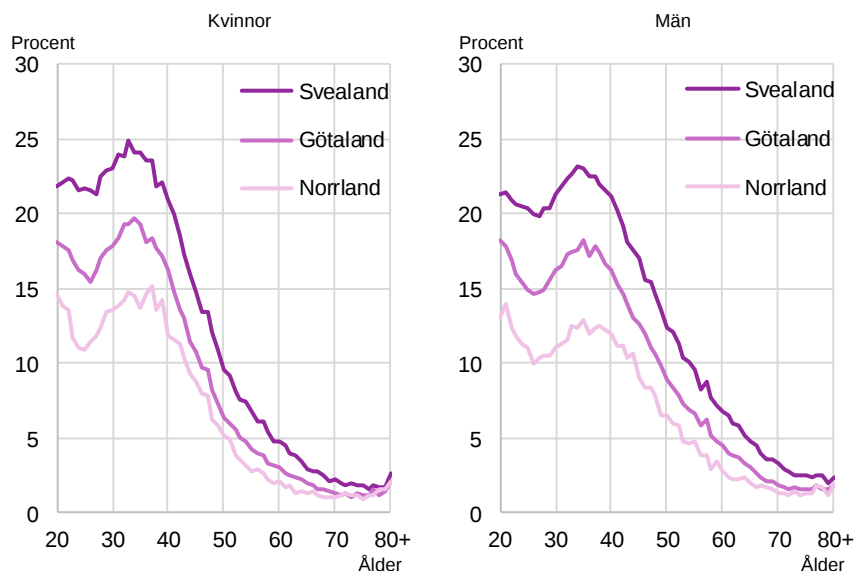

Andelen vuxna som har en liten bostadsyta per person, mindre än 20 kvadratmeter, är högst i Svealand oavsett ålder och kön, se diagram 4.25. Näst högsta andelar finns i Götaland och lägst är andelen i Norrland. Skillnaden är störst bland unga vuxna. Bland 35-åriga kvinnor och män i Svealand är det 23–24 procent som bor på mindre än 20 kvadratmeter. Motsvarande andelar ligger på 18–19 procent i Götaland och 13–14 procent i Norrland. I äldre åldrar är det mindre skillnader och särskilt för kvinnor i Norrland och Götaland är andelen trångbodda på samma nivå.

Diagram 4.25

Andel som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person efter kön, ålder och landsdel, 2017

Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and part of Sweden, 2017

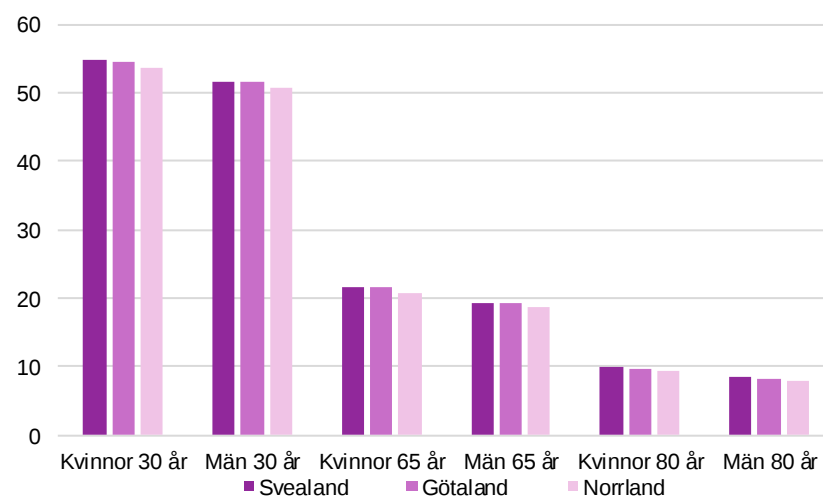
Livslängd och hälsa

Vid 30 års ålder är den återstående medellivslängden för både kvinnor och män något högre i Svealand och Götaland än i Norrland, knappt 55 år jämfört med knappt 54 år för kvinnor och 51,5 år jämfört med 50,7 år för män, se diagram 4.26. Det är liknande skillnader även vid 65 och 80 års ålder.

Diagram 4.26

Återstående medellivslängd vid 30 år, 64 år, och 80 år efter kön, ålder och landsdel, 2017

Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and part of Sweden, 2017

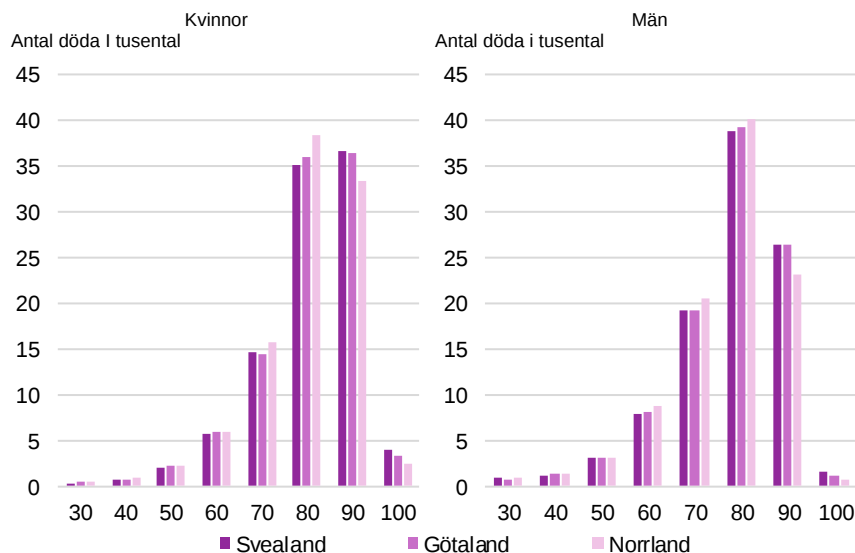

Det är en något högre andel kvinnor och män i Svealand och Götaland än i Norrland som avlider i de äldsta åldrarna, 90–99 år samt 100 år och äldre. Istället är det en något högre andel av dödsfallen i Norrland än i de övriga landsdelarna som sker före 90 års ålder.

Diagram 4.27

Tusental döda i olika åldersgrupper enligt livslängdstabellen (av 100 000 "födda") efter kön och landsdel, 2017

Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and part of Sweden, 2017

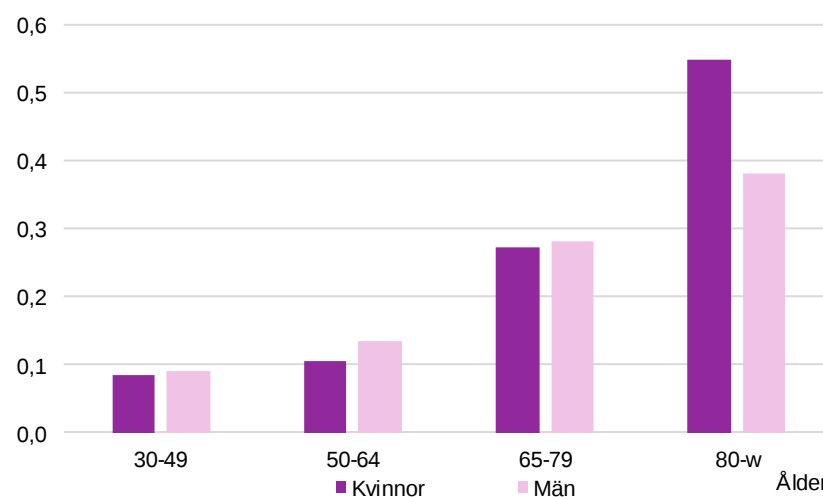
Ålder i diagrammet avser summerat antal döda i 10 åriga åldersgrupper, till exempel 60–69, 70–79.

Även om skillnaden i medellivslängd mellan Svealand och Norrland för både kvinnor och män är mindre än ett år finns det för båda könen ett bidrag från skillnader i dödstal i samtliga åldersgrupper, se diagram 4.28. Det betyder att dödstalen i Norrland är något högre än i Svealand i alla åldersgrupper och för både kvinnor och män.

Diagram 4.28

Olika åldersgruppers bidrag till skillnaden i medellivslängd mellan Svealand och Norrland efter kön, 2017

Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between Svealand and Norrland by sex, 2017

Skillnaden i antalet återstående år vid 30 års ålder mellan Svealand och Norrland är 1,0 år för kvinnor och 0,9 år för män.

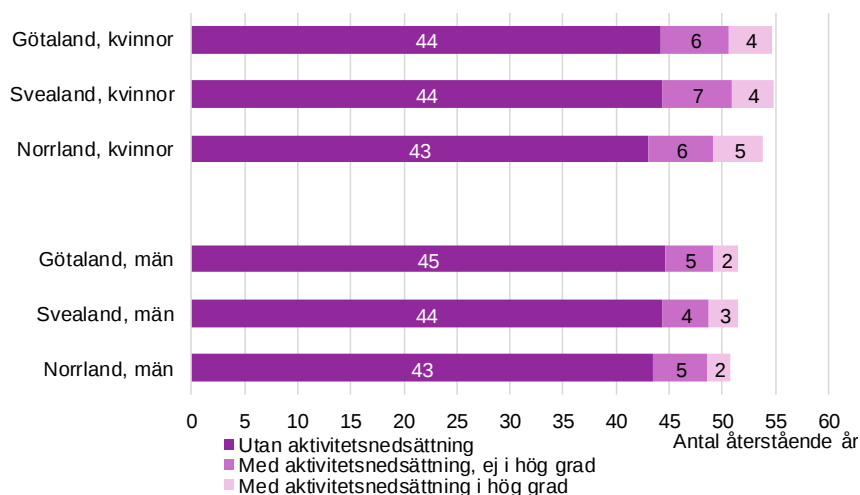
När landsdelarna jämförs med antalet återstående år utan långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning är skillnaderna något större än de som redovisades utan detta mått. Kvinnor i Götaland och Svealand har drygt 44 år utan aktivitetsnedsättning medan kvinnor i Norrland har 43 år utan aktivitetsnedsättning, se diagram 4.29. Män har något fler återstående år utan aktivitetsnedsättning än

kvinnor i Götaland, men däremot inte i Svealand och Norrland. Kvinnor i Svealand och Norrland har flest återstående år med olika grad av aktivitetsnedsättning, 11 år. Lägst antal har män, 7 år, vilket gäller för samtliga landsdelar.

Diagram 4.29

Antal återstående hälsovägdade levnadsår från 30 års ålder efter grad av aktivitetsnedsättning, kön och landsdel 2016–2017

Number of health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation by sex and part of Sweden 2016–2017

Resultat med konfidensintervall finns i tabellbilagan, tabell T.9.

Sammanfattning landsdelar

I Norrland finns det fler män än kvinnor, så är det inte i de övriga landsdelarna. I Norrland är befolkningen äldst och i Svealand yngst.

I Svealand har befolkningen en högre utbildningsnivå än i de övriga landsdelarna. Av männen i Svealand har 22 procent lång eftergymnasial utbildning och av männen i Norrland har 14 procent lång eftergymnasial utbildning.

Norrland har en högre andel av befolkningen som är född i Sverige. Det är särskilt andelen födda i Europa som är låg i Norrland. I Norrland är också andelen födda i ett annat län än där de bor som lägst.

I Norrland bor man i lägre utsträckning med föräldrarna. För kvinnor gäller att vid 25 års ålder bor 13 procent av 25-åringarna i Norrland och 19 procent av 25-åringarna i Svealand med föräldrarna.

I Svealand är man äldre när man får barn. En förstagångsmamma är 29,8 år i Svealand och 28,5 år i Norrland.

I Götaland bor man i störst utsträckning med alla sina barn. Men generellt är det små skillnader i dessa familjeförhållanden mellan landsdelarna.

Föräldrar till barn under 18 år har större förutsättningar att få hjälp med vardagspusslet av sina egna föräldrar i Norrland.

Kvinnor över 50 år i Svealand är i större utsträckning ensamboende än i de övriga landsdelarna.

I Norrland bor man i större utsträckning i småhus och i Svealand i bostadsrätter i flerbostadshus

Livslängden är något högre i Svealand och Götaland än i Norrland, och antalet år utan långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning är något färre i Norrland än i Svealand och Götaland.

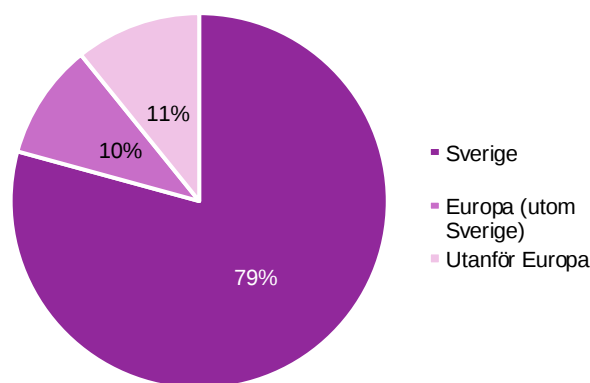
5. Födelseland

I detta kapitel beskrivs befolkningen födda i Sverige, födda i Europa utom Sverige och födda utanför Europa med avseende på folkmängd, ålders- och könsfördelning, utbildningsnivå, barnafödande, familj, boende samt livslängd och hälsa. Fokus är på vuxna kvinnor och män.

Åldersstruktur och könsfördelning

Sveriges befolkning 20 år och äldre omfattar 7,8 miljoner personer. De flesta är födda i Sverige, knappt 6,2 miljoner eller 79 procent. Knappt 0,8 miljoner är födda i Europa utom Sverige och drygt 0,8 miljoner är födda utanför Europa, det är 10 respektive 11 procent av den vuxna befolkningen.

Diagram 5.1
Fördelning av befolkningen 20 år och äldre i tre födelselandsgrupper, 2017
Distribution of the population 20 years and older in three country of birth groups, 2017

Underlag finns i tabellbilagan tabell T.3.

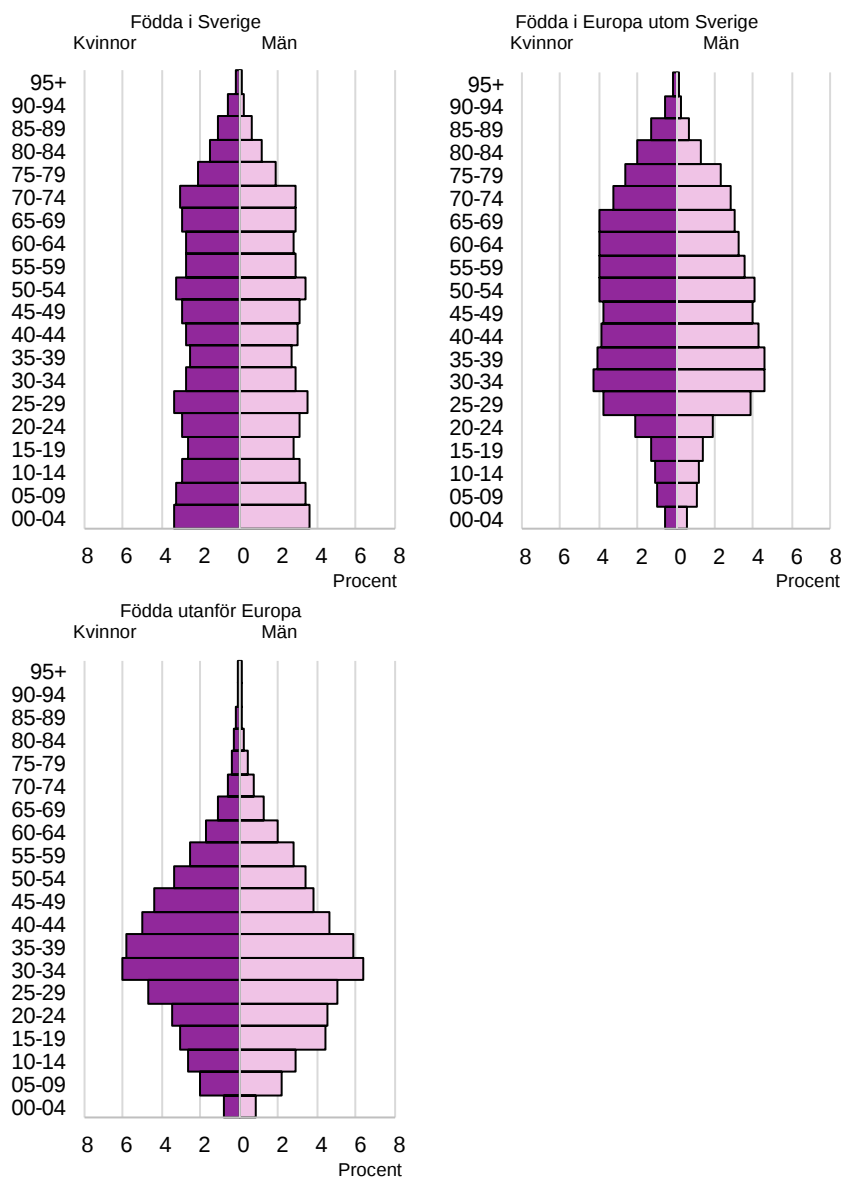
Den inrikes födda vuxna befolkningen 20 år och äldre är nästan jämnt fördelade efter kön. Bland de födda utanför Europa är det ett överskott av män med 104 män per 100 kvinnor. Bland de födda i Europa är det omvänt och ett överskott av kvinnor, det är 93 män per 100 kvinnor.

De födda utanför Europa är i snitt yngre än vuxna i de andra två födelselandsgrupperna. Medelåldern, i befolkningen 20 år och äldre, för de födda utanför Europa är 41 år för både kvinnor och män. För födda i Sverige, och födda i andra europeiska länder, är medelåldern 50 år för män och 52 år för kvinnor.

Befolkningspyramider för befolkningen i de tre födelselandsgrupperna visar skillnaderna i åldersstruktur mer i detalj, se diagram 5.2. Åldersstrukturen för de födda i Sverige är en förhållandevis jämn fördelning av de olika åldersgrupperna. De flesta som invandrar är i åldern 20–40 år, bland de utrikes födda är det därför färre i de yngre åldrarna. Under olika perioder har det invandrat personer från olika länder. Arbetskraftsinvandrarna på 1960-talet var födda i Europa liksom de som flydde från konflikten på Balkan i mitten av 1990-talet. Under de senaste årtiondena är det konflikter utanför Europa som lett till en invandring till Sverige, till exempel från Irak och de senaste åren från Syrien och Afghanistan. Det här medför att personer födda i Europa i genomsnitt varit

längre i Sverige än de födda utanför Europa och då också hunnit åldras¹⁵. Hälften av de födda i Europa har varit i Sverige längre än 20 år och för de födda utanför Europa gäller att hälften har invandrat 2010 eller senare.

Diagram 5.2
Befolkningspyramid för olika födelselandsgrupper, 2017
Population pyramid by country of birth group, 2017

Andelar ställas i relation till hela folkmängden i respektive födelselandsgrupp.

Det avspeglar sig i andelarna av befolkningen som är under 20 år, respektive 65 år och äldre. Av de födda i Sverige är 25 procent under 20 år och 21 procent 65 år och äldre. Av de födda i Europa är andelen under 20 år lägre, 8 procent och andelen 65 år och äldre högre, 24 procent. Av de födda utanför Europa är en lägre andel, 5 procent över 64 år och 23 procent 0–19 år.

¹⁵ Mer att läsa om invandringen till Sverige finns i rapporten *Från Finland till Afghanistan*. SCB Demografiska rapporter 2016:1 (SCB, 2016a).

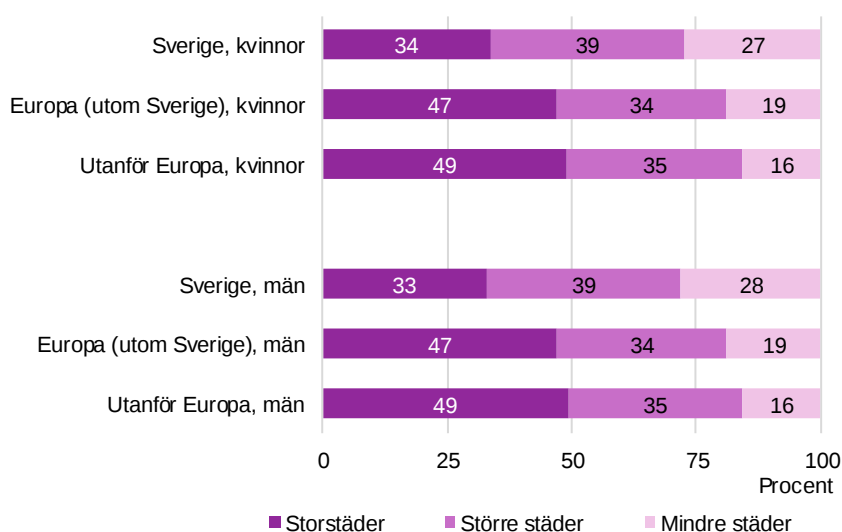
Typ av kommun och landsdel

Jämfört med utrikes födda är födda i Sverige relativt jämt fördelade över kommuntyperna. Det är en högre andel, 39 procent, boende i större städer och en lägre andel, 27 procent, boende i mindre städer. Nästan hälften av de utrikes födda bor i storstäderna. Det gäller framförallt de födda utanför Europa, och en lägre andel i mindre städer.

Diagram 5.3

Fördelning av typ av kommun efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

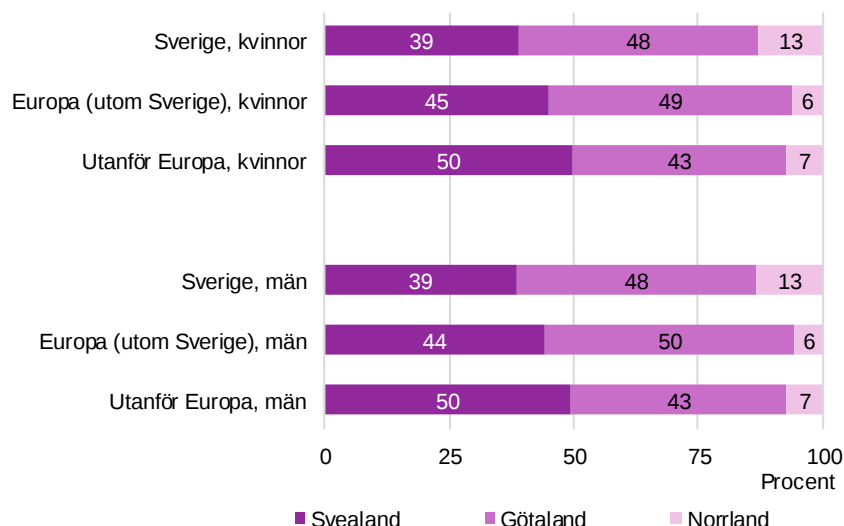
Distribution of type of municipality by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older

Det är också skillnader mellan i vilka landsdelar man bor. Hälften av alla kvinnor och män födda i Europa bor i Svealand, medan 39 procent av de födda i Sverige bor i Svealand. Nära hälften av födda i Europa bor i Götaland och det är ungefär samma andel som av de födda i Sverige. I Norrland bor 13 procent av de födda i Sverige, 6 procent av de födda i Europa och 7 procent av de födda utanför Europa.

Diagram 5.4

Fördelning av landsdel efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Distribution of part of Sweden by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older

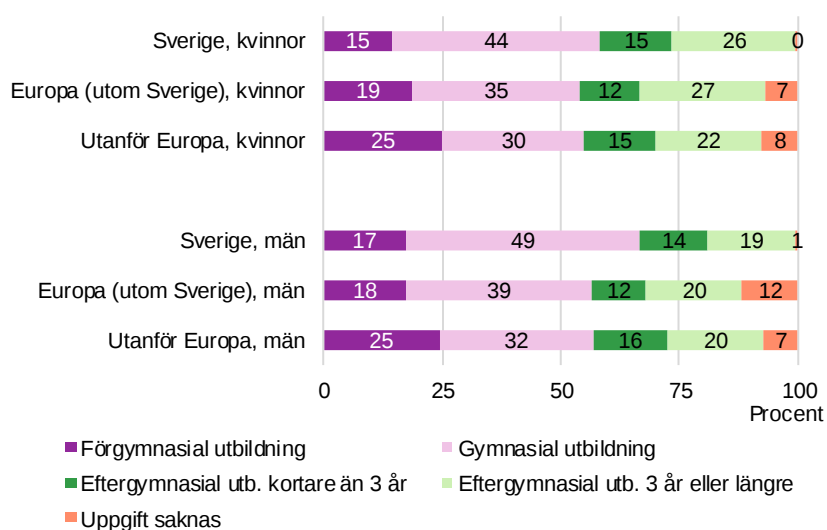

Utbildningsnivå

De största skillnaderna mellan födelselandsgrupperna återfinns bland de som har gymnasieutbildning och de som har förgymnasial utbildning, se diagram 5.5. Det är mindre skillnader mellan födelselandsgrupperna i andelen som har lång eftergymnasial utbildning, särskilt bland männen. En fjärdedel av de som är födda utanför Europa saknar gymnasieutbildning. Det ska jämföras med 18-19 procent av de födda i Europa och 17 respektive 15 procent av de födda i Sverige. Det är också en högre andel av de utrikes födda där det saknas uppgift om utbildning.

Diagram 5.5

Fördelning av utbildningsnivå efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Distribution of educational attainment by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older

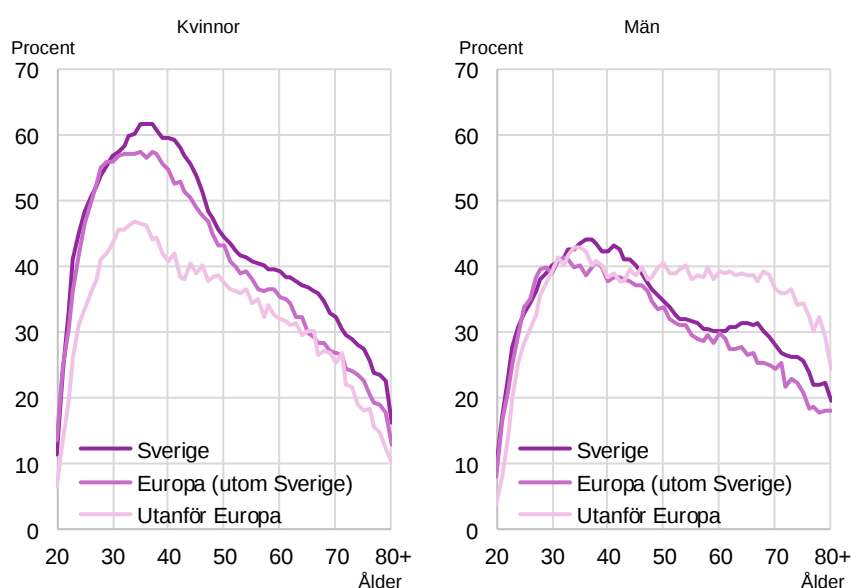

I diagram 5.6 visas andelen kvinnor och män med eftergymnasial utbildning efter ålder. Bland kvinnor är andelen med en eftergymnasial utbildning högst

bland de inrikes födda. Detta gäller för alla åldrar förutom i de åldrar där personer fortfarande kan antas vara i utbildning. Där är det samma andelar för de inrikes födda och de födda i Europa. Kvinnor födda utanför Europa har en lägre andel med eftergymnasial utbildning, oavsett ålder.

Bland män födda utanför Europa har omkring 40 procent en eftergymnasial utbildning i alla åldrar under 70 år. De är också den grupp som har högst andel med eftergymnasial utbildning i åldrarna över 50 år. För födda i Sverige och i övriga Europa är det i stort sett samma mönster med en högre andel med eftergymnasial utbildning i yngre åldrar och en lägre andel i äldre åldrar.

Diagram 5.6
Andel med eftergymnasial utbildning efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017
Proportion with post-secondary education by sex, age and place of birth, 2017

Barnafödande

År 2017 föddes 115 400 barn i Sverige, av dem hade 70 procent en mamma född i Sverige, 9 procent en mamma född i Europa och 21 procent en mamma född utanför Europa, se tabell 5.1. 67 procent av barnen hade en pappa född i Sverige, 9 procent en pappa född i Europa och 21 procent en pappa född utanför Europa. För 2 procent av barnen saknas uppgift om fadern. 83 procent av barnen har föräldrar som är födda i samma födelselandsgrupp.

Tabell 5.1
Antal födda efter moderns och faderns födelselandsgrupp, 2017
Number of births by country of birth group of the mother and the father, 2017

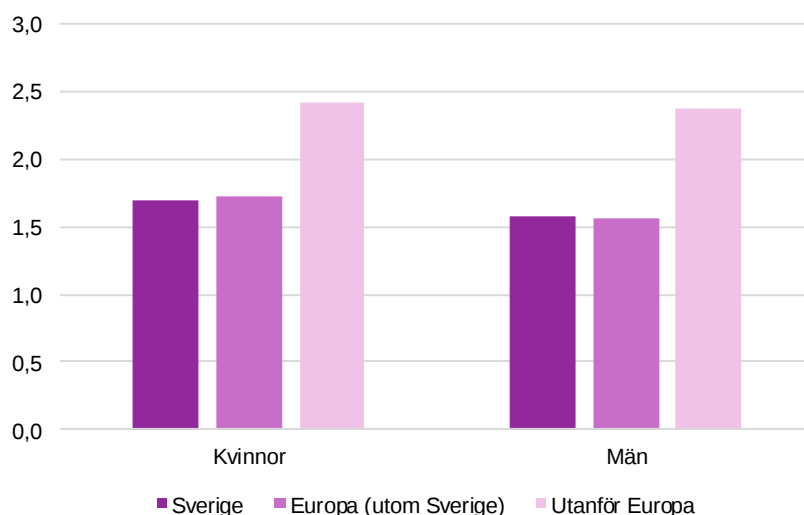
Moderns födelselandsgrupp	Faderns födelselandsgrupp				Summa
	Sverige	Europa utom Sverige	Utanför Europa	Uppgift saknas	
Sverige	70 600	3 800	4 800	1 400	80 600
Europa utom Sverige	3 200	6 400	1 100	200	10 800
Utanför Europa	3 800	700	19 000	600	24 100
Summa	77 600	10 900	24 800	2 100	115 400

Avrundat till närmaste hundratal.

Antalet födda barn per kvinna, eller man, är högst för de födda utanför Europa, 2,42 barn per kvinna och 2,37 barn per man. Det är mindre skillnad mellan de födda i Sverige och i andra europeiska länder, 1,69 och 1,72 för kvinnor respektive 1,56 och 1,58 för män, diagram 5.7. En förklaring till det högre fruktsamhetstalet för personer födda utanför Europa är att de varit kort tid i Sverige och kort efter invandringen är barnafödandet relativt högt. Det beror bland annat på att många kommit till Sverige som anhöriginvandrare, just för att bilda familj. Mer om utrikes föddas barnafödande före och efter invandringen till Sverige finns att läsa i *Utrikes föddas barnafödande- före och efter invandring* (SCB, 2014b).

Diagram 5.7
Summerade fruktsamhetstal efter kön och förälderns födelselandsgrupp, 2017
Total fertility rate by sex and place of birth of the parent, 2017

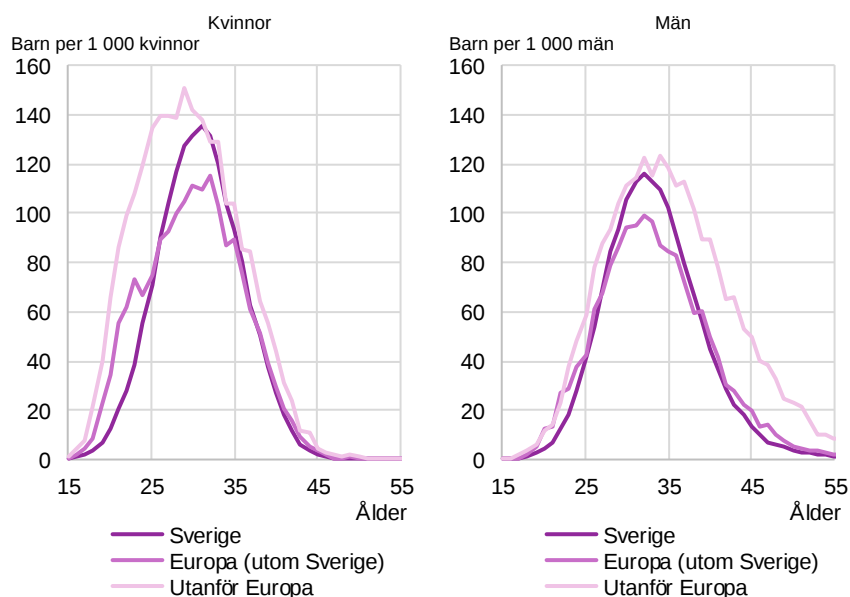
Barn per kvinna eller man

Talen är inte helt jämförbara, beräkningarna bygger på att kvinnorna, eller männen, är i Sverige i hela sin fruktsamma period, vilket sällan är fallet för de utrikes födda.

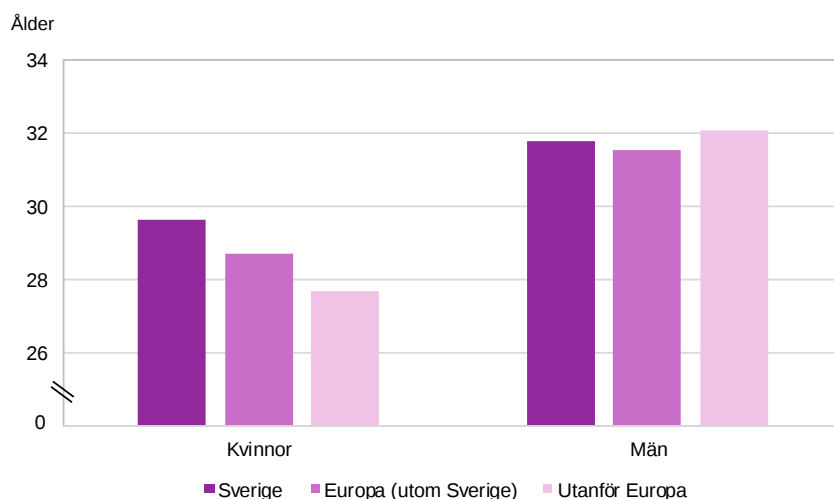
För att bättre se hur skillnaderna i barnafödande mellan födelselandsgrupperna uppstår visas den åldersspecifika fruktsamheten i diagram 5.8. Den högre fruktsamheten för kvinnor födda utanför Europa jämfört med andra kvinnor beror framförallt på att utomeuropeiskt födda kvinnors barnafödande är högre i yngre åldrar, upp till cirka 30 års ålder. Mönstret är helt olika för män. Jämfört med män födda i Sverige och andra europeiska länder har män födda utanför Europa högre barnafödande framförallt i åldrarna över 35 år. Barnafödandet för kvinnor är som högst vid 32 års ålder för kvinnor födda i Europa och vid 29 och 31 års ålder för kvinnor födda utanför Europa respektive Sverige. För män är motsvarande åldrar med det högsta barnafödandet 34 år för män födda utanför Europa, och 32 år för män födda i Europa respektive Sverige.

Diagram 5.8
Åldersspecifik fruktsamhet efter kön och föräldrarnas födelselandsgrupp, 2017
Age-specific fertility rates by sex and country of birth group of the parent, 2017

Bland förstagångsmammor är de födda utanför Europa de yngsta, se diagram 5.9. Medelåldern för kvinnor som blev mammor för första gången i denna födelselandsgrupp är 27,7 år. Näst yngst är förstagångsmammor födda i Europa, 28,7 år. Bland inrikes födda kvinnor är medelåldern vid första barnets födelse 29,6 år. Skillnaden mellan födelselandsgrupperna är mindre för män. Medelåldern vid första barnets födelse för män varierar mellan 31,5 och 32,1 år.

Diagram 5.9
Medelålder vid första barnets födelse efter kön och föräldrarnas födelselandsgrupp, 2017
Mean age at first birth by sex and country of birth group of the parent, 2017

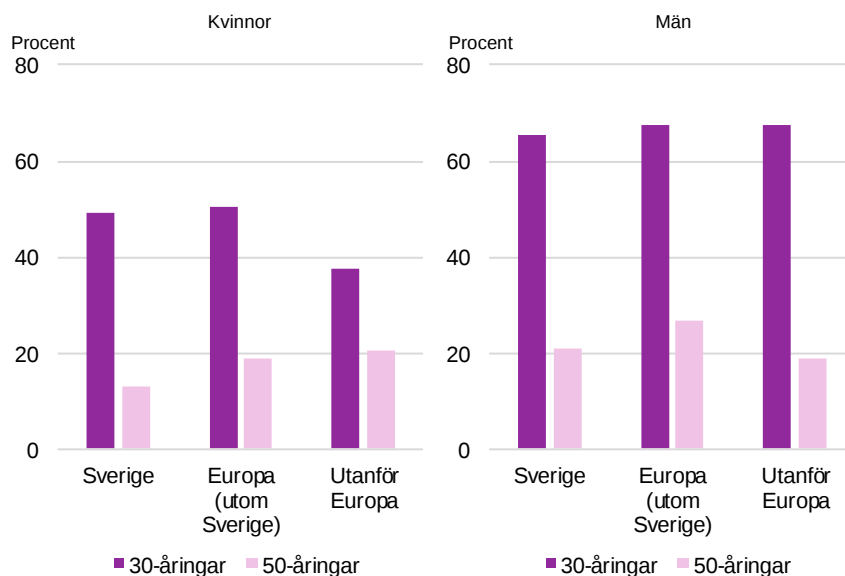

I diagram 5.10 visas andelen 30- och 50-åriga kvinnor och män som är barnlösa¹⁶. Trots att fruktsamhetstalet är högst för de utrikes födda, är barnlösheten bland 50-åriga kvinnor högst för de födda utanför Europa. Barnlöshet är vanligare bland männen än kvinnorna och skillnaden mellan födelselandsgrupperna

¹⁶ Här räknas bara barn som är registrerade i Sverige. Det är mycket möjligt att de utrikes födda har barn som aldrig bott i Sverige.

är mindre bland män än bland kvinnor. Bland 50-åriga män är barnlöshet högst bland de födda i Europa utom Sverige, där mer än var fjärde man är barnlös.

Diagram 5.10
Andel barnlösa bland 30- och 50-åringar efter kön och födelselandsgrupp, 2017
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex and country of birth group, 2017

Familjeförhållanden

I detta avsnitt visas fördelningen av befolkningen efter hushållsställning, det vill säga en persons relation¹⁷ till övriga i hushållet. Ett hushåll består av samtliga personer som är folkbokförda i samma bostad.

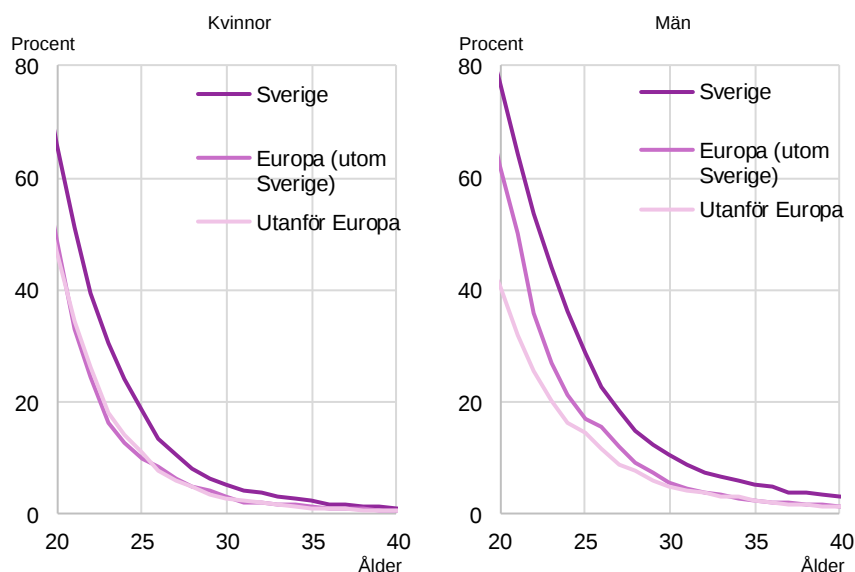
Andel vuxna som bor med någon förälder visas i diagram 5.11 efter ålder. Andelen är högst bland de inrikes födda. Många utrikes födda har inte någon förälder i Sverige. Bland 20-åringar födda i Europa har 67 procent av kvinnorna och 73 procent av männen minst en förälder i Sverige. Bland 20-åringarna födda utanför Europa har 66 procent av kvinnorna och 54 procent av männen en förälder i Sverige. I högre åldrar är det en högre andel av de utrikes födda som inte har någon förälder i Sverige. Det är det som avspeglar sig i de lägre andelarna för utrikes födda i alla åldrar. Bland kvinnor är det ingen skillnad mellan de två utrikes födda grupperna, men det är en tydlig skillnad mellan män födda i Europa och män födda utanför Europa. De senaste åren är det många unga män från bland annat Afghanistan som invandrat till Sverige, vilket det här kan vara ett utslag av.

¹⁷ I detta fall skapas en förälder-barn-relation om en person är biologisk förälder, adoptivförälder eller vårdnadshavare till någon under 18 år i hushållet, det vill säga oavsett om det är egna biologiska barn eller inte.

Diagram 5.11

Andel som bor med någon förälder efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017

Proportion living with at least one parent by sex, age and country of birth group, 2017

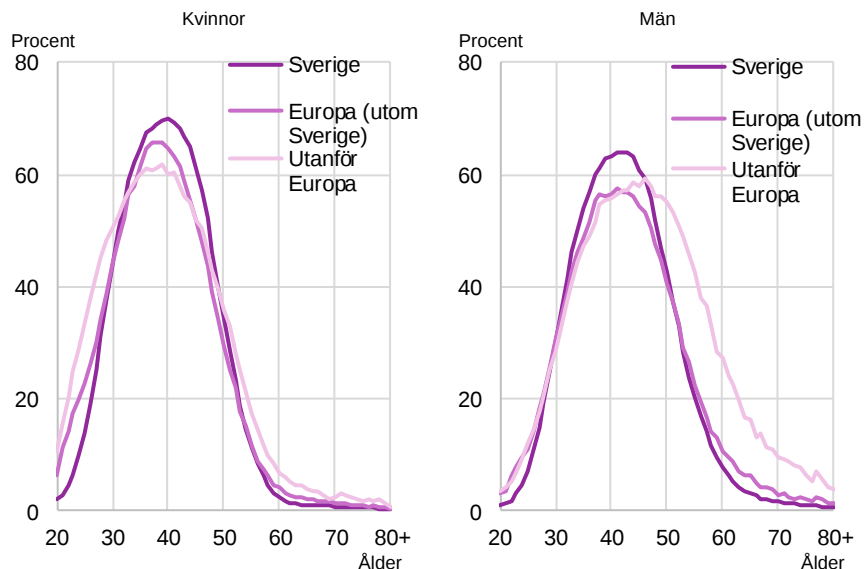

Vuxna som bor med en partner och minst ett barn är en mycket vanlig hushållsställning. I 30 till 50 års ålder är det den vanligaste hushållsställningen, se diagram 5.12. Bland kvinnor i åldrarna från 30 till runt 50 år återfinns de största skillnader mellan födelselandsgrupperna i de yngre åldrarna, en följd av att födda utanför Europa får barn i yngre åldrar. På samma sätt återspeglas att männen födda utanför Europa får barn i högre åldrar. Att bo med partner och barn i åldrarna 50 år och äldre är betydligt vanligare för män födda utanför Europa jämfört med män födda i Sverige eller andra europeiska länder. Var tionde man i 70 års ålder född utanför Europa bor med en partner och ett barn under 18 år. Det kan jämföras med de födda i Sverige där var hundra man gör det. Generellt gäller att det är större spridning för de utrikes födda. Födda i Sverige är en mer homogen grupp med liknande beteende.

Diagram 5.12

Andel sammanboende med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017

Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household, by sex, age and country of birth group, 2017

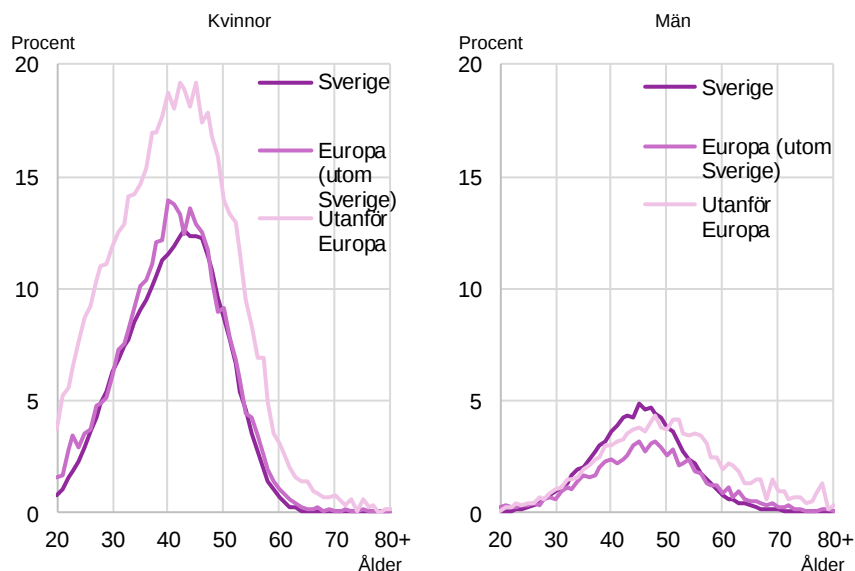
Andelen ensamstående med barn under 18 år i hushållet uppdelade efter ålder visas i diagram 5.13. För kvinnor är andelen högre bland de födda utanför Europa jämfört med de födda i Sverige eller andra europeiska länder, oavsett ålder. Bland män är andelen ensamstående med barn betydligt lägre än bland kvinnor och mönstret är ungefär samma för män i de tre födelselandsgrupperna förutom att det är vanligare i äldre åldrar bland männen födda utanför Europa¹⁸. Det är vanligare att barn med separerade föräldrar födda i Sverige bor växelvis än vad som är fallet för separerade föräldrar födda utomlands. Fyra av tio barn med separerade föräldrar födda i Sverige bor växelvis och drygt ett barn av tio med separerade utrikes födda föräldrar (SCB, 2014c).

¹⁸ Det bör noteras att ett barn bara kan vara folkbokfört i ett hushåll. För föräldrar som separerat innebär det att bara den förälder som barnet är folkbokfört hos anses bo med barnet även om barnet bor växelvis hos båda föräldrarna.

Diagram 5.13

Andel ensamstående med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017

Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and country of birth group, 2017

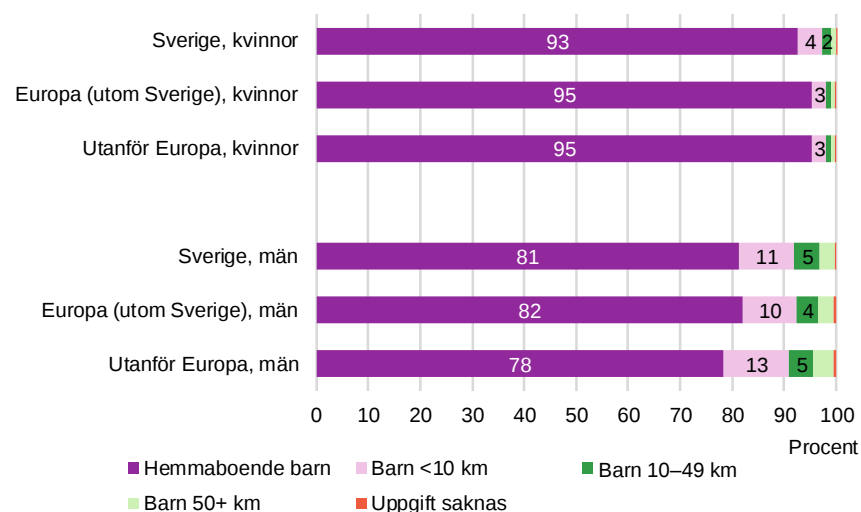

Bland kvinnorna är det de födda i Sverige som i minst utsträckning bor med alla sina barn, men skillnaderna är små mellan födelselandsgrupperna. Bland männen är det män födda utanför Europa som i minst utsträckning bor med alla sina barn, men här är det också små skillnader mellan födelselandsgrupperna.

Diagram 5.14

Andel föräldrar som bor med alla sina biologiska barn samt grupperat minsta avstånd till frånlevande barn efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child) by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older

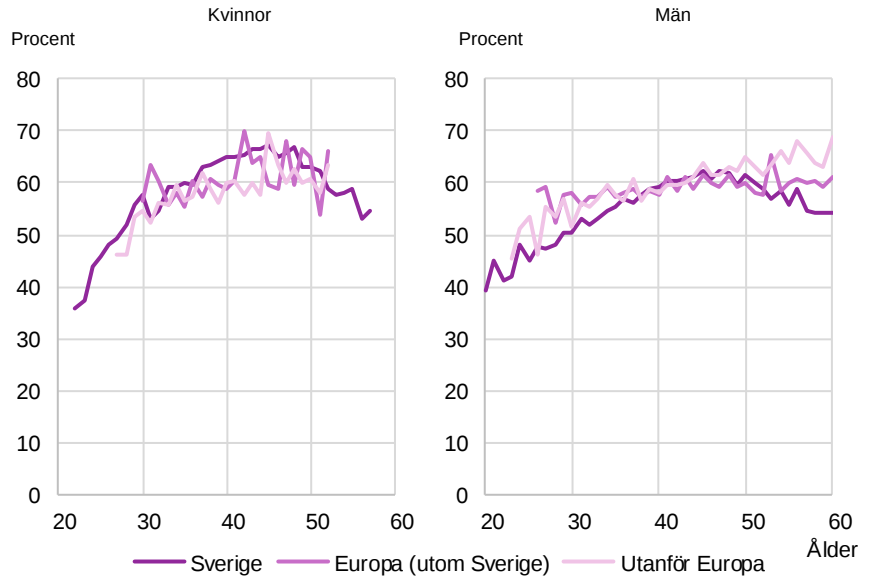
Om en förälder har flera frånlevande biologiska barn under 18 år redovisas avstånd till närmaste barnet.

Det är mycket liten skillnad mellan grupperna när det gäller andelen som har sina frånlevande barn inom 10 kilometer i olika åldrar.

Diagram 5.15

Andel föräldrar med ett frånlevande barn inom 10 km avstånd efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017. Föräldrar med frånlevande biologiska barn under 18 år

Proportion of parents with a child living within 10 km, by sex, age and country of birth group, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere

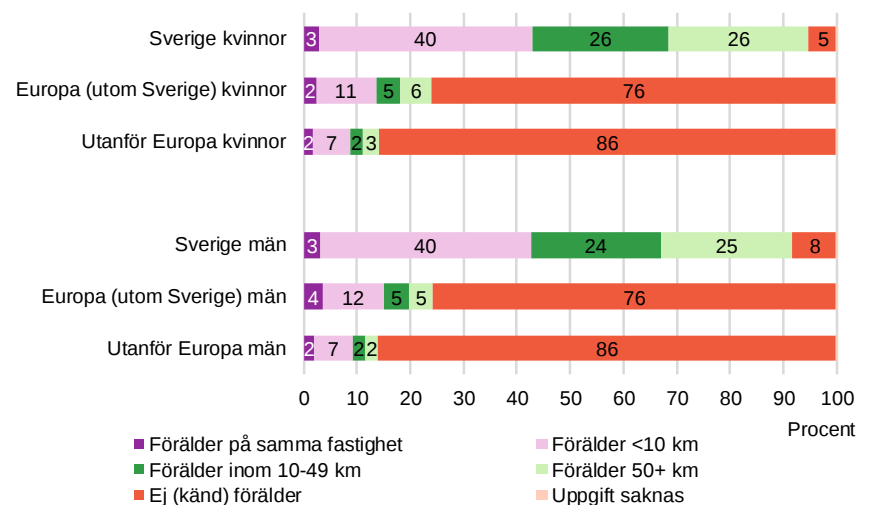

Under tiden med barn, och framförallt små barn kan det vara skönt för föräldrarna att kunna få hjälp med det så kallade vardagspusslet av sina egna föräldrar. En förutsättning är då att föräldrarna bor relativt nära. Utrikes födda har betydligt mindre möjlighet att få stöd av sina egna föräldrar. Av de födda i Europa har 76 procent inte någon förälder i Sverige och för de födda utom Europa har 86 procent inte någon förälder i Sverige. Det är relativt få som bor tillsammans med någon förälder, och det är liten skillnad mellan de olika födelselandsgrupperna.

Diagram 5.16

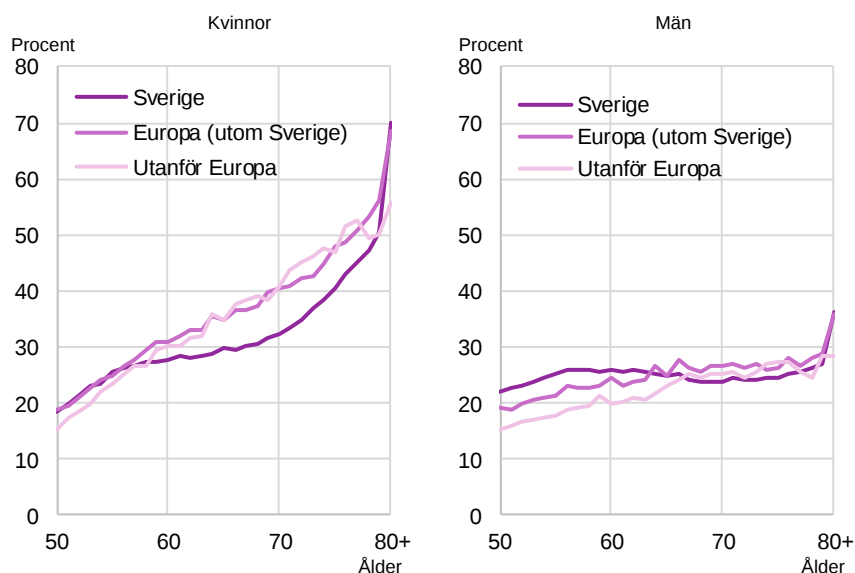
Fördelning av avstånd till närmaste egen förälder efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre med minst ett biologiskt barn under 18 år

Distribution of distance to nearest parent by place of birth, 2017. Women and men 20 years and with at least one child under 18 years

Andelen vuxna 50 år och äldre som är ensamstående utan hemmaboende barn under 18 år visas i diagram 5.17¹⁹. Andelen är lägre bland inrikes födda kvinnor än utrikes födda kvinnor. Det beror främst på att andelen skilda är betydligt högre bland utrikes födda ensamboende jämfört med de födda i Sverige. Bland inrikes födda är det också en högre andel som aldrig har gift sig. Bland män är andelen ensamboende utan hemmaboende barn under 18 år lägre än för kvinnor. Det är en högre andel ensamboende män födda i Sverige jämfört med de utrikes födda i åldrarna under 65 år. Det beror på att andelen som aldrig gift sig är hög för män födda i Sverige i åldern cirka 50–65 år. Av de ensamboende männen i 50 års ålder hade tre av fyra i gruppen födda i Sverige aldrig gift sig. Bland de födda utanför Europa var det en tredjedel.

Diagram 5.17
Andel ensamstående utan barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017
Proportion without a partner and no child under 18 years in the household by sex, age and country of birth group, 2017

För äldre personer kan närhet till sina vuxna barn vara en trygghet och en möjlighet att få stöd i vardagen. Utrikes födda äldre kvinnor och män, särskilt födda utanför Europa, bor i större utsträckning på samma fastighet som ett vuxet barn, se diagram 5.18.

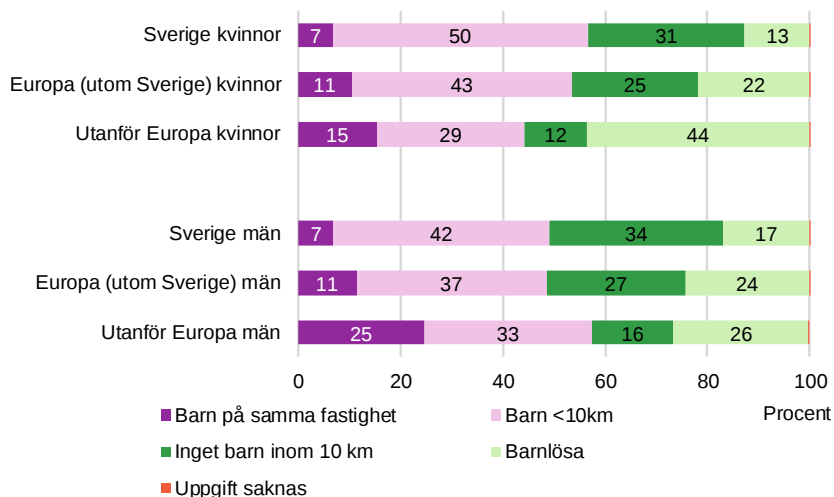
Det är en hög andel kvinnor födda utanför Europa som inte har barn. Att andelen barnlösa är högre för födda utanför Europa som är 65 år och äldre jämfört med resultaten som redovisas i diagram 5.10 beror delvis på ålder vid invandring. Hälften av gruppen som invandrar utan uppgifter om barn är över 60 år. Det är därför inte uteslutet att denna grupp har barn kvar i ursprungslandet.

¹⁹ Här finns personer som bor tillsammans med barn som är över 18 år, för att underlätta läsandet benämns gruppen ensamboende i texten. I åldrar över 70 år är det i stort sett samma sak. I åldrar under 70 år och särskilt i åldrarna nära 50 år är det något vanligare med barn över 18 år i hushållet.

Diagram 5.18

Avstånd till närmaste vuxet barn efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 65 år och äldre

Distance to the nearest adult child by country of birth group, 2017. Women and men 65 years and older

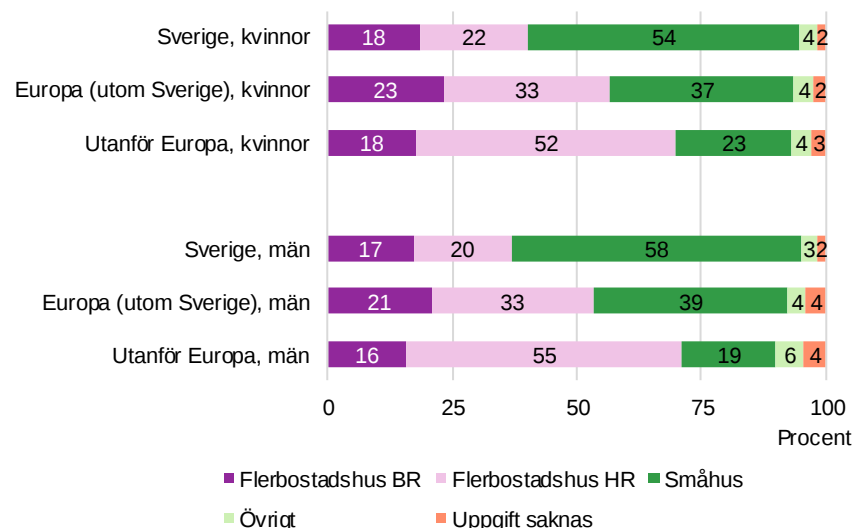
Boende

Det är skillnad mellan födelselandsgrupperna i vilken typ av bostad man bor, diagram 5.19. Över hälften av de födda i Sverige bor i ett småhus och över hälften av de födda utanför Europa bor i hyresrätt. De födda i Europa bor i högre utsträckning än de födda i Sverige i hyresrätt och i högre utsträckning än födda utanför Europa i småhus. De födda i Europa är den grupp som i högst utsträckning bor i bostadsrätt.

Diagram 5.19

Fördelning av olika bostadstyper efter födelselandsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Distribution of different types of dwelling by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older

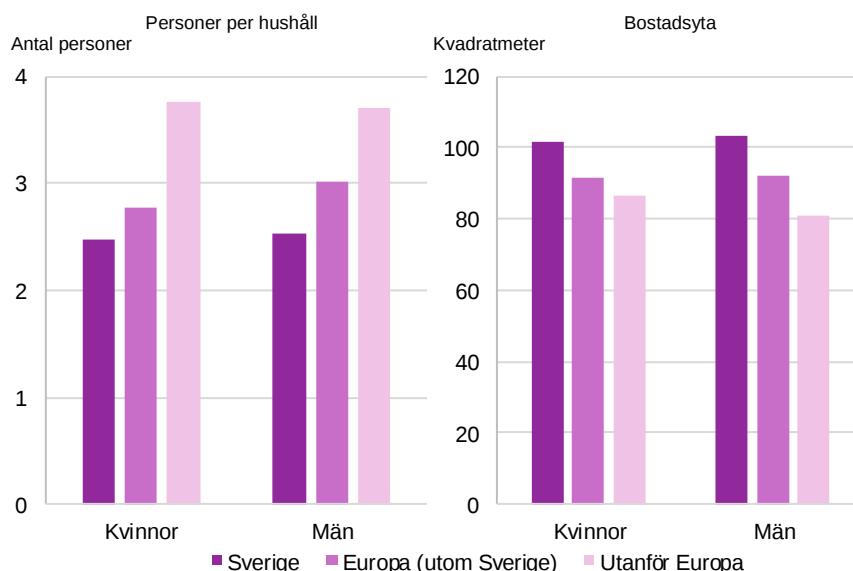

De födda utanför Europa bor i större hushåll än de i de övriga grupperna. I genomsnitt 3,7 respektive 3,8 personer per hushåll för män respektive kvinnor, diagram 5.20. Det är mer än en person fler per hushåll än för de födda i Sverige. Näst högst genomsnittlig hushållsstorlek finns bland de födda i Europa som i

genomsnitt bor i ett hushåll med 3,0 respektive 2,8 personer. Det finns flera förklaringar till att det finns skillnader i hushållsstorlek, till exempel att födda utanför Europa föder fler barn. En annan förklaring är att de födda i Sverige i genomsnitt är äldre än de födda utanför Europa och äldre är i större utsträckning ensamboende. I åldern över 64 år är också andelen som bor i en- och tvåpersonshushåll högre bland kvinnor och män födda i Sverige, 94 respektive 92 procent, än bland utrikes födda, 87 respektive 80 procent.

Mönstret är omvänt när det gäller bostadsstorlek. Den genomsnittliga bostadsytan är högst bland de inrikes födda och lägst bland de som är födda utanför Europa. Den genomsnittliga inrikes födda vuxna bor i en bostad på 102–104 kvadratmeter. Den genomsnittliga vuxna födda utanför Europa bor i en bostad på 81–87 kvadratmeter. De inrikes föddas större bostadsyta beror delvis på att småhus är vanligare bland inrikes födda och småhus i genomsnitt har en större bostadsyta än lägenheter i flerbostadshus.

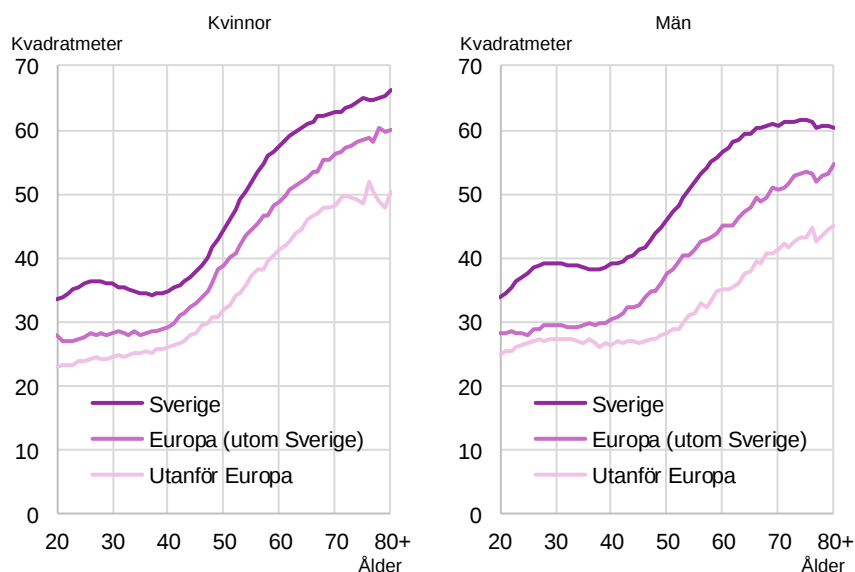
Diagram 5.20
Genomsnittligt antal personer per hushåll och genomsnittlig bostadsyta efter födelse-
landsgrupp, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Average number of persons per household and average living space by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older

Att de födda utanför Europa i snitt bor med flera personer och i mindre bostäder än vuxna födda i Sverige eller något annat europeiskt land medför att bostadsytan per person är lägst bland de utomeuropeiskt födda. I diagram 5.21 visas att detta är fallet i alla åldrar. Skillnaden mellan de födda i Sverige och utrikes födda varierar mellan åldrarna. Den är störst i cirka 65 års ålder och minst i cirka 20 och 40 års ålder. I de yngre åldrarna är också skillnaden mellan de två utrikes födda grupperna mindre än i andra åldrar, särskilt bland män.

Diagram 5.21

Genomsnittlig bostadsyta per person efter kön, ålder och födelselandsgrupp, 2017
Average living space per person by sex, age and country of birth group, 2017

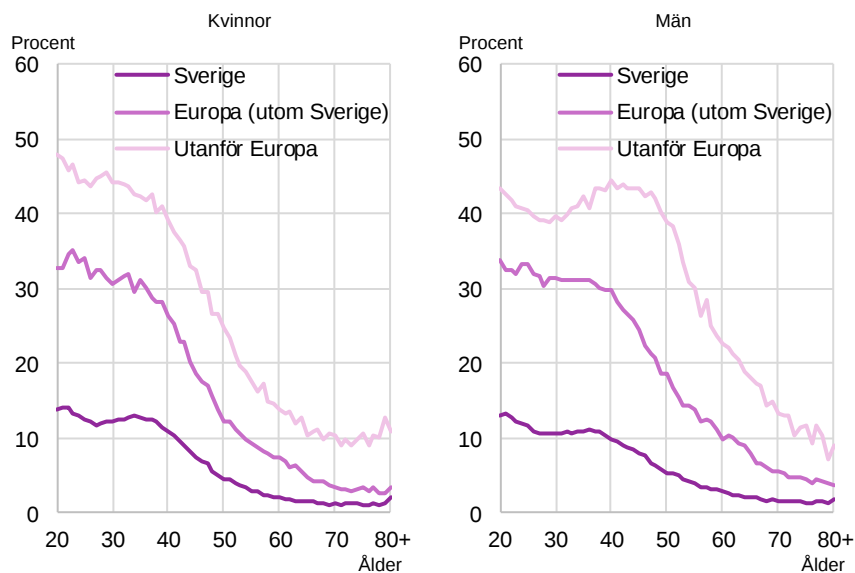

Andelen vuxna som har liten bostadsyta per person, mindre än 20 kvadratmeter, är högst bland de födda utanför Europa oavsett ålder, se diagram 5.22. Skillnaderna är störst i åldern 20–40 år, där de födda i Sverige i mindre grad är trångbodda än de utrikes födda grupperna. Bland 35-åriga inrikes födda kvinnor och män är det 13 respektive 11 procent som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person. Motsvarande andel ligger på 31 procent bland de födda i andra europeiska länder och 42 procent bland de födda utanför Europa. Något som troligen bidrar till skillnaderna mellan de två utrikes födda grupperna är att de födda utanför Europa i genomsnitt har kortare vistelsetid i Sverige än de som är födda i Europa.

Diagram 5.22

Andel som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person efter kön, ålder och födelse-
landsgrupp, 2017

Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex,
age and country of birth group, 2017

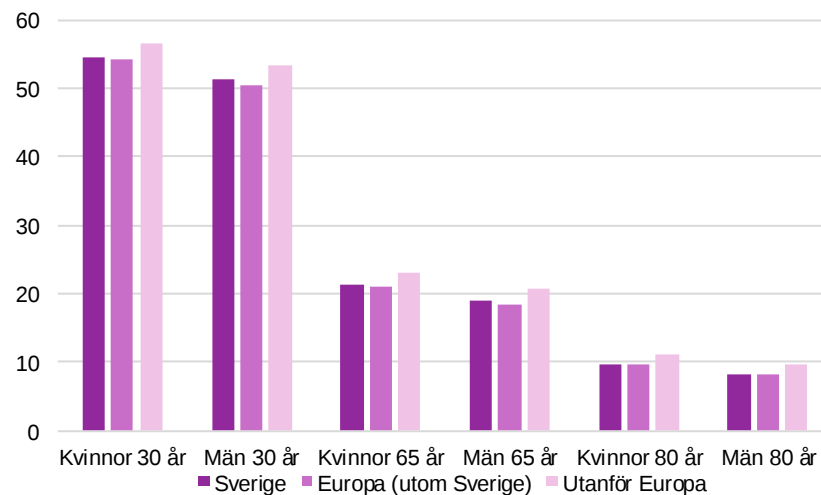
Livslängd och hälsa

Det finns en tydlig skillnad i antalet återstående år mellan födelselandsgrupperna både för kvinnor och för män, se diagram 5.23. Gruppen födda utanför Europa har flest återstående år från 30 års ålder, drygt 56 år bland kvinnor och 53,5 år bland män. De övriga grupperna, födda i Sverige och födda i Europa har bland kvinnor ungefär samma antal återstående år, drygt 54 år. Bland män har gruppen födda i Europa något lägre antal återstående år än födda i Sverige, 50,8 år jämfört med 51,5 år. Det har också visats i flera andra länder att utrikes födda ofta har en högre medellivslängd och lägre dödlighet än inrikes födda. Ett skäl är att personer som flyttar mellan länder generellt är friskare än de som bor kvar i avsändarländerna men också att det finns problem med övertäckning i folkbokföringen, och utrikes föddas dödstal är därför generellt underskattade (Ringbäck et al., 1999; Trovato, 2003).

Diagram 5.23

Återstående medellivslängd vid 30 år, 65 år, och 80 år efter kön och födelselandsgrupp, 2015–2017

Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and country of birth group, 2015–2017

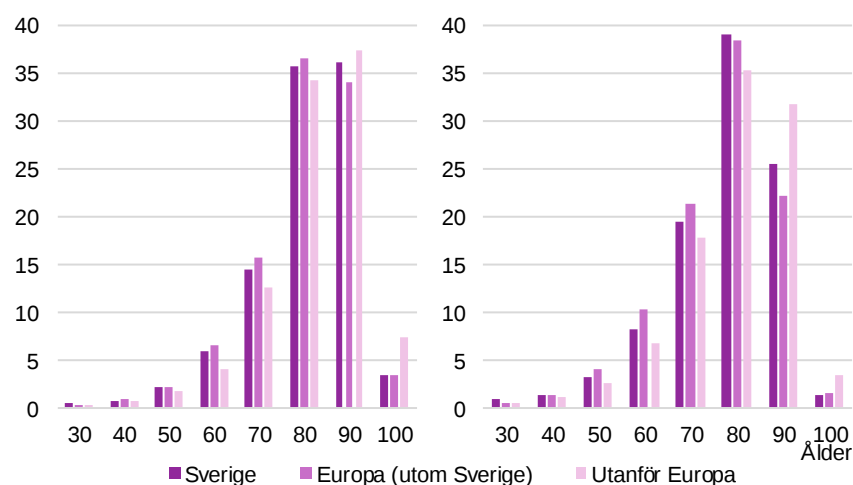

Det är en betydligt högre andel av dödsfallen som inträffar i åldern 90 år och äldre i gruppen födda utanför Europa än i de andra två grupperna, se diagram 5.24. Bland kvinnor är det ungefär 45 procent av dödsfallen som inträffar över 90 års ålder i gruppen född utanför Europa. För kvinnor i de övriga födelselandsgrupperna är andelen knappt 40 procent. Även bland män finns dessa tydliga skillnader i ålder bland avlidna mellan grupperna.

Diagram 5.24

Tusental döda i olika åldersgrupper enligt livslängdstabellen (av 100 000 "födda") efter kön och födelselandsgrupp, 2015–2017

Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and country of birth group, 2015–2017

Ålder i diagrammet avser summerat antal döda i 10 åriga åldersgrupper, till exempel 60–69 år.

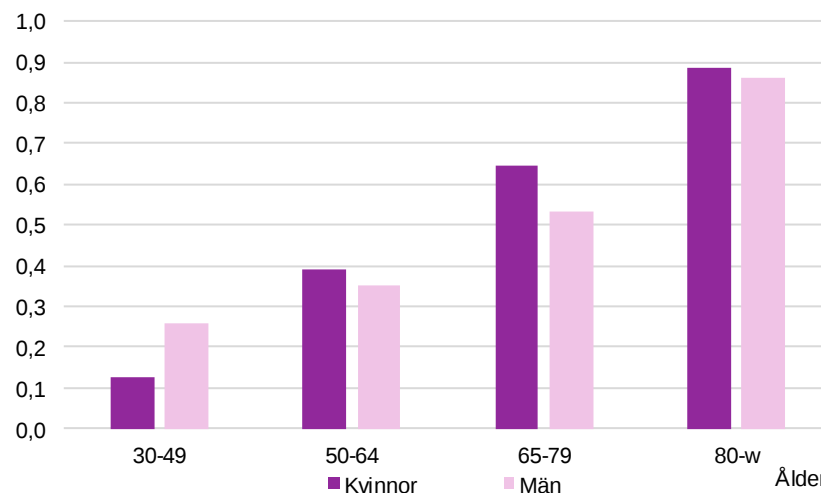
Skillnaden i antalet återstående år mellan grupperna födda utanför Europa och Sverige är 2 år för både kvinnor och män. Samtliga åldersgrupper bidrar till den högre medellivslängden i gruppen födda utanför Europa. Dödstalen är generellt högre för gruppen födda i Sverige jämfört med födda utanför Europa. Sett till antalet år ökar bidraget med ökad ålder och är som störst för båda könen i åldern 80 år och äldre.

Hälsovägda år kan inte beräknas för någon av de utrikes födda grupperna eftersom antalet intervjuade i Undersökningarna av levnadsförhållanden var för få för kvinnor och män i de flesta åldersgrupperna, se mer om detta i *Kort om statistiken*.

Diagram 5.25

Olika åldersgruppers bidrag till skillnaden i medellivslängd mellan födda utanför Europa och födda i Sverige efter kön, 2015–2017

Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between those born outside Europe and those born in Sweden, by sex, 2015–2017

Skillnaden i antalet återstående år mellan födda utanför Europa och födda i Sverige vid 30 års ålder var 2,1 år för kvinnor och 2,0 år för män.

Sammanfattning födelseland

Vuxna födda i Sverige är yngre än vuxna födda i Europa. Yngst är vuxna födda utanför Europa.

Det är en högre andel utrikesfödda, särskilt födda utanför Europa som har förgymnasial utbildning. Samtidigt är det små skillnader mellan födelselandsgrupperna i andelen som har eftergymnasial utbildning. Bland män i åldrar över 50 år är det män födda utanför Europa som har högst andel med eftergymnasial utbildning. Av de 60-åriga männen har 30 procent av de födda i Sverige och 40 procent av de födda utanför Europa eftergymnasial utbildning.

Unga vuxna födda i Sverige bor med någon förälder i större utsträckning än utrikes födda. En förklaring är att många utrikes födda i 25 års ålder inte bara har flyttat från sina föräldrar, de har också lämnat hemlandet utan sina föräldrar. Andelen som bor med någon förälder i 25 års ålder är 18 respektive 29 procent av kvinnor och män födda i Sverige jämfört med 10 respektive 16 procent av utrikes födda kvinnor och män.

Män födda utanför Europa blir pappor i äldre åldrar än män födda i Sverige och övriga Europa.

Kvinnor födda utanför Europa är ensamstående föräldrar i större utsträckning än kvinnor födda i Sverige eller övriga Europa.

Äldre kvinnor födda utomlands är i större utsträckning ensamboende än kvinnor födda i Sverige.

Personer födda utanför Europa bor i större hushåll och på mindre bostadsyta än övriga. Det medför att de har en mindre bostadsyta per person. Vid 50 års ålder bor 25 procent respektive 39 procent av kvinnor och män födda utanför Europa på mindre än 20 kvadratmeter. Bland de födda i Sverige är det 5 procent för både kvinnor och män.

Födda utanför Europa har högre återstående medellivslängd än födda i Sverige och födda i Europa utom Sverige. Det kan både bero på att de som flyttar längre sträckor geografiskt är friskare än de som stannar och det kan vara ett övertäckningsproblem i den svenska folkbokföringen.

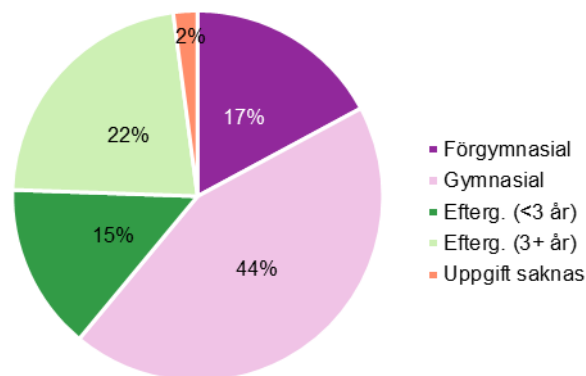
6. Utbildningsnivå

I detta kapitel beskrivs grupper med olika utbildningsnivå med avseende på ålders- och könsfördelning, födelselandsgrupp, inrikes flyttning mellan län, barnafödande, familj, boende samt livslängd och hälsa. Fokus är på befolkningen 20 år och äldre.

Åldersstruktur och könsfördelning

Sveriges befolkning 20 år och äldre omfattar 7,8 miljoner personer. De flesta, 3,4 miljoner, har en gymnasieutbildning som sin högsta utbildning. Näst vanligast är att ha en minst tre år lång eftergymnasial utbildning, det har 1,5 miljoner. Knappt 1 miljon har en eftergymnasial utbildning som är kortare än tre år. Något fler, 1,2 miljoner, har en förgymnasial utbildning, dit grundskola och folkskola räknas. För 100 000 personer saknas uppgift om utbildning. Det är huvudsakligen utrikes födda som saknar uppgift om utbildningsnivå.

Diagram 6.1
Fördelning av befolkningen 20 år och äldre efter utbildningsnivå, 2017
Distribution of the population 20 years and older by educational attainment, 2017

Underlag finns i tabellbilagan tabell T.4.

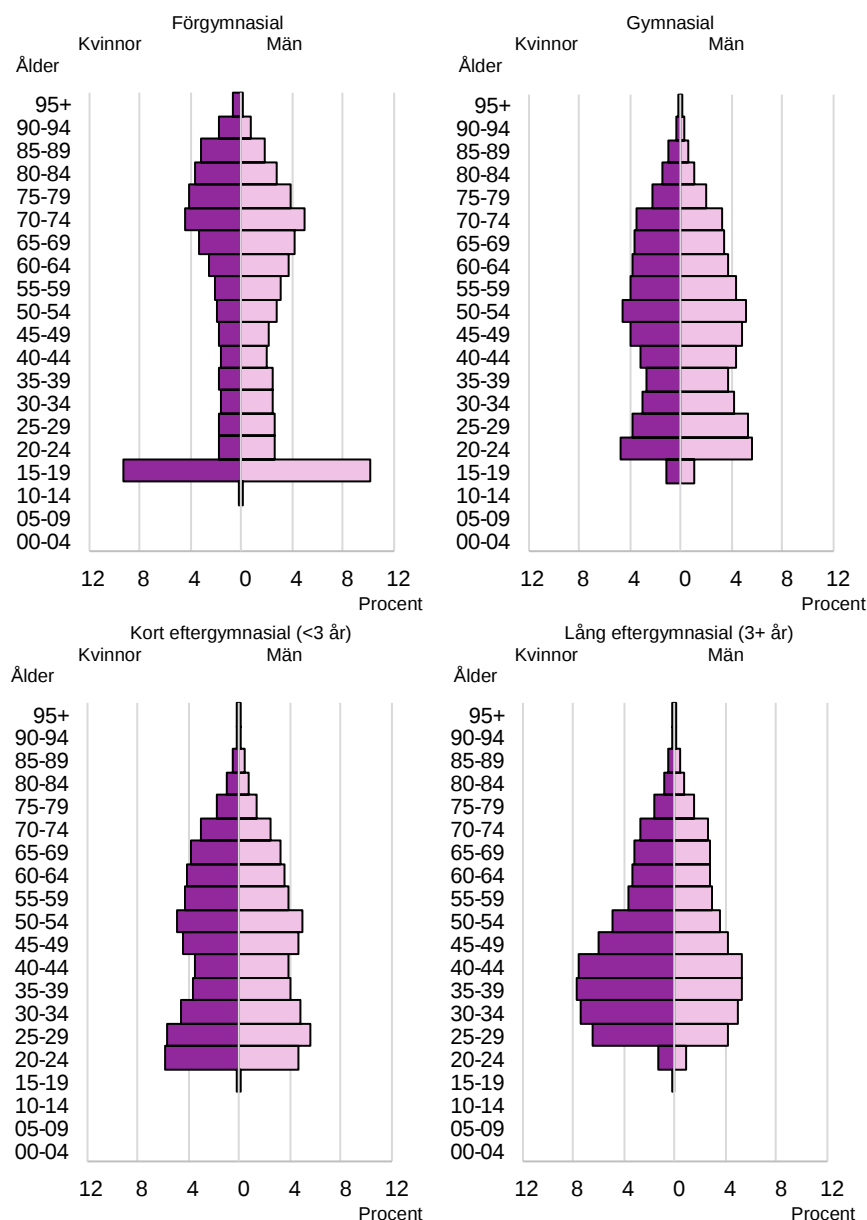
Det är 98 män per 100 kvinnor i befolkningen 20 år och äldre. Bland de med förgymnasial eller gymnasial utbildning finns det ett överskott av män med 112 respektive 111 män per 100 kvinnor. Bland de med en kort eller lång eftergymnasial utbildningsnivå finns det ett överskott av kvinnor, 93 respektive 73 män per 100 kvinnor.

De med förgymnasial utbildning är äldst, 44 procent av männen och 56 procent av kvinnorna med förgymnasial utbildning är 65 år och äldre. I åldrar över 79 år är det vanligast att ha en förgymnasial utbildning. I alla åldrar mellan 20 och 79 år är det för män vanligast att ha en gymnasieutbildning. Bland kvinnorna är det också vanligt att ha en gymnasieutbildning, men i åldrarna 30–44 år är det fler som har en lång eftergymnasial utbildning än vad det är som har en gymnasieutbildning.

Befolkningspyramider för befolkningen i de fyra utbildningsgrupperna visar skillnader i åldersstruktur mer i detalj, se diagram 6.2. Om man bortser från åldersklassen 15–19 år så är den största åldersklassen med förgymnasial utbildning 70–74 år, det vill säga 1940-talisterna. Bland de med gymnasial utbildningsnivå är 50–54 år den största åldersklassen, det är 1960-talisterna.

Bland de med kort eftergymnasial utbildning är 25–29 år den största åldersklassen, är 1990-talisterna. Här kan många vara under utbildning och i en framtid ha en lång eftergymnasial utbildning. Bland de med lång eftergymnasial utbildning är den största åldersklassen 35–39-åringar och 40–44-åringar är nästan lika många.

Diagram 6.2
Befolkningspyramid för kvinnor och män med olika utbildningsnivå, 2017
Population pyramid for women and men with different educational attainment, 2017

Andelar ställas i relation till hela folkmängden med respektive utbildning.

Typ av kommun och landsdel

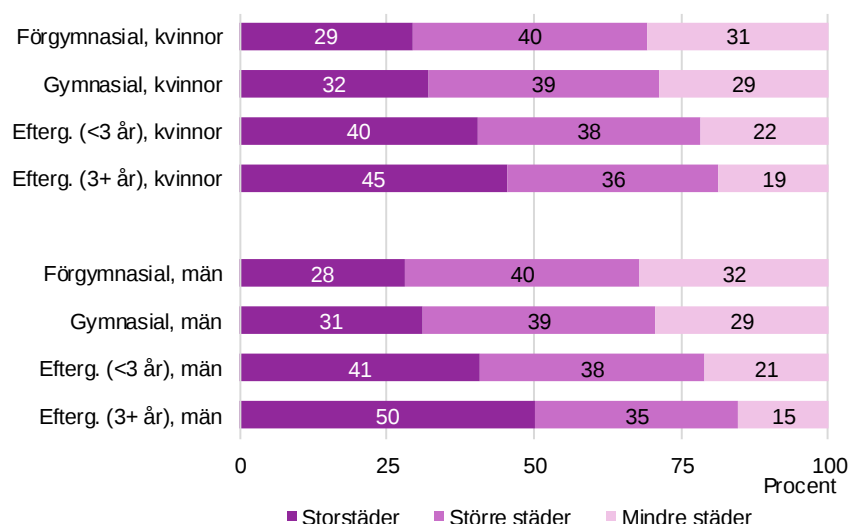
De med längre eftergymnasial utbildning bor i större utsträckning i storstäderna och i mindre utsträckning i mindre städer. Av alla män med lång eftergymnasial utbildning bor hälften i storstäderna och 15 procent i mindre städer. Kvinnor med lång eftergymnasial utbildning har samma mönster men inte i lika hög grad, 45 procent bor i storstäderna och 19 procent i mindre städer.

Kvinnor och män med förgymnasial utbildning är mer spridda mellan kommuntyperna, 28–29 procent bor i storstäder, 40 procent i större städer och 31–32 procent i mindre städer.

Diagram 6.3

Fördelning av typ av kommun efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Distribution of type of municipality by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

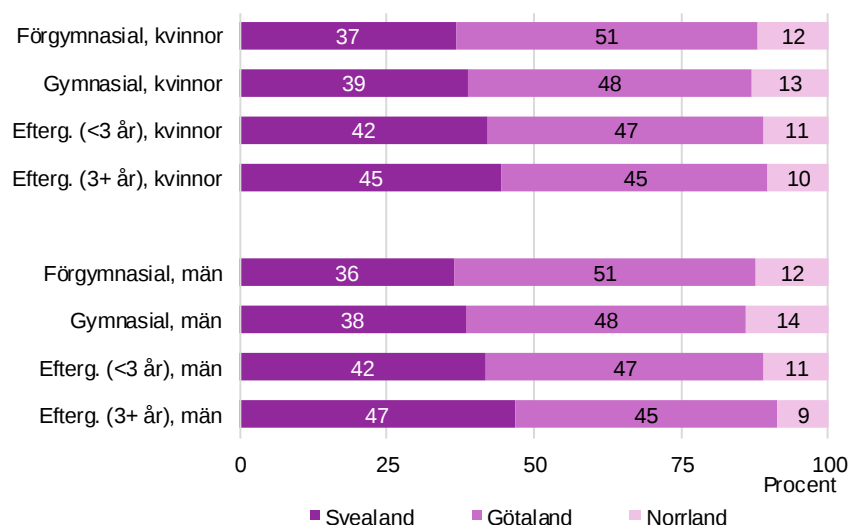

Det är mindre skillnader efter landsdel än efter kommuntyp. Befolkningen med olika utbildningsnivåer är relativt lika fördelad över alla landsdelar. Det finns några skillnader som att de med längre eftergymnasial utbildning är överrepresenterade i Svealand och att de utan eftergymnasial utbildning, och särskilt de med gymnasieutbildning är överrepresenterade i Norrland. I Götaland bor mellan 45 och 51 procent i alla utbildningsgrupper.

Diagram 6.4

Fördelning av landsdel efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

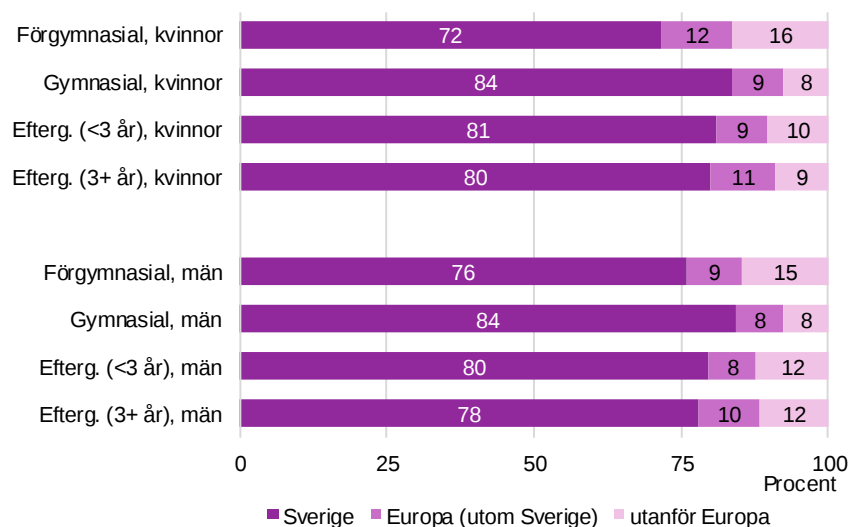
Distribution of part of Sweden by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

Födelseland

I diagram 6.5 redovisas kvinnor och män, 20 år och äldre, med olika utbildningsnivå efter tre födelselandsgrupper, inrikes födda, födda i Europa och födda utanför Europa. Bland kvinnor är utrikes födda överrepresenterade bland de med förgymnasial utbildning och bland männen är födda i Sverige överrepresenterade bland de med gymnasieutbildning.

Diagram 6.5
Fördelning av födelselandsgrupp efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Distribution of country of birth groups by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

Andelen som är född i Europa eller född utanför Europa i varje utbildningsgrupp visas i diagram 6.6 respektive 6.7 efter ålder. I alla utbildningsgrupper är ungefär 10 procent av männen födda i Europa i nästan alla åldrar. Det är också ungefär 10 procent av kvinnorna som är födda i Europa i alla utbildningsgrupper och alla åldrar. Undantaget är åldrarna 50–70 år där upp emot 15–20 procent av de med förgymnasial utbildning är födda i Europa.

I åldrarna kring 40 år är omkring hälften av kvinnorna och runt 40 procent av männen med förgymnasial utbildning födda i länder utanför Europa. I äldre åldrar utgör de utomeuropeiskt födda en låg andel i alla utbildningsnivåer eftersom de är så få i befolkningen. I åldrarna 30–40 år är omkring en femtedel av de med kort eftergymnasial utbildning födda utanför Europa.

Diagram 6.6

Andel födda i Europa (utom Sverige) efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017

Proportion born in Europe (excluding Sweden) by sex, age and educational attainment, 2017

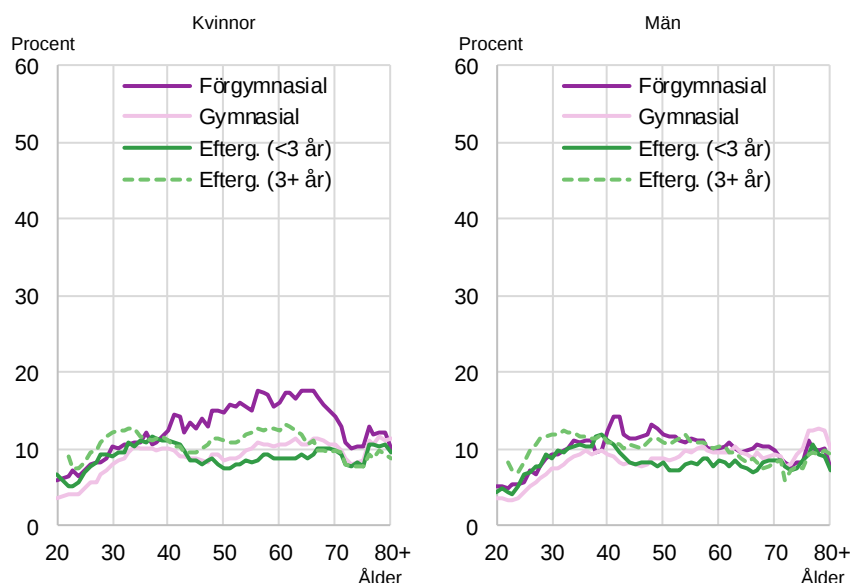
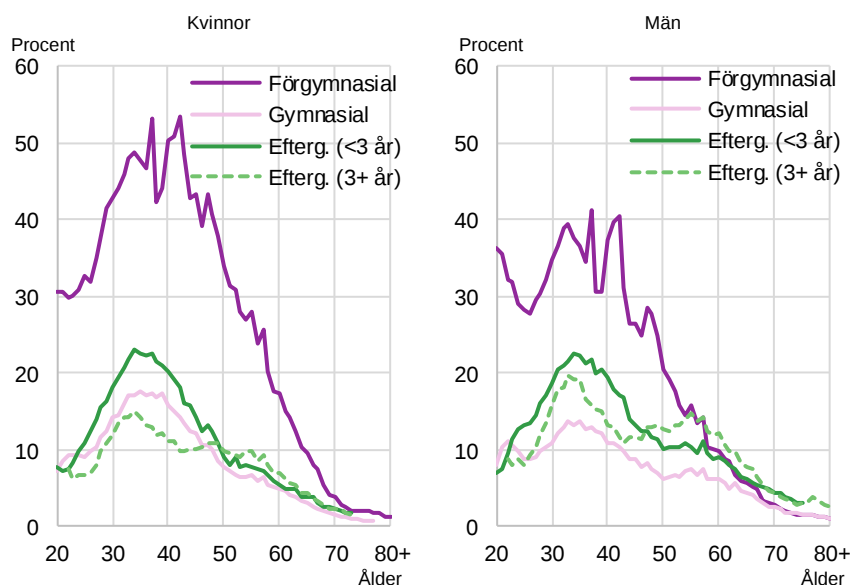

Diagram 6.7

Andel födda utanför Europa efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017

Proportion born outside Europe by sex, age and educational attainment, 2017

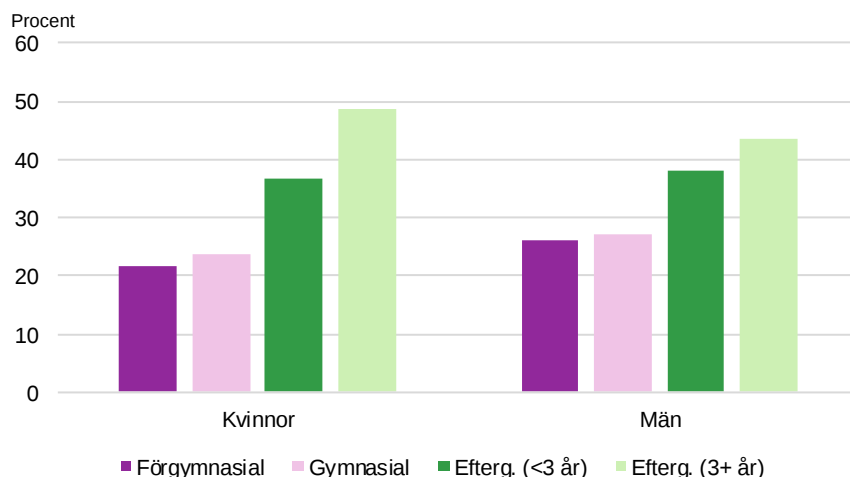

Inrikes omflyttning

Andelen av befolkningen födda i ett annat län än där de bor 2017 är högst bland de med minst en treårig eftergymnasial utbildning och lägst bland de med förgymnasial utbildning, se diagram 6.8. Men det finns skillnader mellan samtliga nivåer. I en tidigare demografisk rapport som fokuserade på flyttningar mellan födelsekommun och nuvarande boendekommun var det också sådana tydliga skillnader mellan samtliga utbildningsnivåer i andelen som flyttat (SCB, 2012a). Att de med högst utbildning i minst utsträckning bor i det län de föddes i har flera förklaringar. En är att de kan behöva flytta från födelseorten för att kunna utbilda sig och sedan inte återvänt. De vanligaste skälen till långväga

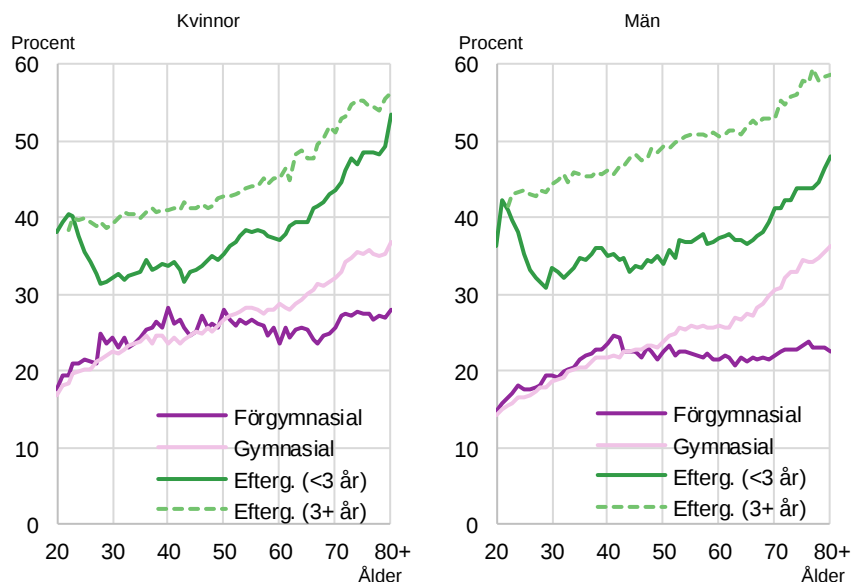
flyttningar är studier (SCB, 2018b) eller arbete och det är vanligast att ungdomar, personer i områden med hög arbetslöshet och högutbildade flyttar (SOU, 2007). En annan förklaring är att de högutbildade har en snävare arbetsmarknad, som i många fall är koncentrerad till vissa orter. Högutbildade verkar ofta flytta för sin karriärutveckling (Niedomysl, 2008).

Diagram 6.8
Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter utbildningsnivå. Inrikes födda kvinnor och män 20 år och äldre
Proportion not born in the county where they live in 2017 by educational attainment. Native-born women and men 20 years and older

Andelen av befolkningen födda i ett annat län än där de bor visas efter ålder i diagram 6.9. I alla åldersgrupper är andelen högst bland de med lång eftergymnasial utbildning, näst högst bland de med kort eftergymnasial utbildning och lite lägre bland de med gymnasieutbildning. Andelen är högre i äldre åldrar men skillnaden mellan de olika utbildningsnivåerna är ungefär lika stor i de flesta åldrarna. För de med förgymnasial utbildning är mönstret helt annorlunda, omkring en fjärdedel av kvinnorna och en femtedel av männen är födda i ett annat län än där de bor, oavsett ålder. För de med förgymnasial och gymnasial utbildning är det ingen skillnad i åldrarna under 50 år.

Diagram 6.9
Andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter kön, ålder och utbildningsnivå.
Inrikes födda
Proportion not born in the county where they live in 2017 by sex, age and educational attainment. Native-born

Barnafödande

År 2017 föddes 115 400 barn i Sverige. Flest barn föddes av kvinnor med lång eftergymnasial utbildning, 43 900 barn. Bland männen var det de med gymnasial utbildning som fick flest barn, 49 400 barn. Av alla barn som föddes var en pappa och en mamma med gymnasial utbildning det vanligaste föräldraparet, 24 300 barn, följt av två föräldrar med lång eftergymnasial utbildning, 21 600 barn, tabell 6.1.

Tabell 6.1
Antal födda efter moderns och faderns utbildningsnivå, 2017
Number of births by educational attainment of the mother and the father, 2017

Moderns utbildningsnivå	Faderns utbildningsnivå				Uppgift saknas	Summa
	Förgymnasial	Gymnasial	Efterg. (<3 år)	Efterg. (3+ år)		
Förgymnasial	4 500	4 900	900	600	1 800	12 700
Gymnasial	5 800	24 300	4 200	3 300	2 000	39 600
Efterg. (<3 år)	1 400	7 000	3 400	3 600	700	16 000
Efterg. (3+ år)	1 500	12 400	7 100	21 600	1 400	43 900
Uppgift saknas	700	900	300	400	900	3 200
Summa	14 000	49 400	15 800	29 400	6 900	115 400

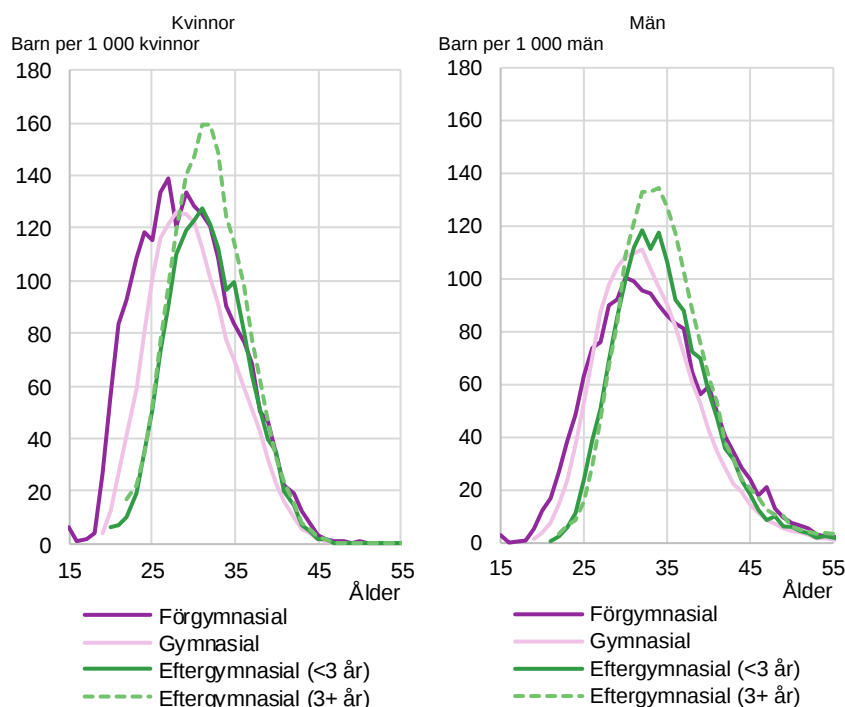
Avrundat till närmaste hundratal.

För att se skillnaderna i barnafödande efter utbildningsnivå mer i detalj visas den åldersspecifika fruktsamheten i diagram 6.10. I de yngre åldrarna är det många som är i utbildning. Barnafödandet är lägre bland de som är i utbildning, och de kommer att ha en annan utbildningsnivå när de är äldre och föder barn.

Det resulterar också i att de med minst treårig eftergymnasial utbildning har högst barnafödande i nästan alla åldrar från och med 30 år, eftersom de skjutit upp sitt barnafödande tills de avslutat studierna. Barnafödandet för kvinnor är som högst vid 31 års ålder för de med eftergymnasial utbildningsnivå och vid 27

och 28 års ålder för kvinnor med förgymnasial respektive gymnasial utbildning. För män är motsvarande åldrar med det högsta barnafödandet 34 års ålder för de med lång eftergymnasial utbildning, 30 år för de med förgymnasial utbildning, och 32 år för de med gymnasial och kort eftergymnasial utbildning.

Diagram 6.10
Åldersspecifik fruktsamhet efter kön och utbildningsnivå, 2017
Age-specific fertility rates by sex and educational attainment, 2017

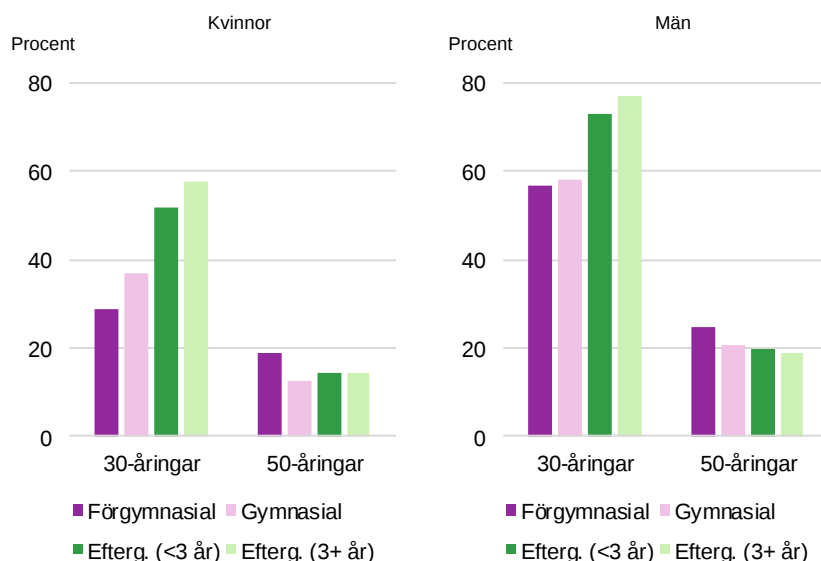

Statistiken redovisas inte om det finns färre än 100 personer i en åldersgrupp.

Vid 30 års ålder är nära 30 procent av kvinnorna med förgymnasial utbildning barnlösa. För kvinnorna med eftergymnasial utbildning är andelen dubbelt så hög, nära 60 procent. Vid 50 års ålder är skillnaderna mindre och det är färre än 15 procent av kvinnorna med minst en gymnasieutbildning som är barnlösa medan de med förgymnasial utbildning i högst grad är barnlösa, nära 20 procent.

För männen är det ett liknande mönster. Vid 30 års ålder är nära 60 procent av männen med förgymnasial utbildning, och omkring 75 procent av de med någon eftergymnasial utbildning barnlösa. Vid 50 års ålder är var fjärde man med förgymnasial utbildning och var femte man med någon eftergymnasial utbildning barnlös. Det tyder på att senareläggning av barnafödandet inte är kopplat till högre barnlöshet.

Diagram 6.11
Andel barnlösa bland 30- och 50-åringar efter kön och utbildningsnivå, 2017
Proportion childless at age 30 and 50 by sex and educational attainment, 2017

Familjeförhållanden

I detta avsnitt visas fördelningen av befolkningen efter hushållsställning, det vill säga en persons relation till övriga i hushållet²⁰. Ett hushåll består av samtliga personer som är folkbokförda i samma bostad.

Det vanligaste i åldrarna ungefär 30 till 50 år är att bo tillsammans med en partner och minst ett barn, se diagram 6.12. Som en följd av att de med kortare utbildning får barn i yngre åldrar är det vanligare att bo med partner och barn i åldrarna under 27 år för de med förgymnasial utbildning. I alla åldrar däröver är det vanligast för de med en lång eftergymnasial utbildning.

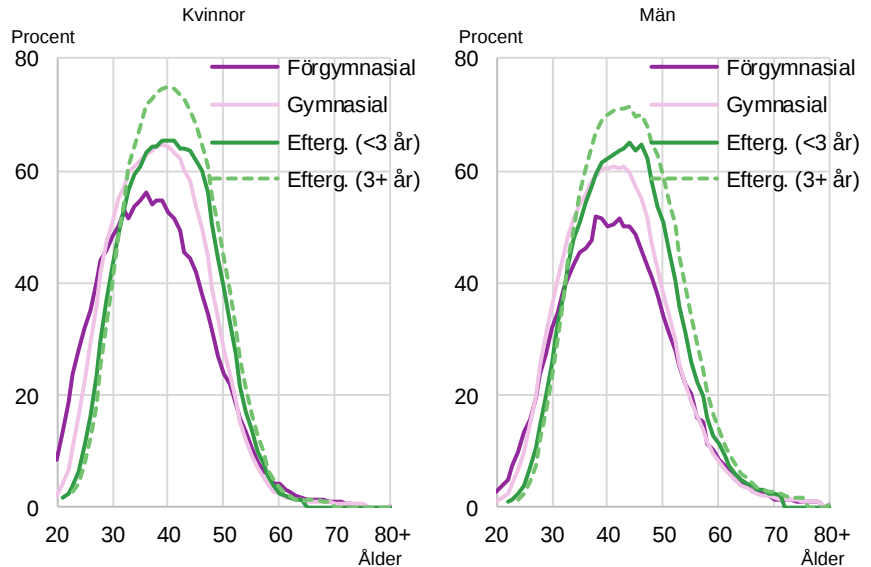
Över hälften av kvinnorna med förgymnasial utbildning lever med partner och barn i de åldrar där det är vanligast. Men för män och kvinnor med en lång eftergymnasial utbildning är det betydligt vanligare att leva med partner och barn, där det är som vanligast upp till 75 procent av kvinnorna och 70 procent av männen. Skillnader mellan grupperna beror både på att separationer är vanligare bland de med lägre utbildning (SCB 2012b) och att de får barn i yngre åldrar än de med högre utbildning.

²⁰ I detta fall skapas en förälder-barn-relation om en person är biologisk förälder, adoptivförälder eller vårdnadshavare till någon under 18 år i hushållet, det vill säga oavsett om det är egna biologiska barn eller inte.

Diagram 6.12

Andel sammanboende med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017

Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and educational attainment, 2017

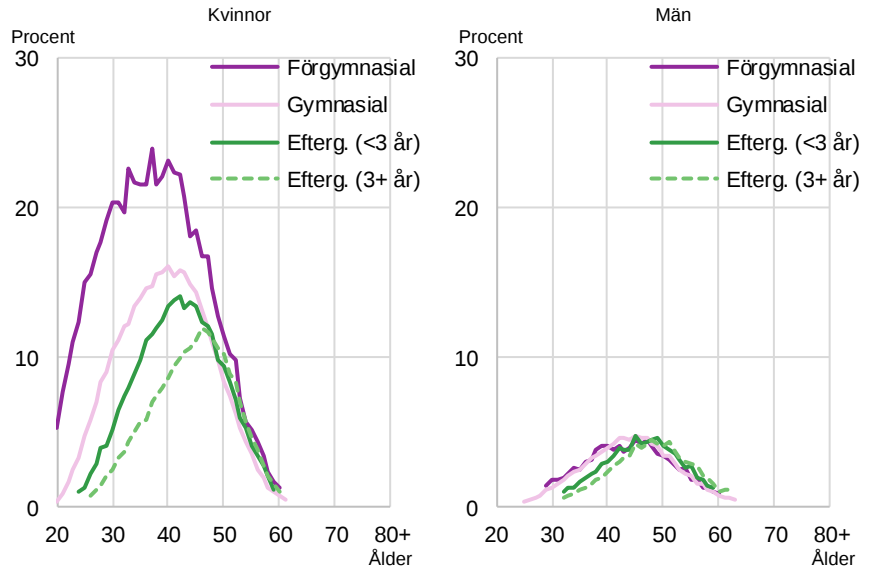
Kvinnor med förgymnasial utbildning är i högre grad ensamstående med barn än kvinnor med andra utbildningsnivåer. I åldrarna 30–43 år är mellan en femtedel och en fjärdedel av kvinnorna med förgymnasial utbildning ensamstående mammor. Bland de med en lång eftergymnasial utbildning är det mellan 2 och 10 procent. Andelen blir också gradvis lägre med högst andel ensamstående bland kvinnor med lägst utbildning, en lägre andel kvinnor med gymnasial utbildning och en ännu lägre andel för de med kort eftergymnasial utbildning och den lägsta andelen för de med lång eftergymnasial utbildning. Det här mönstret beror inte enbart på att separationer är vanligare för personer med lägre utbildning, det beror också på att personer med högre utbildning får barn senare. Det kan även finnas ett bidrag från vilken utbildningsnivå ens partner har. Kvinnor med en längre eftergymnasial utbildning har också ofta en partner som har en sådan längre utbildning, vilket inte är fallet för kvinnor med lägre utbildning, se tabell 6.1.

Bland männen är det inte samma tydliga skillnader, det finns ett åldersmönster som beror på att män med förgymnasial eller gymnasial utbildning blir pappor i yngre åldrar. I folkbokföringen kan ett barn bara vara folkbokfört i ett hushåll. För föräldrar som separerat innebär det att bara den förälder som barnet är folkbokfört hos anses bo med barnet även om barnet bor växelvis hos båda föräldrarna. Det är vanligare att barn som har föräldrar med eftergymnasial utbildning bor växelvis. Enligt rapporten *Olika barn lever på olika sätt* (SCB, 2014b) bor hälften av barnen som har separerade föräldrar med eftergymnasial utbildning växelvis.

Diagram 6.13

Andel ensamstående med minst ett barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017

Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and educational attainment, 2017

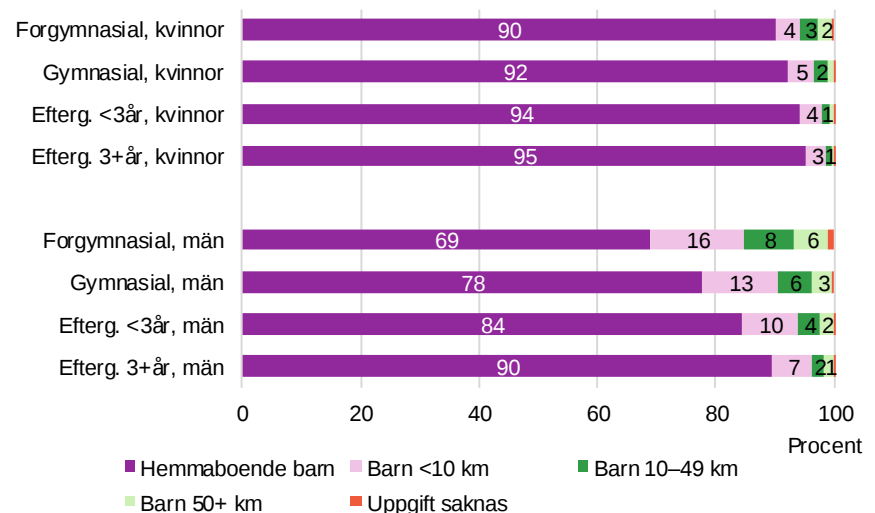
Statistiken redovisas inte om det finns färre än 100 ensamstående med minst ett hemmaboende barn under 18 år i en åldersgrupp.

Att bo tillsammans med alla sina barn är vanligast för de med lång eftergymnasial utbildning, det gör 95 procent av kvinnorna och 90 procent av männen i denna grupp. Minst vanligt är det för de med förgymnasial utbildning, där färre än 7 av 10 pappor bor med alla sina barn. Sex procent av papporna med kort utbildning har sina barn längre bort än 50 kilometer och åtta procent sina barn längre bort än 10 kilometer, avstånd som minskar möjligheterna till tät kontakt och växelvis boende.

Diagram 6.14

Andel föräldrar som bor med alla sina biologiska barn samt grupperat minsta avstånd till frånlevande barn efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre

Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child) by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

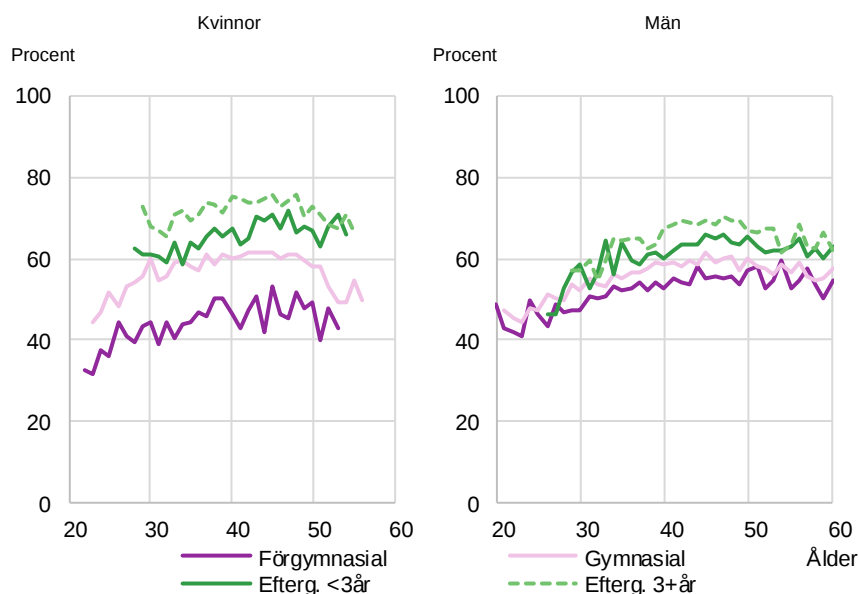
Om en förälder har flera frånlevande biologiska barn under 18 år redovisas avstånd till närmaste barnet.

Att ha sina frånlevande barn boende närmare än 10 kilometer från en själv gör att möjligheten till växelvis boende ökar. Nästan hälften av kvinnorna med förgymnasial utbildning har sina barn längre bort än 10 kilometer. En högre andel av kvinnorna med eftergymnasial utbildning har sina barn inom 10 kilometer än kvinnor med andra utbildningsnivåer. Som i många andra diagram är det en tydlig skillnad och ordning efter utbildningsnivå. För män är det samma mönster som för kvinnor men med mindre skillnader mellan utbildningsgrupperna.

Diagram 6.15

Andel föräldrar med ett frånlevande barn inom 10 km avstånd efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017. Föräldrar med frånlevande biologiska barn under 18 år

Proportion of parents with a child living within 10 km by sex, age and educational attainment, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere

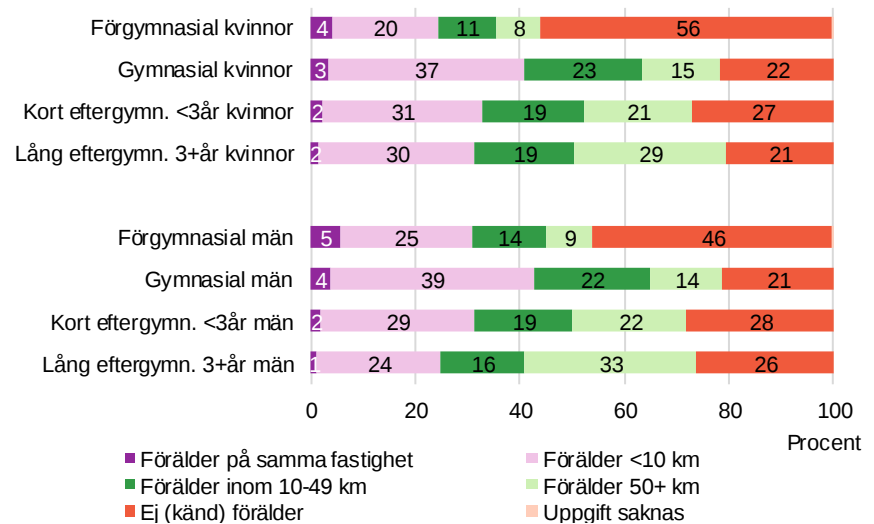

Att ha sina egna föräldrar nära och då ha en möjlighet att få stöd och hjälp i vardagen är vanligare för mammor och pappor med gymnasieutbildning. Omkring 40 procent av både mammorna och papporna med gymnasieutbildning har sina egna föräldrar inom 10 kilometer, se diagram 6.16. Bland de med förgymnasial utbildning har över hälften av kvinnorna och nästan hälften av männen inga föräldrar i livet eller i Sverige. En stor del av kvinnorna och männen med förgymnasial utbildning är födda utomlands, och de saknar ofta föräldrar i Sverige.

Diagram 6.16

Fördelning av avstånd till närmaste egen förälder efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre med minst ett biologiskt barn under 18 år

Distribution of distance to nearest parent by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older with at least one child under 18 years

Bland kvinnor ökar andelen ensamboende²¹ med stigande ålder. I yngre åldrar är andelen något högre bland kvinnor med förgymnasial utbildning. Det beror dels på att kvinnor med förgymnasial utbildning i större utsträckning är barnlösa än de med högre utbildning. De har också fått barnen i yngre åldrar, så att de hunnit flytta från föräldrarna, samt i större utsträckning varit ensamstående föräldrar så att de saknar en partner.

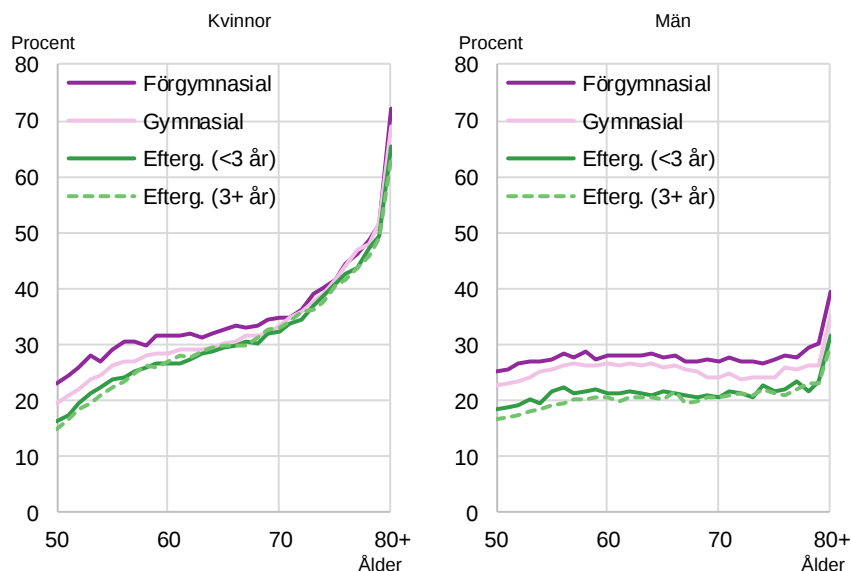
Bland män kan man urskilja två grupper. De utan någon eftergymnasial utbildning är i större utsträckning ensamboende än de med eftergymnasial utbildning, oavsett ålder. Det beror mest på högre andelar som aldrig gift sig bland ensamboende med förgymnasial och gymnasial utbildning än för de med eftergymnasial utbildning.

²¹ Här finns personer som bor tillsammans med barn som är över 18 år, för att underlätta läsandet benämns gruppen ensamboende i texten. I åldrar över 70 år är det i stort samma sak. I åldrar under 70 år och särskilt i åldrarna nära 50 år är det något vanligare med barn över 18 år i hushållet

Diagram 6.17

Andel ensamstående utan barn under 18 år i hushållet efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017

Proportion without a partner and no child under 18 years in the household by sex, age and educational attainment, 2017

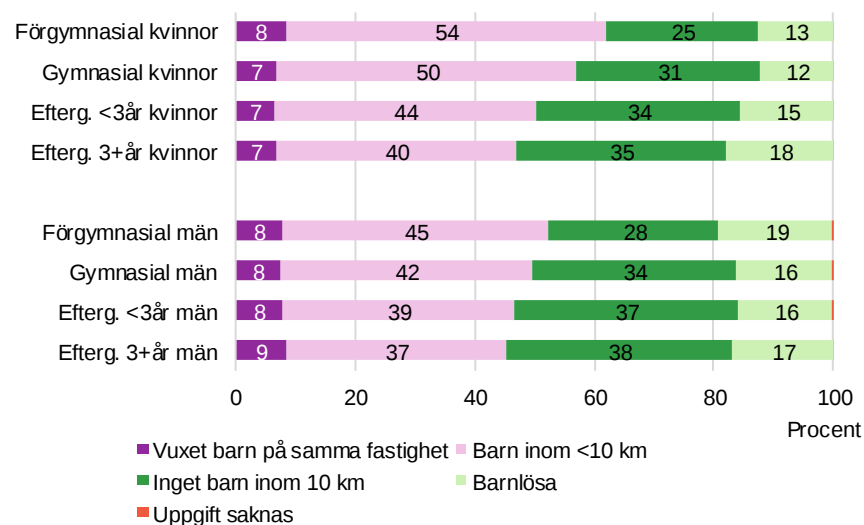
För äldre personer kan närhet till sina vuxna barn vara en trygghet och en möjlighet att få stöd i vardagen. Den här möjligheten är störst för kvinnor med förgymnasial utbildning där över 60 procent av kvinnorna har ett barn inom 10 kilometer, se diagram 6.18. Dessa kvinnor, tillsammans med kvinnor med gymnasial utbildning, är också i minst utsträckning barnlösa.

Över hälften av männen med förgymnasial utbildning har minst ett barn inom 10 kilometer, men nästan 20 procent av dessa män är barnlösa och saknar all möjlighet till stöd från sina barn.

Diagram 6.18

Avstånd till närmaste vuxet barn efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 65 år och äldre

Distance to the nearest adult child by educational attainment, 2017. Women and men 65 years and older

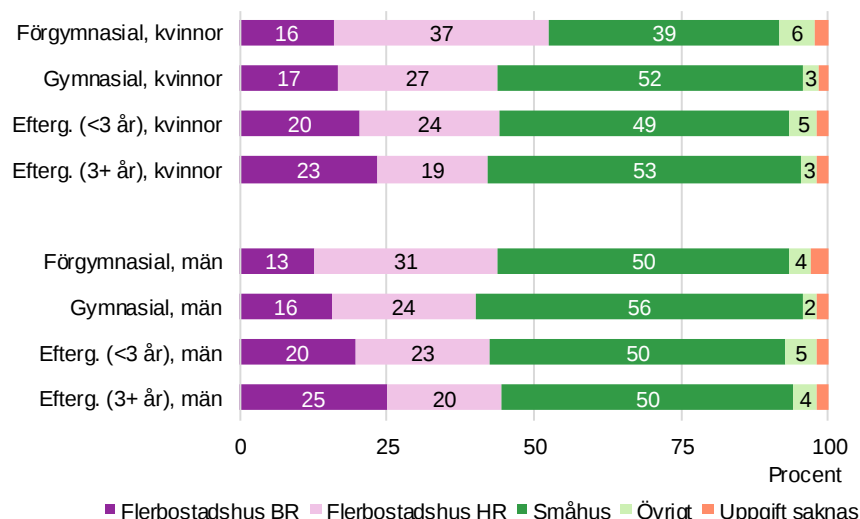
Boende

I vilken typ av bostad man bor i varierar efter utbildningsnivå, diagram 6.19. Att bo i flerbostadshus med bostadsrätt är vanligast bland de med eftergymnasial utbildning och att bo i flerbostadshus med hyresrätt är vanligast bland de med förgymnasial utbildning. Hälften av männen bor i ett småhus och hälften i ett flerbostadshus oavsett utbildning. Skillnaden mellan utbildningsnivåerna gäller särskilt andelen som i bostadsrätt och hyresrätt. Det är skillnader mellan samtliga grupper, där hyresrätt är gradvis vanligare för män med lägre utbildningar och bostadsrätt gradvis vanligare för män med högre utbildningar.

För kvinnor med gymnasieutbildning eller högre utbildning är mönstret det samma som för männen. Det är mindre vanligt att kvinnor med förgymnasial utbildning bor i ett småhus. Det är nästan lika vanligt att dessa kvinnor bor i en hyresrätt som i ett småhus.

Diagram 6.19

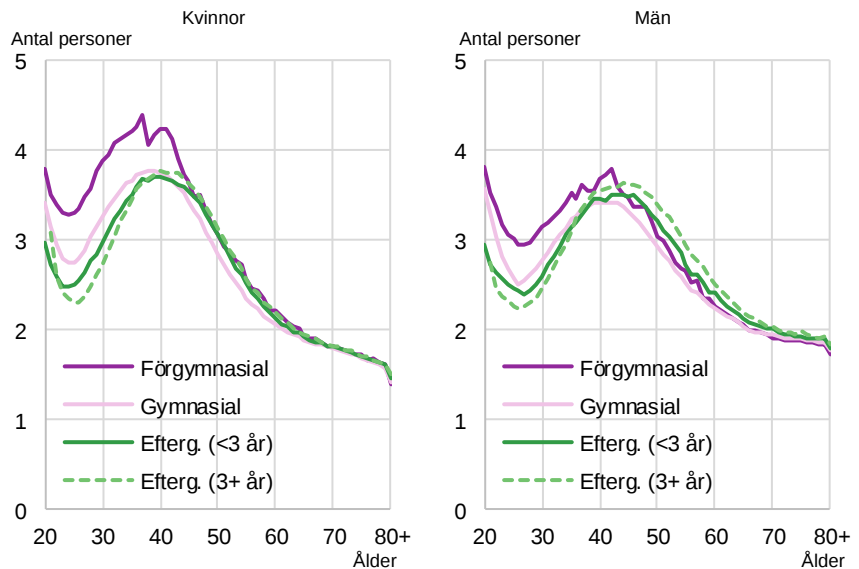
Fördelning av bostadstyp efter utbildningsnivå, 2017. Kvinnor och män 20 år och äldre
Distribution of types of dwelling by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older

I diagram 6.20 visas det genomsnittliga antalet personer per hushåll efter utbildningsnivå och ålder för kvinnor och män.

Diagram 6.20

Genomsnittligt antal personer per hushåll efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017
Average number of persons per household by sex, age and educational attainment, 2017

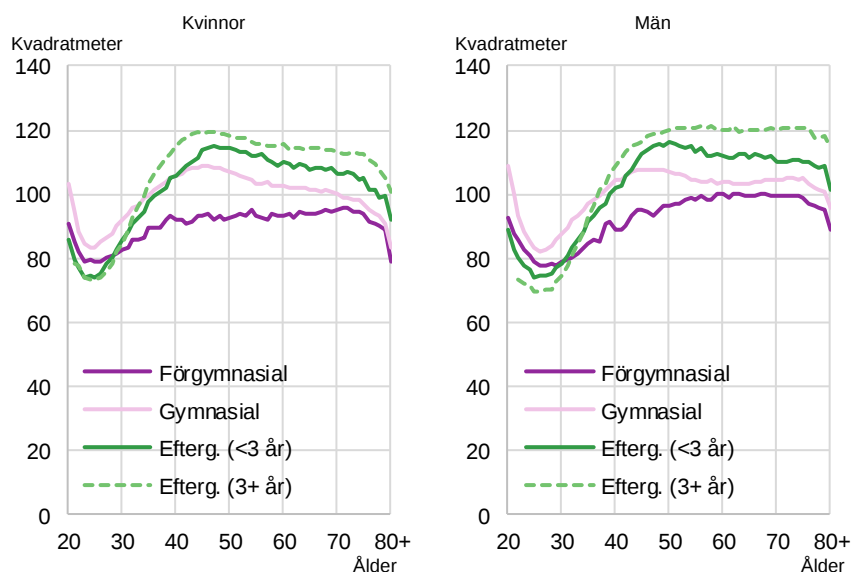

I åldrarna under 45 år är den genomsnittliga hushållstorleken högre bland kvinnor och män med förgymnasial utbildning jämfört med kvinnor och män med högre utbildningsnivå. I de yngsta åldrarna är hushållsstorleken något större för de med kort eftergymnasial utbildning än för de med längre eftergymnasial utbildning. De med kort eftergymnasial utbildning i dessa åldrar är ofta under utbildning och då är till exempel kompisboende vanligt. Något som stärker denna förklaring är att detta mönster syns något mer bland kvinnor än bland män och kvinnor studerar i högre utsträckning än män.

Bland männen är det mindre skillnad mellan utbildningsgrupperna, men män med förgymnasial utbildning bor i genomsnitt i större hushåll.

De med eftergymnasial utbildning bor i större bostäder än de med kortare utbildning. I yngre åldrar, under 30 år, är bostadsytan mindre och i dessa åldrar är det de med eftergymnasial utbildning som bor i minst bostäder. En förklaring är att de fortfarande är i utbildning, eller precis avslutat sin utbildning, medan de som inte studerar efter gymnasiet hunnit etablera sig på arbets- och bostadsmarknaden. Efter 40 års ålder bor de med eftergymnasial utbildning störst, i genomsnitt i en bostad omkring 120 kvadratmeter. De med förgymnasial utbildning bor minst, särskilt kvinnor, de har en bostad på omkring 90 kvadratmeter.

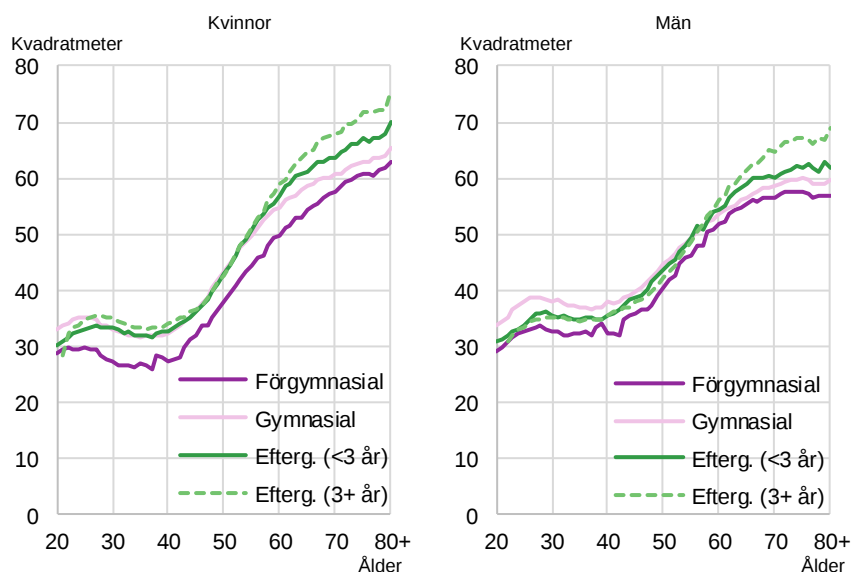
Diagram 6.21
Genomsnittlig bostadsyta efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017
Average living space by sex, age and educational attainment, 2017

Det är små skillnader mellan utbildningsgrupperna i bostadsytan per person, det vill säga hur stor yta man har att bo på i relation till antalet personer i hushållet, särskilt bland männen. Bland kvinnorna är det tydligt att de med förgymnasial utbildning har en mindre bostadsyta per person än de med högre utbildning

I äldre åldrar är skillnaderna tydligare. Det beror troligen på att en allt högre andel bor ensamma i olika stora bostäder, störst för de med en lång eftergymnasial utbildning och minst för de med förgymnasial utbildning, med de övriga grupperna däremellan.

Diagram 6.22
Genomsnittlig bostadsyta per person efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017
Average living space per person by sex, age and educational attainment, 2017

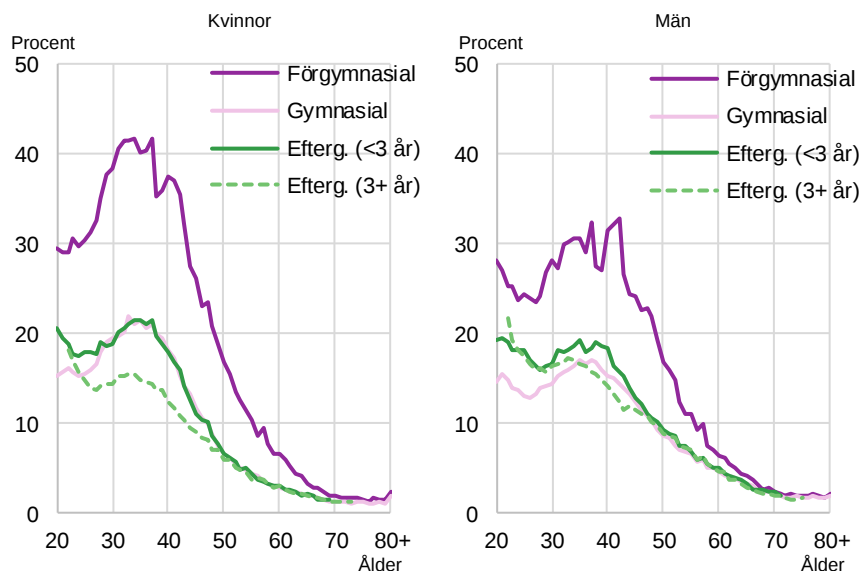
Andelen vuxna som bor trångt, här mäts det med att de har en bostadsyta på mindre än 20 kvadratmeter per person, är högst bland de med förgymnasial utbildning, se diagram 6.23. Såsom i tidigare diagram kan man här se att många med kort eftergymnasial utbildning är i studier före 30 års ålder och etablerar sig senare på bostadsmarknaden än de med gymnasial utbildning.

Kvinnor med förgymnasial utbildning är i större utsträckning trångbodda än män med förgymnasial utbildning och det är i denna utbildningsgrupp som skillnaderna mellan könen är störst. I de andra utbildningsgrupperna är skillnaderna mindre och bland de med lång eftergymnasial utbildning är i alla åldrar en högre andel män än kvinnor trångbodda.

Diagram 6.23

Andel som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person efter kön, ålder och utbildningsnivå, 2017

Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and educational attainment, 2017

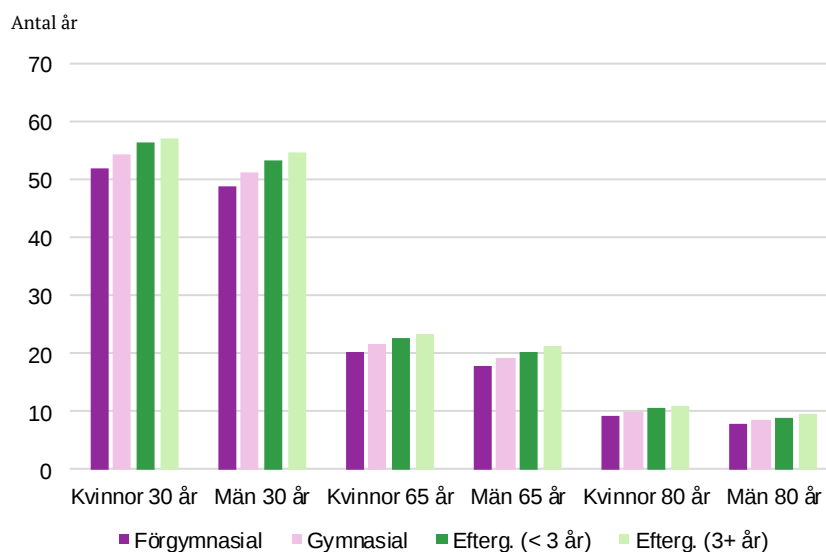
Livslängd och hälsa

Vid 30 års ålder är den återstående medellivslängden för både kvinnor och män högst för de med en längre eftergymnasial utbildning, 57,3 år för kvinnor och 54,9 år för män. Medellivslängden är tydligt lägre för de med en kortare eftergymnasial utbildning, ännu lägre för de med en gymnasieutbildning och lägst för de med en förgymnasial utbildning, 52,2 år för kvinnor och 48,8 år för män, se diagram 6.24. Det är liknande skillnader vid 65 och 80 års ålder.

Diagram 6.24

Återstående medellivslängd vid 30 år, 65 år, och 80 år efter kön och utbildningsnivå 2017.

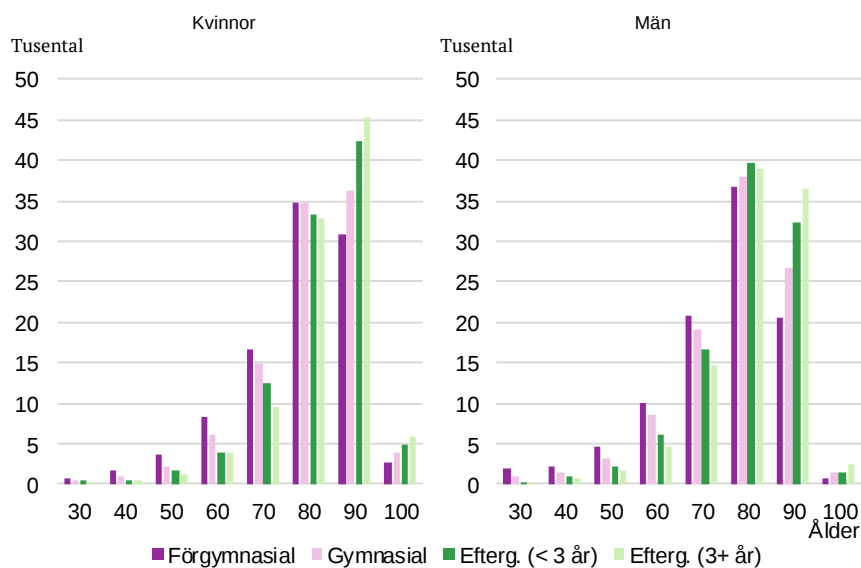
Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and educational attainment 2017.

Det är en betydligt högre andel kvinnor och män i gruppen med en längre eftergymnasial utbildning som avlider i de äldsta åldrarna, 90–99 år samt 100 år och äldre, jämfört med de som har en förgymnasial utbildning, drygt 50 procent

jämfört med drygt 35 procent. Men det finns tydliga skillnader också mellan de övriga två utbildningsnivåerna. Ju högre utbildningsnivå desto högre andel av dödsfallen inträffar i de högsta åldrarna. Det kan också uttryckas som att åldern vid döden blir mer utspridd, ojämlik, ju lägre utbildningsnivån är. Den är som mest jämlik bland kvinnor med en längre eftergymnasial utbildning och som mest ojämlik bland män med en förgymnasial utbildning.

Diagram 6.25
Tusental döda i olika åldersgrupper enligt livslängdstabellen (av 100 000 "födda") efter kön och utbildningsnivå 2017
Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and parts of Sweden 2017

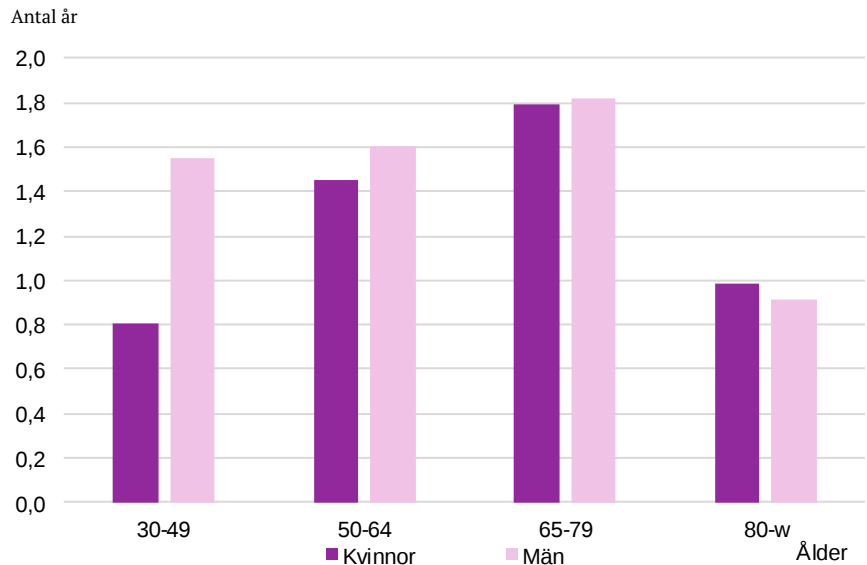
Ålder i diagrammet avser summerat antal döda i 10 åriga åldersgrupper, till exempel 60–69 år.

Skillnaden i antalet återstående år mellan grupperna med en längre eftergymnasial och en förgymnasial utbildning är 5,1 år bland kvinnor och 6,1 år bland män. Dödstalen är högre i gruppen med en förgymnasial utbildning jämfört med en längre eftergymnasial utbildning i samtliga åldrar. Det gör att skillnader i alla åldersgrupper också bidrar till skillnaden i antalet återstående år mellan utbildningsgrupperna, se diagram 6.26.

Diagram 6.26

Olika åldersgruppers bidrag till skillnaden i medellivslängd mellan grupper med en längre eftergymnasial och förgymnasial utbildning efter kön, 2017

Contribution from different age groups to the difference in life expectancy between those with a longer post-secondary and compulsory education by sex, 2017

Skillnaden i antalet återstående år vid 30 års ålder mellan grupperna med en längre eftergymnasial och förgymnasial utbildning var 5,0 år bland kvinnor och 5,9 år bland män.

Skillnader i antalet återstående år mellan grupper med olika utbildningsnivå är ännu större om vi skattar hur många av de återstående åren som är med respektive utan långvarig ohälsa med aktivitetsnedsättning. Det är större skillnader mellan grupperna när det gäller återstående år utan aktivitetsnedsättning. Kvinnor med en längre eftergymnasial utbildning har 50 återstående år utan aktivitetsnedsättning och 7 återstående år med aktivitetsnedsättning, diagram 6.27. Kvinnor med förgymnasial utbildning har 39 år utan aktivitetsnedsättning och 13 år med aktivitetsnedsättning. Det är nästan dubbelt så många år med aktivitetsnedsättning jämfört med kvinnor som har en längre eftergymnasial utbildning.

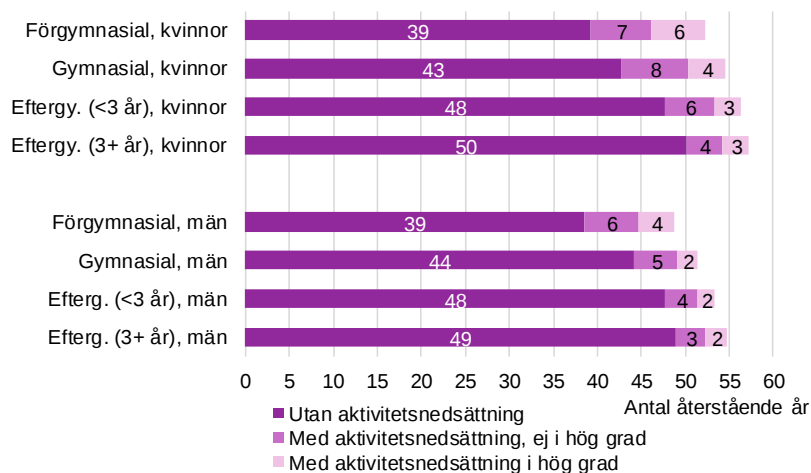
Det är i stort sett lika stora skillnader i de hälsovägsda levnadsåren för kvinnor och män. En viktig skillnad mellan könen är att kvinnor i samtliga utbildningsnivåer har fler återstående år med långvarig ohälsa som medför aktivitetsnedsättning än män, vilket gör att skillnaden mellan könen är betydligt mindre när det gäller återstående år utan aktivitetsnedsättning jämfört med skillnaden utan hänsyn till hälsovägsda levnadsår.

För både kvinnor och män finns en tydlig skillnad mellan de olika utbildningsnivåerna, antalet år utan aktivitetsnedsättning ökar med högre utbildningsnivå. För kvinnor finns också samma tydliga skillnader efter utbildningsnivå när det gäller antalet år med aktivitetsnedsättning. Antalet år med aktivitetsnedsättning är högst bland kvinnor med förgymnasial utbildning och lägst bland kvinnor med en längre eftergymnasial utbildning och med grupperna på mellan-nivå däremellan. Det är inte lika tydliga skillnader mellan samtliga grupper bland män. Där är antalet år med aktivitetsnedsättning samma för båda grupperna med eftergymnasial utbildning.

Diagram 6.27

Antal återstående hälsovägdade levnadsår från 30 års ålder efter grad av aktivitetsnedsättning, kön och utbildningsnivå 2016–2017

Number of health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation, sex and educational level 2016–2017

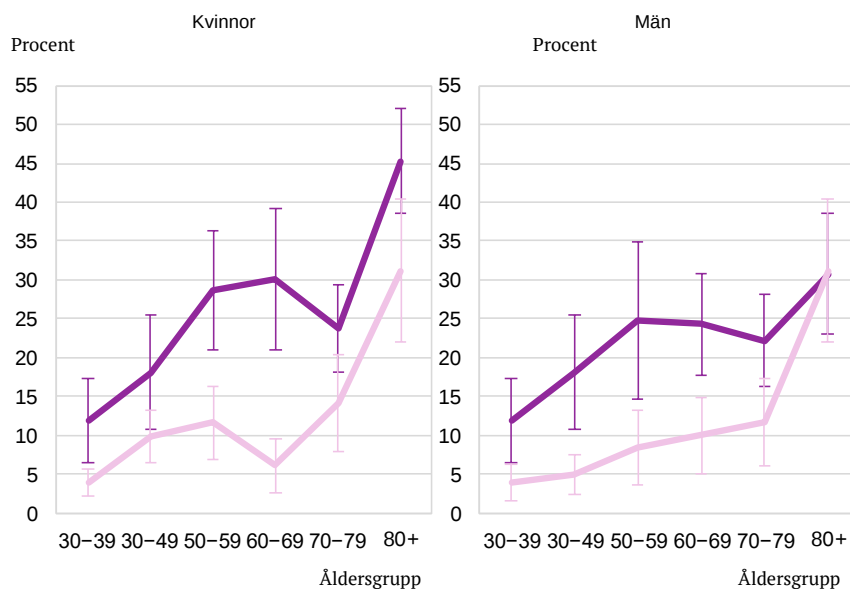
Resultat med konfidensintervall finns i tabellbilagan (Tabell T.10).

De stora skillnaderna i aktivitetsnedsättning mellan grupperna med en längre eftergymnasial och förgymnasial utbildning ser ut att också finnas i nästan alla åldersgrupper, se diagram 6.28.

Diagram 6.28

Andel med aktivitetsnedsättning efter kön och åldersgrupp med 95-procentiga konfidensintervall 2016–2017

Proportion with activity limitations by sex and age group with 95 percent confidence intervals 2016–2017

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden 2016–2017.

Sammanfattning utbildningsnivå

Kvinnor och män med förgymnasial utbildning är i högre utsträckning barnlösa. Vid 50 års ålder är 18 procent av kvinnorna och 25 procent av männen med förgymnasial utbildning barnlösa. Vid samma ålder är 14 procent av kvinnorna och 19 procent av männen med lång eftergymnasial utbildning barnlösa.

Kvinnor och män med lång eftergymnasial utbildning bor i högre grad tillsammans med partner och barn. Vid 40 års ålder bor 70 procent av männen med eftergymnasial utbildning och 50 procent av männen med förgymnasial utbildning med partner och barn.

Kvinnor med förgymnasial utbildning är i högre grad ensamstående föräldrar. Vid 35 års ålder är 22 procent av kvinnorna med förgymnasial utbildning och 6 procent av kvinnorna med lång eftergymnasial utbildning ensamstående föräldrar.

En högre andel män med lång eftergymnasial utbildning bor med alla sina barn än män med andra utbildningar. 90 procent av männen med lång eftergymnasial utbildning jämfört med 69 procent av männen med förgymnasial utbildning.

Äldre med kort utbildning är i större grad ensamboende än personer med längre utbildning. Vid 60 års ålder är 28 respektive 27 procent av männen med förgymnasial respektive gymnasial utbildning ensamboende och 21 procent av männen med kort eller lång eftergymnasial utbildning.

Äldre med förgymnasial utbildning har närmare till sina vuxna barn än äldre med annan utbildning.

Kvinnor med förgymnasial utbildning bor mer sällan i småhus än andra.

Män och kvinnor med lång eftergymnasial utbildning har högst medellivslängd och de har också flest antal år utan aktivitetsnedsättning.

7. Fördjupad analys med avslutande kommentarer

I kapitel 3–6 har skillnader och likheter mellan olika typer av kommuner, landsdelar, födelselandsgrupper och utbildningsnivåer beskrivits var för sig. I det här kapitlet görs en fördjupad analys för att se vilka av skillnaderna som hänger ihop för olika grupper och hur stora skillnader som finns kvar när hänsyn tas till samtliga grupperingar samt ålder. Det kan öka förståelsen av vad det är som främst ger upphov till demografiska skillnader.

Att studera flera faktorer samtidigt

Resultaten i kapitel 3–6 visar att olika demografiska mått inom områdena inrikes flyttning, barnafödande, familjesituation, boende och livslängd varierar efter typ av kommun, landsdel, födelseregion och utbildningsnivå. Syftet med analysen i detta kapitel är att ge en övergripande bild av hur demografiska skillnader ser ut i dagens Sverige när hänsyn tas till de fyra olika grupperingarna samtidigt. Tidigare beskrevs resultat med en gruppering i taget.

Förhållandet till de övriga grupperingarna var också med i redovisningen tidigare. Flera samband mellan typ av kommun, landsdel, födelselandsgrupp och utbildningsnivå beskrevs. Exempelvis bor ungefär hälften av den vuxna befolkningen i Svealand i storstäder och storstadsnära kommuner. Motsvarande andel är en tredjedel i Götaland medan det inte finns några storstäder och storstadsnära kommuner i Norrland. Om en faktor i taget studeras kan det vara oklart om skillnader i trångboddhet mellan landsdelar till exempel förklaras av skillnader mellan kommungrupper.

Mot denna bakgrund används här regressionsanalyser för att bättre studera eventuella samband mellan flera faktorer samtidigt. Metoden medför en så kallad standardisering av materialet med avseende på ålder, typ av kommun, landsdel, födelsegrupp och utbildningsnivå. Det är separata analyser för män och kvinnor. Genom en statistisk beräkning uppskattas till exempel andelen trångbodda i Svealand och Götaland om befolkningen i dessa grupper hade samma sammansättning när det gäller ålder, typ av kommun, födelselandsgrupp och utbildningsnivå²².

I följande avsnitt redovisas vissa av resultaten som framkommer från standardiseringen. Fullständiga resultat efter alla grupperingar återfinns i tabellbilaga, tabell T.11 för kvinnor och T.12 för män.

Inrikes omflyttning

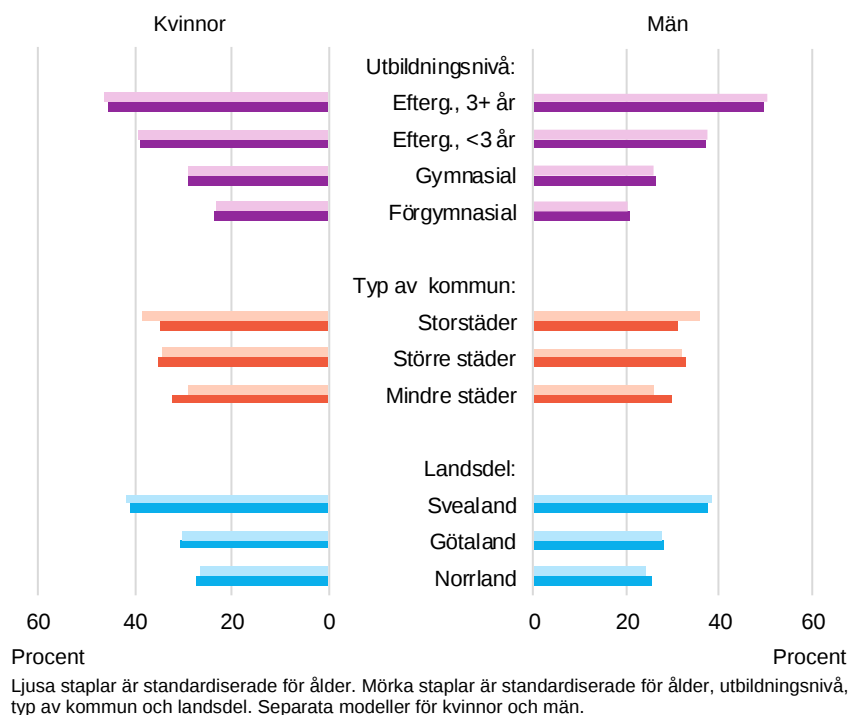
Andelen inrikes födda vuxna som är födda i ett annat län än där de bor ger en indikation på benägenheten att flytta över länsgräns. Tidigare i rapporten visas att andelen är högst bland kvinnor med en lång eftergymnasial utbildning, nästan hälften av dem bor i ett annat län än där de är födda, och lägst bland kvinnor med en förgymnasial utbildning, cirka en femtedel av dem bor i ett län

²² Det bör noteras att resultaten från regressionsanalyserna kan variera beroende på hur modellerna specificeras. En mer utförlig beskrivning av metoden finns i kapitel *Kort om statistiken*.

de inte är födda i. Men det finns skillnader också mellan olika typer av kommuner och landsdelar. Motsvarande skillnader återfinns även bland männen.

De standardiserade andelarna visas i diagram 7.1. De fyra första ljusare staplarna visar andelen födda i annat län än de bor i om man bara kontrollerar för att åldersstrukturen är olika i de olika utbildningsgrupperna. De första fyra mörkare staplarna på vänster sida av diagrammet visar andelen födda i annat län än de bor i bland kvinnor i de fyra utbildningsgrupperna om de hade samma sammansättning med avseende på både ålder, landsdel och kommuntyp. Därefter följer motsvarande staplar för storstäder, större städer och mindre städer som visar andelen födda i annat län än de bor i för kvinnor i de tre typerna av kommuner om de hade samma sammansättning med avseende på bara ålder respektive om de hade samma sammansättning avseende ålder, landsdel och utbildningsnivå. Nederst är motsvarande uppdelade efter landsdel.

Diagram 7.1
Standardiserad andel födda i ett annat län än där de bor 2017 efter utbildningsnivå, typ av kommun och landsdel, 2017. Inrikes födda kvinnor och män 30 år och äldre
Standardized proportion not born in the county where they live in 2017 by educational attainment, type of municipality and part of Sweden, 2017. Native-born women and men 30 years and older

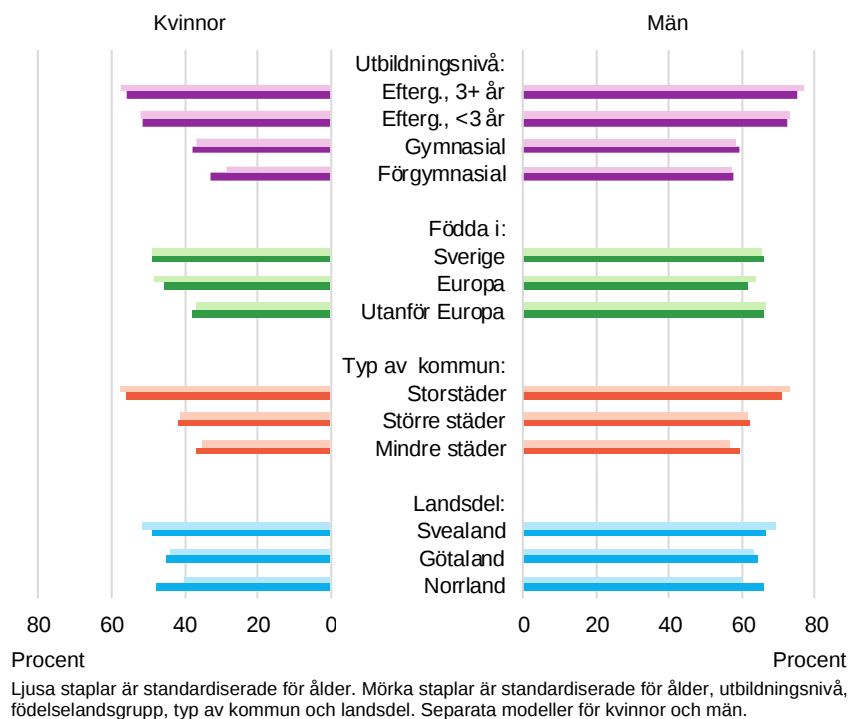

Det finns tydliga skillnader i andelen födda i annat län än de bor i efter utbildningsnivå och landsdel för både kvinnor och män även när de andra grupperingarna analyseras samtidigt. Däremot finns inga tydliga skillnader mellan kommungrupperna. De skillnader som finns försvinner när man kontrollerar för utbildningsnivå och landsdel. Precis som de tidigare resultaten är andelen som bor i ett annat län än de är födda i högst i gruppen med en lång eftergymnasial utbildning och lägst för de med en förgymnasial utbildning.

Barnafödandet

Den standardiserade andelen barnlösa bland 30-åriga kvinnor och män visas i diagram 7.2. Det finns skillnader i barnlöshet efter utbildningsnivå, födelse-landsgrupp och typ av kommun även efter att de andra grupperingarna vägs in. Som för resultaten med enbart en gruppering i taget i kapitel 3–6 är andelen relativt hög bland de som har en lång eftergymnasial utbildning och i storstäder och relativt låg för de med en förgymnasial utbildning och i mindre städer. Resultaten från standardiseringen visar att dessa skillnader kvarstår. Det finns också vissa skillnader efter födelselandsgrupp. Andelen barnlösa i 30 års ålder är högre bland kvinnor födda i Sverige och andra europeiska länder jämfört med kvinnor födda utanför Europa. Bland män är sådan barnlöshet lägst bland de födda i Europa utom Sverige och högre i andra två grupperna. Det finns inga tydliga skillnader i barnlöshet efter landsdel.

Diagram 7.2
Standardiserad andel barnlösa för kvinnor och män i 30 års ålder efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017
Standardized proportion childless for women and men at age 30 by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017

Barnlöshet är mindre vanligt vid 50 års ålder. Dessutom är skillnader i barnlöshet efter utbildning, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel betydligt mindre vid 50 års ålder än vid 30 års ålder, se diagram 7.3. Det medför att oavsett grupptillhörighet får en majoritet av kvinnor och män minst ett barn. Vissa skillnader finns dock, främst mellan utbildningsnivåer och mellan födelselandsgrupper för både kvinnor och män. Barnlöshet i 50 års ålder är vanligast bland män med förgymnasial utbildning och ovanligast bland kvinnor födda i Sverige.

Diagram 7.3

Standardiserad andel barnlösa kvinnor och män i 50 års ålder efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017

Standardized proportion childless women and men at age 50 by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017

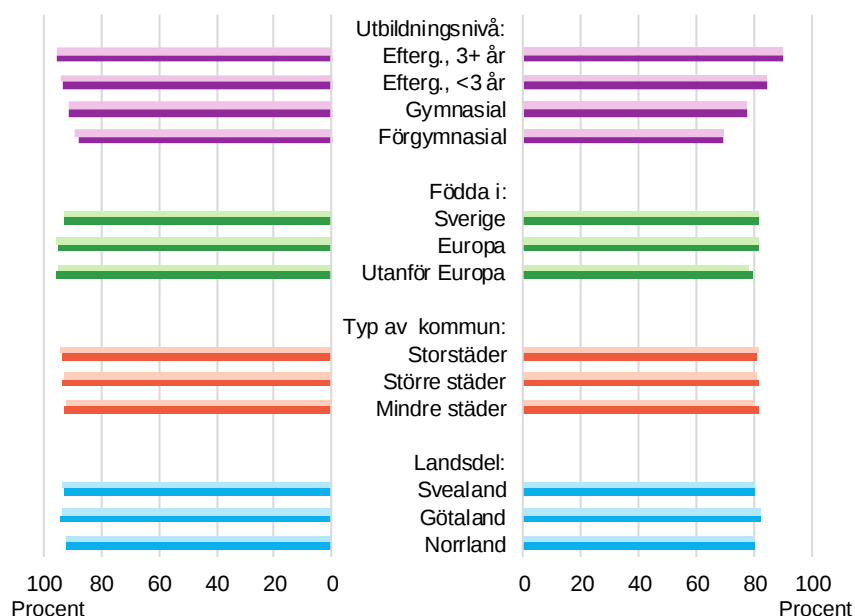
Familjeförhållanden

Det finns skillnader mellan grupper med olika utbildningsnivå när det gäller andelen som bor med alla sina biologiska barn, det gäller både kvinnor och män, se diagram 7.4. De standardiserade andelarna är högst för de med en lång eftergymnasial utbildning, något lägre för de med gymnasieutbildning, ytterligare lägre för de med en gymnasieutbildning och lägst för de med en förgymnasial utbildning. Skillnader i den standardiserade andelen som bor med alla sina barn är små bland båda könen efter födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel.

Diagram 7.4

Standardiserad andel föräldrar som bor med alla sina biologiska barn under 18 år efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 30–59 år

Standardized proportion of parents living together with all their biological children under 18 years by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30–59 years

Ljusa staplar är standardiserade för ålder. Mörka staplar är standardiserade för ålder, utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel. Separata modeller för kvinnor och män.

Den standardiserade andelen ensamstående med hemmaboende barn bland kvinnor och män i åldrarna 30–59 år visas i diagram 7.5. De största skillnaderna finns mellan kvinnor och män. Bland kvinnor, men inte bland män, finns stora skillnader i andelen ensamstående med barn mellan grupper med olika utbildningsnivå och födelselandsgrupp samt lite mindre skillnader efter kommungrupp och landsdel. Den standardiserade andelen är högst bland kvinnor med förgymnasial utbildning och näst högst bland kvinnor födda utanför Europa. Bland kvinnor är det de med en lång eftergymnasial utbildning som har den lägsta andelen ensamstående med barn. Kvinnor födda i Sverige och andra europeiska länder har klart lägre andelar än de födda utanför Europa.

Diagram 7.5

Standardiserad andel ensamstående med minst ett barn under 18 år i hushållet efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 30–59 år

Standardized proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30–59 years

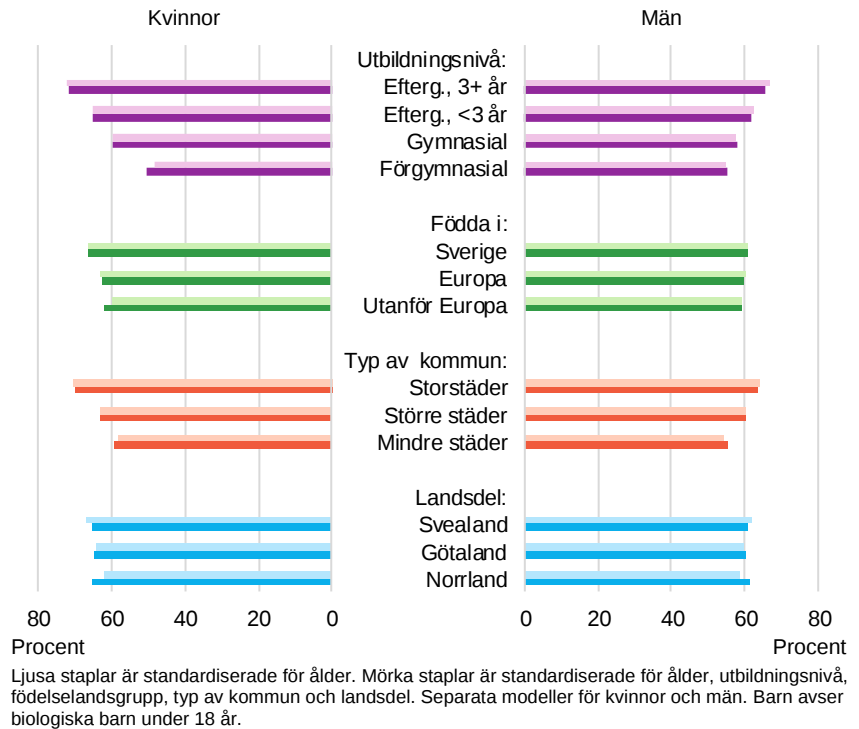
Ljusa staplar är standardiserade för ålder. Mörka staplar är standardiserade för ålder, utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel. Separata modeller för kvinnor och män.

Den standardiserade andelen föräldrar med frånlevande barn som bor inom 10 kilometer visas i diagram 7.6. Föräldrar med lång eftergymnasial utbildning bor närmare sina frånlevande barn jämfört med föräldrar som har en lägre utbildningsnivå. Skillnader finns också efter typ av kommun. Föräldrar med frånlevande barn i storstäder bor närmare sitt barn än de som bor i större städer och mindre städer. Skillnader efter födelselandsgrupp och landsdel är små bland både kvinnor och män.

Diagram 7.6

Standardiserad andel föräldrar med frånlevande biologiska barn som har sitt frånlevande barn inom 10 km efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 30–59 år

Standardized proportion of parents with non-resident biological children having the non-resident child within 10 km distance by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30–59 years

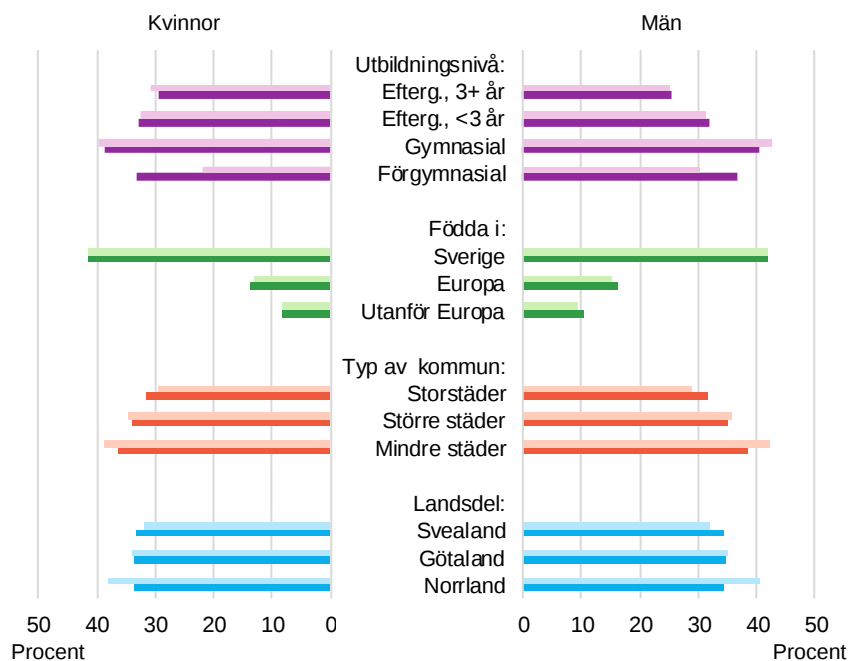

Den standardiserade andelen föräldrar som har egna föräldrar inom 10 kilometer visas i diagram 7.7. Föräldrar 30 år och äldre med gymnasial utbildningsnivå, som är födda i Sverige, och som bor i mindre städer har en relativt hög andel egna föräldrar inom 10 kilometer. Grupper som har relativt låg andel som har sina egna föräldrar inom 10 kilometer inkluderar föräldrar med eftergymnasial utbildningsnivå, som är utrikes födda, framförallt födda utanför Europa, och som bor i storstäder. Den stora skillnaden efter födelselandsgrupp beror på att utrikes födda i stor utsträckning har sina föräldrar utomlands. De åldersstandardiserade resultaten visade en högre andel egna föräldrar inom 10 kilometer för de som bor i Norrland än i de andra landsdelarna, men denna skillnad försvann nästan helt när de övriga grupperingarna ingick i standardiseringen.

Diagram 7.7

Standardiserad andel föräldrar som har egna föräldrar folkbokfört inom 10 km efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 30 år och äldre

Standardized proportion of parents having their parents registered within 10 km distance by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30 years and above

Ljusa staplar är standardiserade för ålder. Mörka staplar är standardiserade för ålder, utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel. Separata modeller för kvinnor och män. Föräldrar avser alla med biologiska barn under 18 år.

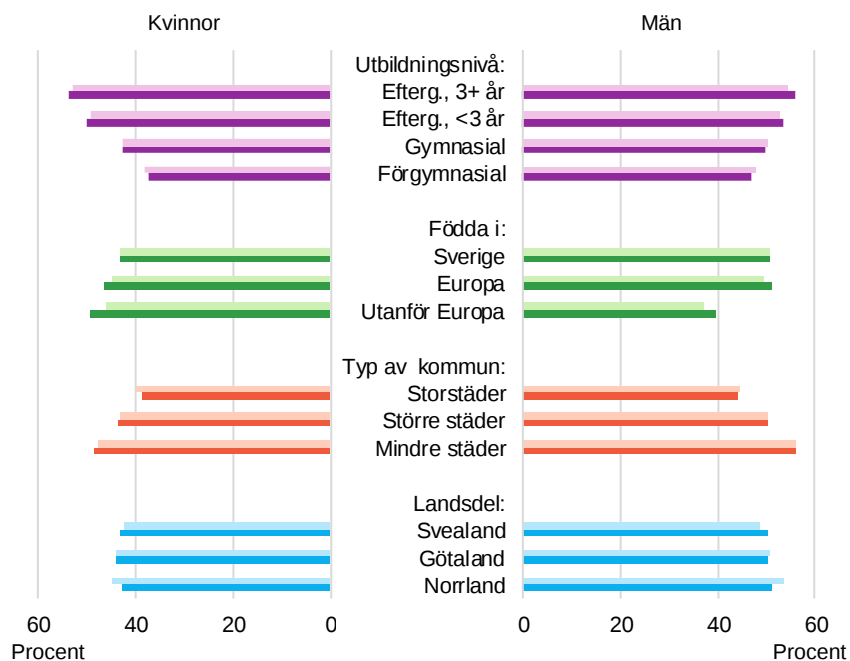
Den standardiserade andelen ensamboende bland kvinnor och män i åldrarna 50 år och äldre visas i tabellbilaga, t.12 för kvinnor och T.11 för män. Andelen är högst för de med en förgymnasial utbildning och lägst för de med en lång eftergymnasial utbildning när alla grupperingar ingår i analysen. Det finns också skillnader efter typ av kommun, andelen ensamboende är högre bland kvinnor i storstäder och lägre bland kvinnor i mindre städer. Skillnader efter typ av kommun är mindre bland män än bland kvinnor och skillnader efter landsdel är små bland båda könen.

Den standardiserade andelen av befolkningen 65 år och äldre utan vuxet barn inom 10 kilometer visas i diagram 7.8. Det finns vissa skillnader efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp och typ av kommun. Andelen är relativt hög bland kvinnor och män med eftergymnasial utbildning, födda utanför Europa, och för de som bor i mindre städer. Låg andel har de med förgymnasial utbildning, födda i Sverige och de som bor i storstäder. Mönstret att kvinnor födda utanför Europa har en högre andel utan barn inom 10 kilometer jämfört med män beskrevs i kapitel 5. Denna skillnad mellan könen kvarstår efter den standardisering som görs här. Skillnader mellan Norrland och Svealand försvann däremot efter standardiseringen.

Diagram 7.8

Standardiserad andel som inte har något vuxet barn inom 10 kilometer efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 65 år och äldre

Standardized proportion without an adult child living within 10 kilometres distance by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 65 years and older

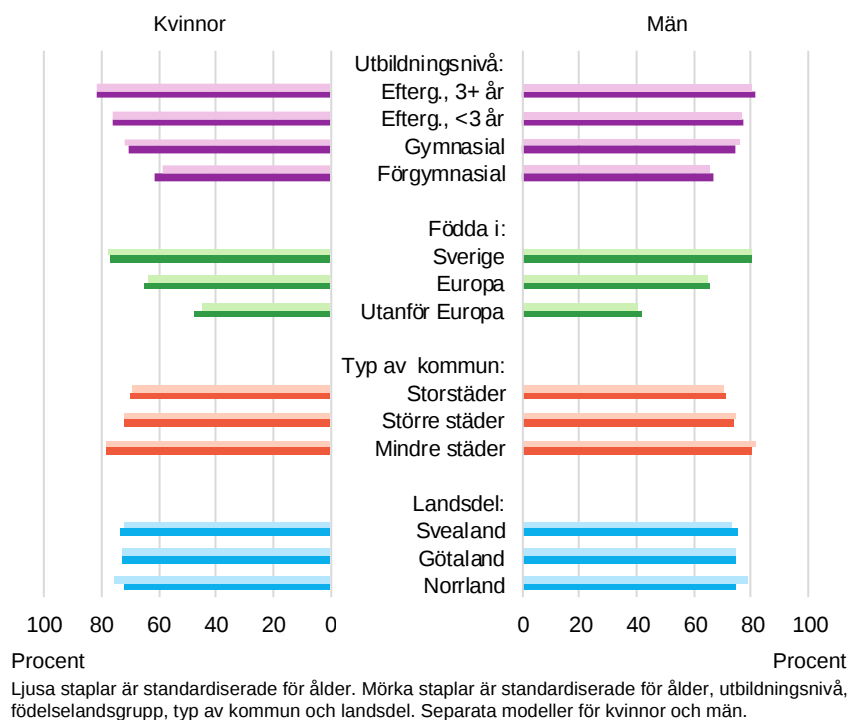
Ljusa staplar är standardiserade för ålder. Mörka staplar är standardiserade för ålder, utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel. Separata modeller för kvinnor och män. Barn avser vuxna biologiska barn 18 år och äldre. Analysen inkluderar barnlösa kvinnor och män.

Boende

I diagram 7.9 visas andelen som äger sin bostad, det vill säga de som bor i småhus eller bostadsrätt. Det finns tydliga skillnader efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp och typ av kommun. Den standardiserade andelen är hög bland de med en lång eftergymnasial utbildning, födda i Sverige och mindre städer. Andelen är relativt låg för de med en förgymnasial utbildning, födda utanför Europa samt i storstäder. Skillnaderna är ungefär lika stora bland kvinnor och män. Det finns däremot inga tydliga skillnader mellan landsdelarna, Svealand, Götaland och Norrland, när de andra grupperingarna ingår i analysen.

Diagram 7.9

Standardiserad andel som bor i småhus eller bostadsrätt efter utbildningsnivå, födelse-landsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 30 år och äldre
Standardized proportion living in owner-occupied one- or two or multi-dwelling buildings by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30 years and older

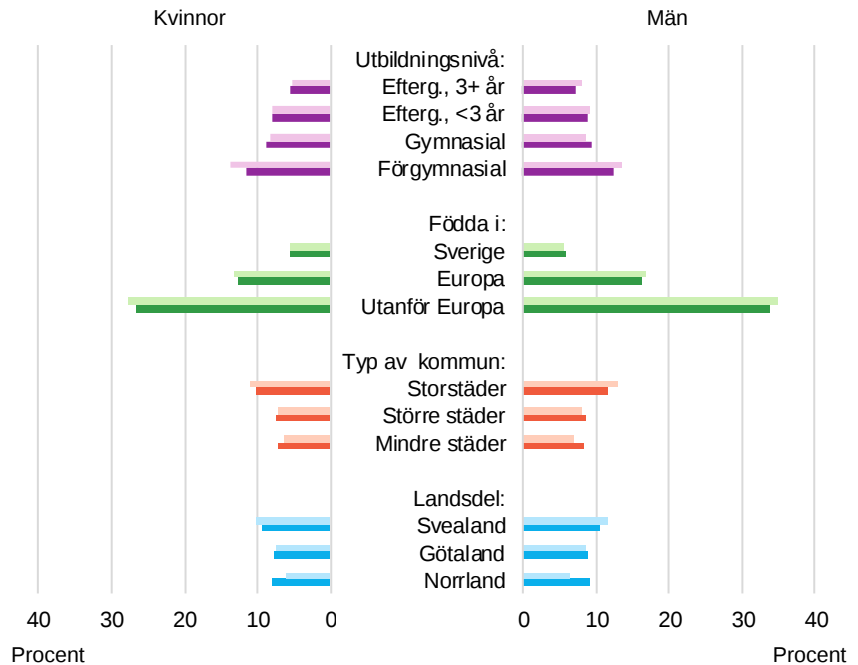

När det gäller trångboddhet är skillnaden i andelen som bor på mindre än 20 kvadratmeter betydligt större efter födelse-landsgrupp än efter utbildningsnivå, typ av kommun eller landsdel, diagram 7.10. Om kvinnor födda i Sverige, andra europeiska länder och utanför Europa hade liknande sammansättning när det gäller ålder, typ av kommun och utbildningsnivå då skulle andelen som bor på mindre än 20 kvadratmeter vara 6, 13 respektive 26 procent. Motsvarande andelen bland män skulle vara 6, 16 respektive 34 procent. Det medför att den standardiserade andelen att bo trångt uppskattas till 5-6 gånger större bland vuxna födda utanför Europa jämfört med inrikes födda vuxna.

Diagram 7.10

Standardiserad andel som bor på mindre än 20 kvadratmeter per person efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel, 2017. Kvinnor och män 30 år och äldre

Standardized proportion in homes with less than 20 square meters of living space per person by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30 years and older

Ljusa staplar är standardiserade för ålder. Mörka staplar är standardiserade för ålder, utbildningsnivå, födelselandsgrupp, typ av kommun och landsdel. Separata modeller för kvinnor och män.

Avslutande kommentarer

I vilken utsträckning kan Sverige beskrivas som ett delat land demografiskt? Analysen i det här kapitlet ger en lite bättre översiktssbild av de demografiska mått som används i den här rapporten, inrikes flyttningar, barnafödande, familjeförhållanden och boende.

Störst skillnad är det mellan utbildningsnivå och födelselandsgrupp beroende på demografiskt mått, se tabell 7.1. För utbildningsnivå gäller det för vara född i ett annat län än man bor i 2017, andel barnlösa, andel som är ensamstående med barn, avstånd till barn i de fall som man har ett barn som inte är folkbokfört på samma bostad, avstånd till vuxna barn bland de äldre än 64 år, bostadstyp och bostadsyta. I de allra flesta fall finns också en tydlig gradient mellan samtliga utbildningsnivåer. Ett tydligt exempel är andelen ensamstående kvinnor med barn som är högst för de med förgymnasial utbildning, något lägre för de med en gymnasieutbildning, ytterligare något lägre för de med en kort eftergymnasial utbildning och lägst för de med en lång eftergymnasial utbildning.

I några fall finns inte sådana tydliga skillnader mellan utbildningsgrupperna. Det gäller andelen som har sina föräldrar på nära håll, där det är kvinnor och män med gymnasieutbildning som i högst utsträckning har sina föräldrar nära.

Tabell 7.1

Sammanfattning av vad som ger relativt sett mest skillnader i olika demografiska mått
Summary of the dimensions that show relatively larger differences in various demographic measures

Mått	Utbildning	Födelseland	Kommuntyp	Landsdel
7.1 Inrikes omflyttning	X			X
7.2 Barnlösa 30 år	X		X	
7.3 Barnlösa 50 år	X	X		
7.4 Bor med alla barn	X			
7.5 Ensam med barn	X	X		
7.6 Barn nära	X		X	
7.7 Föräldrar nära		X		
7.8 Vuxna barn nära	X		X	
7.9 Äger bostad		X		
7.10 Bor <20kvm		X		

För de allra flesta demografiska mått finns även skillnader mellan olika födelselandsgrupper. De är i vissa fall större än skillnader mellan utbildningsgrupperna. Det gäller främst boendet där utrikes födda sällan äger sin bostad och bor på en liten bostadsyta jämfört med födda i Sverige. Här finns också, som för utbildningsnivå, ofta en gradient så att de födda i Europa utom Sverige ligger mellan födda i Sverige och födda utanför Europa. Det gäller exempelvis andelen som bor på en liten bostadsyta. Något som särskilt märks för utrikes födda är den låga andelen, i befolkningen 30 år och äldre, som har sina föräldrar på nära håll.

I flera fall finns skillnader mellan olika typer av kommuner, och det gäller även efter det att de större skillnader som oftast kunnat ses efter utbildningsnivå och födelselandsgrupp tas med i analysen. Det gäller nästan för alla mått inom familjeområdet och boendet. Andelen ensamstående med barn är exempelvis högre i storstäder än i större städer, och andelen i större städer är i sin tur något högre än i mindre städer. Skillnader som inte kan förklaras av exempelvis skillnader i utbildningsnivå eller födelselandsgrupper mellan olika typer av kommuner.

Skillnader mellan landsdelarna Götaland, Sveland och Norrland är små för de flesta av de demografiska mått som ingår i rapporten. Tydliga skillnader finns dock för andelen som bor i ett annat län än de föddes i. Högst andel som bytt län finns i Svealand, därefter Götaland och lägst andel som bor i ett annat län än de föddes i finns i Norrland.

Kort om statistiken

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med statistiken är att beskriva vissa demografiska och sociala skillnader i Sverige. Det är statistik inom området demografiska analyser. Det huvudsakliga användningsområdet med demografiska analyser är att analysera och beskriva utvecklingen när det gäller fruktsamhet, dödlighet och migration, att ge underlag för de antaganden som ligger till grund för de årliga befolkningsframskrivningarna (se *Befolkningsframskrivningar*, www.scb.se/BE0401) samt att analysera och beskriva parbildning och separationer.

Demografisk analys har en bred grupp av externa användare, där regeringen, statliga myndigheter, kommuner och landsting är huvudanvändarna. Statistiken används främst i deras utrednings- och planeringsarbete. Rapporterna används också av media, studerande och allmänhet för att få ökad kunskap om demografiska utvecklingstrender i samhället.

Det datamaterial som används i denna rapport har hämtats från flera av SCB:s totalräknade register. Populationen som studeras, det vill säga personer som var folkbokförda i Sverige den 31 december 2017, har hämtats från Registret över totalbefolkningen. Antalet som fått barn vid 30 och 50 års ålder är hämtade från Flergenerationsregister. Uppgifter om hushållsställning, bostadstyp, hushållsstorlek och bostadsyta har hämtats från Registret hushållens boende. Utbildningsnivå kommer från Utbildningsregistret. Uppgifter om barn och separationer kommer från Barn- och familjestatistiken.

Definitioner och förklaringar

Aktivitetsnedsättning

Aktivitetsnedsättning på grund av ohälsa baseras på fyra olika frågor i *Undersökningen av levnadsförhållanden (ULF)*. Personer har aktivitetsnedsättning om de svarat ”ja” på frågan *Har du svårt att delta i aktiviteter eller klara av sysslor som de flesta andra klarar av?* och har svarat att ”det beror på hälsan” på följdfrågan *Beror det på hälsan eller något annat?* samt svarat ”ja” på följdfrågan *Har dessa svårigheter pågått under minst sex månader*. Personer som uppfyller ovanstående villkor och som även svarat ”mycket svårt” på den tredje följdfrågan *Skulle du säga att du har mycket svårt eller ganska svårt att delta i den/de aktiviteter som du har svårt att klara av?* definieras med ”aktivitetsnedsättning i hög grad”. Måttet aktivitetsnedsättning kommer av en internationell standard med benämningen Global Activity Limitation Indicator (GALI). I rapporten används ibland benämningen ohälsa med aktivitetsnedsättning.

Avstånd till barn och föräldrar

Avstånd i kilometer till det närmsta barn föräldern inte bor tillsammans med beräknas med uppgifter om föräldraskap och folkbokföring från RTB samt med medianfastighetskoordinater från Geografidatabasen.

Barn i dessa analyser avser biologiska barn under 18 år.

På samma sätt beräknas avstånd till närmsta egen förälder för föräldrar med barn under 18 år, och för avstånd till närmsta vuxet barn för befolkningen 65 år och äldre. Avstånd i kilometer redovisas i följande grupper:

- På samma fastighetskoordinat
- Inom 10 kilometer
- Från och med 10 till 50 kilometer
- 50 kilometer eller längre bort
- Ej (känd) förälder eller barnlösa
- Uppgift saknas

När det gäller avstånd till vuxet barn för befolkningen 65 år och äldre är gruppen ”Från och med 10 till 50 kilometer” och ”50 kilometer eller längre bort” sammanslagen till ”Inget barn inom 10 kilometer”.

Uppgift saknas betyder att antingen indexpersonen, barn eller förälder saknar uppgift om fastighetskoordinat, eller att fastighetskoordinaten är ofullständig, till exempel när personen är skriven på kommunen.

Barnlöshet

Det är bara biologiska barn som ingår i beräkningen av barnlöshet. Barnafödandet för utrikes födda innan invandring är skattat genom de barn som finns i Sverige och är födda utomlands som går att koppla ihop med mamman eller pappan. Barn som är utrikes födda men som inte följer med till Sverige vid föräldrars invandring finns inte i SCB:s register. Det är svårt att uppskatta hur vanligt det är att barn inte invandrar med sin mamma eller pappa. Det är antagligen vanligare bland de föräldrar som är äldre då de invandrar. Då barnen har uppnått vuxen ålder kan de i större utsträckning stanna kvar i ursprungslandet. De kan också bo kvar i hemlandet med annan släkting och det är också möjligt att barn har avlidit före mammans eller pappans invandring. För närmare beskrivning av barnafödande före och efter invandring se rapporten *Utrikes föddas barnafödande* (SCB 2014b).

Bostadstyp

Från Registret hushållens boende hämtas uppgift om bostadstyp. De ursprungliga kategorierna grupperas enligt följande:

Grupp, benämning	Ingående, ursprungliga kategorier
Flerbostadshus bostadsrätt	Flerbostadshus äganderätt Flerbostadshus bostadsrätt
Flerbostadshus hyresrätt	Flerbostadshus hyresrätt
Småhus	Småhus äganderätt Småhus bostadsrätt Småhus hyresrätt
Övrigt	Studentbostad Specialbostad för äldre och funktionshindrade Specialbostad, övriga Övrigt boende

Bostadsyta

Boendearea per person beräknas som husets eller lägenhetens bostadsarea i kvadratmeter dividerat med antal personer som är folkbokförda på lägenheten. Därefter görs en medelvärdesberäkning.

Civilstånd

I beskrivningen av ensamboende utan barn 50 år och äldre används följande civilståndsgupper:

- Personer som aldrig har gift sig
- Gift, inklusive registrerad parter
- Skild, inklusive separerad från partner
- Änka/änkling, inklusive efterlevande partner

Födelselandsgrupp

Från uppgiften om individens födelseland i RTB används födelseland i följande tre grupper:

- Födda i Sverige. Individer som har "Sverige" som sitt födelseland.
- Födda i Europa utom Sverige. Individer som är födda i Albanien, Andorra, Belgien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Danmark, Danzig, Estland, Finland, Frankrike, Gibraltar, Grekland, Irland, Island, Italien, Kosovo, Kroatien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Makedonien, Malta, Moldavien, Monaco, Montenegro, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Ryssland, San Marino, Schweiz, Serbien, Serbien och Montenegro, Slovakien, Slovenien, Sovjetunionen, Spanien, Storbritannien och Nordirland, Tjeckien, Tjeckoslovakien, Turkiet, Tyska Dem Rep (DDR), Tyskland, Ukraina, Ungern, Vatikanstaten, Vitryssland och Österrike.
- Född utanför Europa. Individer med alla övriga födelseländer, inklusive okänt födelseland.

Hushållsställning

Hushållsställningen anger en persons relation till övriga personer i hushållet. Man kan vara barn, förälder eller gift/sambo till någon annan i hushållet. De som är sammanboende och ensamstående delas upp i 2 grupper efter om det finns barn i hushållet eller inte.

Barn: De som bor med föräldrar, biologiska eller adoptivföräldrar. I denna rapport är det de som räknas som boende med sina föräldrar.

Sammanboende utan barn: Ett par som är gifta eller sambo där det inte finns några barn under 18 år i hushållet. Den här gruppen redovisas ingenstans i rapporten.

Sammanboende med barn: Ett par som är gifta eller sambo där det finns minst ett barn under 18 år i hushållet. I rapporten redovisas dessa som sammanboende med barn

Ensamstående med barn: En person som bor tillsammans med ett biologiskt eller adopterat barn och det finns ett barn under 18 år i hushållet. Det är dessa som redovisas som ensamstående med barn

Ensamstående utan barn: Det är oftast samma sak som ensamboende men här finns också ensamstående som bor tillsammans med barn som är över 18 år.

Övrig person: En person som inte har någon barn-, förälder- eller partnerrelation med någon annan i hushållet. Den här gruppen redovisas ingenstans i rapporten.

Hälsovägda levnadsår

Andelen med nedsatt aktivitetsförmåga, inklusive andelen med i hög grad nedsatt aktivitetsförmåga används i livslängdstabellen för att beräkna antalet återstående år med och utan nedsatt aktivitetsförmåga. Mer detaljer om beräkningen och felmarginaler framgår i avsnittet *Information om statistikens framställning* längre fram i detta kapitel.

Kommungrupper

Kommuner klassificeras enligt den senaste indelningen som gjorts av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Utifrån kommunens största tätort, närhet till större tätort och pendlingsmönster används tre större kommungrupper i rapporten (SKL, 2016).

- *Storstäder och storstadsnära kommuner:*
 - Storstäder – kommuner med minst 200 000 invånare varav minst 200 000 invånare i den största tätorten;
 - Pendlingskommun nära större stad – kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.
- *Större städer och kommuner nära en större stad:*
 - Större stad – kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 i den största tätorten
 - Pendlingskommun nära större stad – kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad
 - Lågpendlingskommun nära större stad – kommuner där mindre än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.
- *Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner:*
 - Mindre stad/tätort – kommuner med 15 000–39 999 invånare i den största tätorten
 - Pendlingskommun nära mindre stad/tätort – kommuner där minst 30 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en annan mindre ort och/eller där minst 30 procent av den sysselsatta dagbefolkningen bor i en annan kommun
 - Landsbygdskommun – kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30 procent)
 - Landsbygdskommun med besöksnäring – landsbygdskommuner med minst två kriterier för besöksnäring, det vill säga antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/hotell/restaurang i förhållande till invånarantalet.

Storstäder och storstadsnära kommuner: Ale, Alingsås, Bollebygd, Botkyrka, Burlöv, Danderyd, Ekerö, Göteborg, Haninge, Huddinge, Håbo, Härryda, Järfälla, Kungsbacka, Kungälv, Kävlinge, Lerum, Lidingö, Lilla Edet, Lomma, Malmö, Mölndal, Nacka, Nynäshamn, Partille, Salem, Sigtuna, Skurup, Sollentuna, Solna, Staffanstorps, Stenungsund, Stockholm, Sundbyberg, Svedala, Trelleborg, Tyresö, Täby, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Vallentuna, Vaxholm, Vellinge, Värmdö, Öckerö, Österåker.

Större städer och kommuner nära större stad: Alvesta, Aneby, Askersund, Berg, Bjurholm, Bjuv, Boden, Borlänge, Borås, Bräcke, Enköping, Eskilstuna, Eslöv, Finsspång, Flen, Forshaga, Färgelanda, Gagnef, Gnesta, Grums, Grästorp, Gävle, Håbo, Hallsberg, Hallstahammar, Halmstad, Hammarö, Heby, Helsingborg, Herrljunga, Hofors, Hylte, Höganäs, Hörby, Höör, Jönköping, Karlstad, Kil,

Kinda, Klippan, Knivsta, Kristinehamn, Krokom, Kumla, Köping, Laholm, Landskrona, Laxå, Lekeberg, Lessebo, Lindesberg, Linköping, Luleå, Lund, Lysekil, Mark, Mjölby, Motala, Mullsjö, Munkfors, Nora, Nordmaling, Norrköping, Nykvarn, Nässjö, Ockelbo, Perstorp, Robertsfors, Sala, Sandviken, Sjöbo, Strängnäs, Sundsvall, Surahammar, Svalöv, Svenljunga, Säffle, Säter, Söderköping, Södertälje, Tierp, Timrå, Tingsryd, Tranemo, Tranås, Trollhättan, Trosa, Uddevalla, Ulricehamn, Umeå, Uppsala, Uppvidinge, Vaggeryd, Valdemarsvik, Vindeln, Vänersborg, Vännäs, Västerås, Växjö, Åstorp, Åtvidaberg, Älvkarleby, Älvsbyn, Ängelholm, Örebro, Örkellunga, Östersund, Östhammar.

Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner: Norrtälje, Nyköping, Katrineholm, Värnamo, Ljungby, Kalmar, Oskarshamn, Västervik, Gotland, Karlskrona, Karlshamn, Ystad, Kristianstad, Hässleholm, Falkenberg, Varberg, Mariestad, Lidköping, Skövde, Falköping, Karlskoga, Falun, Avesta, Hudiksvall, Härnösand, Örnsköldsvik, Skellefteå, Piteå, Kiruna, Vingåker, Oxelösund, Ödeshög, Ydre, Boxholm, Vadstena, Gnosjö, Sävsjö, Eksjö, Älmhult, Markaryd, Högsby, Torsås, Mörbylånga, Hultsfred, Mönsterås, Emmaboda, Nybro, Olofström, Ronneby, Sölvesborg, Östra Göinge, Tomelilla, Bromölla, Osby, Simrishamn, Tjörn, Orust, Munkedal, Vårgårda, Essunga, Karlsborg, Gullspång, Mellerud, Vara, Götene, Tibro, Töreboda, Skara, Hjo, Tidaholm, Storfors, Degerfors, Ljusnarsberg, Skinnskatteberg, Kungsör, Norberg, Fagersta, Arboga, Smedjebacken, Hedemora, Nordanstig, Gislaved, Vetlanda, Vimmerby, Dals-Ed, Bengtsfors, Åmål, Torsby, Årjäng, Sunne, Filipstad, Hagfors, Arvika, Hällefors, Vansbro, Mora, Ludvika, Ovanåker, Ljusdal, Söderhamn, Bollnäs, Ånge, Kramfors, Sollefteå, Ragunda, Strömsund, Norsjö, Malå, Sorsele, Dorotea, Vilhelmina, Åsele, Lycksele, Arvidsjaur, Jokkmokk, Överkalix, Kalix, Övertorneå, Pajala, Gällivare, Haparanda, Borgholm, Båstad, Sotenäs, Tanum, Strömstad, Eda, Malung-Sälen, Leksand, Rättvik, Orsa, Älvdalen, Åre, Härjedalen, Storuman, Arjeplog.

Landsdelar

Sveriges landskapsindelning ligger till grund för grupperingen i de tre landsdelarna enligt följande:

- Götaland: Skåne, Blekinge, Öland, Gotland, Halland, Västergötland, Östergötland, Bohuslän och Dalsland.
- Svealand: Södermanland, Uppland, Västmanland, Närke, Värmland och Dalarna.
- Norrland: Gästrikland, Hälsingland, Medelpad, Härjedalen, Jämtland, Västerbotten, Lappland och Norrbotten.

Summerat fruktsamhetstal

Summan av de åldersspecifika fruktsamhetstalen. Måttet visar hur många barn en kvinna (eller man) i genomsnitt skulle föda om årets åldersspecifika fruktsamhetstal gällde under hela kvinnans (eller mannens) fruktsamma period. Förkortas TFR (Total Fertility Rate).

Utbildningsnivå

Utbildningsnivå, högsta enligt SUN (svensk utbildningsnomenklatur) grupperas enligt följande (SCB, 2017):

- Uppgift saknas. Individer som har bortfallskod i utbildningsregistret (betyder att utbildning saknas helt eller är okänd).

- Förgymnasial utbildningsnivå. Individer som klassificerats med förgymnasial utbildning kortare än 9 år eller med förgymnasial utbildning 9 år (motsvarande).
- Gymnasial utbildningsnivå. Individer som har gymnasial utbildning högst 2-årig eller gymnasial utbildning 3 år.
- Eftergymnasial utbildningsnivå kortare än 3 år.
- Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre, inklusive forskarutbildning.

Ålder

I beräkningar av fruktsamhet och återstående medellivslängd är det individens ålder då barnet föddes respektive vid dödsfallet (ålder vid händelse) som avses. I alla andra beräkningar är det ålder vid årets slut som avses.

Åldersspecifika fruktsamhetstal

Antalet barn födda av kvinnor(män) i en viss ålder dividerat med medelfolkmängden kvinnor(män) i denna ålder.

Återstående medellivslängd

Medellivslängden vid födelsen är ett mått, eller egentligen ett index, som på ett sammanfattande sätt mäter dödligheten för alla åldrar under ett speciellt år eller en period. Återstående medellivslängd kan redovisas från vilken ålder som helst. I den här rapporten redovisas måttet från åldrar över 29 års ålder.

Den återstående medellivslängden beräknas inom ramen för livslängdstabellen. Se avsnittet *Information om statistikens framställning* längre fram i detta kapitel hur det görs.

Information om statistikens framställning

Det datamaterial som används i denna rapport har hämtats från flera av SCB:s register. Populationen som studeras, det vill säga personer som var folkbokförda i Sverige den 31 december 2017, har hämtats från Registret över totalbefolkningen (RTB). Antalet som fått barn vid 30 och 50 års ålder är hämtade från Flergenerationsregistret. Uppgifter om hushållsställning, bostadstyp, hushållsstorlek och bostadsyta har hämtats från Registret hushållens boende. Utbildningsnivå kommer från utbildningsregistret. Avstånd till barn och föräldrar beräknats från fastighetskoordinater som hämtats från Geografidatabasen. Utförligare beskrivningar av de olika registren finns på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Avstånd

Avstånd d mellan två fastighetskoordinater $\mathbf{p}(p_1, p_2)$ och $\mathbf{q}(q_1, q_2)$ beräknats på följande sätt:

$$d(\mathbf{p}, \mathbf{q}) = \sqrt{(q_1 - p_1)^2 + (q_2 - p_2)^2}$$

Döda i livslängdstabeller

Antal döda i olika åldrar d_x i livslängdstabeller hämtas på följande sätt från antal kvarlevande i olika åldrar, l_x :

$$d_x = l_x - l_{x+1}$$

Uppgifter om antal döda i livslängdstabellerna används för redovisning av spridning av ålder bland avlidna i diagram samt beräknas med standardavvikelse, typvärde, den vanligaste åldern för döda samt medianålder.

Dödstal

Dödligheten skattas med dödstal med den uppnådda åldern under året.

Dödstalen (m), som är något högre än motsvarande dödsrisker (sannolikheten att avlida i en viss ålderskategori)²³, beräknas som kvoten mellan antalet avlidna och medelfolkmängden för ett år (t). Dödstalen är uppdelade på kön och ettåriga åldersklasser.

$$m_x^t = \frac{D_x^t}{(B_{x-1}^{t-1} + B_x^t) / 2}$$

D= antal döda under år t , i ålder x (uppnådd ålder under året)

B= folkmängd vid årsskiftet $t-1$ och t i ålder x .

Beräkning av återstående medellivslängd

Beräkningen av återstående medellivslängd (e_{30}) görs enligt livslängdstabellen med dödsrisker per ålder (q_x), kvarlevande per ålder (l_x) genomlevd tid per ålder (L_x) och på samma sätt som i den officiella befolkningsstatistiken (SCB, 2016b). Beräkningarna har gjorts från och med 0 år och läsas av från och med 30 års ålder. Den återstående medellivslängden redovisas vid 30 år, 65 år och 80 års ålder.

$$l_0 = 100\,000$$

$$l_1 = l_0 * (1 - q_0)$$

$$l_x = l_{x-1} * (1 - q_{x-1}), x > 1$$

$$L_0 = a_0 * (l_0 - l_1) + l_1$$

$$L_x = 0,5 * (l_x + l_{x+1}), x > 0$$

Vid beräkningen av den genomlevda tiden i en ålder antas i alla åldrar utom det första levnadsåret att hälften avlider före och hälften efter sin födelsedag.

Under det första levnadsåret krävs helst uppgifter om medelåldern för de avlidna som i denna ålder är betydligt lägre än i högre åldrar. $a_0 = 0,12$ för pojkar och $a_0 = 0,14$ för flickor år 2017. I kapitlet om födelselandsgrupper redovisas medellivslängd för en treårsperiod (2015–2017) istället för senaste året, för denna period gäller $a_0 = 0,13$ för pojkar och $a_0 = 0,13$ för flickor.

$$\text{Återstående medellivslängd i ålder } x: e_x = \frac{\sum L_x}{l_x}$$

I åldrarna 95 år och däröver har, de i livslängdstabellerna använda, dödsriskerna beräknats genom utjämning av observerade risker. Beskrivning av den reviderade metoden finns i rapporten *Metodrapport Livslängdsprojektet* (SCB, 2012c).

²³ Dödsrisker används normalt för beräkningar av medellivslängd, då definieras åldern som den uppnådda vid tiden för dödsfallet. Dödstal kan räknas om till dödsrisker.

Medelålder vid första barnets födelse

Den ålderstandardiserade medelåldern vid första barnets födelse benämns ofta "period mean age at first birth" på engelska (Bongaarts & Blanc, 2015). Måttet anger medelåldern vid första barnets födelse hos en fiktiv grupp av kvinnor (eller män) om benägenheten att få barn i olika åldrar skulle förbli densamma som under det år eller den period för vilket beräkningen görs. Det beräknas som:

$$M_s(t) = \frac{\sum_{15}^{44} (a + 0,5) \times b(a, t)}{\sum_{15}^{44} b(a, t)}$$

$b(a, t)$ = åldersspecifika fruktssamhetstal år t av barnlösa kvinnor i åldern a

Metod för beräkning av hälsovägda levnadsår

Beräkningen av antalet år med och utan hälsobesvär utgår från en livslängdstabell. För att kombinera mått på dödlighet och överlevnad i olika åldrar med mått på ohälsa används de frågor i ULF som mäter förekomst av ohälsa med aktivitetsnedsättning (GAL) kombinerat med beräkning av återstående medellivslängd. I livslängdstabellen finns uppgifter om sannolikheten att överleva från en ålder till nästa och levnadstid inom varje åldersintervall.

Uppgifter om förekomst av ohälsa med aktivitetsnedsättning för kvinnor och män i olika åldrar kan vägas in i livslängdstabellen för att beräkna den del av tiden inom varje åldersintervall som utgörs av aktivitetsnedsättning. I den här rapporten används andelen med ohälsa i tioåriga åldersgrupper (30–39, 40–49, 50–59, 60–69, 70–79 och 80+) för kvinnor och män för hela landet samt för olika typer av kommuner, landsdelar och grupper med olika utbildningsnivå. I ULF var det för små urval per kön och åldersgrupp för att andelen med aktivitetsnedsättning i de utrikes födda grupperna skulle kunna användas i beräkningen.

I vissa fall var det också för litet urval i ULF av kvinnor eller män i vissa åldersgrupper för de grupper som används i rapporten. Det gäller för kvinnor och män i Norrland 80 år och äldre. Där används andelen med aktivitetsnedsättning för kvinnor respektive män i riket. För gruppen med förgymnasial utbildning var urvalen för små för kvinnor och män i åldersgrupperna 30–39 år, 40–49 år samt för kvinnor i åldersgruppen 50–59 år. I dessa fall används en skattad andel för kvinnor och män sammantaget i gruppen med förgymnasial utbildning. På samma sätt används en totaluppgift för kvinnor och män med en lång eftergymnasial utbildning i den äldsta åldersgruppen (80+) samt för kvinnor och män med en kort eftergymnasial utbildning i åldersgruppen 70–79 år. I åldersgruppen 80 år och äldre var även antalet intervjuer för båda könen sammantaget för litet i gruppen med kort eftergymnasial utbildning för att skatta andel med aktivitetsnedsättning. Där används därför hela rikets uppgift för den åldern.

I skattningarna av andelen med aktivitetsnedsättning används även 95-procentiga konfidensintervall från ULF för kvinnor och män i de olika åldersgrupperna. Osäkerheten är förhållandevis stor när andelen med besvär måste skattas per kön och ålder för att beräkningen ska vara möjlig.

En summering över alla åldrar, som görs i livslängdstabellen, ger antalet år som i medeltal återstår med och utan aktivitetsnedsättning. Metoden, som är vanlig i den här typen av beräkningar, och som även används av Eurostat, föreslogs först av Sullivan (1971).

Metod för beräkning av olika åldrars bidrag till skillnad i livslängd mellan två populationer

Baserat på livslängdstabeller för kvinnor och män i olika grupper beräknas hur mycket skillnaden i dödstal mellan två grupper bidragit till skillnaden i återstående medellivslängd mellan dessa grupper, enligt förslag från Arriaga (1984). Beräkningsformeln kan visas på följande sätt:

$${}_n\Delta_x = \frac{l_x^1}{l_{30}^1} \cdot \left(\frac{nL_x^2}{l_x^2} - \frac{nL_x^1}{l_x^1} \right) + \frac{T_{x+n}^2}{l_0^1} \cdot \left(\frac{l_x^1}{l_x^2} - \frac{l_{x+n}^1}{l_{x+n}^2} \right)$$

där ${}_n\Delta_x$ anger hur stort bidraget från en skillnad i dödlighet i åldersgruppen x till $x + n$ är till en skillnad i återstående medellivslängd vid födelsen mellan två populationer. I den här rapporten är det skillnaden mellan kvinnor och män i hela landet, storstäder och mindre städer inklusive landsbygdskommuner samt mellan grupper med en längre eftergymnasial utbildning och förgymnasial utbildning. Bidraget redovisas i antal år. Siffrorna 1 och 2 står för två olika populationer. Metoden baseras på uppgifter från en vanlig livslängdstabell, kvarlevande l_x , risktid i en viss ålder L_x och totalt genomlevda år T_x från olika åldrar. Det kan göras från vilken ålder som helst. I den här rapporten görs det från 30 års ålder. Den första termen $\frac{l_x^1}{l_0^1}$ anger andelen kvarlevande i åldersgruppen i relation till antalet vid 30 års ålder. I den andra beräknas skillnaden i överlevnad i åldern x år mellan populationerna. I de första två leden beräknas den direkta effekten för livslängdsskillnaden från olika överlevnad i en viss ålder. I de sista två leden i formeln adderas kombinationen av den indirekta effekten och en interaktionseffekt från olika överlevnad mellan år i en viss ålder. Resultatet av beräkningarna, som är på ettåriga åldersklasser, redovisas sammanfattande i följande åldersgrupper, 30–49 år, 50–64 år, 65–79 år samt 80 år och äldre.

Multivariat analys

Multipel linjär regression är metoden som används för att studera sambandet mellan flera faktorer samtidigt. Tekniken medför en så kallad standardisering av materialet med avseende ålder, typ av kommun, landsdel, födelsegrupp och utbildningsnivå (de så kallade förklarande variablerna). I analysen antas att dessa faktorer påverkar olika demografiska mått inom levnadsförhållandena (de så kallade responsvariablerna).

Syftet med analysen är att studera de personer som har avslutat sin utbildning och därför ingår i regressionsanalysen bara befolkningen 30 års och äldre. Dessutom görs separata analyser för kvinnor och män. Modellen som används kan beskrivas som:

$$Y = a + b_1X_1 + \dots + b_kX_k$$

Där Y är måttet som studeras och X_k är k :e förklarande variabeln. Ålder ingår i modellen som femåriga åldersgrupper, det vill säga 30–34 år, 35–39 år, ..., 90–94 år samt en sista grupp 95 år och äldre. Typ av kommun, landsdel, födelsegrupp och utbildningsnivå uppdelas i samma indelning som används i de första kapitlen. Alla förklarande variabler ingår i beräkningen som så kallade dummyvariabel.

Demografiska mått som studeras är:

- Andel födda i ett annat län än de bor 2017

- Andel barnlösa bland 30-åringar
- Andel barnlösa bland 50-åringar
- Andel samboende med barn
- Andel ensamstående med barn
- Andel ensamstående utan barn
- Andel som bor i småhus
- Andel som äger sin bostad
- Antal personer per hushåll
- Bostadsyta
- Bostadsyta per person
- Andel som bor på mindre än 20 kvadratmeter
- Andel föräldrar med frånlevande biologiska barn som har sitt frånlevande barn inom 10 kilometer
- Andel föräldrar som har egna föräldrar inom 10 kilometer
- Andel av befolkningen 65 år och äldre utan vuxet barn inom 10 kilometer (som också inkluderar barnlösa)

Analysen görs i tre steg. Först aggregeras data enligt kategorier som studeras. Exempelvis beräknas andel födda i annat län än de bor bland 30–34 års ålder inrikes födda kvinnor med gymnasial utbildning som bor i storstäder i Svealand. Beräkning görs för alla möjliga kombination av kön, ålder, typ av kommun, landsdel, födelselandsgrupp och utbildningsnivå. I ett andra steg beräknas modellens intercept (a) och koefficienter (b). Viktade minstakvadratmetoden används. I ett tredje steg används den uppskattade modellen för att göra standardisering av materialet.

Summerad fruktsamhet

Det summerade fruktsamhetstalet beräknas som:

$$TFR(t) = \frac{\sum_a B_{t,a}}{\left(\frac{P_{t-1,a} + P_{t,a}}{2}\right)}$$

$B_{t,a}$ är antal födda år t av mammor/pappor i åldern a

$P_{t,a}$ är antal kvinnor/män den 31/12 år t i åldern a

Information om statistikens kvalitet

Statistiken är främst skattningar baserade på uppgifter från SCB:s totalräknade individregister samt med komplettering av uppgifter om ohälsa med aktivitetsnedsättning från ULF/SILC. Det kan finnas olika typer av fel i de register som används vilket kan göra skattningarna osäkra. Det gäller ramtäckning, bortfall och mätosäkerhet. I registren är folkbokföringsuppgiften mest osäker, och därmed skattningen av medelfolkmängden i de redovisade grupperna. Uppgiften om dödsfall är mest säker, även om tidpunkten för dödsfall inte alltid är exakt vad gäller månad och år. Uppgifter om biologiska vuxna barn födda i utlandet kan vara mer osäkra för utrikes födda eftersom uppgifter är självrapporterade till Skatteverket. Uppgifter om nedsatt aktivitetsnedsättning för olika grupper efter kön och åldersgrupp är den mest osäkra och den redovisas även med felmarginaler eftersom den baseras på en urvalsundersökning.

Att folkbokföringsuppgifterna används utbrett i samhället ökar sannolikheten för att fel i uppgifterna hittas och rättas. Vissa myndigheter har enligt förordning skyldighet att återrapporera fel i folkbokföringen. För RTB har kontrollundersökningar gjorts där man jämfört uppgifterna i RTB med

Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Analyserna visar att innehållet i folkbokföringen och RTB överensstämmer i mycket hög grad och att tillförlitligheten är god i RTB, vilket då också gäller för de skattningar som används i den föreliggande demografiska analysen.

För mer information om mätning och mätfel för RTB, utbildningsregistret, fastighetstaxeringsregistret, barn och familjestatistiken samt Undersökningarna av levnadsförhållanden se respektive kvalitetsdeklaration:

Registret över totalbefolkningen: www.scb.se/BE0101.

Utbildningsregistret: www.scb.se/UF0506.

Fastighetstaxeringar och fastighetstaxeringsregistret:
<http://www.scb.se/bo0601>.

Registerbaserad hushållsstatistik: www.scb.se/BE0101.

Barn och familjestatistiken: <http://www.scb.se/le0102>.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC):
<http://www.scb.se/le0101>.

Referenser

Arriaga, E. E. (1984). Measuring and explaining the change in life expectancies. *Demography*, 21, 83-96.

Bongaarts, J., & Blanc, A. K. (2015). "Estimating the current mean age of mothers at the birth of their first child from household surveys". *Population Health Metrics*, 13(1), 25.

Lagergren, M., Johnell, K., Schön, P. & Danielsson, M. (2016). Healthy life years in old age: Swedish development 1980–2010 according to different health indicators. *Scandinavian Journal of Public Health*, 44, 55–61.

Niedomysl, T. (2008). Residential preferences for interregional migration in Sweden: demographic, socioeconomic, and geographical determinants. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 40, 1109–1131.

Ringbäck, W. G., Gullberg, A., Hjern, A., & Rosén, M. (1999). Mortality statistics in immigrant research: Method for adjusting underestimation of mortality. *International Journal of Epidemiology*, 28, 756–763.

SCB (2012a). *Kvarboende, flyttningar och dödlighet*. Demografiska rapporter 2012:3.

SCB(2012b). *Sambo, barn, gift, isär?* Demografiska rapporter 2012:2.

SCB (2012c). *Metodrapport Livslängdsprojektet*. Metodrapport 2012-10-16.

SCB (2014a). *Generationer genom livet – en demografisk beskrivning av födda under 1900-talet*. Demografiska rapporter 2014:2.

SCB(2014b). *Utrikes föddas barnafödande- före och efter invandring*. Demografiska rapporter 2014:4.

SCB (2014c). *Olika familjer lever på olika sätt*. Demografiska rapporter 2014:1.

SCB (2015). *På egna ben: En beskrivning av ungas flytt från föräldrahemmet*. Demografiska rapporter 2015:3.

SCB (2016a). *Från Finland till Afghanistan – invandring och utvandring för födda i olika länder sedan 1970*. Demografiska rapporter 2016:1.

SCB (2016b) *Livslängden i Sverige 2011–2015. Livslängdstabeller för riket och länen*. Demografiska rapporter 2016:4.

SCB (2017). *Befolkningens utbildning 2016*. Statistiska Meddelanden, UF 37 SM 1701.

SCB (2018a). *Sveriges framtida befolkning 2018–2070*. Demografiska rapporter 2018:1.

SCB (2018b). Flest flyttar i augusti under 2017. Webbartikel, 2018-08-29, <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/flest-flyttar-i-augusti/>.

Schoumaker, B. (2017). "Measuring male fertility rates in developing countries with Demographic and Health Surveys: An assessment of three methods". *Demographic Research*, 36, 803-850.

SKL (2016). *Kommungruppsindelning 2017: Omarbetning av Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning*. Sveriges Kommuner och Landsting, Stockholm.

SOU (2007). *Flyttning och pendling i Sverige. Bilaga 3 till Långtidsutredningen 2008*. Statens offentliga utredningar, SOU 2007:35.

Sullivan, D. F. (1971). A single index of mortality and morbidity. *HSMHA Health Reports*, 86, 347-354.

Trovato, F. (2003). *Migration and survival: The mortality experience of immigrants in Canada*. Edmonton: University of Alberta, Department of Sociology, Research report.

Tabellbilaga

Tabell T.1
Antal (100-tal) kvinnor och män efter typ av kommun och ålder, inklusive totalt
Number (100s) of women and men by type of municipality and age, including total

	Kvinnor				Män			
	Stor- städer	Större städer	Mindre städer	Totalt	Stor- städer	Större städer	Mindre städer	Totalt
20	185	216	120	522	196	233	139	568
21	194	235	120	549	201	247	143	591
22	212	252	125	589	219	271	150	640
23	239	272	131	643	241	286	157	684
24	257	276	139	672	256	296	161	713
25	276	283	144	703	276	302	169	747
26	293	279	148	720	291	304	172	767
27	313	274	150	737	304	299	173	777
28	303	260	145	708	300	283	162	746
29	302	254	142	698	303	275	159	736
30	292	243	137	672	294	257	148	700
31	287	240	134	661	295	256	148	699
32	283	232	132	647	292	252	145	689
33	275	223	127	625	287	240	140	667
34	269	220	126	614	282	234	135	650
35	269	220	126	615	281	234	137	653
36	265	221	126	612	277	229	134	640
37	273	227	131	631	286	236	139	661
38	263	219	131	612	273	231	137	641
39	251	218	127	596	262	226	133	620
40	250	220	131	602	261	231	136	629
41	253	223	131	608	263	233	138	634
42	259	233	140	632	269	241	145	655
43	268	244	148	660	277	250	154	681
44	262	238	148	649	271	245	152	668
45	259	245	154	659	271	251	157	678
46	257	244	156	657	265	252	158	675
47	247	241	153	641	254	245	159	657
48	237	237	153	628	242	244	161	647
49	246	246	162	654	247	255	169	671
50	249	261	170	679	255	269	180	705
51	252	260	171	683	257	271	182	709
52	251	259	173	684	258	270	180	708
53	254	254	174	682	256	262	181	700
54	233	233	164	630	239	246	170	654
55	218	226	160	604	223	233	162	618

Tabell T.1 (forts.)

	Kvinnor				Män			
	Stor- städer	Större städer	Mindre städer	Totalt	Stor- städer	Större städer	Mindre städer	Totalt
56	208	218	157	582	213	222	159	595
57	202	219	156	577	202	221	160	583
58	196	219	158	573	200	222	163	585
59	195	217	160	571	197	221	160	579
60	194	222	162	578	195	219	164	579
61	188	218	165	571	193	220	168	581
62	183	218	164	566	181	214	165	561
63	177	212	161	550	173	210	163	547
64	179	216	165	559	172	215	169	556
65	174	214	165	553	168	209	168	546
66	170	212	163	545	159	207	166	532
67	175	221	166	563	163	216	173	553
68	179	229	173	580	165	221	177	563
69	185	233	179	597	167	224	181	573
70	187	230	177	594	168	221	181	571
71	183	231	179	593	164	222	183	570
72	180	227	172	578	167	217	175	559
73	175	216	168	559	158	211	167	536
74	160	202	155	517	147	189	152	488
75	146	180	141	466	130	171	138	439
76	123	160	124	407	108	147	120	375
77	114	149	117	380	100	136	108	344
78	110	147	118	375	93	129	107	328
79	104	138	111	354	85	117	96	299
80+	918	1218	973	3109	564	793	660	2018
Totalt	18 614	19 211	12 551	39074	18 546	19 408	12 873	38733

Antalen är i 100-tal. Siffrorna efter typ av kommun summerar inte alltid till totalen på grund av avrundning till 100-tal.

Tabell T.2
Antal (100-tal) kvinnor och män efter landsdel och ålder
Number (100s) of women and men by parts of Sweden and age

Ålder	Kvinnor			Män		
	Götaland	Svealand	Norrland	Götaland	Svealand	Norrland
20	253	208	60	275	223	70
21	267	221	62	289	230	72
22	288	234	67	313	251	76
23	314	258	70	332	270	82
24	325	273	74	347	283	84
25	335	292	76	360	301	87
26	339	302	79	366	312	90
27	348	313	76	367	323	88
28	329	305	74	349	313	84
29	325	302	71	346	310	80
30	313	290	69	327	298	74
31	306	289	66	326	300	73
32	302	280	64	320	297	72
33	292	272	62	310	288	69
34	284	268	62	305	279	66
35	288	266	61	302	282	68
36	285	265	62	298	276	67
37	293	276	63	304	289	68
38	290	261	62	302	274	65
39	281	255	60	294	263	64
40	284	254	63	297	266	65
41	286	258	64	299	270	65
42	297	266	68	308	276	71
43	307	281	72	320	288	74
44	302	276	71	314	282	72
45	307	279	72	314	289	75
46	307	278	72	316	285	74
47	303	266	72	310	273	73
48	299	258	71	308	265	73
49	311	269	74	320	274	77
50	323	277	80	337	284	84
51	325	279	79	336	289	84
52	324	280	80	337	288	83
53	322	282	79	328	289	82
54	301	256	72	314	263	77
55	285	247	72	292	254	73

Tabell T.2 (forts.)

Ålder	Kvinnor			Män		
	Götaland	Svealand	Norrland	Götaland	Svealand	Norrland
56	277	236	69	283	241	71
57	274	231	72	277	234	72
58	273	227	72	279	232	74
59	271	228	72	277	227	74
60	276	227	74	274	229	75
61	272	223	75	276	229	76
62	272	221	73	270	216	75
63	266	211	73	261	211	75
64	271	214	74	268	211	77
65	267	213	73	262	208	75
66	267	209	70	259	200	73
67	273	216	73	266	210	77
68	279	224	77	274	209	79
69	286	231	80	276	217	80
70	284	232	79	275	218	78
71	283	231	80	273	216	80
72	274	227	77	270	212	76
73	265	222	72	257	207	73
74	250	200	67	236	186	66
75	226	180	60	216	164	58
76	195	157	55	181	142	52
77	187	142	52	168	130	46
78	182	139	54	160	123	46
79	173	132	49	147	111	41
80+	1 547	1 145	416	1 012	726	280
Totalt	24 025	20 521	5 830	24 263	20 582	5 982

Antalen är i 100-tal.

Tabell T.3
Antal (100-tal) kvinnor och män efter födelselandsgrupp och ålder
Number (100s) of women and men by country of birth group and age

Ålder	Kvinnor			Män		
	Sverige	Europa (utom Sverige)	Utanför Europa	Sverige	Europa (utom Sverige)	Utanför Europa
20	427	28	67	451	26	90
21	451	31	67	472	28	91
22	484	35	70	514	32	94
23	528	41	73	552	36	96
24	549	44	78	576	42	95
25	567	54	82	602	52	93
26	570	63	88	607	62	98
27	574	65	99	605	67	105
28	534	69	105	566	70	110
29	514	73	111	547	76	114
30	483	73	116	503	76	120
31	466	74	121	491	78	131
32	447	73	127	475	78	136
33	424	75	126	451	79	138
34	413	74	128	440	79	131
35	418	72	126	442	79	132
36	423	70	118	443	79	118
37	434	72	126	457	79	126
38	431	70	112	451	77	112
39	415	68	112	436	77	107
40	426	68	107	452	74	102
41	437	67	105	461	74	98
42	462	67	103	486	72	96
43	490	66	104	517	71	93
44	488	64	97	514	69	85
45	497	64	98	525	68	85
46	504	64	89	532	66	78
47	486	63	93	510	66	81
48	475	67	86	503	68	76
49	504	68	82	526	70	75
50	537	67	76	564	70	70
51	544	68	71	571	68	71
52	544	69	71	567	70	71
53	546	70	66	562	69	69
54	498	69	63	520	69	66
55	475	67	62	488	64	65

Tabell T.3 (forts.)

Ålder	Kvinnor			Män		
	Sverige	Europa (utom Sverige)	Utanför Europa	Sverige	Europa (utom Sverige)	Utanför Europa
56	461	69	53	475	62	57
57	451	68	58	459	63	61
58	457	68	48	475	60	50
59	462	66	44	473	57	49
60	468	67	43	472	57	49
61	464	69	38	478	58	44
62	461	68	36	466	56	39
63	449	68	33	453	56	38
64	464	67	28	470	52	33
65	461	65	27	464	50	31
66	455	67	23	455	49	28
67	472	69	22	473	53	27
68	493	69	19	488	52	23
69	511	69	17	499	53	21
70	511	68	16	497	54	19
71	516	63	14	502	51	17
72	510	55	13	499	45	15
73	498	50	11	479	44	13
74	460	48	10	434	43	11
75	414	43	9	387	42	10
76	351	48	8	323	44	9
77	329	43	9	295	40	8
78	323	45	6	285	37	7
79	305	43	6	259	34	6
80+	2715	342	53	1799	184	34
Totalt	30924	4083	4067	30739	3778	4216

Antalen är i 100-tal.

Tabell T.4

Antal (100-tal) kvinnor och män efter utbildningsnivå och ålder

Number (100s) of women and men by educational attainment and age

Ålder	Kvinnor				Män			
	För-gymn.	Gymn.	Efterg. (<3 år)	Efterg. (3+ år)	För-gymn.	Gymn.	Efterg. (<3 år)	Efterg. (3+ år)
20	68	369	57	0	98	386	49	0
21	60	343	122	2	88	384	92	1
22	61	322	159	27	89	386	123	16
23	57	311	171	79	85	390	133	49
24	59	299	155	134	83	388	133	81
25	57	292	144	184	84	389	132	111
26	59	284	134	217	88	385	129	132
27	61	279	133	239	90	375	129	151
28	58	256	122	247	85	346	124	159
29	56	245	117	256	81	337	118	168
30	55	229	113	253	78	309	113	166
31	55	219	110	256	80	301	112	175
32	56	209	104	257	83	292	108	176
33	55	196	96	260	80	275	104	178
34	56	191	91	260	79	266	99	177
35	57	184	89	269	83	261	96	185
36	53	189	86	270	77	261	93	183
37	55	197	86	280	75	277	93	192
38	59	189	80	272	90	255	89	185
39	60	190	78	255	89	250	80	180
40	53	202	75	261	72	277	81	178
41	48	211	77	262	59	289	84	183
42	49	228	77	267	58	308	88	184
43	56	244	84	268	71	320	89	186
44	55	244	90	254	73	310	97	174
45	58	256	96	241	78	318	103	166
46	55	270	99	226	71	330	105	157
47	58	276	101	200	69	331	105	141
48	55	278	104	186	68	331	106	131
49	58	298	107	184	72	347	110	132
50	60	318	113	183	79	368	117	132
51	61	325	114	177	86	372	115	128
52	64	329	114	170	93	372	113	122
53	68	330	112	167	99	364	108	121
54	68	300	103	153	97	337	104	110
55	67	291	101	140	97	317	94	105

Tabell T.4 (forts.)

Ålder	Kvinnor				Män			
	För- gymn.	Gymn.	Efterg. (<3 år)	Efterg. (3+ år)	För- gymn.	Gymn.	Efterg. (<3 år)	Efterg. (3+ år)
56	65	283	96	134	95	305	87	102
57	72	275	97	128	99	296	83	99
58	73	273	97	126	106	291	84	98
59	79	267	97	124	112	283	82	96
60	81	271	99	122	117	277	81	99
61	83	270	96	119	118	278	81	99
62	85	263	96	117	115	267	80	94
63	93	250	92	111	136	238	79	91
64	93	259	93	111	136	241	80	95
65	94	257	90	108	128	243	77	94
66	97	252	85	107	128	235	74	91
67	107	256	84	111	139	236	77	95
68	119	260	85	112	147	241	70	99
69	131	268	81	110	156	244	65	103
70	137	264	79	109	164	241	60	100
71	147	261	74	104	172	239	57	98
72	151	252	70	97	174	230	54	94
73	151	242	66	92	166	222	52	90
74	146	222	58	84	155	199	47	81
75	141	192	51	75	145	177	42	70
76	133	167	41	60	133	149	34	54
77	133	152	37	51	128	135	30	46
78	136	147	36	50	128	124	27	44
79	134	136	32	45	118	110	26	40
80+	1 531	1 019	206	284	900	690	148	244
Totalt	7 836	16 529	5 853	10 049	8 712	18 374	5 444	7 329

Antalen är i 100-tal.

Tabell T.5

Antal återstående år totalt samt med olika grad av aktivitetsnedsättning vid 30 års ålder efter kön med 95-procentiga konfidensintervall, 2016–2017

Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017

Återstående medellivslängd	Kvinnor		Män	
	Antal återstående år	95% konfidensintervall	Antal återstående år	95% konfidensintervall
Totalt	54,59		51,40	
Utan aktivitetsnedsättning	44,10	(42,54–45,66)	44,36	(43,03–45,69)
Med aktivitetsnedsättning	10,49	(8,93–12,05)	7,04	(5,71–8,37)
Med aktivitetsnedsättning i hög grad	4,15	(3,07–5,22)	2,43	(1,58–3,27)

Tabell T.6

Antal återstående år totalt samt med olika grad av aktivitetsnedsättning vid 30 års ålder efter kön och kommungrupp med 95-procentiga konfidensintervall, 2016–2017
Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017

<i>Kommungrupp</i> Återstående medellivslängd	Kvinnor		Män	
	Antal återstående år	95% konfidens- intervall	Antal återstående år	95% konfidens- intervall
<i>Storstäder och storstadsnära kommuner</i>				
Totalt	54,85		51,71	
Utan aktivitets- nedsättning	44,80 (42,17–47,43)		45,30 (43,10–47,50)	
Med aktivitets- nedsättning	10,05 (7,42–12,68)		6,41 (4,22–8,61)	
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,02 (2,15–5,89)		2,32 (0,86–3,79)	
<i>Större städer och kommuner nära en större stad</i>				
Totalt	54,58		51,39	
Utan aktivitets- nedsättning	44,09 (41,50–46,68)		43,66 (41,40–45,92)	
Med aktivitets- nedsättning	10,48 (7,90–13,07)		7,73 (5,48–9,99)	
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,31 (2,46–6,16)		2,66 (1,27–4,07)	
<i>Mindre städer/tätorter med landsbygdskommuner</i>				
Totalt	54,30		51,03	
Utan aktivitets- nedsättning	43,05 (40,02–46,08)		44,06 (41,57–46,55)	
Med aktivitets- nedsättning	11,25 (8,22–14,28)		6,97 (4,48–9,45)	
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,04 (2,29–5,68)		2,22 (0,72–3,71)	

Tabell T.7

Andel i olika län vid födelsen, landsdelsgrupperat, efter län för boende 2017. Inrikes födda kvinnor 20 år och äldre

Proportion in different counties at birth, grouped by parts of Sweden, by county of residence 2017. Native-born women ages 20 and above

Landsdel Län för boende 2017	Grupperat län vid födelsen				Antal
	Kvar- boende, åter- flyttare	Från län i Götaland	Från län i Svealand	Från län i Norrländ	
Götaland					
Hallands län	48,3	40,7	7,9	3,1	106 200
Kronobergs län	61,3	29,6	6,7	2,4	59 200
Östergötlands län	65,6	9,6	20,4	4,4	22 000
Gotlands län	66,5	14,3	15,0	4,2	145 40
Blekinge län	66,7	22,2	8,3	2,8	109 900
Kalmar län	67,0	20,1	10,3	2,6	82 000
Jönköpings län	68,2	23,8	5,9	2,1	51 800
Skåne län	74,6	14,4	8,3	2,7	396 600
Västra Götalands län	75,7	10,9	9,8	3,6	518 500
Svealand					
Uppsala län	45,7	10,7	30,3	13,3	115 100
Södermanlands län	56,3	11,9	25,6	6,3	87 900
Västmanlands län	58,9	24,1	8,7	8,3	80 900
Stockholms län	61,0	12,1	16,3	10,5	627 100
Örebro län	62,8	12,7	19,4	5,2	95 600
Dalarnas län	67,0	6,2	18,0	8,8	96 100
Värmlands län	73,2	11,2	12,1	3,6	95 000
Norrländ					
Jämtlands län	64,9	6,5	13,3	15,3	45 200
Gävleborgs län	70,9	4,3	16,7	8,1	96 400
Västerbottens län	72,5	4,1	9,4	14,0	84 600
Västernorrlands län	72,5	4,4	7,5	15,5	92 700
Norrbottens län	83,7	3,6	5,8	6,9	84 300
Totalt					3 092 400

Antalen är avrundade till 100-tal.

Tabell T.8

Andel i olika län vid födelsen, landsdelsgupperat, efter län för boende 2017. Inrikes födda män 20 år och äldre

Proportion in different counties at birth, grouped by parts of Sweden, by county of residence 2017. Native-born men ages 20 and above

Landsdel Län för boende 2017	Län vid födelsen grupperat efter landsdel				Antal
	Kvar- boende, åter- flyttare	Från län i Götaland	Från län i Svealand	Från län i Norrland	
Götaland					
Hallands län	52,0	37,8	7,4	2,8	104 500
Kronobergs län	66,1	25,4	6,4	2,1	60 500
Östergötlands län	68,4	13,1	14,5	4,0	147 100
Gotlands län	69,1	9,1	18,4	3,4	21 400
Blekinge län	69,7	21,8	6,4	2,1	52 800
Kalmar län	70,0	18,0	9,6	2,4	82 100
Jönköpings län	71,0	19,0	7,7	2,4	110 400
Skåne län	77,1	12,8	7,7	2,4	383 900
Västra Götalands län	78,3	9,8	8,8	3,1	515 300
Svealand					
Uppsala län	49,6	9,9	29,1	11,4	113 200
Södermanlands län	59,9	10,7	24,1	5,3	87 200
Västmanlands län	62,3	8,4	21,7	7,5	81 400
Stockholms län	64,8	15,3	11,2	8,7	613 800
Örebro län	66,5	11,5	17,5	4,5	94 300
Dalarnas län	70,4	5,8	16,5	7,3	97 800
Värmlands län	75,2	10,4	11,2	3,2	95 100
Norrland					
Jämtlands län	68,8	6,1	12,1	13,0	45 900
Gävleborgs län	73,4	4,2	15,5	6,9	96 800
Västerbottens län	75,0	4,3	7,6	13,1	94 300
Västernorrlands län	75,1	4,0	9,3	11,6	85 400
Norrbottens län	83,6	3,9	6,3	6,2	90 700
Totalt					3 073 900

Antalen är avrundade till 100-tal.

Tabell T.9

Antal återstående år totalt samt med olika grad av aktivitetsnedsättning vid 30 års ålder efter kön och landsdel med 95-procentiga konfidensintervall, 2016–2017

Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017

<i>Landsdel</i> Återstående medellivslängd	Kvinnor		Män	
	Antal återstående år	95% konfidens- intervall	Antal återstående år	95% konfidens- intervall
<i>Götaland</i>				
Totalt	54,63		51,47	
Utan aktivitets- nedsättning	44,23 (41,71–46,75)		44,60 (42,50–46,70)	
Med aktivitets- nedsättning	10,40 (7,88–12,93)		6,88 (4,77–8,98)	
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,06 (2,32–5,79)		2,29 (0,98–3,62)	
<i>Svealand</i>				
Totalt	54,78		51,54	
Utan aktivitets- nedsättning	44,28 (41,94–46,62)		44,28 (42,25–46,32)	
Med aktivitets- nedsättning	10,50 (8,16–12,84)		7,26 (5,23–9,29)	
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	3,87 (2,33–5,41)		2,79 (1,42–4,16)	
<i>Norrland</i>				
Totalt	53,88		50,74	
Utan aktivitets- nedsättning	42,99 (39,56–46,42)		43,44 (40,70–46,18)	
Med aktivitets- nedsättning	10,89 (7,46–14,32)		7,30 (4,56–10,04)	
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,66 (2,28–7,08)		2,14 (0,69–3,59)	

Tabell T.10

Antal återstående år totalt samt med olika grad av aktivitetsnedsättning vid 30 års ålder efter kön och utbildningsnivå med 95-procentiga konfidensintervall, 2016–2017
Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017

Utbildningsnivå Återstående medellivslängd	Kvinnor		Män	
	Antal återstående år	95% konfidens- intervall	Antal återstående år	95% konfidens- intervall
<i>Förgymnasial</i>				
Totalt	52,20		48,70	
Utan aktivitets- nedsättning	39,16	(35,51–42,82)	38,51	(35,01–42,00)
Med aktivitets- nedsättning	13,04	(9,39–16,69)	10,20	(6,70–13,69)
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	6,04	(3,26–8,81)	4,07	(1,61–6,52)
<i>Gymnasial</i>				
Totalt	54,53		51,33	
Utan aktivitets- nedsättning	42,67	(40,07–45,27)	44,19	(42,21–46,17)
Med aktivitets- nedsättning	11,87	(9,26–14,47)	7,14	(5,16–9,12)
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,19	(2,54–5,83)	2,20	(1,06–3,34)
<i>Eftergymnasial mindre än 3 år</i>				
Totalt	56,35		53,38	
Utan aktivitets- nedsättning	47,71	(44,89–50,52)	47,75	(45,71–49,78)
Med aktivitets- nedsättning	8,64	(5,82–11,45)	5,63	(3,60–7,67)
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	4,66	(2,28–7,08)	2,08	(1,11–3,21)
<i>Eftergymnasial 3 år eller mer</i>				
Totalt	57,27		54,70	
Utan aktivitets- nedsättning	50,11	(47,41–52,80)	48,87	(46,33–51,41)
Med aktivitets- nedsättning	7,16	(4,47–9,86)	5,83	(3,29–8,37)
Med aktivitets- nedsättning i hög grad	3,13	(1,13–5,15)	2,43	(0,77–4,14)

Tabell T.11

Standardiserade demografiska mått efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, kommungrupp, och landsdel. Kvinnor, 2017

Standardized demographic measures by attained level of education, region of birth, type of municipality, and part of Sweden. Women, 2017

Utbildningsnivå:	Andel födda i annat län än de bor i	Andel barnlösa bland 30- åringar	Andel barnlösa bland 50- åringar	Andel samboende med barn	Andel ensam- stående med barn	Andel ensam- stående utan barn	Andel som bor i småhus	Andel som äger bostad
Efterg., 3+ år	46	56	14	51	7	34	59	81
Efterg., <3 år	39	51	15	45	9	35	56	76
Gymnasial	29	38	13	41	10	37	53	71
Förgymnasial	24	33	17	36	14	39	46	62
Födda i:								
Sverige		49	13	45	9	36	59	77
Europa		45	17	43	9	39	43	65
Utanför Europa		38	19	45	13	36	29	48
Typ av kommun:								
Storstäder	35	56	15	43	10	40	41	70
Större städer	35	42	13	46	9	36	57	72
Mindre städer	32	37	13	46	9	34	68	78
Landsdel:								
Svealand	41	49	15	44	10	38	50	73
Götaland	31	45	13	46	9	36	58	72
Norrland	27	48	15	44	10	37	53	72
Ålder:	30+ år	30 år	50 år	30-59 år	30-59 år	50+ år	30+ år	30+ år
R-Square	0,87	0,92	0,58	0,94	0,79	0,98	0,93	0,91
N	448	96	96	576	576	940	1324	1324

Tabell T.11 (forts.)

Utbildningsnivå:	Antal personer i hushåll	Bostadsyta	Bostadsyta per person	Andel som bor på mindre än 20 kvm	Andel föräldrar med barn inom 10 km	Andel föräldrar med avstånd till egna föräldrar inom 10 kilometer	Andel 65 år och äldre utan vuxet barn inom 10 kilometer	Andel föräldrar med alla biologiska barn hemmaboende
Efterg., 3+ år	3	111	51	6	72	29	54	96
Efterg., <3 år	3	105	50	8	65	33	50	94
Gymnasial	3	99	48	9	60	39	43	91
Förgymnasial	3	93	45	12	50	33	37	88
Födda i:								
Sverige	3	105	50	6	66	41	43	93
Europa	3	95	45	13	63	14	46	95
Utanför Europa	3	90	41	26	62	8	49	96
Typ av kommun:								
Storstäder	3	96	46	10	70	31	38	94
Större städer	3	104	49	7	63	34	43	93
Mindre städer	3	108	51	7	59	36	49	93
Landsdel:								
Svealand	3	99	48	9	65	33	43	93
Götaland	3	105	50	8	65	33	44	94
Norrland	3	99	48	8	66	33	43	92
Ålder:	30+ år	30+ år	30+ år	30+ år	30-59 år	30+ år	65+ år	30+ år
R-Square	0,96	0,91	0,98	0,85	0,74	0,94	0,76	0,67
N	1324	1324	1324	1324	561	680	652	576

Tabell T.12

Standardiserade demografiska mått efter utbildningsnivå, födelselandsgrupp, kommungrupp, och landsdel. Män, 2017*Standardized demographic measures by attained level of education, region of birth, type of municipality, and part of Sweden. Men, 2017*

Utbildningsnivå:	Andel födda i annat län än de bor i	Andel barnlösa bland 30- åringar	Andel barnlösa bland 50- åringar	Andel samboende med barn	Andel ensam- stående med barn	Andel ensam- stående utan barn	Andel som bor i småhus	Andel som äger bostad
Efterg., 3+ år	50	75	19	52	2	21	60	82
Efterg., <3 år	37	72	20	47	3	22	59	77
Gymnasial	26	59	21	43	3	26	58	74
Förgymnasial	21	58	25	37	3	29	53	67
Födda i:								
Sverige		66	21	45	3	26	63	80
Europa		62	23	45	2	25	46	65
Utanför Europa		66	17	48	3	22	28	42
Typ av kommun:								
Storstäder	31	71	21	44	3	27	44	71
Större städer	33	62	20	46	3	25	61	74
Mindre städer	30	60	21	46	3	25	71	80
Landsdel:								
Svealand	37	67	21	44	3	26	53	75
Götaland	28	64	20	46	3	24	61	74
Norrland	26	66	22	43	3	27	58	75
Ålder:								
30+ år	30+ år	30 år	50 år	30-59 år	30-59 år	50+ år	30+ år	30+ år
R-Square	0,91	0,92	0,47	0,86	0,76	0,89	0,93	0,92
N	448	96	96	576	576	924	1306	1306

Tabell T.12 (forts.)

Utbildningsnivå:	Antal personer i hushåll	Bostadsyta	Bostadsyta per person	Andel som bor på mindre än 20 kvm	Andel föräldrar med frånlevande barn avstånd till barn inom 10 km	Andel föräldrar med egna föräldrar inom 10 kilometer	Andel 65 år och äldre utan vuxet barn inom 10 kilometer	Andel föräldrar med alla biologiska barn hemmaboende
Efterg., 3+ år	3	114	50	7	66	25	56	90
Efterg., <3 år	3	107	48	9	62	32	53	85
Gymnasial	3	101	47	10	58	40	50	78
Förgymnasial	3	94	45	12	55	37	47	70
Födda i:								
Sverige	3	106	50	6	61	42	51	82
Europa	3	95	41	16	59	16	51	82
Utanför Europa	3	87	36	34	59	10	40	80
Typ av kommun:								
Storstäder	3	97	44	12	64	32	44	81
Större städer	3	105	48	8	60	35	50	82
Mindre städer	3	109	51	8	55	39	56	82
Landsdel:								
Svealand	3	100	46	10	61	34	50	81
Götaland	3	106	49	9	60	35	50	83
Norrland	3	100	47	9	61	34	51	80
Ålder:	30+ år	30+ år	30+ år	30+ år	30-59 år	30+ år	65+ år	30+ år
R-Square	0,94	0,87	0,95	0,90	0,61	0,93	0,73	0,80
N	1308	1306	1306	1306	575	945	636	576

Worlds apart? Demographic inequalities in Sweden

Summary

Living conditions vary for different persons in Sweden. Some differences depend on young age or old age and other differences depend on living in different parts of Sweden, in a larger or smaller municipality, or whether the person is born in Sweden or abroad. There are also differences that depend on the person's achieved educational attainment. This report describes differences between the groups mentioned above in relation to domestic migration, childbirths, family arrangements, housing situation and life expectancy.

Differences in dwellings depend on type of municipality. In smaller towns and rural municipalities, larger number of persons lives in owner-occupant one- or two dwelling buildings and have larger living space per person than those in larger cities. In large cities and municipalities near large cities, a larger number of persons lives in owner-occupied apartments in multi-dwelling buildings than in smaller towns. Native-born and persons with post-secondary educational attainment own more often their dwelling. It is most common for persons born outside Europe to live in an overcrowded dwelling, whereas differences between types of municipalities or levels of educational attainment are smaller.

Women and men in large cities with a long post-secondary education are most often childless at age 30, but at age 50 differences in childlessness are smaller between groups. At age 50 women and men with compulsory education have a higher proportion of childlessness than groups with higher educational attainments. Among women the proportion that is childless is somewhat higher for foreign-born than for those born in Sweden.

Nearly all women with children under 18 years also live with all their children. There are larger differences for men who often are not living with all their children. There is a clear gradient between groups with different educational attainment, in relation to the proportion living with all their children, for both women and men. The proportion is highest for those with a long post-secondary education, somewhat lower for the group with a short post-secondary education, even lower for those with upper secondary education and lowest for those with compulsory education. The reason for this correlation is that separations and family disruptions varies by educational attainment. This makes the proportion living without a partner but with children to be highest in the group with compulsory education and lowest for the group with a long post-secondary education. This is most clearly seen for women since it is uncommon in all groups of men to be single with children, partly because children can only be registered with one of their parents. Other studies have shown that children not living with their father more often alternate living with both parents if the father has a higher education. This is observed by the longer distance for fathers with compulsory education compared to fathers with a higher educational attainment.

For parents in occupational life it might be an advantage to have their own parents within 10 kilometers. There are clear differences with regard to the proportion having their own parents within this distance. The proportion is highest for parents born in Sweden and lowest for foreign-born. It is also more common for parents with upper-secondary education to live close to their own parents than for those with higher and lower educational attainment.

In older ages, 65 years and older, it might be a help to have their adult children in the surrounding area. Women and men in large cities, with compulsory education and born in Sweden have a relatively high proportion adult children within 10 kilometers. The proportion is relatively low for those with a long post-secondary education, born outside Europe and those living in smaller towns and rural municipalities.

There are certain differences in life expectancy by educational attainment, country of birth group, type of municipality and regional parts of Sweden. Differences are smallest by type of municipality and parts of Sweden, somewhat larger by country of birth group, life expectancy is higher for those born outside Europe than for other groups. But the largest differences in life expectancy is seen by educational attainment, for both women and men. Besides the difference in the number of remaining years of life, there is also a difference in the number of years without activity limitations. The number of remaining years with activity limitations is highest for those with compulsory education and decrease stepwise with higher educational attainment and is lowest for those with a long post-secondary education.

In the report, more detailed analyses are presented to see if some results are perhaps due to underlying differences in composition of groups. There were no great changes in findings after this analysis. In Sweden, we see generally large differences, and for most demographic measures, by educational attainment and country of birth group, somewhat less by type of municipality, but clearly less by regional parts of Sweden, Götaland, Svealand and Norrland. However, for domestic migration, there are geographic differences between these parts of Sweden. The proportion born in Sweden who are living in a different county than their county of birth is higher in Svealand than in Götaland and Norrland.

List of tables

Population 20 years and older by part of Sweden and type of municipality, 2017	57
Number of births by country of birth group of the mother and the father, 2017	82
Number of births by educational attainment of the mother and the father, 2017	104
Summary of the dimensions that show relatively larger differences in various demographic measures	132
Number (100s) of women and men by type of municipality and age, including total	146
Number (100s) of women and men by parts of Sweden and age	148
Number (100s) of women and men by country of birth group and age	150
Number (100s) of women and men by educational attainment and age	152
Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017	154
Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017	155
Proportion in different counties at birth, grouped by parts of Sweden, by county of residence 2017. Native-born women ages 20 and above	156
Proportion in different counties at birth, grouped by parts of Sweden, by county of residence 2017. Native-born men ages 20 and above	157
Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017	158
Number of remaining years in total and with different degree of activity limitation at age 30 by sex and 95 percent confidence interval, 2016–2017	159
Standardized demographic measures by attained level of education, region of birth, type of municipality, and part of Sweden. Women, 2017	160
Standardized demographic measures by attained level of education, region of birth, type of municipality, and part of Sweden. Men, 2017	162

List of graphs

Distribution of the population by sex and age, 2017	11
School enrolment rate of the population aged 18–64, autumn semester 2016 ..	12
Distribution of the population by educational attainment, 2017. Women, men and total 20 years and older	13
Proportion of the population with post-secondary education, by sex and age, 2017	13
Distribution of the population by region of birth, 2017. Women, men and total 20 years and older	14
Proportion of the population born in Europe (excluding Sweden) and outside of Europe by sex and age, 2017	15
Proportion not born in the county where they live in 2017 by sex and age. Native-born	16
Age-specific fertility rates by sex, 2017	17
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex, 2017	18
Distribution of the population by household position in different age groups, 2017	19
Proportion living with at least one parent by sex and age, 2017	20
Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household, by sex and age, 2017	20
Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex and age, 2017	21

Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (classified by distance to the nearest child registered elsewhere), 2017. Women, men and total 20 years and older	22
Proportion of parents with at least one non-resident biological child under 18 years by sex, age and distance to the nearest child, 2017	23
Distribution of the population by distance to own parents, 2017. Women, men and total 20 years and older with biological children under 18 years	24
Proportion living without a partner and no child under 18 years in the household, by sex and age, 2017	25
Distribution of the population by distance to the nearest adult child, 2017. Women, men and total 65 years and older	25
Distribution of the population by type of dwelling, 2017. Women, men and total 20 years and older	26
Proportion that lives in owned apartments, rented apartments and detached houses, by sex and age, 2017	26
Average number of persons per household and average living space by sex and age, 2017	27
Average living space per person by sex and age, 2017	28
Proportion of the population living in homes with less than 20 square meters of living space per person, by sex and age, 2017	28
Life expectancy by sex at age 30, 65, and 80	29
Number of life table deaths (of 100 000 births) by sex and age, 2017	29
Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between women and men at age 30, 2017	30
Number of remaining health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation and sex, 2016–2017	30
Proportion with activity limitations for women and men in different age groups 2016–2017, with 95 percent confidence intervals	31
Distribution of the population 20 years and older by type of municipality, 2017	34
Population pyramid for women and men in different types of municipality, 2017	35
Population by type of municipality and educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	36
Proportion with post-secondary education by sex, age and type of municipality, 2017	37
Distribution of the population by place of birth and type of municipality, 2017. Women and men in ages 20 and above	37
Proportion born in Europe (excluding Sweden) by sex, age and type of municipality, 2017	38
Proportion born outside Europe by sex, age and type of municipality, 2017	38
Proportion not born in the county where they reside in 2017 by type of municipality. Native-born women and men 20 years and older	39
Proportion born in a different county than their present residence, by sex, age and type of municipality, 2017. Native-born	40
Total fertility rate by sex and type of municipality, 2017	40
Age-specific fertility rates by sex and type of municipality, 2017	41
Mean age at first birth by sex and type of municipality, 2017	42
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex and type of municipality, 2017	42
Proportion living with at least one parent by sex, age and type of municipality, 2017	43
Proportion living with a partner and at least one child under age 18 in the household, by sex, age and type of municipality, 2017	44
Proportion living without a partner and with at least one child under 18 years in the household, by sex, age and type of municipality, 2017	45

Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child), by type of municipality, 2017. Women and men 20 years and older	46
Proportion of parents with a child living within 10 km, by sex, age and type of municipality, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere	46
Distribution of distance to nearest parent by type of municipality, 2017. Women and men 20 years and older with at least one biological child under 18 years ...	47
Proportion without a partner and no child under 18 years in the household by sex, age and type of municipality, 2017	48
Distance to the nearest adult child by type of municipality, 2017. Women and men 65 years and older	49
Distribution of the population in different types of municipalities by type of dwelling, 2017. Women and men 20 years and older	49
Average number of persons per household and average living space by type of municipality, 2017. Population 20 years and older	50
Average living space per person by sex, age and type of municipality, 2017	51
Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and type of municipality, 2017	52
Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and type of municipality, 2017	52
Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and type of municipality, 2017	53
Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between large cities and small towns, by sex, 2017	54
Number of remaining health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation, sex and type of municipality, 2016–2017	54
Distribution of the population 20 years and older in different parts of Sweden, 2017	57
Population pyramid for women and men in different parts of Sweden, 2017	58
Population in different parts of Sweden by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	59
Proportion with post-secondary education by sex, age and part of Sweden, 2017	59
Distribution of country of birth group by part of Sweden, 2017. Women and men 20 years and older	60
Proportion born in Europe (excluding Sweden) by sex, age and part of Sweden, 2017	61
Proportion born outside Europe by sex, age and part of Sweden, 2017	61
Proportion not born in the county where they live in 2017 by part of Sweden. Native-born women and men 20 years and older	62
Proportion not born in the county where they live in 2017 by sex, age and part of Sweden. Native-born	63
Total fertility rate by sex and part of Sweden, 2017	63
Age-specific fertility rates by sex and part of Sweden, 2017	64
Mean age at first birth by sex and part of Sweden, 2017	64
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex and part of Sweden, 2017	65
Proportion living with at least one parent by sex, age and part of Sweden, 2017	66
Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and part of Sweden, 2017	66
Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and part of Sweden, 2017	67
Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child) by parts of Sweden, 2017. Women and men 20 years and older	68

Proportion of parents with a child living within 10 km, by sex, age and part of Sweden, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere	68
Distribution of distance to nearest parent by different parts of Sweden, 2017. Women and men 20 years and older with at least one biological child under 18 years	69
Proportion without a partner and no child under the age of 18 in the household, by sex, age and part of Sweden, 2017	70
Distance to the nearest adult child, by part of Sweden, 2017. Women and men 65 years and older	70
Distribution of the population in different parts of Sweden by type of dwelling, 2017. Women and men 20 years and older	71
Average number of persons per household and average living space by part of Sweden, 2017. Women and men 20 years and above	72
Average useful floor space per person by sex, age and part of Sweden, 2017	73
Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and part of Sweden, 2017	74
Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and part of Sweden, 2017	74
Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and part of Sweden, 2017	75
Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between Svealand and Norrland by sex, 2017	75
Number of health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation by sex and part of Sweden 2016–2017	76
Distribution of the population 20 years and older in three country of birth groups, 2017	78
Population pyramid by country of birth group, 2017	79
Distribution of type of municipality by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older	80
Distribution of part of Sweden by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older	81
Distribution of educational attainment by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older	81
Proportion with post-secondary education by sex, age and place of birth, 2017	82
Total fertility rate by sex and place of birth of the parent, 2017	83
Age-specific fertility rates by sex and country of birth group of the parent, 2017	84
Mean age at first birth by sex and country of birth group of the parent, 2017 ...	84
Proportion childless at ages 30 and 50 by sex and country of birth group, 2017	85
Proportion living with at least one parent by sex, age and country of birth group, 2017	86
Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household, by sex, age and country of birth group, 2017	87
Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and country of birth group, 2017	88
Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child) by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older	88
Proportion of parents with a child living within 10 km, by sex, age and country of birth group, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere	89
Distribution of distance to nearest parent by place of birth, 2017. Women and men 20 years and with at least one child under 18 years	89
Proportion without a partner and no child under 18 years in the household by sex, age and country of birth group, 2017	90

Distance to the nearest adult child by country of birth group, 2017. Women and men 65 years and older	91
Distribution of different types of dwelling by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older	91
Average number of persons per household and average living space by country of birth group, 2017. Women and men 20 years and older	92
Average living space per person by sex, age and country of birth group, 2017 ..	93
Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and country of birth group, 2017	94
Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and country of birth group, 2015–2017	95
Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and country of birth group, 2015–2017	95
Contribution of different age groups to the difference in life expectancy between those born outside Europe and those born in Sweden, by sex, 2015–2017	96
Distribution of the population 20 years and older by educational attainment, 2017	98
Population pyramid for women and men with different educational attainment, 2017	99
Distribution of type of municipality by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	100
Distribution of part of Sweden by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	100
Distribution of country of birth groups by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	101
Proportion born in Europe (excluding Sweden) by sex, age and educational attainment, 2017	102
Proportion born outside Europe by sex, age and educational attainment, 2017	102
Proportion not born in the county where they live in 2017 by educational attainment. Native-born women and men 20 years and older	103
Proportion not born in the county where they live in 2017 by sex, age and educational attainment. Native-born	104
Age-specific fertility rates by sex and educational attainment, 2017	105
Proportion childless at age 30 and 50 by sex and educational attainment, 2017	106
Proportion living with a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and educational attainment, 2017	107
Proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by sex, age and educational attainment, 2017	108
Proportion of parents that live with all their biological children and proportion that live apart from at least one child (grouped by distance to the nearest child) by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	108
Proportion of parents with a child living within 10 km by sex, age and educational attainment, 2017. Parents with at least one biological child under 18 years registered elsewhere	109
Distribution of distance to nearest parent by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older with at least one child under 18 years	110
Proportion without a partner and no child under 18 years in the household by sex, age and educational attainment, 2017	111
Distance to the nearest adult child by educational attainment, 2017. Women and men 65 years and older	111
Distribution of types of dwelling by educational attainment, 2017. Women and men 20 years and older	112

Average number of persons per household by sex, age and educational attainment, 2017	113
Average living space by sex, age and educational attainment, 2017	114
Average living space per person by sex, age and educational attainment, 2017	115
Proportion living in homes with less than 20 square meters of living space per person by sex, age and educational attainment, 2017	116
Life expectancy at age 30, 65, and 80 by sex and educational attainment 2017.	116
Number (in thousands) of life table deaths by sex, age group and parts of Sweden 2017	117
Contribution from different age groups to the difference in life expectancy between those with a longer post-secondary and compulsory education by sex, 2017	118
Number of health weighted life years from age 30 by degree of activity limitation, sex and educational level 2016–2017	119
Proportion with activity limitations by sex and age group with 95 percent confidence intervals 2016–2017	119
Standardized proportion not born in the county where they live in 2017 by educational attainment, type of municipality and part of Sweden, 2017. Native-born women and men 30 years and older.....	122
Standardized proportion childless for women and men at age 30 by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017	123
Standardized proportion childless women and men at age 50 by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017	124
Standardized proportion of parents living together with all their biological children under 18 years by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30–59 years	125
Standardized proportion living without a partner and at least one child under 18 years in the household by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30–59 years	126
Standardized proportion of parents with non-resident biological children having the non-resident child within 10 km distance by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30–59 years	127
Standardized proportion of parents having their parents registered within 10 km distance by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30 years and above	128
Standardized proportion without an adult child living within 10 kilometres distance by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 65 years and older	129
Standardized proportion living in owner-occupied one- or two or multi-dwelling buildings by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30 years and older .	130
Standardized proportion in homes with less than 20 square meters of living space per person by educational attainment, country of birth group, type of municipality and part of Sweden, 2017. Women and men 30 years and older .	131

List of maps

Regional clasification of Sweden in three main groups of municipalities according to the Swedish Association of Local Authorities and Regions, 2017..33

Swedish regional parts Götaland, Svealand, and Norrland	56
---	----

List of terms

A	aktivitets- nedsättning	activity limitation
	antal	number
B	barn	children
	barnlösa	childless
	bor	lives
	bostadsrätt	owner-occupied apartment
	bostadsyta	living space
D	döda	deaths
E	eftergymnasial, post-secondary efterg.	
	ej känd	unknown
	eller	or
	ensamstående	single
	ett vuxet barn	one adult child
	Europa	Europe
F	faderns	father's
	flerbostadshus	apartment blocks, multi-dwelling building
	födda	born
	födelselands- grupp	country of birth group
	förgymnasial	compulsory
G	förälder	parent
	gymnasial	upper secondary
H	hemmaboende	living at home
	hushåll	household
	hyresrätt (HR)	rented dwelling
I	i	in
	i hög grad	highly, a great degree
	inget	no, nothing
	inom	within
	inrikes omflyttning	domestic migration
K	kommungrupp	main groups of municipalities, type of municipality
	kortare än	shorter than

	kvinnor	women
L	landsdel	parts of Sweden
M	med	with
	mindre städer	smaller towns/urban areas and rural municipalities
	moderns	mother's
	män	men
N	nära	close
P	per person	per person
	procent	per cent
	på samma fastighet	on same property
R	relativt sett	relatively speaking
	riket	the entire country, Sweden
S	samboende	cohabiting
	småhus	small house, one- or two-dwelling building
	storstäder	large cities and municipalities near large cities
	större städer	medium-sized towns and municipalities near medium-sized towns
	Sverige	Sweden
T	tusental	thousands
	typ av kommun	type of municipality
U	uppgift saknas	missing
	utan	without
	utanför	outside
	utbildning, utb.	education
	utbildnings-nivå	educational attainment
V	Vad som ger	what gives
Å	ålder	age
	åldersgrupp	age group
	år	years
	återstående	remaining
	återstående medellivslängd	life expectancy
Ä	äger	owns
Ö	övrig(a)(t)	others, other

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.